ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNİN ENGELLİLER İÇİN ERİŞEBİLİRLİK STANDARTLARI KAPSAMINDA İRDELENMESİ

Can GÜNGÖR

DOKTORA TEZİ

MİMARLIK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EYLÜL 2007

ANKARA

Can GÜNGÖR tarafından hazırlanan 'ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNİN ENGELLİLER İÇİN ERİŞEBİLİRLİK STANDARTLARI KAPSAMINDA İRDELENMESİ' adlı bu tezin Doktora tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Sare SAHİL …….
Tez Danışmanı, Mimarlık Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından oy birliği ile Mimarlık Anabilim Dalında Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Mutbul KAYILI …….
Mimarlık, Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Sare SAHİL …….
Mimarlık, Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Can M. Hersek …….
Mimarlık, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Zuhal ÖZCAN …….
Mimarlık, Erciyes Üniversitesi
Doç.Dr. Hülâgü KAPLAN …….
Şehir ve Bölge Planlama, Gazi Üniversitesi

Tarih : 13 / 09 / 2007

Bu tez ile G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu Doktora derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Nermin ERTAN …….
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Can GÜNGÖR

ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNİN ENGELLİLER İÇİN ERİŞEBİLİRLİK STANDARTLARI KAPSAMINDA İRDELENMESİ
(Doktora Tezi)

Can GÜNGÖR

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Eylül 2007

ÖZET

Tez çalışmasında, 'Fiziksel engelli insanların, toplumsal alanlarda ve halka açık yapılarda yapının sunduğu hizmetlere erişimlerinin, yapılı çevreden kaynaklanan mimari engeller nedeniyle sınırlı kalması' problem tanımına odaklanmış ve 'Erişebilirlik standartlarının, toplumsal yaşamın bir parçası olarak süregelmekte olduğu, bir yapı tipinde mevcut durumda uygulanmış olup olmadığının, gözlemler ile tespit edilmesi' amacıyla, Ankara ilindeki faklı dönemlerde yapılmış iki alışveriş merkezinde mevcut durum incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda incelenen yapılarda yeniden düzenleme yapılması gereken eylem alanları belirleyecek ve kullanıcılara geri besleme sunacak bir inceleme yöntemi ortaya çıkarılarak binaların Genel Erişilebilirlik Değeri (G.Er.D.) tespit edilmiştir. Araştırmada, (i).'ADA' standartlarının mevcut durumda sağlanmış olup olmadığını sorgulayan değerlendirme formlarının oluşturulması (ii). Mevcut yapının barındırdığı işlevler ve hizmetlerin tanımlanması ve seçilen işlev alanlarının ayrıştırılarak inceleme süreci için yeniden isimlendirilmesi. (iii).Her bir eylem alanının değerlendirme formlarındaki sorgular ile gözlemlenerek değerlendirilmesi (iv). Her bir eylem alanı ile ilişkide olduğu diğer eylem alanlarının birbirleri arasındaki erişebilirlik düzeyinin değerlendirme formlarındaki sorgulamalar ile karşılaştırılması. (v).Karşılaşılan problem ve eksiklerin fotoğraflama ve şematik anlatımlar ile özetlenerek kullanıcıya geri besleme sağlayacak verilerin sıralanması (vi). Her iki yapıdan

elde edilen Erişebilirlik Değeri (Er.D.) yüzdelerinin, her bir inceleme formu temelinde ve her bir eylem alanı temelinde karşılaştırılması. yöntem ve eylemleri sırasıyla uygulanmıştır. Araştırma sonucunda yeni dönem (2002) yapısının, çalışmanın ortaya koyduğu 'Genel Erişilebilirlik Değeri' (G.Er.D.) bakımından, eski dönem (1989) yapısına göre %40 oranında iyileştiği görülmüştür. Bu sonuç, oldukça olumlu bir gelişme olmakla birlikte, bu yeni dönem (2002) binasında da halen kimi eksikliklerin var olduğunu ve (G.Er.D.)'ne katkıda bulunmaya devam ettiğini göstermektedir.

Bilim Kodu **:802.1.100**
Anahtar Kelimeler **:Erişebilirlik,Alışveriş merkezi, Özürlülük**
Sayfa Adedi **:285**
Tez Yöneticisi **:Prof. Dr. Sare SAHİL**

EVALUATION OF SHOPPING CENTERS WITH REGARD TO ACCESSIBILITY STANDARDS FOR THE HANDICAPPED
(Ph.D. Thesis)

Can GÜNGÖR

GAZİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
September 2007

ABSTRACT

This thesis focuses on 'The limitations of the handicapped people, to access the services provided by public areas and buildings because of the obstacles of the built environment' as a problem and aims to establish an idea, via observations, if 'ADA Accessibility Standards' were applied at the existing condition of two shopping centers, where social life takes place, constructed in different terms in Ankara. As a result an investigation method was created to determine The General Accessibility Value (G.Er.D.) of those buildings. During this research following methods were applied. (i). Preparing the investigation forms which question the availability of the 'ADA Standards' at the existing condition (ii). Describing the functions provided in the buildings and separating and renaming the activity areas. (iii). Evaluation of each activity area by observations through investigation forms. (iv). Comparing the accessibility values of each activity area with related other areas, through investigation forms. (v).Displaying the data that provide feedback to the user about the problems and deficiencies, using tables and photographs (vi). Comparing the percentages of the accessibility values (Er.D.) gathered from both buildings, on the basis of each investigation form and each activity area. As a result the (G.Er.D.) determined by this study of recently constructed building (2002) shows a %40 improvement in value when compared to an early term (1989) building. This result is a very positive

improvement, but there is still an important amount of deficiency that contribute to the (G.Er.D.) of the late term (2002) constructed building.

Science Code : 802.1.100
Key Words : Accessibility, Shopping Center, Handicap
Page Number : 285
Adviser : Prof. Dr. Sare SAHİL

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren tez yöneticisi hocam Prof.Dr.Sare SAHİL'e, lisans ve yüksek lisans ve doktora çalışmalarım boyunca bana katkılarından ötürü Prof.Dr.Mutbul KAYILI ve Doç.Dr.Hülâgü KAPLAN ve tüm değerli hocalarıma, bu güne kadar ki eğitim hayatımda maddi manevi desteklerini esirgemeyen dedem Salih AYGÜN'e ve çok sevgili anneannem Lütfiye AYGÜN'e, bu süre içerisinde bana inanan ve destekleyen eşim Sirel GÜNGÖR'e, annem Nurver GÜNGÖR'e, babam Okan GÜNGÖR'e ve tüm aileme, yüksek lisans ve doktora çalışmam süresince derslere katılım ve tez araştırması için izin ve desteğini esirgemeyen, birlikte birçok projeye imza attığımız Mustafa Kemal ALTAN'a, fikir, öneri ve tartışmalarla beni besleyen üniversite dönem arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT vi

TEŞEKKÜR viii

İÇİNDEKİLER ix

ÇİZELGELERİN LİSTESİ xii

ŞEKİLLERİN LİSTESİ xiii

SİMGELER VE KISALTMALAR xiv

1. GİRİŞ 1

2. YÖNTEM 8

2.1. Araştırma Modeli 8

2.2. Araştırma Kümesi 9

2.2.1. Çalışma evreni 12

2.2.2. Çalışma sahası 12

2.2.3. Alışveriş merkezlerinde uyulması gerekli ADA standartları 13

3. ALAN ÇALIŞMASI 14

3.1. Çalışma Sahası Seçimi 14

3.2. Verilerin Toplanması 15

3.3. Toplanacak Verilerin Tespiti ve Önem Dereceleri 18

3.4. Gözlemde Kullanılacak Formlar 21

3.5. Toplanan Veriler 23

3.6. Atakule A.V.M. Karşılaştırmalı Değerlendirme Çizelgeleri 24

3.7. Armada A.V.M. Karşılaştırmalı Değerlendirme Çizelgeleri 29

4. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME 34
4.1. Bulguların Elde Edilişi 34
4.2. Değerlendirme Formlarına Göre Bulgular 36
4.2.1. Form 1: Otopark alanları ve yapı ile ilişkileri ile ilgili düzenlemeler 37
4.2.2. Form 2: Yolcu indirme bindirme ile ilgili düzenlemeler 38
4.2.3. Form 3: Erişilebilir güzergah ve üzerindeki düzenlemeler 38
4.2.4. Form 4: Kaldırım rampaları ile ilgili düzenlemeler 39
4.2.5. Form 7: Rampalar ile ilgili düzenlemeler 40
4.2.6. Form 8: Merdivenler ile ilgili düzenlemeler 40
4.2.7. Form 10: Bina giriş ve çıkışları ile ilgili düzenlemeler 41
4.2.8. Form 11: Kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemeler 42
4.2.9. Form 12: Bina lobileri ve koridorlar(İç mekan erişilebilir güzergah) 43
4.2.10. Form 13: Asansörler ile ilgili düzenlemeler 43
4.2.11. Form 14: Odalar ve mekanlar ile ilgili düzenlemeler 44
4.2.12. Form 15: Toplantı alanları ile ilgili düzenlemeler 44
4.2.13. Form 16: Tuvaletler ve banyolar ile ilgili düzenlemeler 45
4.2.14. Form 18: Giyinme ve deneme odaları ile ilgili düzenlemeler 49
4.2.15. Form 19: İşaretleme ile ilgili düzenlemeler 50
4.2.16. Form 21: Fark edilebilir uyarılar ile ilgili düzenlemeler 50
4.2.17. Form 23: Restoran ve kafeteryalar ile ilgili düzenlemeler 51
4.3. Eylem Alanlarına Göre Bulgular 52
4.3.1. Kapalı otopark (K) ve bağlantılı eylem alanları 52
4.3.2. Girişler (G) ve bağlantılı eylem alanları 52
4.3.3. Düşey dolaşım (V) ve bağlantılı eylem alanları 53

4.3.4. Yatay dolaşım (H) ve bağlantılı eylem alanları 53

4.3.5. Büyük market (B) ve bağlantılı eylem alanları 53

4.3.6. Yemek katı (Y) ve bağlantılı eylem alanları 54

4.3.7. Dükkan katları (D) ve bağlantılı eylem alanları 54

4.3.8. Sinemalar (S) ve bağlantılı eylem alanları 54

4.3.9. Tuvaletler (W) ve bağlantılı eylem alanları 55

4.3.10. Restoran (R) ve bağlantılı eylem alanları 55

5. SONUÇ VE ÖNERİLER 56

5.1. Araştırma Kurgusu ve Gelişim Süreci ..... .56

5.2. Araştırma Sonuçları ..... .59

5.2.1. Yapı tipi olarak 'Alışveriş Merkezi' ve 'Erişilebilirlik' ..... .59

5.2.2. Çalışma sahasında karşılaştırmalı değerlendirmeler ..... .60

5.2.3. Genel Erişilebilirlik Değeri ..... .64

5.2.4. Geliştirilen değerlendirme sisteminde dikkat edilecek noktalar ..... .66

5.2.5. Araştırma önerisi ..... .67

KAYNAKLAR 69

EKLER 73

EK-1 Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları 74
EK-2 Erişilebilir tasarım için standartlar ..... .95
EK-3 Atakule A.V.M. değerlendirme formları 170
EK-4 Armada A.V.M. değerlendirme formları 223
EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri 276

ÖZGEÇMİŞ 285

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 2.1. Ankara'daki başlıca alışveriş merkezleri, yapısal özellikler..... 10

Çizelge 2.2. Ankara'daki başlıca alışveriş merkezleri ve barındırdıkları işlevler 11

Çizelge 3.1. Ana ve alt eylemler, mekanlar, kodları ve katsayıları 18

Çizelge 3.2. Değerlendirme formları ve kapsamları listesi..... 21

Çizelge 3.3. Formlara göre(Er.D)'i çizelgesi ve Genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi (Atakule A.V.M.) 25

Çizelge 3.4. Mekanlara göre(Er.D)'i çizelgesi ve Genel (Er.D.)'nin eylem alanları (Er.D)'ne göre oransal değerlendirmesi (Atakule A.V.M.) .. 27

Çizelge 3.5. Elde edilen verilere göre her bir form için uygulandığı eylem alanındaki erişilebilirlik değeri (Atakule A.V.M.)..... 28

Çizelge 3.6. Formlara göre(Er.D)'i çizelgesi ve Genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi (Armada A.V.M.)..... 30

Çizelge 3.7. Mekanlara göre(Er.D)'i çizelgesi ve Genel (Er.D.)'nin eylem alanları (Er.D)'ne göre oransal değerlendirmesi (Armada A.V.M.).. 32

Çizelge 3.8. Elde edilen verilere göre her bir form için uygulandığı eylem alanındaki erişilebilirlik değeri (Armada A.V.M.)..... 33

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil **Sayfa**

Şekil 3.1. Atakule A.V.M. Eylemler ve ilişkiler şeması 16

Şekil 3.2. Armada A.V.M. Eylemler ve ilişkiler şeması..... 17

Şekil 4.1. Atakule A.V.M. yemek katı WC düzenlemesi 46

Şekil 4.2. Atakule A.V.M. dükkan katları WC düzenlemesi (3 Kat)..... 46

Şekil 4.3. Atakule sinema katı WC düzenlemesi 47

Şekil 4.4. Armada A.V.M. Market Katı WC düzenlemesi ve engelli Wc'si 48

Şekil 4.5. Armada A.V.M. Dükkan katları WC düzenlemesi. 48

Şekil 4.6. Armada A.V.M. yemek katı WC düzenlemesi 49

Şekil 4.7. Armada A.V.M. sinema katı WC düzenlemesi..... 49

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu Çalışmada kullanılmış bazı kısaltmalar açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	**Açıklamalar**
ADA	Americans with Disabilities Act (1990)
A.V.M.	Alışveriş Merkezi
Er.D.	Erişebilirlik Değeri
G.Er.D.	Genel Erişebilirlik Değeri

1. GİRİŞ

Bu çalışmada ortaya konulan problem: Fiziksel engelli insanların, toplumsal alanlarda ve halka açık yapılar ile aktivite mekanlarında, yapının sunduğu hizmetlere erişimlerinde, yapılı çevreden kaynaklanan mimari engeller nedeniyle sınırlı kalmaları, ve bu yüzden engelli kişilerin bireysel hareketlerinin, yardım almadan yaşantılarını sürdürebilmelerini, istedikleri yönde davranışlarını planlayıp hareket edebilme yeterliliklerinin kısıtlanması durumudur. Bu durum engelli insanların çevrelerindeki mimari engeller dolayısı ile sınırlı bir yaşam sürmelerine ve sosyal yaşantının gereklerine yardım almadan 'erişememelerine' sebep olmaktadır. Bu sorunun çözümü, erişebilirlik standartlarının mimari tasarımda uygulanması ile çözülebilmektedir.

Bu fiziksel çevre düzenlemelerinin uygulanması, engelli kullanıcıların, yapıların içinde ve dışında kolaylıkla yaşayabilmesine ve bu sayede mimari engeller yüzünden sınırlı kalmamalarına hizmet etmek yönünden fayda sağlamaktadır. Bu tür düzenlemeler aynı zamanda, özürlü olmayan kullanıcılar için de daha kaliteli daha düzenli mekanların yaratılmasına da katkı sağlamaktadır.

Engelli insanların toplumsal yaşantıda, kent içi ulaşımda, bir şekilde ulaştıkları yapıların iç mekanlarında, alışveriş merkezleri, sinemalar, tiyatrolar, eğitim yapıları, müzeler ve sergi salonlarında, parklar, bahçeler, piknik alanları, araç kullanabilecek durumda olanlar için ulaştıkları yerlerde otoparklarında ulaşılabilir yolların düzenlenmemiş olması ve özel park yerlerinin işgal edilmesi durumu gibi sıkça karşılaştıkları problemlerin bir çoğu, kentsel, mekansal düzenlemelerde, yapısal engeller, düşünülmemiş kullanıcı ihtiyaçları ve daha doğrusu öngörülmemiş kullanıcı tipi olarak 'fiziksel engelli insanlar' kavramından kaynaklanmaktadır. Bu geniş problem alanı içerisinde ele alınabilecek bir dilimin seçilmesi ve bu doğrultuda tasarımda, uygulamada kullanımda ve kullanım sürecinde değerlendirme yöntemi ile geri beslemeler ve bundan sonraki benzer türdeki yapılı çevre programlarında, erişebilirlik standartlarının uygulanabilirliğinin incelenmesi araştırma problemi olarak tanımlanmaktadır.

Amaç ve Hipotez

Mimarlık mesleğinde insan merkezli tasarım prensibi çerçevesinde, insan ihtiyaçlarının en uygun biçimde ve eksiksiz olarak giderilmesi önemli bir tasarım girdisi olarak görülmelidir. Bu aynı zamanda sonuç üründe, öncelikli olarak çözülmesi gereken ana problemdir. Bu anlamda insani ihtiyaçlar ve hakların tam olarak ve eşit şekilde sağlanması, oluşturulacak yapay çevreden doğal olarak beklenmesi gereken bir özellik olmalıdır.

Fiziksel eksiklikleri yüzünden toplumsal olarak sınırlandırılma olasılıkları çok yüksek olan özürlü insanların, en azından tasarlanan çevrede, bulundukları ortam ve yakın çevreyle ilişkilerinde yaşadıkları sorunların azaltılması ve normal bir yaşantı sürmelerine yardımcı olunması asıl hedef olarak görülmelidir. İnsanların engelli kişilere karşı tavırlarının geliştirilmesi, engelli insanların kendilerine bakışlarının geliştirilmesi, bire bir tasarlanan mekan, yapı ve malzeme tercihleriyle sağlanabilecek bir şey olmasa bile, mekanın sunduğu olanakların bu insanların yaşantılarına bir zorluk katmamasının sağlanması olası ve gerçekleştirilebilir bir durumdur.

Fiziksel engelli kullanıcılara ve onların ihtiyaçlarına odaklanarak, hem onlar hem de özürlü hale gelme ihtimali olan her kullanıcı için, tasarlanmış çevrelerin erişilebilirliğini sınayarak, (araştırma kapsamında erişilebilirlik bakımından, arzu edilen performans düzeyi, kullanıcıların sunulan hizmet ve olanaklara tam erişebilirliğidir.) önceki tasarım ve bina performanslarına bakarak ve mevcut yapılı çevrenin ve yapının erişilebilirliği ile ilgili tespitler yapmak ve geri beslemeler almak, yeni yapılacak bir çevre ve yapı için tasarıma girdi olacak ileri beslemeler oluşturmak hedef olarak ortaya konulmuştur.

Bu araştırmanın amacı, erişebilirlik standartlarının, toplumsal yaşamın bir parçası olarak süregelmekte olduğu, bir yapı tipi, yapı grubu yada bir aktivite mekanında, mevcut durumda uygulanmış olup olmadığının, tasarım ve yapım sürecinde ne oranda dikkate alınmış olduğunun, gözlemler ile tespit edilmesi, toplumsal yaşamda

aktif bir yeri olan, seçilecek yapı grubunda bu standartların uygulanma oranının tüm kullanıcı tipleri için eşit olanaklar sağlayıp sağlayamadığının ortaya koyulmasıdır.

Bu Araştırmada tanımlanan problemin tespiti ve belirtilen amaçların elde edilmesi için ilerleyen bölümlerde test edilecek ve ortaya konulmasına çalışılacak ana ve alt hipotezler şöyle sıralanmıştır.

Ana Hipotez: Toplumsal yaşantının süregeldiği mekanlardaki yapısal düzenlemeler sonucu ortaya çıkan ve fiziksel engelli insanların hareket ve erişim özgürlüklerini kısıtlayıcı koşulların giderilmesi, kullanıcı tipi olarak fiziksel engelli insanların ve temel ihtiyaçlarının dikkate alınması için 'ADA Standartları'nın içerdiği basit yapısal düzenlemelerin, mimari tasarımda öncelikli bir kriter olarak kabul görmesi ve uygulamada dikkate alınması gerekmektedir.

Alt Hipotez 1: Bu araştırmada Ankara'da toplumsal yaşantının süregeldiği Atakule ve Armada Alışveriş Merkezleri, bir çok eylemi bir arada barındırmaları, sundukları hizmetler ve kaliteli ve fiziksel çevre denetimli dolaşım alanları ile 'ADA Standartları'nda bulunan yapısal düzenlemelerin dikkate alınmış olması durumunda engelliler için en erişilebilir yaşam alanlarıdır.

Alt Hipotez 2: Ortak eylem ve hizmetler sunan farklı dönemlerde yapılmış Atakule ve Armada A.V.M.'lerinin Genel Erişebilirlik Değerleri, 'ADA Standartları'na uyumluluk kriterlerini sorgulayan inceleme formlarının alanda uygulanması ve değerlendirilmesi ile sayısal değerler olarak elde etmek mümkündür.

Alt Hipotez 3: Bu yöntem ile bu iki yapının hem genel erişebilirlik değeri, hem inceleme formlarındaki düzenleme kapsamlarına göre erişebilirlik değeri, hem de ana ve alt eylem alanlarıyla ilgili mekansal erişebilirlik değerleri sayısal değer olarak belirlenebilir ve öncelikli olarak hangi düzenlemelerin bu yapıların erişebilirlik düzeyine en fazla etki etmekte olduğu karşılaştırmalı değerlendirmelerle tespit edilebilir

Bu yöntemin karşılaştırmalı değerlendirmede verimli sonuç verebilmesi için yapılacak saha çalışmalarında erişilebilirlik düzenlemelerinin ülkemizde dikkate alınmasından önce yapılmış olan bir yapı ve bundan sonraki dönemde tamamlanmış bir yapı inceleme kapsamına dahil edilmiştir.

Genel bir bakış açısına yansıtacak olursak bu çalışmada ispatlanmaya çalışılacak olan nokta; İncelenmekte olan, eylemlerine ve alt eylemleri ile ilişkisel düzeylerine ayrıştırılmış bir yapıda, geliştirilecek bir inceleme yöntemi ile genel gereklilikleri belli olan bir çerçeveden bakılarak detaylı bir yapısal değerlendirme yapılabileceği düşünülmektedir.

Bu sayede hem o mevcut yapı için sorunların çözümü için etkili öneriler üretilmesine yardımcı olunacak, hem de bu yapı tipinin ileriki tasarımları için öncelikli olarak hangi noktalara dikkat edilmesi gerekliliği ortaya konulabilecektir.

Problemin Önemi ve Varsayımlar

Bu araştırmada, 'Erişebilirlik standartları'nın, mimari tasarım süreçlerinde göz ardı edilerek uygulamada titizlikle takip edilmemesinin, fiziksel engelli insanların toplumsal yaşantılarında sahip olmaları gereken özgürce hareket ve kendi kendine yetebilme ve bu sayede özgüven ile toplumsal yaşama katılabilmelerine, engel olmakta olduğunu ve bu engelin en başta düzenlenmiş çevreyi tasarlayan mimar, plancı ve yüklenicilerin sorumluluğu olduğu kabul edilmektedir.

Elde edilecek verilerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi, tüm kullanıcılar için ‘erişilebilirlik’ kavramının çok önemli bir gereklilik olduğu yönündeki kabulün ispatlanmasına yönelik katkı sağlayacaktır. Mimari tasarımda plan ve programlamada dikkate alınacak ölçülendirme, ve gerekli yapı elemanlarının tesis edilmesinin, engelli erişilebilirliği için önemi çok yüksektir. Bu anlamda değerlendirme kriteri olarak alınacak düzenlemelerin ülkemizdeki ve Avrupa’daki çalışmalara göre daha açıklayıcı kapsamlı ve detaylı olduğu ADA standartlarının

(ADA Standards for Accessible Design, 1994, Department of Justice, Code of Regulations.) bu araştırmada geçerli değerlendirme kriteri olduğu varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Araştırmanın kapsamı, toplumsal yaşantının süregeldiği, halka açık hizmetleri olan bir özel alan olan yapı tiplerinden birinde araştırmanın sürdürülmesinin, engelli ve sağlıklı insan ayırt etmeden tasarıma erişilebilir bir özellik kazandırılmasının temel yolunun öncelikle en geniş kapsamlı kullanıma açık bir yapı türünde uygulanabilirliğinin denenmesi yolu ile sınırlandırılmaya ve belirlenmeye çalışılacaktır.

Bu çerçevede seçilecek yapı türünde, çok geniş kapsamlı bir değerlendirme yapılması mümkün olmadığı durumlarda, problem tanımı tüm açık ve kapalı alanlar olmak yerine

-yapı dışı açık alanları, (kullanıcı erişebilirliği)
-yapı içi kullanıcı alanlarını ve çeşitlerine göre alt eylem alanlarını (kullanıcı erişebilirliği) biri yada ilişkilendirilebilecek bir kaçını almakla da sınırlandırılabilir. Bu sınırlandırma ile elde edilecek verimlilik çalışmanın tamamlanabilirliği ile çalışma izni alınması ile ilgili prosedürleri de kısaltmaya yardımcı olabilecektir.
Bu araştırmada, belli tür kullanıcılar için tasarlanan bir yapı tipinde bu standartların sonuna kadar uygulanabilmesinin gerekli olduğunu, (örn: huzur evi, rehabilitasyon merkezleri, engelliler için yurtlar vb..) fakat bunun, araştırmanın amacı olan, erişebilir çevre ile tüm insanların içinde engellilerin, engellerinden dolayı herhangi bir aktivite olanak ve fırsattan yararlanamamaları durumunun ortadan kaldırılmasına, hizmet etmeyeceğini düşünülmektedir. Bu nedenle çalışma alanı bu tür yapı tiplerinde biri olarak seçilmemiştir.

Araştırma kapsamında incelenmesine karar verilen hizmet ve mekan türleri araştırmanın tamamlanabilirliği açısında sınırlandırılmıştır. Araştırma alanının içerdiği başlıca eylemler içerisinde hangilerinin toplumsal yaşantıda erişilebilir

olmasının en önemli olduğu tespit edilerek bunların seçilen yapılarda ve incelenecek diğer mekanlarda karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi ile sonuca gidilmektedir.

İnsanların, ne türde olursa olsun, özürlerinin onların yaşantılarına mevcut durumda yeterli oranda zorluklar teşkil ettiği kabul edilmelidir. Bu insanların özürleri yüzünden sağlıklı insanlardan farklı hayat düzenleri olduğu, farklı biçimlerde ihtiyaçlarını karşılamakta oldukları kesindir. Bununla birlikte bu tür insanların özürlü oldukları organları, eksikliğini duydukları yetenekleri veya kabiliyetleri dışında. (yukarıda belirtilen sistem hastalıkları, zihinsel özürler , duygusal özürler, dışında kalanlar dahil olmak üzere,) sağlıklı insanlardan farklı olduklarını düşünmek akılcı değildir.

Özellikle fiziksel engelli kişilerin hareket sınırlılıkları dışında normal insanlardan farklı olduğunu düşünmek yanlış bir yaklaşımdır. Bu insanların sağlıklı insanların yaptığı her işi olmasa bile özürlerinin engel teşkil etmediği birçok işi yapabilecekleri ve topluma faydalı olabilecekleri, ayrıca toplumsal yaşamın sağladığı olanaklardan kendileri için yararlanabilmelerinin gerekliliği göz ardı edilmemelidir. Bu anlamda özürlü insanların kent yaşantısına ve sağlıklı insanların katıldıkları birçok aktiviteye katılımlarında engellerle karşılaşmasına sebep olan faktörler incelenmelidir. Bu araştırmada incelenecek yapısal engeller ve gerekli düzenlemeler, incelenecek yapılarda karşılaştırmalı olarak sınanacak ve böylece ne tür yeni değişikliklerin önerilebileceği tespit edilecektir.

Bu araştırmada, tüm özürlü insan tipleri arasından tekerlekli sandalyedeki fiziksel engelliler ve yaşlılık ve geçici hastalıklar dolayısı ile hareket zorluğu içerisinde olanlar üzerine çalışılacaktır.

Özürlülerin kentsel yaşantıda karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak; Fiziksel etkenlerin giderilmesine yönelik olarak; özürlü insanlara toplumdan ayrı hizmet götürmek yerine o insanları halka açık tüm mekanları kullanır hale getirmek tercih edilmelidir. Kullanıcı tipi olarak fiziksel engelli ve geçici hastalık, sakatlık ve yaşlılık sonucu hareketleri sınırlanmış insanları hangi önemli etmenlerin mevcut

yapılarda kısıtlayıcı oluğunun belirlenmesi gereklidir. Bu sayede ne tür fiziksel düzenlemelerin yapılarak mevcut yapılarda iyileştirmeye gidileceğine yönelik bir çalışmaya veri toplanabilecektir.

Yeni tasarlanacak yapılar ve çevre düzenlemelerinde de bu hassasiyetin gösterilmesi tasarım aşamasından başlayarak yapısal engellerin giderilmesine ve problem kaynağının tamamen ortadan kaldırılmasına yardımcı olacaktır. Özellikle yeni yapılarda bu düzenlemelerin dikkate alınmaması daha sonraki problemlerin oluşmasına göz yummak demektir. Problemi yaratmadan çözümlemek ise en kolay yöntemdir. Bunun için eski ve yeni yapı ve mekanlarda en önemli fiziksel problemlerin neler olduğunun dikkatlice incelenmesi en doğru noktalara müdahale edilerek sorunların baştan giderilmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmanın özü de aslında bu düşüncedir.

Yöntem

Araştırma yöntemi '2.Yöntem' bölümünde açıklanacağı gibi, erişebilirlik ile ilgili düzenlemelerin ülkemizde dikkate alınmasından önce ve sonra olmak üzere farklı dönemlerde inşa edilmiş araştırma sahası olarak seçilecek iki yapıda gözlem ve incelemeler yapılacaktır. Bu incelemeler, yapısal düzenlemelerin kapsamlı, detaylı ve açıklayıcı olduğu 'ADA Standartları'nın sorgulanmasında kullanılan değerlendirme formlarının, çalışma sahasında ayrıştırılmış eylem alanlarına ve ilişkili eylem alanlarına uygulanması ile yapılacaktır. Bu incelemeler sonucunda elde edilen cevapların sayısal değerlere dönüştürülmesi öncelikle, yapıların genel erişebilirlik değerleri, bununla birlikte hangi değerlendirme formunda sorgulanan düzenlemelerin ne orada eksik olduğu, ve son olarak da hangi eylem alanlarının yapısal erişebilirliğe en fazla olumsuz katkı yaptığı ve tespit edilebilecektir.

Bu elde edilen veriler sayesinde ileride yapılacak bir diğer çalışmada bu ve benzeri incelenecek yapı ve mekanlarda hangi fiziksel düzenlemelerde iyileştirme yapılacağına yönelik bir çalışma için veri toplanmış olacak ve bu amaca hizmet edecek diğer araştırmalar için model teşkil edecek bir yöntem geliştirilecektir.

2. YÖNTEM

Genel amaçlar olarak belirtilenler doğrultusunda araştırma yöntemi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçlar;

Erişebilirlik standartlarının, toplumsal yaşamın bir parçası olarak süregelmekte olduğu, bir yapı tipi, yapı grubu yada bir aktivite mekanında, mevcut durumda uygulanmış olup olmadığının, tasarım ve yapım sürecinde ne oranda dikkate alınmış olduğunun, gözlemler ve incelemeler ile tespit edilmesi, toplumsal yaşamda aktif bir yeri olan, seçilecek yapı grubunda bu standartların uygulanma oranının tüm kullanıcı tipleri için eşit olanaklar sağlayıp sağlayamadığının tartışılması, bu tür bir eşitsizlik durumunda karşılaşılan problemlerin, kullanıcıların toplumsal yaşama aktif katılımına etkilerinin tespit edilmesi amaçlanacaktır.

Bu verilerin elde edilmesi için yukarıda belirtildiği biçimde gözlemler erişilebilirlik düzenlemelerinin uygulanmış olması gerekli alanlarda gözlemler yapılarak eksikliklerin durumu incelenecektir. Bunun için de araştırma yöntemi olarak;
Fizik çevre düzenlemelerinin gözlemlenmesi ile araştırma amaçları doğrultusunda veri toplanmasına çalışılacak ve bu sayede karşılaştırılmalı değerlendirmeler yapılarak, ulaşılmak istenen duruma giden yolun çizilmesine katkı sağlanacaktır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada kullanılacak yöntem ‘ADA standartlarının’ mevcut bir binada uygulanmış olmasının kullanıcılara geri beslemeler yöntemi ile test edilmesi prensibi ile hazırlanmış olan gözlem ve tespit metotları ile veri elde etmek olacaktır. Bu yöntemde aşağıdaki sırada bir çalışma yapmak gerekmektedir.

- ‘ADA standartları’ doğrultusunda hazırlanmış olan ve bu standartların sağlanmış olup olmadığını sorgulayan değerlendirme formlarının oluşturulması
- Mevcut yapının barındırdığı işlevlerin tanımlanması ve işlev alanlarının ayrıştırılarak isimlendirilmesi.

- Her bir eylem alanının değerlendirme formlarındaki sorgular ile gözlemlenerek değerlendirilmesi
- Her bir eylem alanı ile ilişkide olduğu diğer eylem alanlarının birbirleri arasındaki erişebilirlik düzeyinin değerlendirme formlarındaki sorgulamalar ile incelenmesi.
- Karşılaşılan problem ve eksiklerin karşılaştırmalı anlatımlar ile özetlenerek kullanıcıya geri besleme sağlayacak bilgilerin sunulması
- Karşılaşılan eksik durumların ana eylemler ve diğer eylemlerin belli önem düzeylerine göre sınıflandırılması ve listelenmesi

Bu verilerin toplanması ardında bulguların değerlendirilerek yapıların erişebilirlik düzeyleri ile ilgili bir yargıya varmak amaçlanmaktadır. Bu çalışmada öncelikle ortaya konulan bir inceleme modeli ile mevcut durumda yapılardaki erişebilirlik yönündeki eksikliklerin tespit edilip ortaya konulması sağlanacaktır.

2.2. Araştırma Kümesi

Çalışma alanı olarak seçilen Alışveriş merkezleri, toplumsal yaşantı içerisinde, A.B.D.'de 1950'lerden sonra, Türkiye'de ise 1980'lerden sonra hızla yaygınlaşan, kent dokusundan bağımsız, yalıtılmış güvenli ve çok işlevli imkanlar sunan bir yapı tipi olarak ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır. Günümüzde şehir dokusu içerisinde engelli insanların bir yerden bir yere ulaşımında, ve gittikleri yapılarda karşılaştıkları sorunlarda bilinmekte iken bu tür ortamların her tür kullanıcıya açık bir biçimde düzenlendiği ve tüm kentlileri hedeflediği düşünülerek erişebilirlik yönünde düzenli olmaları gerekliliği öngörülmektedir. Bu öngörülerle yukarıda belirtilen erişebilirlik düzenlemeleri, araştırma kapsamında ele alınması düşünülen yapılarda, aşağıda verilen değerlendirme kriterleri listesi ve inceleme formları ile sistematik bir biçimde karşılaştırılabilir veriler elde etmek mümkün olacaktır. Bu uygulamadan elde edilecek verilerin karşılaştırılması ve değerlendirilmesi sonucunda, çalışma sahası olarak tespit edilecek olan Ankara ili'ndeki alışveriş merkezleri türündeki yapı tiplerinde, ne tür düzenlemelerin uygulanmış olduğu, ne tür gerekliliklerin göz ardı

edildiği. bunların sebepleri ve giderilmesine yönelik yapılabilecek düzenlemelerin neler olduğunu belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma kapsamında büyük marketli çok işlevli kapalı alışveriş merkezleri ile ilgili yapısal ve işlevsel veriler ile ilgili bir tablo oluşturularak, incelenmesi düşünülen alışveriş merkezleri arasında bir sınıflandırmaya gidilmesine gerek duyulmuştur. Bu şekilde erişebilirlik yönünden hangi tür yapısal engellerin var olduğu ayrışabilecektir.

Çizelge 2.1 Ankara'daki başlıca alışveriş merkezleri, yapısal özellikler

Ankara'daki Başlıca Alışveriş Merkezleri								
İsim	Açılış	Konum	Kent ile ilişkisi	Alan Parsel m2	İnşaat m2	Kat	Mağaza Adedi	Otopark m2
Atakule	1989	Çankaya	Kent İçi	10245	23500	5	86	250
Karum	1991	G.O.P.	Kent İçi	5000	62000	6	722	700
Beğendik	1993	Kocatepe	Kent İçi	25000		2	Bölümlü	450
Galeria	1995	Ümitköy	Kent Dışı	20000		2	45	1000
Carrefour	1996	Batıkent	Kent Dışı	32823		2	47	2000
Bilkent	1998	Bilkent	Kent Dışı	50000		2	15	20000
Ankamall	1999	Akköprü	Kent Dışı	126000	171336	3	125	2000
Armada	2002	Söğütözü	Kent Dışı	125000	30000	6	74	3100

Erişebilirlik düzenlemelerinin 1997'den sonra yürürlüğe giren imar düzenlemesi ile zorunlu kılındıkları ve 1. Özürlüler Şurasının 1999 yılında ilk kez yapıldığı göz önüne alındığında, inşaat sürecini 1997 öncesinde tamamlamış olan yapılarda, erişebilirlik yönlerinden problemler olabileceği düşünülebilir. Bunun dışında, engelli erişimi yönünden toplu taşım araçları ve özel araçlar ile ulaşımda kent içi ve kent dışı yerleşimler arasında farklılıklar olabileceği gibi, otopark olanaklarında da bir takım yapısal engeller incelenmelidir. Yapı içi kat adetlerinde de düşey sirkülasyon yönünden gerekli tedbirlerin alınmış olmadığı durumda zorluklar olması mümkündür. Bunların erişebilirlik düzenlemeleri ile ilgili tespitlerin tamamlanması sonrasında incelenecek Alışveriş merkezlerinde gözlemlenmesi yolu ile karşılaştırmalı veriler elde edilmesi düşünülmektedir. Bununla ilgili çalışmalar için bkz. 'Bölüm 2.2.3 Alışveriş Merkezlerinde uyulması gerekli ADA standartları'

Çizelge 2.2 Ankara'daki başlıca alışveriş merkezleri ve barındırdıkları işlevler.

Ankara'daki Başlıca Alışveriş Merkezleri								
İsim	İşlevler Büyük Market	Sinema	Yeme-İçme	Büro	Diğer			
Atakule	Tansaş	7 Salon	Restoran & Fast Food	Yok	Nikah salonu	Sergi salonu	Bar	Oyun Salon
Karum	Yok	Yok	Fast Food	99				
Beğendik	Beğendik	Yok	Fast Food	Yok				
Galeria	Tansaş	1 salon	Restoran & Fast Food	Yok				
Carrefour	Carrefour	Yok	Fast Food	Yok				
Bilkent	Real	5 Salon	Fast Food	Yok	Yapı Market			
Ankamall	Migros	8 Salon	Restoran & Fast Food	Yok	Tiyatro	Sergi Salonu		
Armada	Gima	10 Salon	Restoran & Fast Food	21 kat				

Alışveriş merkezleri, barındırdıkları işlevler yolu ile kullanıcıların tercihlerinde önemli etkiler sağlarlar. Bu tür merkezlerin özünde her tür mağaza ve işlevi bir arada bulundurarak, tüketiciye hiç dışarı çıkmadan olabildiğince çok harcama yaptırma düşüncesi yatmaktadır. Sunulan ortamda prestijli bir sınıfın içinde bulunmak, güvenlik önlemlerinin üst düzeyde olduğu hissinin hakim olması, Türlü marka ve ürünün gösterişli mekanlarda cazip olanak ve kampanyalarla sunulması gibi ilk akla gelen ticari avantajlardır. Bu tür mekanların iç mekanlarından yaratılan atmosferin de bu çabanın sonucu olduğu görülmektedir. Bu mekanların başlıca yapısal avantajlarını sıralamak gerekirse; (1) Düzenli ve yüksek kapasiteli otopark olanakları; (2) kapalı ortamda iklimsel koşullardan etkilenmeden rahat ve güvenlikle dolaşım imkanlarının olması (3) Büyük marketlerinden toptan ev alışverişi yapma olanağı, (4) Her tür ürünün bulunabildiği çok sayıda küçük ve orta ölçekli mağazaları, (5) Yeme-içme ihtiyaçlarının gün içerisinde başka bir yere gitme ihtiyacı hissetmeden tüm çeşitleri ile sunulduğu 'food court' bölümleri; (6) Eğlence ve kültürel aktivitelere katılma ihtiyacına cevap verecek 'Arcade/Bilardo/Bovling' salonları ve 'Sinema/Tiyatro/Konser/Gösteri' mekanlarını bir arada barındırması gösterilebilir.

2.2.1. Çalışma evreni

Bir yapı tipi olarak alışveriş merkezlerinin geçmişten günümüze gelişim ve değişim süreçleri, incelenmiştir. Erişilebilirlik düzenlemelerinin 1997'den itibaren dikkate alınmaya başlandığı düşünülerek alışveriş mekanlarının son dönemlerdeki teknolojik imkanlar ile hem ticari hem de sosyal anlamda birer şehir merkezi haline dönüştükleri göz önüne alınarak, Ankara İlindeki başlıca alışveriş merkezleri arasından, 1990'lı yıllarda inşaatları tamamlanarak hizmete giren ve birçok işlevi bir arada kullanıcısına yalıtılmış, çevresel ve iklimsel veriler ile yerleşimden bağımsız kılacak biçimde sunmakta olan büyük marketli alışveriş merkezleri ile ilgili doküman ve bilgiler incelenerek devam edilmiştir. Bu büyük alışveriş merkezleri ile ilgili incelemeler sonucunda çalışmaya dahil edilmesi düşünülen her bir yapı için erişilebilirlik kriterlerinin dikkate alındığı inceleme formları oluşturularak karşılaştırılmalı incelemede kullanılacaktır. Bu amaçla erişilebilirlik standartları arasından alışveriş merkezi ve benzeri mekanlarda uygulanması gerekliliği ön plana çıkanlar, '2.2.3.Alışveriş merkezlerinde uyulması gerekli ADA standartları' adlı bölümde belirtileceği gibi sadeleştirilerek uygulanacaktır. Bu uygulamadan elde edilecek verilerin karşılaştırılması ve değerlendirilmesi sonucunda, Alışveriş merkezleri türündeki yapı tiplerinde, ne tür düzenlemelerin uygulanmış olduğu, ne tür gerekliliklerin göz ardı edildiği. bunların sebepleri ve giderilmesine yönelik yapılabilecek düzenlemelerin neler olduğu, tespit edilmesi düşünülmektedir.

2.2.2. Çalışma sahası

Araştırmanın yürütüleceği Alışveriş merkezlerinin seçimi ile ilgili detaylı açıklamalar '3.1 Çalışma Sahası Seçimi' adlı bölümde açıklanmıştır. Seçilen yapı tipi ile ilgili dikkate alınan özellikler ve karşılaştırmalı değerlendirmeye olanak verecek biçimde belli eylemler ve eylem alanlarının sabit tutularak, değişkenlerin azaltılması ile anlamlı bir inceleme yapılarak gerekli verilere ulaşılmaya çalışılacaktır.

Bunun yapılabilmesi için herhangi bir yapı tipine yöneltilecek sorgulamalardaki bakış açısının tespiti yapılmıştır. Hangi eylem alanlarındaki ne tür düzenlemelerin

karşılaştırılarak değerlendirmeye alınacağı aşağıdaki bölümde belirtilmiştir. Bunların alışveriş merkezlerindeki eylemler ve eylem alanlarına göre sorgulandığı değerlendirme formları ise '3.4 Gözlemde Kullanılacak Formlar' bölümünde açıklanmıştır.

2.2.3. Alışveriş merkezlerinde uyulması gerekli ADA standartları

Alışveriş Merkezlerinde erişebilirlik düzenlemelerinin incelenmesi yönünde bir çalışma yapabilmek için esas alınacak değerlendirme kriterlerini ADA (Americans with Disabilities Act (1990) Standarts for Accessible Design) yönetmeliklerinden yararlanarak belirlemek ve bu sayede incelenecek mekanlarda üzerinde durulacak noktaların belirlenmesine çalışılacaktır. Bu çalışma sırasında çalışma alanı olarak seçilen Alışveriş Merkezlerinin mimari mekan olarak içerdiği yapısal, kullanımsal ve işletim yönlerindeki özellikleri de dikkate alınacaktır. Bu düzenlemeler ile ilgili tanımlar ve şematik açıklamalar EK-1 ve EK-2 de özetlenerek sıralanmıştır.

Bunlarla birlikte Ülkemizde Özürlüler ve onlara yönelik hizmetleri sağlayan ve planlayan, başbakanlığa bağlı Özürlüler idaresi başkanlığı Internet sitesinde ilgili mevzuat, araştırma kapsamında, ülkemizdeki durumun tespitine yönelik olarak incelenmiştir. Bu incelemede, hangi yönetmelik ve kanunlarda özürlülük kavramı ne şekillerde yer almakta ve hangi düzenlemeler öngörülmekte olduğuna yönelik bir özet çıkarılması gerekli görülmüştür. Bu da EK-2 de özetlenerek aktarılmıştır. [www.ozida.gov.tr, 2007]

Tüm bu yönetmelik ve kararnamelerin amacı engellilerin yapılı çevrede daha rahat hareket edebilmelerinde katkı sağlamak amacına yardımcı olmaktadır. Ancak bu araştırmada öncelikli olarak yapısal düzenlemelerin tasarıma yardımcı olacak şekilde net ve açıklayıcı olarak tasvir edildiği 'ADA Standartları' değerlendirme formlarında, çalışma sahası olarak seçilecek yerlerde gözlemlenecek düzenlemeleri incelemede öncelikli kriter olarak kabul edilmiştir.

3. ALAN ÇALIŞMASI

3.1. Çalışma Sahası Seçimi

Araştırmanın yürütüleceği yapı olarak Ankara'nın ilk alışveriş merkezi olma özelliği bulunan Atakule alışveriş merkezi ve son dönemde yapılmış alışveriş merkezlerinden Armada Alışveriş merkezi seçilmiştir. Bu yapılar aynı zamanda şehrin simgesel özellik gösteren unsurlarıdır. Bu araştırmada Atakule'nin çalışma alanı olarak seçilmesin deki başlıca etken ülkemizde engelliler ile ilgili düzenlemelerin uygulanmasının yasal bir zorunluluk hale gelmesinden önceki yıllarda tamamlanmış bir yapı olması ve ön incelemelerde birçok yönü ile erişilebilirlik düzeyi çok düşük bir yapı olduğunun hemen gözlenebilmesi en önemli etkenlerden biri olmuştur.

Atakule aynı zamanda, birçok farklı eylemi bir arada barındırmakta ve çok amaçlı alışveriş merkezi olma özelliğini ilk yapıldığı günden bu yana değişerek korumaktadır. Kullanıcı gereksinimlerine cevap verebildiği ölçüde ayakta kalabileceği gerçeğini fark eden işletmecileri tarafından köklü değişimlere uğratılmış ve bu durumuyla bile dikkatle incelenmesi gereken çok önemli bir yapıdır. Bu araştırmada ise bunca değişikliklerin süregeldiği bir ortamda erişebilirlik yönünden gerekli düzenlemelerin ihmal edilmiş olduğu gözlenmiştir.

Armada Alışveriş Merkezi ise, 2002 Yılın da yapımı tamamlanmış ve hizmete alınmıştır. Şehir dokusundan çıkmış ve şehirlerarası bir yol üzerinde konumlanmış olup, kendinden sonraki bir çok alışveriş merkezinin de düşünce anlamında öncülüğünü yapmıştır. Konya-Samsun yolu üzerindeki AnkaMall A.V.M, Eskişehir yolu üzerindeki CEPA A.V.M. bunlara örnektir. Bu yapı aynı zamanda ofis katlarına da sahip olacak şekilde tasarlanmış olduğu için bir prestij unsurunu da taşımaktadır. Son dönem yapılarında biri olarak erişilebilirlik yönlerinden daha önceki yapılara göre çok daha uygun olduğunu ilk bakışta görmek mümkün olmaktadır. Buna karşın derinlemesine değerlendirmeler yapıldığında bir takım eksiklikler ile karşılaşılacağı kesindir.

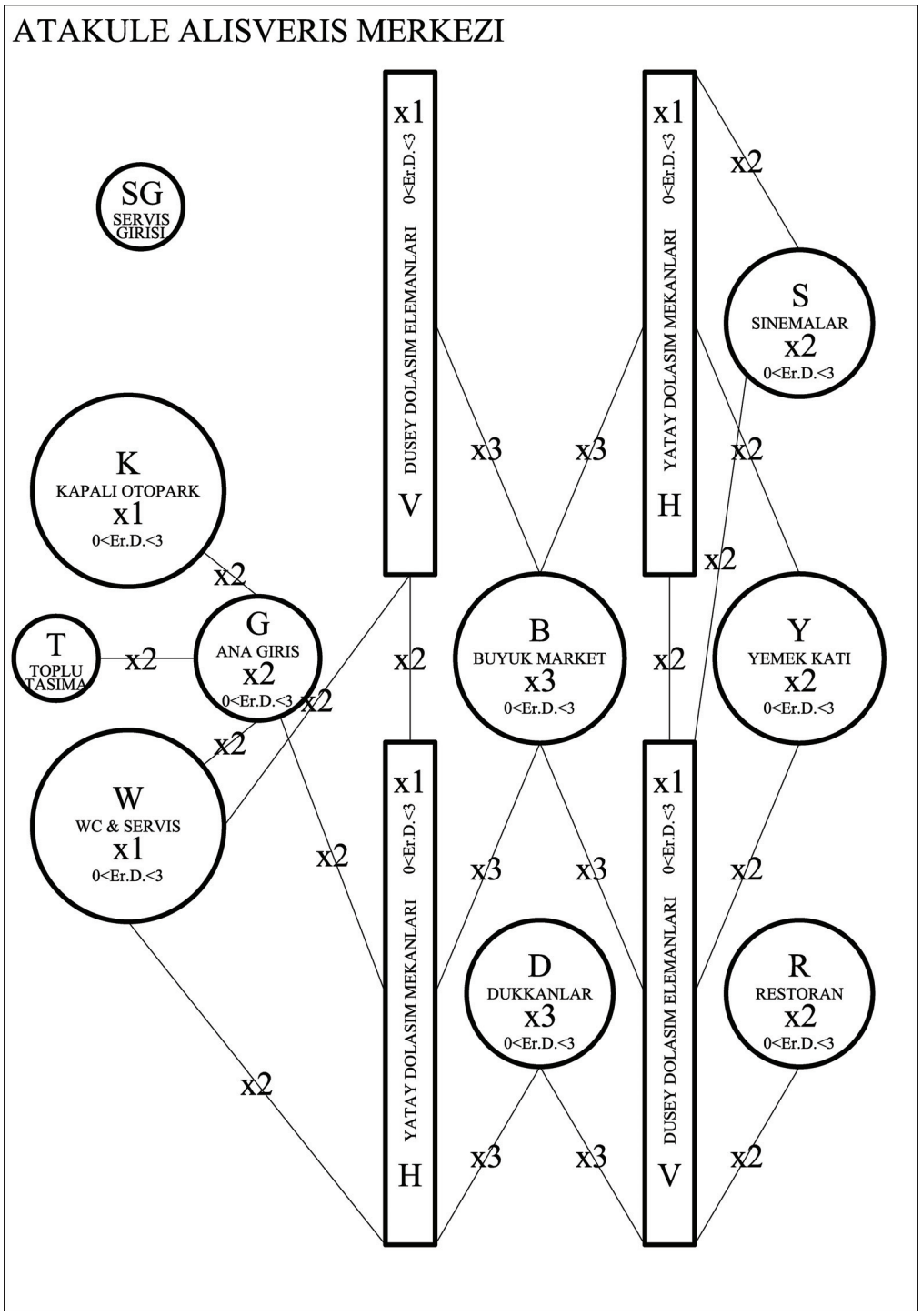
3.2. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması için çalışma yapılacak yapıdaki eylemlerin ve alt eylemler ile sunulmakta olan hizmetlerin sınıflandırılarak ayrıştırıldığı ve ilişkisel bir şemasının oluşturulmasına çalışılacaktır. Bu anlamda çalışma alanı olarak seçilen alışveriş merkezlerindeki başlıca eylemler ve alt eylemler ile sunulan hizmetler aşağıdaki çizelgede listelenmiştir.

Bu eylemler ve ilişkileri üzerindeki bağlantılar incelemede ele alınacak eylem alanları ile bu alanlar arasındaki yeterliliklerin gözlem metotları ile incelenerek değerlendirileceği veri toplama yönteminin iskeletini de oluşturacaktır.

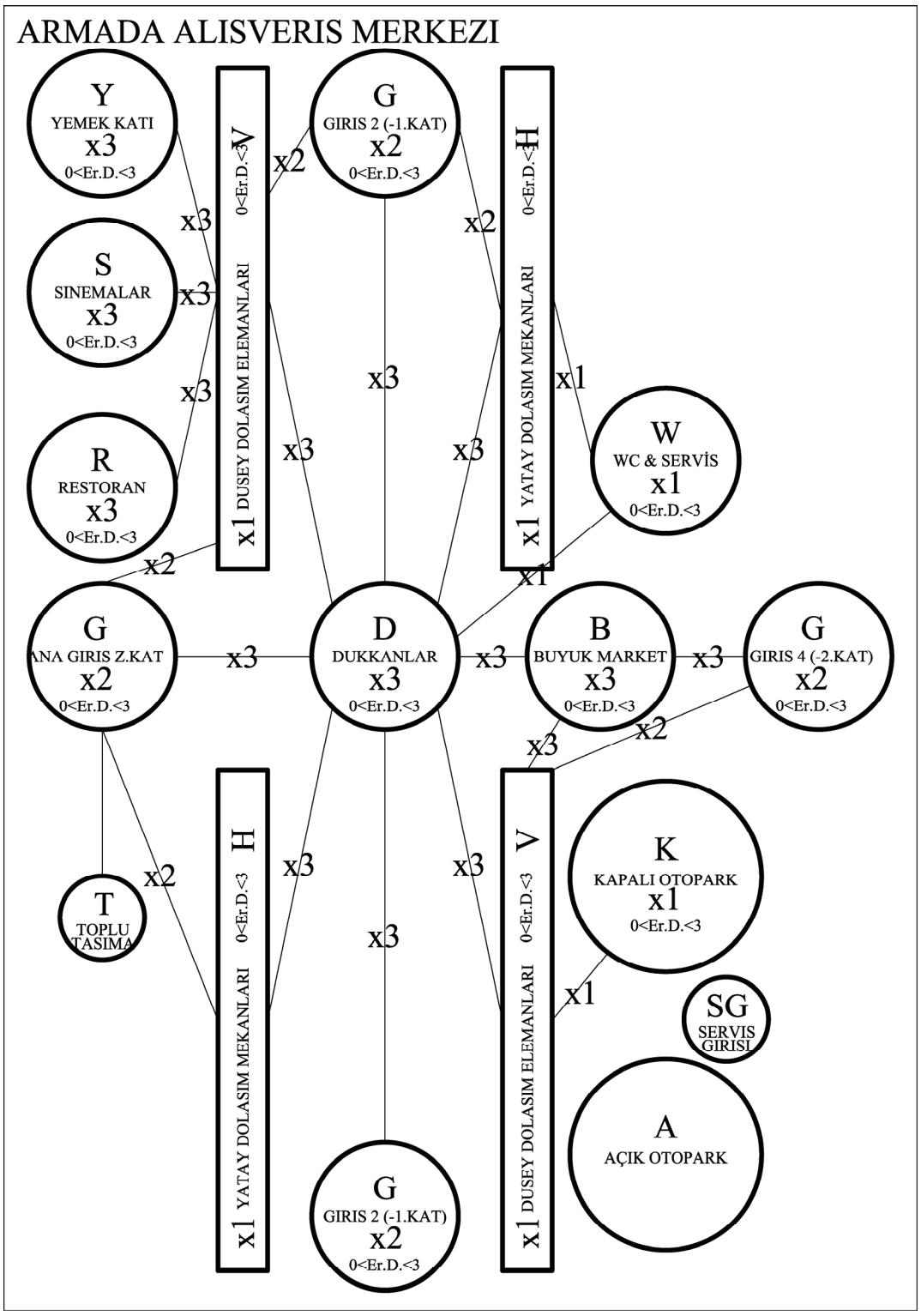
Ana eylemlerin erişilebilir olmasının yanı sıra bu eylemlere ulaşılan ana güzergahların da erişilebilir olması gerekmektedir. Bu şekilde ana eylemleri ve güzergahların değerlendirme sisteminde öncelikli olarak tanımlanarak yüksek önem derecelerinden kabul edilmesi gerekecektir. Diğer eylemlerin erişilebilirliği ile bunların ulaşım yollarının erişebilirlik düzeyleri de kendi içlerinde erişebilirlik değerlendirmesine katkıda bulunacaktır. Geliştirilecek sistemde bunun göz ardı edilmesi mümkün değildir. Buna karşın asıl eylemlerin erişebilirlik değerine yaptığı katkıdan daha az olacağı kesindir. Ana eylemleri ve yardımcı eylemler ile ilişkilerin önem derecesini çizelgede gözlemleyecek olursak;

Araştırma kapsamındaki A.V.M.'lerin Genel özellikleri, şehir içindeki yerleşim ve ulaşım bilgileri, mekansal olarak ayrıştırılmış plan ve kesitleri, ile aşağıdaki eylem alanlarına göre erişebilirlik değerleri, araştırma bulguları ve değerlendirmeler ile araştırma sonuçlarının da bulunduğu 'EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri' bölümünde özetlenerek sıralanmıştır.

Şekil 3.1 Atakule A.V.M. Eylemler ve ilişkiler şeması

SG:Servis Girişi, A: Açık otopark, K:Kapalı otopark, T: Toplu taşıma, G: Ana giriş, W:WC & servis, V: Düşey sirkülasyon, H: Yatay Sirkülasyon, B: Büyük market, D: Dükkanlar, Y:Yemek katı, R: Restoran S:Sinemalar

Şekil 3.2 Armada A.V.M. Eylemler ve ilişkiler şeması

SG:Servis Girişi, A: Açık otopark, K:Kapalı otopark, T: Toplu taşıma, G: Ana giriş, W: WC & servis, V: Düşey sirkülasyon, H: Yatay Sirkülasyon, B: Büyük market, D: Dükkanlar, Y:Yemek katı, R: Restoran S:Sinemalar

3.3. Toplanacak Verilerin Tespiti ve Önem Dereceleri

Atakule Alışveriş merkezinin yakın çevre ve iç ilişkilerinin erişebilirlik standartları yönünden değerlendirildiği bir çalışmada asıl eylemler ile diğer eylemlerin ayrıştırılarak bu mekanlarda karşılaşılacak eksikliklerin değerlendirme aşamasında etkilediği eylemin önem sırasına göre bir değerlendirilmesi bu çalışmanın en önemli parçalarından birini oluşturmaktadır. Bir yapıda asıl eylemler ile bu eylemlere erişimin sağlandığı dolaşım ve sirkülasyon alanlarında erişebilirlik standartları yönünden gözle görülür eksikliklerin olması durumunda o yapının en başından bir dezavantajı var demektir. Bununla birlikte iç ilişkilerde ve diğer eylem mekanlarında da erişebilirlik yönlerinden eksiklikler sergiler durumda ise bu yapı için önerilecek düzenlemelerin sayısı artacaktır. Bu aynı zamanda o yapı ile ilgili erişebilirlik düzeyinin tespit edilmesine çalışıldığında daha yüksek ve daha olumsuz rakamlara ulaşılmasına sebep olacaktır.

Çizelge 3.1 Ana ve alt eylemler, mekanlar, kodları ve katsayıları

Alışveriş merkezindeki ana eylemler;	KOD	KATSAYI	Er.D
1. Büyük Market	B	x3	0<Er.D<3
2. Dükkanlar	D	x3	0<Er.D<3
Alışveriş merkezindeki diğer eylemler			
1. Yemek Katı	Y	x2	0<Er.D<3
2. Restoran	R	x2	0<Er.D<3
3. Sinemalar	S	x2	0<Er.D<3
Alışveriş merkezindeki yardımcı mekanlar;			
1. WC & Servis Mekanları	W	x1	0<Er.D<3
2. Kapalı Otopark	K	x1	0<Er.D<3
3. Ana Giriş	G	x2	0<Er.D<3
4. Düşey sirkülasyon	V	x2	0<Er.D<3
5. Yatay sirkülasyon	H	x2	0<Er.D<3

Yukarıdaki katsayılar ve erişebilirlik düzeyi (Er.D) ne çeşitli değerler veren açılımları tanımlamak gerekir ise;

- Bir yapıdaki ana eylemlerin ve diğer eylemlerin yapı içindeki önemleri, o mekana sağladıkları kullanıcı miktarlarına dayanılarak tespit edilmelidir. Bu anlamda bir alışveriş merkezinde ana eylem olarak eğer büyük market alışverişi yapmak (M) en çok kullanıcıyı davet ediyor ise bu eylemin katsayı değeri diğer eylemlere göre daha yüksek olmalıdır. Bu tip ana eylemlerin yapıdaki miktarı da bu katsayının en etkili noktalarından birini oluşturmaktadır. üç ana eylem için kullanıcılar bu alışveriş merkezini tercih ediyorlar ise her bir ana eylemin katsayısı da en az o kadar olmalıdır. Bu anlamda örnek alanımızda aldığımız Atakule A.V.M. 'de üç ana eylem için ana eylemlerin katsayısı (3) olmalıdır.

- Bir ana eylemin katsayı değerinin tespitinden sonra diğer eylemlere de azalarak katsayı değerleri verilir. Bu sayede değerlendirmede toplama oranlı olarak katkı sağlamaları amaçlanır. Diğer eylemler kadar önemli bir başka nokta da yapı içi erişim düzenlemeleridir. Bunlar da tüm eylem alanlarının erişilebilirliğinin genel yapı içindeki ulaşılabilme düzeyini gösterdikleri için en az diğer eylemlerin katsayısına denk bir önemde değerlendirilmelidirler. Bu da örnek alanımızda en azından diğer eylemlerin ve düşey ve yatay sirkülasyon elemanlarının (2) katsayısı ile çarpılmasını gerektirebilir.

- Tüm eylem alanlarının kendi içlerindeki erişebilirlik değeri (Er.D.) hesaplanmasında ise ana ve diğer eylemler ayırt etmeksizin gözlem metodu olarak kullanılacak inceleme formlarından yararlanılarak erişebilirlik yönünden uyumlu olduğu durum sıfır katsayı ile çarpılacak (x0), kısmen uygun olduğu ya da tam erişilebilir kabul edilemeyeceği durum bir katsayısı ile çarpılacak (x1) ve erişebilirlik yönünden tamamen uyumsuz olduğu durum da üç katsayısı ile çarpılarak (x3) eylem içi erişebilirlik değeri (Er.D.) hesaplanmaya çalışılacaktır. Bu anlamda;
Er.D.=(durum1x1+durum 2x0+durum3x3+…)
Şeklinde bir hesap yöntemi önerilmektedir.

- Sonuç olarak bir yapının Genel Erişebilirlik Değerinin (G.Er.D.) hesaplanmasında ana eylemlerin kendi iç erişebilirlik düzeyleri (Er.D.) x (ana eylem miktarı) ya da (ana eylem önem katsayısı) + diğer eylemlerin kendi iç erişebilirlik düzeyleri x (diğer eylemlerin önem katsayısı) + yapı içi ulaşım ve erişim donatılarının kendi iç erişebilirlik düzeyleri x (ulaşım ekipmanları önem katsayısı) başlıca değişkenler ve etki eden faktörler olarak tanımlanabilir.

- Bir yapının Genel Erişebilirlik Değeri (G.Er.D.) içinde barındırdığı eylemlerin miktarı ve bunların iç erişebilirlikteki sorunlarının artmasına doğru orantılı olarak yükselen bir değer oluşturacaktır. Daha yüksek (G.Er.D.) daha sorunlu yapı anlamına gelecektir. Aynı bakış açısını geri besleme olarak mimari tasarıma nasıl yansıtabileceğimizi ise buradan yola çıkarak belirleyebiliriz. Bir yapıda iç erişebilirliği hesap edilen tüm eylemlerin önem katsayıları ile çarpıldıklarında ortaya bir ara değer çıkacaktır. Bu değer o eylemin yapıdaki sorunlu eylemler arasındaki yerini de belli edecektir. Bu anlamda öncelikli olarak çözüm önerisi getirilmesi gerekli olacak erişebilirlik problemi olarak tespit edilecek ve çözüm üretilecek probleme yönelik öneri geliştirilmesi tasarıma geri besleme olarak yansıtılacaktır. (G.Er.D.)'nin düşmesine en çok katkı sağlayacak lokal düzenleme bu şekilde tespit edilecek ve çözüm önerisi geliştirilerek ve yapıda düzenleme yapmak isteyen işletmeciye ve benzer bir yapı tasarlamaya yönelecek tasarımcıya problem kaynağı önceden tespit edilerek en verimli olacak noktada müdahale etme şansı doğurmak mümkün olacaktır.

Bu araştırmada oluşturulmaya çalışılan; öncelikli olarak bir yapıyı eylemler ve ilişkiler dizisi olarak ayırt eden, erişebilirlik yönünden o eylem alanlarını ve ilişkileri inceleyen, ve erişebilirlik çerçevesinden değerlendirerek bu incelemelerden elde edilen verileri, kullanıcı merkezli tasarım prensibi çerçevesinde yorumlayarak yapının genel erişebilirlik değerini tespit etmeye çalışarak tasarıma veri de elde edecek bir sistemdir.

3.4. Gözlemde Kullanılacak Formlar

'EK-1 Alışveriş Merkezlerinde uyulması gerekli ADA standartları' bölümünde anlatılan kriterlerin her bir yapı mekanında sağlanmış olan durumunun incelenmesi gerekmektedir. Bu sadece eylem alanları olarak ayrıştırılan mekanlarda değil aynı zamanda bu eylem alanları arasındaki ilişkiler yönünden de incelemeler yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Buna örnek olarak aşağıdaki çizelgede erişebilirlik yönünden bir yapıda hangi sorgulama formlarının hangi mekanlar ve ilişkili mekanlarda kullanılacağına dair bir örnek ve formların içerikleri sıralanmıştır.

Çizelge 3.2 Değerlendirme formları ve kapsamları listesi

Form 1: Otopark alanları ve yapı ile ilişkileri ile ilgili düzenlemeler
Form 2: Yolcu indirme bindirme ile ilgili düzenlemeler
Form 3: Erişilebilir güzergah ve üzerindeki düzenlemeler
Form 4: Kaldırım rampaları ile ilgili düzenlemeler
Form 7: Rampalar ile ilgili düzenlemeler
Form 8: Merdivenler ile ilgili düzenlemeler
Form 10: Bina Giriş ve Çıkışları ile ilgili düzenlemeler
Form 11: Kapı ve Geçitler ile ilgili düzenlemeler
Form 12: Bina Lobileri Ve Koridorlar (İç Mekan Erişilebilir Güzergah)
Form 13: Asansörler ile ilgili düzenlemeler
Form 14: Odalar ve Mekanlar ile ilgili düzenlemeler
Form 15: Toplantı Alanları ile ilgili düzenlemeler
Form 16: Tuvaletler ve Banyolar ile ilgili düzenlemeler
Form 18: Giyinme ve deneme odaları ile ilgili düzenlemeler
Form 19: İşaretleme ile ilgili düzenlemeler
Form 21: Fark edilebilir Uyarılar ile ilgili düzenlemeler
Form 23: Restoran ve Kafeteryalar ile ilgili düzenlemeler

Yukarıdaki formların her biri uygulanabilirliği olduğu eylem alanları ve bağlantılı eylem alanlarında sorgulanarak her iki yapı için, karşılaşılan problemler arasından en

çok ön plana çıkanlar da ‘4. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME’ bölümünde karşılaştırmalı olarak sıralanacaktır.

Çalışma sahasında farklı zamanlarda gözlemleme yöntemi ile;

- Yapının genel olarak yakın çevresi ve şehir dokusuna bağlantılandığı noktaları ile ana girişleri ve çevresel elemanlarının erişilebilirlik düzeyi incelenerek olumsuz durumlar tespit edilecektir.
- Ana ve diğer eylem alanları içerisinde, kullanım biçimlerine göre mekan ve ekipmanların erişilebilirlik düzeyleri, ilgili formlarda belirtilen sorular doğrultusunda sorgulanarak incelenecek ve uyumsuz durumlar tespit edilecektir.
- Eylem alanlarının diğer eylem alanları ve ana dolaşım elemanları ile ilişkilerindeki erişilebilirlik düzeyleri, ilgili formlarda belirtilen sorular doğrultusunda sorgulanarak incelenecek ve uyumsuz durumlar tespit edilecektir
- Tespit edilen erişilebilirlik problemlerinin önem dereceleri tespit edilerek, karşılaşıldıkları mekanlar ve elemanların tespitleri yapılacak hangi hizmetlerin erişimine engel oldukları açıklanarak yapının tümevarım yöntemi ile erişilebilirlik düzeyi tespitine çalışılacaktır.
- İncelenen yapılarda karşılaşılan en önemli problemlerin karşılaştırılarak, farklı dönemlerde yapılmış olan benzer özellikleri olan ve benzer hizmetler sunan yapılarda, ne tür farklılıkların ortaya çıktığı da gözlemlenerek veri elde edilmesine çalışılacaktır.

3.5. Toplanan Veriler

Aşağıda, Atakule A.V.M.'nde ve Armada A.V.M.'nde yapılan ve plan üzerinde inceleme ve yerinde gözlem yöntemleri ile doldurularak, genel erişebilirlik düzeyi tespitine yönelik veriler ile oluşturulan formları ve bu formlarda erişilebilirlik düzeyi yönünden hangi tür problemlerin öncelikli olarak ön plana çıktığına yönelik çizelgeler sıralanmıştır. Bunun her iki çalışma alanında tekrarlanarak elde edilen verilerdeki değişimlerin, iki farklı zamanda tamamlanmış olan bu yapılardaki erişilebilirlik yönündeki gelişme ve değişmelerin tespit edilmesine çalışılacaktır. Böylesine bir karşılaştırma hem değerlendirme sisteminin kendisini test etmesine hem de ele alınan iki yapıdaki farklıkların tanımlı bir çerçevede somut olarak ne oranda farklılaştığının tespitine faydalı olacaktır. Karşılaştırılacak yapılarda başlıca ve yardımcı eylemler ortak olarak seçilmiş, her bir sorgu formundaki soruların cevapları ilişkili oldukları mekanlardaki genel erişilebilirlik düzeylerine göre verilmiş, bu sayede sabit tutulan değişkenlerin belirlenmesiyle somut verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Olumsuz olarak cevaplanan soruların, her bir form içinde farklı eylem alanlarında tekrar edebileceği göz ardı edilmeyerek, her bir formun içinde katmanlı olarak tüm yapı kademeleri bir arada cevaplanmaya çalışılmıştır. Kimi formlar sadece belli bir eylem alanına işaret ederken (Örn:Form1 ve Form 2 – Kapalı Otopark Alaları vb..), kimi formlardaki sorular ise yapının geneline hitap etmektedir. Bir diğer önemli nokta da, Bahsi geçen formlardaki her bir sorunun, erişilebilirliğin hangi yönüyle değerlendirilmesine yardımcı olduğuna dair verilerin de bu çalışmada dikkate alınacak olmasıdır. Bu anlamda. formlarda karşılaşılan sorularda mekansal ölçülerin yeterliliği sorgulanıyor ise bu soru ‘ölçüler’ kıstası ile mekanları sorguluyor demektir. Kimi sorularda ise belli bir düzenlemenin varlığı yada yokluğu sorgulanmaktadır. Bu tür sorular da erişilebilirliği ‘durum’ yönünden sorgulanması demektir. Bu ve benzeri filtreler de incelemede dikkate alınarak. Yapıdaki erişilebilirlik problemlerinin kaynağında, kimi düzenlemelerin ‘durum’ ya da ‘ölçüler’ gibi hangi başka kıstaslar yönünden engellendiğine de açıklık getirilmesine çalışılacaktır.

3.6. Atakule A.V.M. Karşılaştırmalı Değerlendirme Çizelgeleri

Aşağıda Atakule Alışveriş Merkezi'nde gerçekleştirilen gözlem ve incelemeler ile elde edilen formlar ile oluşturulan karşılaştırmalı değerlendirme tabloları sıralanmıştır.

Çizelge 3.3, Atakule Alışveriş merkezinde sorgulanan formlara göre mekanların Er.D.'nin G.Er.D. ile karşılaştırmalı olarak oranlarını ve her bir formun kendi içinde geri bildirdiği uyumluluk oranlarını sayısal veriler olarak sunmaktadır.

Çizelge 3.4, Atakule Alışveriş merkezinde incelene eylem alanları ve bağlantılı eylem alanlarına göre mekanların Er.D.'nin G.Er.D. ile karşılaştırmalı olarak oranlarını ve her bir eylem alanının ve bağlantılarının kendi içinde geri bildirdiği uyumluluk oranlarını sayısal veriler olarak sunmaktadır.

Çizelge 3.5, Atakule Alışveriş merkezinde sorgulanan formlara ve Ayrıştırılmış eylem alanlarına göre mekanların Er.D.'nin G.Er.D. İle karşılaştırmalı olarak oranlarını ve tek tek her bir formun verdiği cevapların sayısal olarak Er.D.'ne katkısını sunmaktadır.

‘EK-3 Atakule değerlendirme formları’ bölümünde bu çizelgelerin asıllarını ve sorguda kullanılan formları ve Er.D.'ne en çok katkı yapan mekanlarda alınan cevapların birlikte görmek mümkündür.

Çizelge 3.3 Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi

Form 1	KAPSAM	OTOPARK ALANLARI VE İLGİLİ DÜZENLEMELER							
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI		2	4	7	1	2
Eylem Alanları Er.D. Toplam	31,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%1,1	16	1	8	0	7	%6,3	%50,0	%0,0	%43,8

Form 2	KAPSAM	YOLCU İNDİRME BİNDİRME ALANLARI							
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI		0	2	5	1	1
Eylem Alanları Er.D. Toplam	14,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%0,5	9	3	4	0	2	%33,3	%44,4	%0,0	%22,2

Form 3	KAPSAM	DIŞ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH DÜZENLEMELERİ							
Uygulanan eylem alanı sayısı	3		SORGU SAYISI		0	9	36	3	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	140,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%5,0	63	9	15	0	39	%14,3	%23,8	%0,0	%61,9

Form 4	KAPSAM	KALDIRIM RAMPALARI							
Uygulanan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI		0	16	14	2	8
Eylem Alanları Er.D. Toplam	63,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%2,2	40	2	2	0	36	%5,0	%5,0	%0,0	%90,0

Form 7	KAPSAM	RAMPALAR							
Uygulanan eylem alanı sayısı	7		SORGU SAYISI		0	49	112	7	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	338,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%12,0	168	0	7	0	161	%0,0	%4,2	%0,0	%95,8

Form 8	KAPSAM	MERDİVENLER							
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI		0	45	50	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	207,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%7,4	95	45	25	0	25	%47,4	%26,3	%0,0	%26,3

Form 10	KAPSAM	GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR							
Uygulanan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI		28	44	12	0	28
Eylem Alanları Er.D. Toplam	316,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%11,2	112	20	84	8	0	%17,9	%75,0	%7,1	%0,0

Form 11	KAPSAM	KAPI VE GEÇİTLER							
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI		10	55	35	5	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	125,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%4,4	105	55	20	30	0	%52,4	%19,0	%28,6	%0,0

Form 12	KAPSAM	İÇ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH							
Uygulanan eylem alanı sayısı	13		SORGU SAYISI		0	65	130	39	39
Eylem Alanları Er.D. Toplam	114,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%4,1	273	156	13	104	0	%57,1	%4,8	%38,1	%0,0

Çizelge 3.3 (Devam) Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi

Form 13	KAPSAM	ASANSÖRLER								
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI			0	27	20	1	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	1,1		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%0,0	58	44	0	14	0	%75,9	%0,0	%24,1	%0,0	

Form 14	KAPSAM	ODALAR VE MEKANLAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI			0	25	120	10	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	120,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%4,3	165	90	10	50	15	%54,5	%6,1	%30,3	%9,1	

Form 15	KAPSAM	TOPLANMA ALANLARI								
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI			20	35	30	10	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	362,4		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%12,9	110	10	30	10	60	%9,1	%27,3	%9,1	%54,5	

Form 16	KAPSAM	TUVALETLER VE BANYOLAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI			0	124	232	8	4
Eylem Alanları Er.D. Toplam	446,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel ErD. Yüzdes,i	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%15,9	368	132	132	60	44	%35,9	%35,9	%16,3	%12,0	

Form 18	KAPSAM	GİYİNME VE DENEME ODALARI								
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI			1	4	9	1	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	87,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%3,1	15	2	8	0	5	%13,3	%53,3	%0,0	%33,3	

Form 19	KAPSAM	İŞARETLEME								
Uygulanan eylem alanı sayısı	9		SORGU SAYISI			0	99	54	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	320,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%11,4	153	9	18	0	126	%5,9	%11,8	%0,0	%82,4	

Form 21	KAPSAM	FARK EDİLEBİLİR UYARILAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI			0	6	2	6	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	50,5		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%1,8	14	0	4	2	8	%0,0	%28,6	%14,3	%57,1	

Form 23	KAPSAM	RESTORAN VE KAFETERYALAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI			6	10	20	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	74,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%2,7	36	2	8	14	12	%5,6	%22,2	%38,9	%33,3	

AKULE ALIŞVERİŞ MERKEZİ										
Uygulanan Eylem Alanı Toplan	70		SORGU SAYISI			67	619	888	94	132
G.Er.DEĞERİ TOPLAMI	2809,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%100,0	1800	580	388	292	540	%32,2	%21,6	%16,2	%30,0	

Düzenleme miktarı sorguları	%3,72	13	42	0	12	%0,72	%2,33	%0,00	%0,67
Düzenleme var/yok sorguları	%34,39	208	135	78	198	%11,56	%7,50	%4,33	%11,00
Ölçüler uygun/değil sorguları	%49,33	250	178	175	285	%13,89	%9,89	%9,72	%15,83
Malzeme özellikleri sorguları	%5,22	52	0	23	19	%2,89	%0,00	%1,28	%1,06
İşaretleme yeterlilik sorguları	%7,33	57	33	16	26	%3,17	%1,83	%0,89	%1,44
	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.

Çizelge 3.4 Mekanlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin eylem alanları (Er.D)'ne göre oransal değerlendirmesi

Kullanılan Formlar		1,2,4,10,11,19,21,7,8								
Eylem Alanları & Bağlantıları	K	K-G , K-V				11	73	78	9	14
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	305,7		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%10,9	185	31	50	8	96	%16,8	%27,0	%4,3	%51,9	

Kullanılan Formlar		3,4,7,8,10.11,12,19,21								
Eylem Alanları & Bağlantıları	G	K-G, T-G, G-H, G-W, SG				16	147	198	19	39
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	910,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%32,4	401	82	93	26	200	%20,4	%23,2	%6,5	%49,9	

Kullanılan Formlar		7,8,10,12,19								
Eylem Alanları & Bağlantıları	V	K-V,V-H,R-V,V-B,V-Y,V-D				7	84	121	20	25
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	283,4		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%10,1	256	93	43	50	70	%36,3	%16,8	%19,5	%27,3	

Kullanılan Formlar		7,12,19,								
Eylem Alanları & Bağlantıları	H	H-B,H-Y,H-D,H-S,H-W,G-H				0	53	92	22	21
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	132,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%4,7	173	76	5	55	37	%43,9	%2,9	%31,8	%21,4	

Kullanılan Formlar		12,15,16,19								
Eylem Alanları & Bağlantıları	B	H-B,V-B,BW				4	59	90	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	284,9		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%10,1	173	60	43	33	37	%34,7	%24,9	%19,1	%21,4	

Kullanılan Formlar		12,15,16,19,23								
Eylem Alanları & Bağlantıları	Y	H-Y,V-Y,YW				7	64	100	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	264,5		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%9,4	190	60	47	40	43	%31,6	%24,7	%21,1	%22,6	

Kullanılan Formlar		11,12,15,16								
Eylem Alanları & Bağlantıları	D	H-D,V-D,DW				2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	171,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%6,1	153	67	39	36	11	%43,8	%25,5	%23,5	%7,2	

Kullanılan Formlar		11,12,15,16								
Eylem Alanları & Bağlantıları	S	H-S,V-S,SW				2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	151,7		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%5,4	152	66	39	36	11	%43,4	%25,7	%23,7	%7,2	

Kullanılan Formlar		7,12,16,								
Eylem Alanları & Bağlantıları	W	H-W,G-W,V-W,YW,DW,SW				0	146	278	18	13
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	520,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%18,5	454	165	139	83	67	%36,3	%30,6	%18,3	%14,8	

Kullanılan Formlar		7,8,11								
Eylem Alanları & Bağlantıları	R	R-V				5	32	43	2	0
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	160,4		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%5,7	82	21	15	12	34	%25,6	%18,3	%14,6	%41,5	

Çizelge 3.5 Elde edilen verilere göre her bir form için uygulandığı eylem alanındaki erişilebilirlik değerleri

EY.AL ADI	ANA EYLEM ALANLARI	Önem Katsay	BAĞLANTILI EYLEM ALANI	FORMLAR & İLGİLİ OLDUKLARI DÜZENLEME KAPSAMLARI																Eylem Alanı Er.D TOP		
				Otopark	İndirme	Dış Eriş.	Kald.ramp	Rampalar	Merdiven	iriş&Çık	Kapı&Geç	İç Eriş.	Asansörle	Oda&Mek	Toplanma	Tuvaletler	Giyinme	İşareleme	Uyarılar	Rest&Caf	Er.D	%	S
				1	2	3	4	7	8	10	11	12	13	14	15	16	18	19	21	23			
G	ANA GİRİŞ	2				56,0		52,0	46,0	126,4	25,0							40,0	20,2		365,6	%13,01	7
G-H	ANA GİRİŞ	2	YATAY DOLAŞIM					52,0				7,6									59,6	%2,12	2
G-W	ANA GİRİŞ	2	WC & SERVİS					52,0				7,6									59,6	%2,12	2
H	YATAY DOLAŞIM	1																20,0			20,0	%0,71	1
H-B	YATAY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									11,4									11,4	%0,41	1
H-Y	YATAY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									7,6									7,6	%0,27	1
H-D	YATAY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									11,4									11,4	%0,41	1
H-S	YATAY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									7,6									7,6	%0,27	1
H-W	YATAY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									7,6									7,6	%0,27	1
V	DÜŞEY DOLAŞIM	1							23,0	63,2			1,1					20,0			107,3	%3,82	4
V-H	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YATAY DOLAŞIM									7,6									7,6	%0,27	1
V-B	DÜŞEY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									11,4									11,4	%0,41	1
V-Y	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									7,6									7,6	%0,27	1
V-D	DÜŞEY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									11,4									11,4	%0,41	1
V-S	DÜŞEY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									7,6									7,6	%0,27	1
V-W	DÜŞEY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									7,6									7,6	%0,27	1
B	BÜYÜK MARKET	3												30,0	90,6			60,0			180,6	%6,43	3
BW	BÜYÜK MARKET WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
Y	YEMEK KATI	2												20,0	60,4			40,0		37,4	157,8	%5,62	4
YW	YEMEK KATI WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
K	KAPALI OTOPARK	1		31,0	14,0		21,0			63,2	12,5							20,0	30,3		192,0	%6,83	7
K-G	KAPALI OTOPARK	2	ANA GİRİŞ					52,0	46,0												98,0	%3,49	2
K-V	KAPALI OTOPARK	1	DÜŞEY DOLAŞIM					26,0													26,0	%0,93	1
DW	MAĞAZA KATI WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
D	DÜKKANLAR	3									37,5			30,0	90,6		87,0				245,1	%8,72	4
R-V	RESTORAN	2	DÜŞEY DOLAŞIM					52,0	46,0												98,0	%3,49	2
R	RESTORAN	2									25,0			20,0	60,4			40,0		37,4	182,8	%6,51	5
SG	SERVİS GİRİŞİ	1				28,0				63,2											91,2	%3,25	2
SW	SİNEMALAR WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
S	SİNEMALAR	2									25,0			20,0	60,4			40,0			145,4	%5,17	4
T-G	TOPLU TAŞIM	2	ANA GİRİŞ			56,0	42,0	52,0	46,0									40,0			236,0	%8,40	5
			Form ErD. TOPLAM	31,0	14,0	140,0	63,0	338,0	207,0	316,0	125,0	114,0	1,1	120,0	362,4	446,0	87,0	320,0	50,5	74,8	2809,8		
			%	%1,10	%0,50	%4,98	%2,24	%12,03	%7,37	%11,25	%4,45	%4,06	%0,04	%4,27	%12,90	%15,87	%3,10	%11,39	%1,80	%2,66			
			AKTİF FORM	1	1	3	2	7	5	4	5	13	1	5	5	4	1	9	2	2			

Künye:Atakule A.V.M. / 1989 / Çankaya / Kent İçi /10240m2 / 5 Kat / 86 Mağaza/ 250 Araçlık Otopark

Ana İşlevler: Büyük Market, Nikah Salonu, Mağazalar

Diğer İşlevler: Sinema, Yemek katı ve Oyun salonu, Bar ve Seyir terası

3.7. Armada A.V.M. Karşılaştırmalı Değerlendirme Çizelgeleri

Aşağıda Armada Alışveriş Merkezi'nde gerçekleştirilen gözlem ve incelemeler ile elde edilen formlar ile oluşturulan karşılaştırmalı değerlendirme tabloları sıralanmıştır.

Çizelge 3.6, Armada Alışveriş merkezinde sorgulanan formlara göre mekanların Er.D.'nin G.Er.D. İle karşılaştırmalı olarak oranlarını ve her bir formun kendi içinde geri bildirdiği uyumluluk oranlarını sayısal veriler olarak sunmaktadır.

Çizelge 3.7, Armada Alışveriş merkezinde incelenen eylem alanları ve bağlantılı eylem alanlarına göre mekanların Er.D.'nin G.Er.D. ile karşılaştırmalı olarak oranlarını ve her bir eylem alanının ve bağlantılarının kendi içinde geri bildirdiği uyumluluk oranlarını sayısal veriler olarak sunmaktadır.

Çizelge 3.8, Armada Alışveriş merkezinde sorgulanan formlara ve ayrıştırılmış eylem alanlarına göre mekanların Er.D.'nin G.Er.D. İle karşılaştırmalı olarak oranlarını ve tek tek her bir formun verdiği cevapların sayısal olarak Er.D.'ne katkısını sunmaktadır.

‘EK-4 Armada değerlendirme formları’ bölümünde bu çizelgelerin asıllarını ve sorguda kullanılan formları ve Er.D.'ne en çok katkı yapan mekanlarda alınan cevapların birlikte görmek mümkündür.

Çizelge 3.6 Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi

Form 1	KAPSAM	OTOPARK ALANLARI VE İLGİLİ DÜZENLEMELER								
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI			2	4	7	1	2
Eylem Alanları Er.D. Toplam	20,1		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%1,2	16	7	6	1	2	%43,8	%37,5	%6,3	%12,5	

Form 2	KAPSAM	YOLCU İNDİRME BİNDİRME ALANLARI								
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI			0	2	5	1	1
Eylem Alanları Er.D. Toplam	10,2		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%0,6	9	3	3	2	1	%33,3	%33,3	%22,2	%11,1	

Form 3	KAPSAM	DIŞ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH DÜZENLEMELERİ								
Uygulanan eylem alanı sayısı	3		SORGU SAYISI			0	9	36	3	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	63,5		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%3,8	63	30	12	21	0	%47,6	%19,0	%33,3	%0,0	

Form 4	KAPSAM	KALDIRIM RAMPALARI								
Uygulanan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI			0	16	14	2	8
Eylem Alanları Er.D. Toplam	36,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%2,1	40	16	0	0	24	%40,0	%0,0	%0,0	%60,0	

Form 7	KAPSAM	RAMPALAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	7		SORGU SAYISI			0	49	112	7	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	338,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%20,0	168	0	7	0	161	%0,0	%4,2	%0,0	%95,8	

Form 8	KAPSAM	MERDİVENLER								
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI			0	45	50	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	207,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%12,3	95	45	25	0	25	%47,4	%26,3	%0,0	%26,3	

Form 10	KAPSAM	GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI			28	44	12	0	28
Eylem Alanları Er.D. Toplam	57,2		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%3,4	112	60	8	12	32	%53,6	%7,1	%10,7	%28,6	

Form 11	KAPSAM	KAPI VE GEÇİTLER								
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI			10	55	35	5	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	4,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%0,2	105	65	0	40	0	%61,9	%0,0	%38,1	%0,0	

Form 12	KAPSAM	İÇ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH								
Uygulanan eylem alanı sayısı	13		SORGU SAYISI			0	65	130	39	39
Eylem Alanları Er.D. Toplam	27,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%1,6	273	156	0	117	0	%57,1	%0,0	%42,9	%0,0	

Çizelge 3.6 (Devam) Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi

Form 13	KAPSAM	ASANSÖRLER								
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI			0	27	20	1	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	1,1		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%0,1	58	44	0	14	0	%75,9	%0,0	%24,1	%0,0	

Form 14	KAPSAM	ODALAR VE MEKANLAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI			0	25	120	10	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	51,6		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%3,1	165	95	5	65	0	%57,6	%3,0	%39,4	%0,0	

Form 15	KAPSAM	TOPLANMA ALANLARI								
Uygulanan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI			20	35	30	10	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	362,4		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%21,5	110	10	30	10	60	%9,1	%27,3	%9,1	%54,5	

Form 16	KAPSAM	TUVALETLER VE BANYOLAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI			0	124	232	8	4
Eylem Alanları Er.D. Toplam	100,4		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel ErD. Yüzdes,i	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%5,9	368	248	28	84	8	%67,4	%7,6	%22,8	%2,2	

Form 18	KAPSAM	GİYİNME VE DENEME ODALARI								
Uygulanan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI			1	4	9	1	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	87,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%5,2	15	2	8	0	5	%13,3	%53,3	%0,0	%33,3	

Form 19	KAPSAM	İŞARETLEME								
Uygulanan eylem alanı sayısı	9		SORGU SAYISI			0	99	54	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	240,0		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%14,2	153	54	18	0	81	%35,3	%11,8	%0,0	%52,9	

Form 21	KAPSAM	FARK EDİLEBİLİR UYARILAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI			0	6	2	6	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	35,5		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%2,1	14	2	2	2	8	%14,3	%14,3	%14,3	%57,1	

Form 23	KAPSAM	RESTORAN VE KAFETERYALAR								
Uygulanan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI			6	10	20	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	46,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%2,8	36	4	2	16	14	%11,1	%5,6	%44,4	%38,9	

ARMADA A.V.M.										
Uygulanan Eylem Alanı Toplam	70		SORGU SAYISI			67	619	888	94	132
G.Er.DEĞERİ TOPLAMI	1687,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%100,0	1800	841	154	384	421	%46,7	%8,6	%21,3	%23,4	

Düzenleme miktarı sorguları	%3,72	29	18	4	16	%1,61	%1,00	%0,22	%0,89
Düzenleme var/yok sorguları	%34,39	339	47	84	149	%18,83	%2,61	%4,67	%8,28
Ölçüler uygun/değil sorguları	%49,33	356	80	250	202	%19,78	%4,44	%13,89	%11,22
Malzeme özellikleri sorguları	%5,22	52	0	23	19	%2,89	%0,00	%1,28	%1,06
İşaretleme yeterlilik sorguları	%7,33	65	9	23	35	%3,61	%0,50	%1,28	%1,94
	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.

Çizelge 3.7 Mekanlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin eylem alanları (Er.D)'ne göre oransal değerlendirmesi

Kullanılan Formlar		1,2,4,10,11,19,21,7,8								
Eylem Alanları & Bağlantıları	K	K-G , K-V				11	73	78	9	14
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	211,4		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%12,5	185	61	22	15	87	%33,0	%11,9	%8,1	%47,0	

Kullanılan Formlar		3,4,7,8,10.11,12,19,21								
Eylem Alanları & Bağlantıları	G	K-G, T-G, G-H, G-W, SG				16	147	198	19	39
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	592,7		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%35,1	406	142	44	54	166	%35,0	%10,8	%13,3	%40,9	

Kullanılan Formlar		7,8,10,12,19								
Eylem Alanları & Bağlantıları	V	K-V,V-H,R-V,V-B,V-Y,V-D				7	84	121	20	25
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	188,9		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%11,2	253	105	18	57	73	%41,5	%7,1	%22,5	%28,9	

Kullanılan Formlar		7,12,19,								
Eylem Alanları & Bağlantıları	H	H-B,H-Y,H-D,H-S,H-W,G-H				0	53	92	22	21
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	81,4		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%4,8	173	78	3	60	32	%45,1	%1,7	%34,7	%18,5	

Kullanılan Formlar		12,15,16,19								
Eylem Alanları & Bağlantıları	B	H-B,V-B,BW				4	59	90	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	166,1		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%9,8	173	93	15	42	23	%53,8	%8,7	%24,3	%13,3	

Kullanılan Formlar		12,15,16,19,23								
Eylem Alanları & Bağlantıları	Y	H-Y,V-Y,YW				7	64	100	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	142,5		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%8,4	190	94	16	49	31	%49,5	%8,4	%25,8	%16,3	

Kullanılan Formlar		11,12,15,16								
Eylem Alanları & Bağlantıları	D	H-D,V-D,DW				2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	31,3		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%1,9	153	96	7	48	2	%62,7	%4,6	%31,4	%1,3	

Kullanılan Formlar		11,12,15,16								
Eylem Alanları & Bağlantıları	S	H-S,V-S,SW				2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	29,5		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%1,7	152	96	7	47	2	%63,2	%4,6	%30,9	%1,3	

Kullanılan Formlar		7,12,16,								
Eylem Alanları & Bağlantıları	W	H-W,G-W,V-W,YW,DW,SW				0	146	278	18	13
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	157,8		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%9,3	454	281	29	113	31	%61,9	%6,4	%24,9	%6,8	

Kullanılan Formlar		7,8,11								
Eylem Alanları & Bağlantıları	R	R-V				5	32	43	2	0
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	122,2		SORGU TÜRÜ			MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%7,2	82	23	8	15	36	%28,0	%9,8	%18,3	%43,9	

Çizelge 3.8 elde edilen verilere göre her bir form için uygulandığı eylem alanındaki erişilebilirlik değerleri

EY.AL	ANA	Önem	BAĞLANTILI	FORMLAR & İLGİLİ OLDUKLARI DÜZENLEME KAPSAMLARI																	Eylem Alanı		
ADI	EYLEM ALANLARI	Katsay	EYLEM ALANI	Otopark	İndirme	Dış Eriş.	Kald.ramp	Rampalar	Merdiven	iriş&Çık	apı&Geç	İç Eriş.	Asansörle	da&Mek	Toplanma	Tuvaletler	Giyinme	İşareleme	Uyarılar	est&Caf	Er.D TOP		
				1	2	3	4	7	8	10	11	12	13	14	15	16	18	19	21	23	Er.D	%	S
G	ANA GİRİŞ	2				25,4		52,0	46,0	14,3	,8							30,0	14,2		182,7	%10,82	7
G-H	ANA GİRİŞ	2	YATAY DOLAŞIM					52,0				1,8									53,8	%3,19	2
G-W	ANA GİRİŞ	2	WC & SERVİS					52,0				1,8									53,8	%3,19	2
H	YATAY DOLAŞIM	1																15,0			15,0	%0,89	1
H-B	YATAY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									2,7									2,7	%0,16	1
H-Y	YATAY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									1,8									1,8	%0,11	1
H-D	YATAY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									2,7									2,7	%0,16	1
H-S	YATAY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									1,8									1,8	%0,11	1
H-W	YATAY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									1,8									1,8	%0,11	1
V	DÜŞEY DOLAŞIM	1							23,0	14,3			1,1					15,0			53,4	%3,16	4
V-H	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YATAY DOLAŞIM									1,8									1,8	%0,11	1
V-B	DÜŞEY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									2,7									2,7	%0,16	1
V-Y	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									1,8									1,8	%0,11	1
V-D	DÜŞEY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									2,7									2,7	%0,16	1
V-S	DÜŞEY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									1,8									1,8	%0,11	1
V-W	DÜŞEY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									1,8									1,8	%0,11	1
B	BÜYÜK MARKET	3												12,9	90,6			45,0			148,5	%8,80	3
BW	BÜYÜK MARKET WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
Y	YEMEK KATI	2												8,6	60,4			30,0		23,4	122,4	%7,25	4
YW	YEMEK KATI WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
K	KAPALI OTOPARK	1		20,1	10,2		12,0			14,3	,8							15,0	21,3		93,7	%5,55	7
K-G	KAPALI OTOPARK	2	ANA GİRİŞ					52,0	46,0												98,0	%5,81	2
K-V	KAPALI OTOPARK	1	DÜŞEY DOLAŞIM					26,0													26,0	%1,54	1
DW	MAĞAZA KATI WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
D	DÜKKANLAR	3									,8			12,9	90,6		87,0				191,3	%11,33	4
R-V	RESTORAN	2	DÜŞEY DOLAŞIM					52,0	46,0												98,0	%5,81	2
R	RESTORAN	2									,8			8,6	60,4			30,0		23,4	123,2	%7,30	5
SG	SERVİS GİRİŞİ	1				12,7				14,3											27,0	%1,60	2
SW	SİNEMALAR WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
S	SİNEMALAR	2									,8			8,6	60,4			30,0			99,8	%5,91	4
T-G	TOPLU TAŞIM	2	ANA GİRİŞ			25,4	24,0	52,0	46,0									30,0			177,4	%10,51	5
			Form ErD. TOPLAM	20,1	10,2	63,5	36,0	338,0	207,0	57,2	4,0	27,0	1,1	51,6	362,4	100,4	87,0	240,0	35,5	46,8	1687,8		
			%	%1,19	%0,60	%3,76	%2,13	%20,03	%12,26	%3,39	%0,24	%1,60	%0,07	%3,06	%21,47	%5,95	%5,15	%14,22	%2,10	%2,77			
			AKTİF FORM	1	1	3	2	7	5	4	5	13	1	5	5	4	1	9	2	2			

Künye:Armada A.V.M. / 2002 / Söğütözü / Kent Dışı /30000m2 / 6 Kat / 74 Mağaza/ 3100 Araçlık Otopark

Ana İşlevler: Büyük Market, Mağazalar

Diğer İşlevler: Sinema, Yemek katı ve Oyun salonu, Seyir terası

4. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

'3 ALAN ÇALIŞMASI' Bölümünde açıklandığı biçimde elde edilen değerlendirme formlarındaki verilerin incelenmesi ve karşılaştırılması ile çalışma sahası olarak tespit edilen iki alışveriş merkezi arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin 'engelliler için erişilebilirlik' yönünden değerlendirilmesi, bu bölümün konusunu oluşturmaktadır.

4.1. Bulguların Elde Edilişi

Araştırmanın ana konusu, günümüzde yoğun olarak kullanılan, birçok mağaza , hizmet ve işlevin bir arada bulunduğu Büyük alışveriş merkezlerindeki yapısal düzenlemelerin, fiziksel engelli olarak tanımlanan kullanıcı grubuna yönelik yeterliliklerinin incelenmesidir.

Bu yeterliliğin tanımı, Uluslararası alanda kabul görmüş olan, 'ADA Standartları' kapsamında belirlenmiş olan gereklilikler ve tanımlar çerçevesinde yapılmış ve bu çalışmada, doğru kabul edilmiştir. Bu standartlar ile ilgili geniş açıklamalar '2.2.3 Alışveriş Merkezlerinde uyulması gerekli ADA standartları , EK-1 Erişilebilir tasarım için ADA standartları' bölümlerinde yapılmıştır. Mevcut yapılarda ve mevzuatta ADA'nın gerekli gördüğü fakat ülkemizde hiç göz önüne alınmamış bir takım sorunlara rastlamak mümkündür. Bu araştırma kapsamında doğru olarak kabul edilen ADA'nın sorgularından elde edilecek her tür veri de bu önceki kabul bağlamında G.Er.D.'ne sayısal olarak katkı sağlayacaktır.

Araştırmada geçerliliği kabul edilen 'ADA standartları'na yapılı çevrenin uyumluluğunun kontrolü için, ADA standartlarının internet'te açık kaynak olarak kullanıma sunulduğu 'Department of Justice, Code of Federal Regulations, "ADA Standards for Accessible Design", (1994). elektronik dokümanındaki bilgiler temel alınmıştır. Bu araştırmaya özel olarak oluşturulan sorgulama formları, yapıların erişilebilirliğini sorgulamak için hazırlanmış bir program olan 'ADAAG Pro' yazılımındaki sorgulama formlarından yararlanılarak, sadece araştırma sahası ile

ilgili kapsamda olacak şekilde araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve çalışmada kullanılmıştır. Bu yazılıma ait internet sayfasından (http://www.adaag.com/index.html) ücretsiz olarak indirilebilen deneme versiyonunda tüm sorgu formlarına ve sorularına kısıtlamasız erişmek mümkündür. Oluşturulan sorgu formları ile toplana veriler '3.3. Toplanacak Verilerin Tespiti ve Önem Dereceleri' bölümünde açıklanan yöntemle araştırmacı tarafından değerlendirilmiş ve bu bölümde açıklanmıştır.

İncelemede kullanılacak formlar ve bunları çalışma sahası olarak seçilen yapıların hangi eylem ve eylem alanları arasında uygulanacaklarına ilgili bilgiler '3.4 Gözlemde kullanılacak formlar' ve '3.5 Toplanan Veriler' bölümlerinde açıklanmıştır. Ayrıca her formdaki soruların eylem alanı olarak ayrıştırılan yapıların birden çok noktasında sorgulanması ile genel Er.D.'ne yapacakları katkının gerçekçi biçimde yansıması da sağlanmıştır.

Çalışma sahası olarak ele alına her iki alışveriş merkezinde süregelmekte olan eylemler, anlamlı karşılaştırmaya olanak vermek için, her iki yapıda da bulunan ve kabul edilen değerlendirme formları üzerinde incelenebilecek biçimde olan eylem ve eylem alanları arasından seçilerek incelemeye tabi tutulmuştur. Bu anlamda yapılarda ayrı ayrı mevcut olan bazı eylem ve eylem alanları incelemeden ayrıştırılmıştır. Bunlarla ilgili açıklayıcı bilgiler, '3.3 Toplanacak verilerin tespiti ve önem dereceleri' bölümünde verilmiştir. Her bir çalışma sahası ve onların erişilebilirlik durumları ile ilgili elde edilen veriler ise '3.6 Atakule A.V.M. Karşılaştırmalı Değerlendirme Çizelgeleri' ve '3.7 Armada A.V.M. Karşılaştırmalı Değerlendirme Çizelgeleri' bölümlerinde ayrıntılı olarak verilmiştir. Bu bölümlerde yapıların genel Er.D.'nin hangi bileşenlerden oluştuğu da çizelgeler aracılığı ile açıklanmıştır. Formların soru ve cevap şeklinde sıralandığı EK-3 V3 EK-4'de o yapı için çeşitli mekanlarında uygulanan formların birer örneği sırası ile bulunmaktadır.

Ülkemizde yürürlükte olan düzenlemelerde engelli erişilebilirliğine yönelik standartların varlığı son dönemlerde ortaya çıkmış olduğu için 1997 öncesinde inşa edilmiş bir çok yapıda erişilebilirliğe yönelik düzenlemelerin göz ardı edilmiş olması

geçerliliği bu çalışmada kabul edilmiş olan 'ADA Standartlarına' göre çeşitli eksikliklerin var olduğunun ortaya çıkarılarak bu eksikliklerin bundan sonraki çalışmalara da göz ardı edilmemesini sağlamak temel amaçlardan biri olmuştur. Yapı içi düzenlemeler ile yapı ve çevresi ile ilişkileri üzerine düzenlemelerin derinlemesine sorgulandığı bu standartların yeni yapılacak düzenlemelere de ışık tutabilmesi mümkün olacaktır.

Bu araştırmanın amacı hiçbir zaman yapılı bir çevreyi erişilebilir olduğu yada olmadığı yönünden eleştirmek ya da yargılamak değildir. Öncelikli hedef, yapıların tam erişilebilir olması için gerekli adımların atılabilmesine yönelik bir veri toplama yöntemi geliştirerek, eski veya yeni yapılarda kolayca uygulanabilir hale getirilmesi ve sonuç tasarımda engelsiz mekanlara ulaşmak amacının yolunu açmaktır. Ortaya konulan inceleme yönteminin dayanağı ADA Standartlarının sorgulandığı değerlendirme formlarının yeni bir alana uygulanması ve bu formlardaki verilerin sayısallaştırılarak karşılaştırmalı bir model ortaya konulmasıdır. Bu sayede hangi alanlara müdahale edilmesinin önceliği ve ne tür öneriler getirilebileceğine cevap verilebilecektir.

4.2. Değerlendirme Formlarına Göre Bulgular

İncelemede her bir değerlendirme formu yapı ve çevresi ile ilgili bir başka özelliği sorgulamaktadır. Bu formların her biri 3.6 ve 3.7 adlı bölümlerde aktarıldığı üzere her bir eylem alanın da ve eylem alanları arası bağlantılarda geçerli ve anlamlı veri sağlayabilecekleri yerlerde uygulanarak alınan cevaplar çerçevesinde sayısal değerlere dönüştürülmüştür. Bu değerlerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi ile ne tür problemlerin genel anlamda hangi oranda engelli erişebilirliğine etki ettiği ve dolayısı ile uygulandıkları yapıların erişilebilirlik değerine ne oranda katkı yaptığı gözlemlenebilmiştir. Bu anlamda incelenen veriler öncelikle değerlendirme formlarındaki ana başlıklar çerçevesinde her iki çalışma sahasını kendi içinde ve birbirleri arasında karşılaştırmak için kullanılacaktır.

4.2.1. Form 1: Otopark alanları ve yapı ile ilişkileri ile ilgili düzenlemeler

Otopark alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %6,3 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %43,8 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %1,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %1,2'sine denk gelmektedir.

Her iki yapıda da problemler gözlenmektedir. Atakule A.V.M., Otopark alanı olarak, Şehir dokusu içerisindeki konumu nedeniyle yapıldığı zaman kullanıcılarına bir açık otopark alanı sağlayamamakta idi. 250 araçlık 2 katlı kapalı otoparkı olan bu yapıda işletme açısından çok büyük bir problem olarak otopark problemi en başından beri kendini göstermekte idi. Araştırmanın konusu açısından ise otopark kapasitesinin yetersiz olduğu bir yapıda da engelliler için erişilebilir otopark alanlarının-her katta 2 adet olsa yeterli olacakken- düzenlenmemiş olduğu en başta görülebilen eksikliktir.Bunun yanı sıra engellilerin yapıya giriş yapabilecekleri tek düz ayak giriş kapalı otopark olduğu da göz önüne alındığında herhangi bir düzenlemenin hiç düşünülmemiş olması oldukça büyük bir eksikliktir.

Armada A.V.M., Şehir dışındaki konumu ve arazisinin sunduğu olanaklar çerçevesinde hem açık hem kapalı otopark alanı sağlayabilmektedir. Açık otopark alanı oldukça geniş bir alan yayılmıştır ve sağladığı kapasite 3100 araca ulaşmaktadır. Karşılaştırmada diğer yapıda Açık otopark alanı mevcut olmadığından değerlendirme de özellikleri incelenmeyecektir. Buna karşın açık otopark düzenlemesinde herhangi bir erişilebilir güzergah düzenlemesi olmadığı, park alanlarının ayrıştırılmış olmadığı ve en yakın erişilebilir girişe uzaklığının da dikkat çeken problemler olduğu söylenmelidir. Kapalı otopark alanı olarak yapı altında ayrılan alanda ise üç katta oldukça yüksek miktarda araç kabul etmektedir. Bu mekanda da erişilebilirlik düzenlemesine hizmet eden ayrıştırılmış park alanlarına rastlanmamaktadır. Buna karşın yapının 4 girişinden erişilebilirlik yönünden en uygun olan üçüne en yakın konumlarda erişilebilir açık otopark sahalarının düzenlenmiş olması ve bu parklardan direk yapı girişlerine erişilebilir güzergah

düzenlemelerinin düşünülmüş olması da bu yapı ile ilgili değerlendirmeye alınan çok önemli artılardan biri olmuştur.

4.2.2. Form 2: Yolcu indirme bindirme ile ilgili düzenlemeler

Yolcu indirme bindirme ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M. %33,3 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %0,5'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %0,6'sına denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., Engelli bir kullanıcının giriş olarak kullanabileceği tek erişilebilir giriş kapalı otoparktaki giriş iken buraya yolcu indirme amaçlı olarak girmek mümkün olmamakla birlikte gerekli düzenlemelere de olanak sağlamamaktadır.

Armada A.V.M., (-2)nci kattaki Büyük market katındaki girişte yolcu indirme bindirme için yanaşma alanları düzenlenmiştir. Zemin kattaki ana girişte ise kaldırım rampaları ile engelli kullanıcıların kat kotundaki ön avluya erişimi sağlanmıştır. Açık otopark tarafındaki erişilebilir girişe yolcu indirme amaçlı yanaşan bir araç için bekleme sahası ise, duyarsız kullanıcıların bu alanları park yeri olarak kullanmadıkları zamanlarda amaca hizmet etmektedir.

4.2.3. Form 3: Erişilebilir güzergah ve üzerindeki düzenlemeler

Erişilebilir güzergah ve üzerindeki düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %14,3 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %47,6 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %5,0'ını teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %3,8'ine denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., Şehir dokusu içerisindeki bir yapı olduğundan toplu taşım aracı durakları ile şehir kaldırımları vasıtası ile bağlantılaşmıştır. Öncelikli olarak ana ve

ikincil girişleri kaldırım kotundan farklı kotlarda olması sebebiyle erişilebilir güzergahın sağlanmış olması mümkün olmamaktadır. Tek erişilebilir giriş kapalı otoparktan olabilecek durumdadır ve toplu taşım araçlarından bu girişe erişilebilir güzergah yoktur. Bununla bağlantılı diğer sorulardan da kimi katkılar gelerek Er.D.'ni yükseltmektedir.

Armada A.V.M., üç adet erişilebilir girişe sahiptir ve bunlara bina çevresinde dönmekte olan kaldırımdan erişilebilir olarak ulaşmak mümkündür. Bununla birlikte yolcuların indiği alanlardan girişlere aynı kottan erişmek mümkündür. Yalnızca açık otopark tarafındaki girişte eğim gerekliliklere tam olarak uymasa da sorgulanan birçok öğe yönünden daha erişilebilir bir güzergah düzenlemesine rastlanmaktadır.

4.2.4. Form 4: Kaldırım rampaları ile ilgili düzenlemeler

Kaldırım rampaları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %5,0 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %40,0 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %2,2'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %2,1'ine denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., Kaldırım rampası olarak tanımlanabilecek herhangi bir düzenlemeye rastlanmadığı için birbiri ile ilişkili diğer sorular da uygulanamaz cevabını vermektedir. Bu anlamda toplamda %95 oranında uyumsuz ve uygulanamaz durumu görülmüştür.

Armada A.V.M., erişilebilir girişlere bağlanan kaldırımların yol ile bağlanmak durumunda kaldığı noktalarda ADA da tarif edilen kaldırım içine gömülü olarak düzenlenmiş çok yönde eğimli rampalar mevcuttur. Bunların tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için uygunluğu gözlenebilmektedir.

4.2.5. Form 7: Rampalar ile ilgili düzenlemeler

Rampalar ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M. %4,2 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %12,0'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %20,0'sine denk gelmektedir.

Her iki yapıda da ADA Standartlarında tanımlandığı biçimde eğim, malzeme ve korkulukları ile birlikte düşünülmüş ve düzenlenmiş herhangi bir rampa düzenlemesine rastlanmamıştır. Bu tip rampaların maksimum 76cm yüksekliğe kadar çıkış sağlamaları 1/12 oranında eğime sahip olmaları ve sorgularda istenilen özellikte tutamak ve korkuluklara sahip olmaları gerekmektedir. Özellikle Atakule A.V.M.de ana giriş yükseltilmiştir ve ikincil girişler de kot altında kalmaktadır. En azından bu ikincil girişler erişilebilir olarak düşünülmüş olsa bu kotlara inişe yönelik rampaların düzenlenmesi uygun olabilecekken bu tür bir yapı elemanı yoktur. Bu tür rampalar hem tekerlekli sandalyedeki engelli kullanıcıların hem de yürüme güçlüğü çekmekte olan yaşlı hasta ve hamile kullanıcıların yapılara erişimi yönlerinden önemlidir.Her iki yapıda birden çok eylem ve eylem alanı ve bağlantılı alanlarda sorgulanan bir yapı elemanı olduğu için genel erişebilirlik değerlerine büyük oranda katkı sağlayan bir unsur olarak rampa düzenlemelerinin eksiklikleri ortaya çıkmıştır.

4.2.6. Form 8: Merdivenler ile ilgili düzenlemeler

Merdivenler ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M. %47,4 oranında uyumluluk göstermiştir. Buna karşın uyumsuz ve uygulanamaz cevapları %52,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %7,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %12,3'üne denk gelmektedir.

Her iki alışveriş merkezinde de ADA Standartlarının tanımladığı biçimde korkulukları olan, sahanlıkları ve içeri doğru bükülen rıhtları olan merdivene rastlanmamıştır. Atakule A.V.M. de otoparktan başlayıp tüm dükkan katlarına ve sinema katına erişen döner merdiven, genişlik açışından yeterli olmakla birlikte tutamakların sürekliliği ve malzemelerinin kaymazlığı yönünden uygun değildir. Armada A.V.M 'de otoparkı dükkan katlarına bağlayan bir sabit merdiven veya asansör düzenlemesi mevcut değildir. Binanın dükkan katlarına kapalı otoparktan ulaşmak isteyecek bir tekerlekli sandalyeli kullanıcı bunu kolayca başaramayacaktır. Yürüyen merdivenler ile sağlanmış olan bu bağlantıda, yukarıdaki formda sorgulananlar cevaplanmamaktadır. Bununla birlikte yapının dükkan katlarını ve yemek katını bağlayan döner merdiven mevcuttur. Bu merdivenler kaymazlık yönünden avantajlı olmakla birlikte korkulukların sürekliliği yönlerinden yetersizdir. Yemek katı ile sinema katını bağlayan merdiven ise u şeklinde ve sahanlıklı olarak düşünülmüş olması ve genişliği ile oldukça uyumludur. Buna karşın korkuluklarının sürekliliği ve indiği sahanlıklardaki devamlılığı düşünülmemiştir.

4.2.7. Form 10: Bina Giriş ve Çıkışları ile ilgili düzenlemeler

Bina Giriş ve Çıkışları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %17,9 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %53,6 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D'nin %11,2'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %3,4'üne denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., bina ana girişi ve ikincil girişler yönünden hiçbir durumda erişilebilir olmayı başaramamaktadır. Erişilebilir tek giriş olarak kapalı otoparktan yapıya girmek mümkündür. Bu anlamda sorgulanan kriterlerden bir çoğuna uyumsuz ya da uygulanamaz cevaplarını vermektedir. Bu da G.Er.D.'ne büyük katkı yapılmaktadır. Özellikle Ana girişin yüksek olması toplu taşımla direk bağlantılı tek giriş olması anlamında büyük eksikliktir. Kapalı otopark girişleri nispeten daha erişilebilir olmakla birlikte otoparklarda gerekli düzenlemelerin tam olarak sağlanamadığı, daha önce belirtildiği gibi, bu girişleri de uyumsuz kılmaktadır.

Armada A.V.M., bina girişlerinde üçü kaldırım kotunda ve erişilebilir güzergahlar üzerindendir. Toplu taşımdan veya yolcu indirme alanlarında olsun bir ana girişte ve iki ikincil girişte gerekli düzenlemeler mevcuttur. Yükseltilmiş diğer ikincil girişte de rampa düzenlemesi ile engelli erişimi sağlanmıştır. Bu rampa ile yeterlilik sorguları yapılabilmekle birlikte düşünce açısından engelli erişiminin göz ardı edilmediği anlaşılmaktadır. Tüm bu iyi yanlara karşın yangın kaçış güzergahları ve kaçış yardım alanlarında ölçüler ve miktarlar yönünden formda sorgulanan birtakım eksikliklerin varlığı da göz ardı edilmemelidir. Bunlar elbette G.Er.D.'ne belli oranda katkı yaparak kendilerini belli etmektedirler.

4.2.8. Form 11: Kapı ve Geçitler ile ilgili düzenlemeler

Kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %52,4 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %61,9 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %4,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %0,2'sine denk gelmektedir.

Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M., kapı ve geçitler yönlerinde çoğunlukla uyumlu cevapları almış, kimi sorguların ise bu yapılarda geçerliliği olmadığından, G.Er.D.'ne çok büyük bir katkısı olmamıştır. Atakule'de erişilebilir olması gereken her mekana en az bir erişilebilir kapı olmadığı gözlemlenmiştir. Kapı genişliklerinde kimi yerde 82cm'lik en az açıklıkların sağlanamadığı alanlar vardır. Özellikle ıslak mekan düzenlemelerinde sorunlu noktalar mevcuttur. Armada A.V.M. ise kapı ve geçitler yönünden biraz daha uyumlu görülmektedir. Erişilebilir olması gerekebilecek sinema salonlarından bazılarında bu sağlanamamaktadır. Sinema katındaki wc kapılarında da uyumsuzluk gözlemlenmiştir.

4.2.9. Form 12: Bina Lobileri Ve Koridorlar (İç Mekan Erişilebilir Güzergah)

İç Mekan Erişilebilir Güzergah ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M. %57,1 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %4,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %1,6'sına denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., Tüm mekanlara erişilebilir güzergah ile ulaşmanın mümkün olduğu durumlara rastlanması dolayısı ile uyumsuz cevabına rastlanan sorgular sebebiyle bunun oranı %4,8 olarak çıkmıştır. Buna karşın Armada A.V.M., aynı sorgular ile uyumsuz bir mekan bulunmamakla birlikte uyumluluk oranları denk çıkmıştır.

4.2.10. Form 13: Asansörler ile ilgili düzenlemeler

Asansörler ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M. %75,9 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %0,04'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %0,1'ine denk gelmektedir.

Her iki yapıdaki asansörler, ADA standartlarında sorgulanan özellikleri göstermekte ve engelli erişimi gerekli tüm katlara ulaşmaktadır. Bunlar arasında Atakule A.V.M.ndeki asansör bir adet, Armada A.V.M.nde ise iki adet asansör mevcuttur. Bu anlamda farklılaşmaktadırlar. Bir başka önemli nokta da, Armada A.V.M.nde (-2) katındaki büyük market katından dükkan katlarına asansör ile ulaşım servis asansörü ile mevcut olmakla birlikte, dükkan katlarına aynı kottan erişilebilir girişlerin olması sebebiyle bu durum büyük problem yaratmamaktadır.

4.2.11. Form 14: Odalar ve Mekanlar ile ilgili düzenlemeler

Odalar ve Mekanlar ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %54,5 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %57,6 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %4,3'üne teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %3,1'ine denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., Engelliler için ayrılan alanlar konusunda, yemek katı, sinemalar ve tuvaletlerde yetersizlik göstermektedir. Bununla bağlantılı sorulardan gelen veriler ile de %15,2 oranında uyumsuz ve uygulanamaz cevabı alınmıştır. Armada A.V.M., ise engelliler için ayrılan alanlar yeterli olmakla birlikte özellikle yemek katında masalar arasındaki geçiş mesafelerinin yetersizliğinden söz etmek mümkündür. Özel bir düzenlemeye ise rastlanmamıştır. Bu anlamda da G.Er.D.'ne katkıda bulunan cevapların oranı %3,0 olarak ortaya çıkmıştır.

4.2.12. Form 15: Toplantı Alanları ile ilgili düzenlemeler

Toplantı Alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M. %9,1 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %12,9'unu teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %21,5'ine denk gelmektedir.

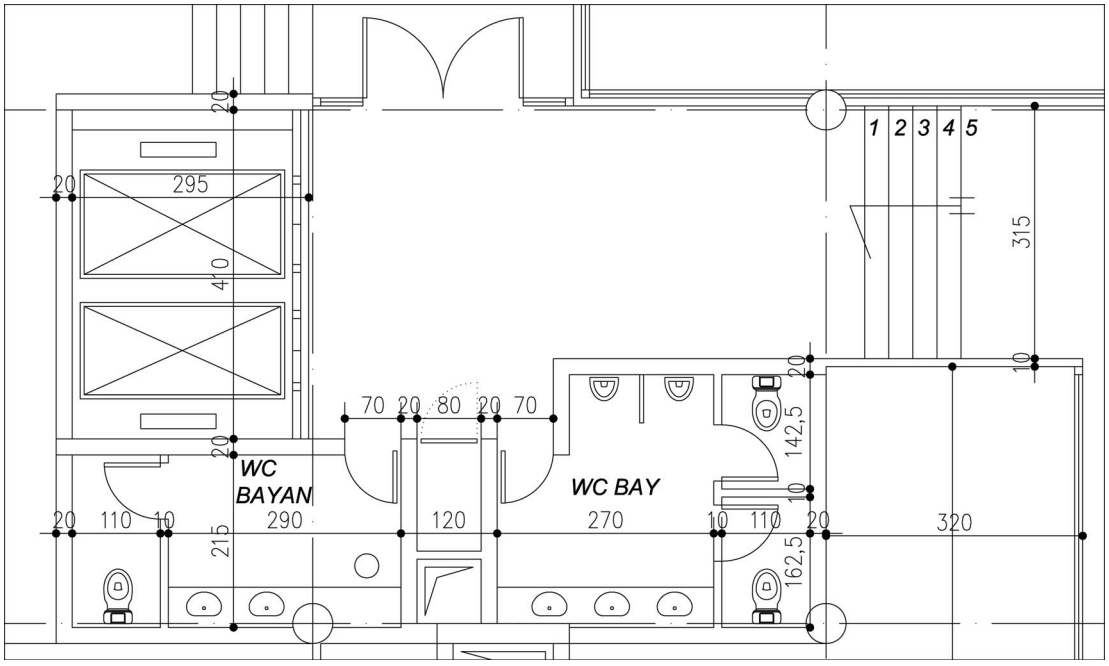
Atakule A.V.M., Sinemaları, yapı ilk yapıldığında düşünülmüş bir eylem olmadığı için, işletim gereklilikleri sebebiyle sonradan mekan işlevi değiştirilerek oluşturulmuştur. Bu mekandaki restorasyon sonrası yeterliliklerin sorgulanması için planlarda ve yerinde yapılan incelemede formda sorgulanan yönlerden birçok eksiklik gözlemlenmiştir. Sinemalar gibi yemek katı da bir toplanma alanı olarak kabul edilebileceğinden benzer sorgulara orada da başvurularak incelemeler yapılmıştır. Sonuç olarak sorgulara verilen olumsuz ve uygulanamaz cevaplarının toplam oranı %81,7'ye denk gelmektedir.

Armada A.V.M., Yemek katındaki erişilebilir alanların ayrıştırılması gerçekleştirilmemiştir. Bununla birlikte sinemaların katına erişim asansör ile olmaktadır. Bu katta salonların iç düzenlemelerinde ise birçok yönden erişebilirlik düzenlemelerine dikkat edilmemiş olduğu gözlenmektedir. !0 salondan 9'una rampa ile erişim mümkündür. Buna karşın normal çıkışlara ulaşmak için rampa düzenlemesine ihtiyaç vardır. Bununla birlikte sinemanın uygun yerinde tekerlekli sandalyeye özel bir alan ayrıştırılmamıştır. Buna uygun boş yer de yoktur. Bunun dışında market ve restoran erişilebilir görülmektedir.

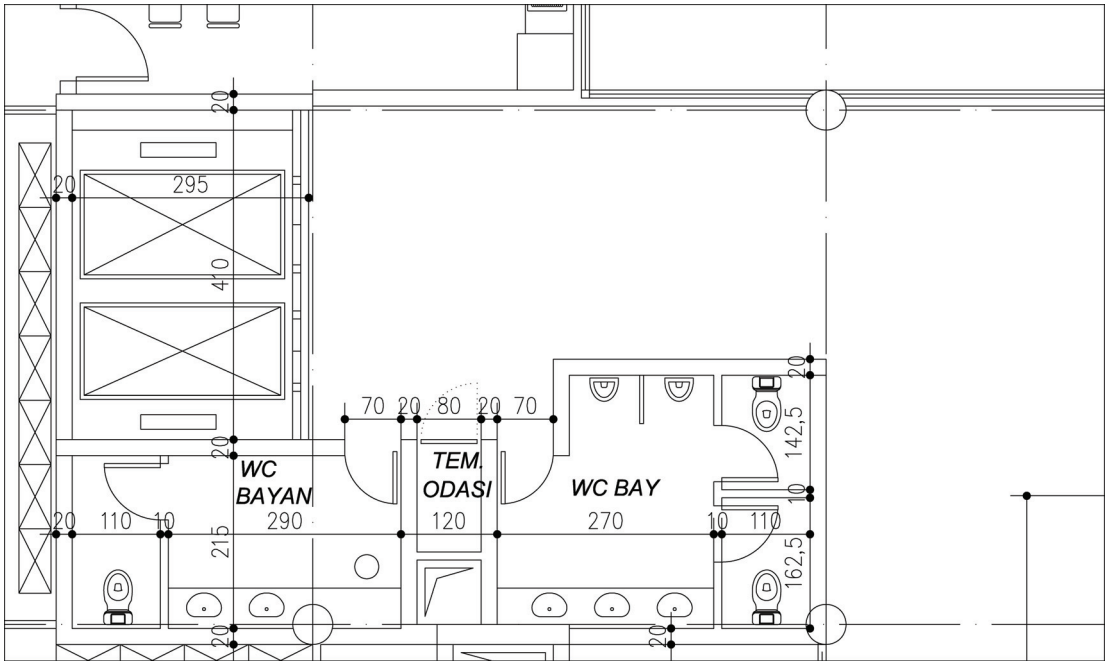
4.2.13. Form 16: Tuvaletler ve Banyolar ile ilgili düzenlemeler

Tuvaletler ve Banyolar ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %35,9 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %67,4 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %15,9'una teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %5,9'una denk gelmektedir.

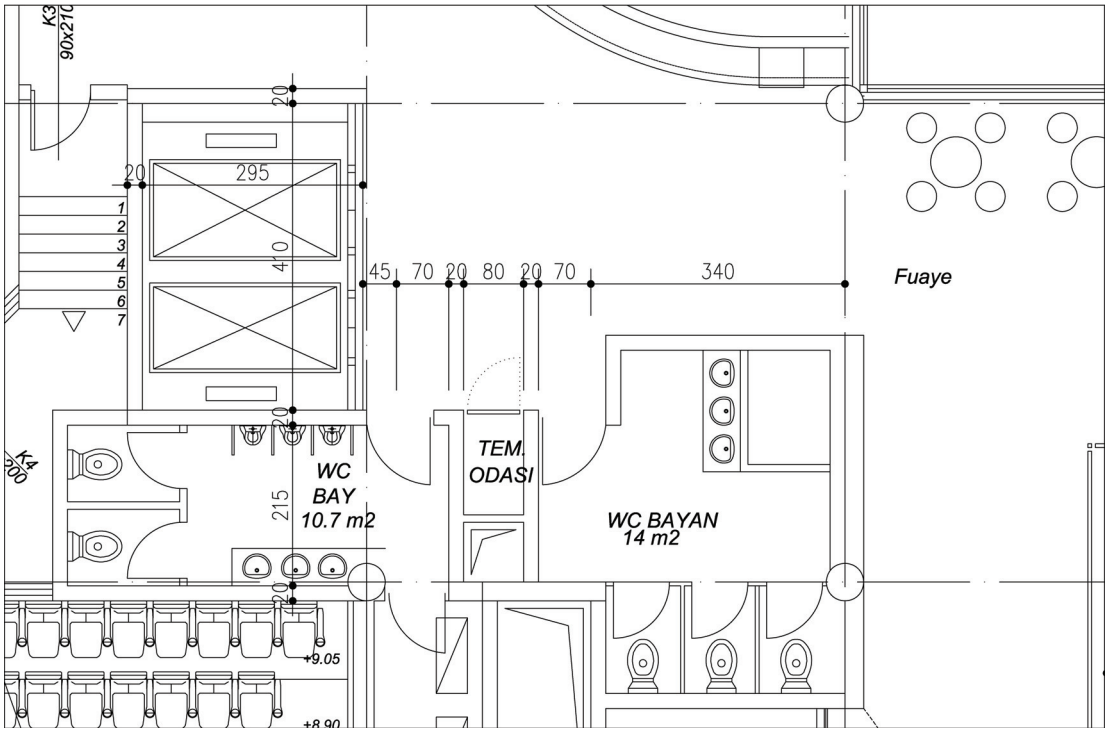
Atakule A.V.M., Tuvalet düzenlemeleri şekillerde de görüleceği üzere, erişilebilir bir wc'de gerekli hiçbir düzenlemeye uygunluk göstermemektedir. Bunun için ayrılmış özel bir kabin de bulunmamaktadır. Sorgulardan elde edilen cevaplardaki uyumsuz ve uygulanamaz oranları toplamı %47,9'u bulmaktadır. Şekil 4.1,4.2 ve 4.3 'de görülen planlarda engellilere yönelik bir özel düzenleme olmadığı görülmektedir. Armada A.V.M., Engellilere yönelik özel bir kabin her katta düzenlenmiş bulunan tuvaletler de düşünülmüştür. Gerekli duvara monte tutunma elemanları ve serbest taban alanları bırakılarak erişebilirlik sağlamıştır. Lavaboların alt kısımları tekerlekli sandalye ile yanaşabilmeye uygundur. Katlardaki tuvaletlerin girişlerinde yeterli dönme alanı ADA standartlarındakine uygundur. Genel anlamda uyumsuz ve uygulanamaz cevapların oranı %9,8'de kalmıştır. Market katındaki tuvaletlerde ise engellilere özel bir tuvalet düzenlenmiş olması çok önemli bir eksikliğin ortadan kaldırılmasına yardımcı olmuştur. (Şekil 4.4,4.5,4.6 ve 4.7)

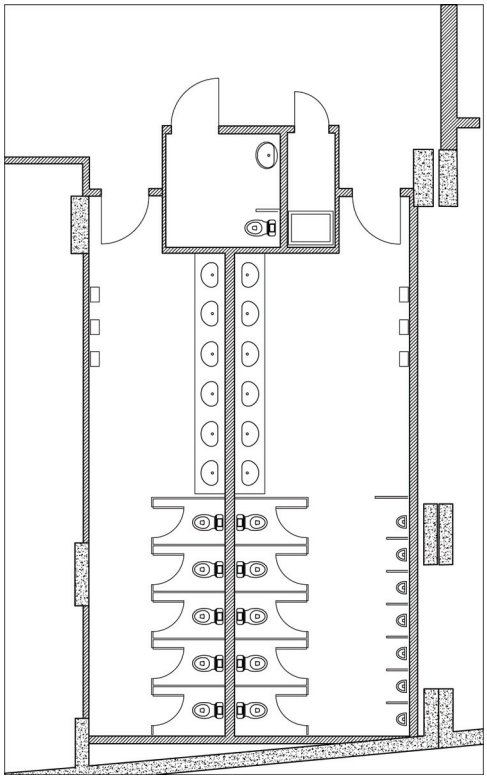
Şekil 4.1 Atakule A.V.M. yemek katı WC düzenlemesi (Buluç, 2005)

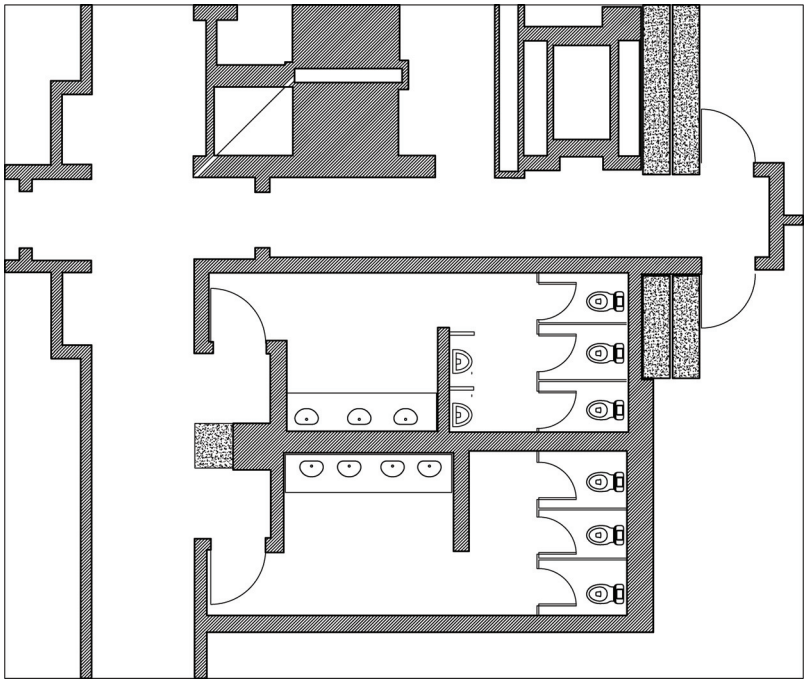
Şekil 4.2 Atakule A.V.M. dükkan katları WC düzenlemesi (3 Kat)
(Buluç, 2005)

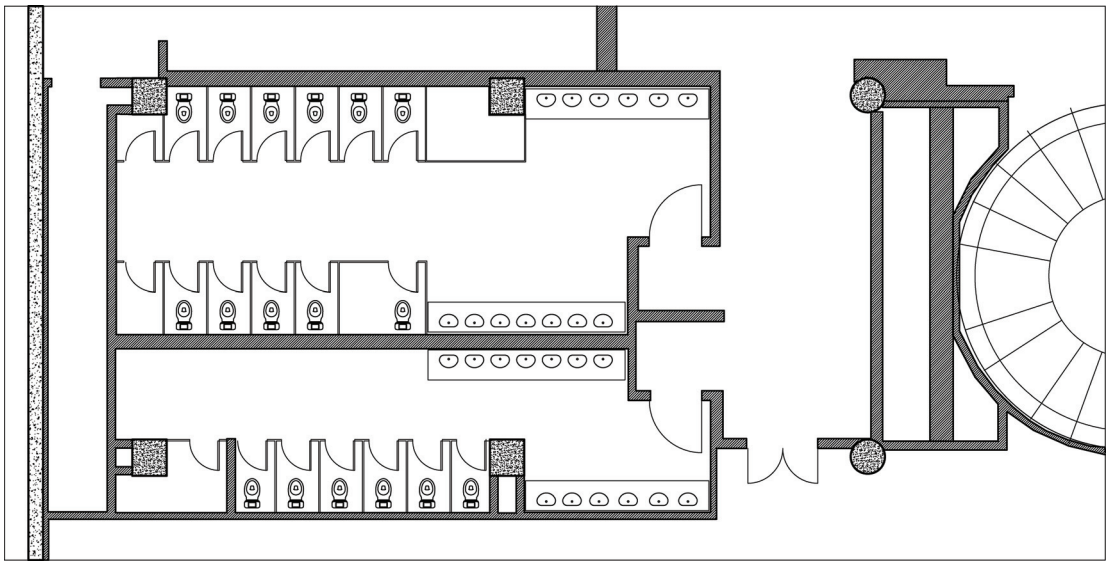
Şekil 4.3 Atakule sinema katı WC düzenlemesi (Buluç, 2005)

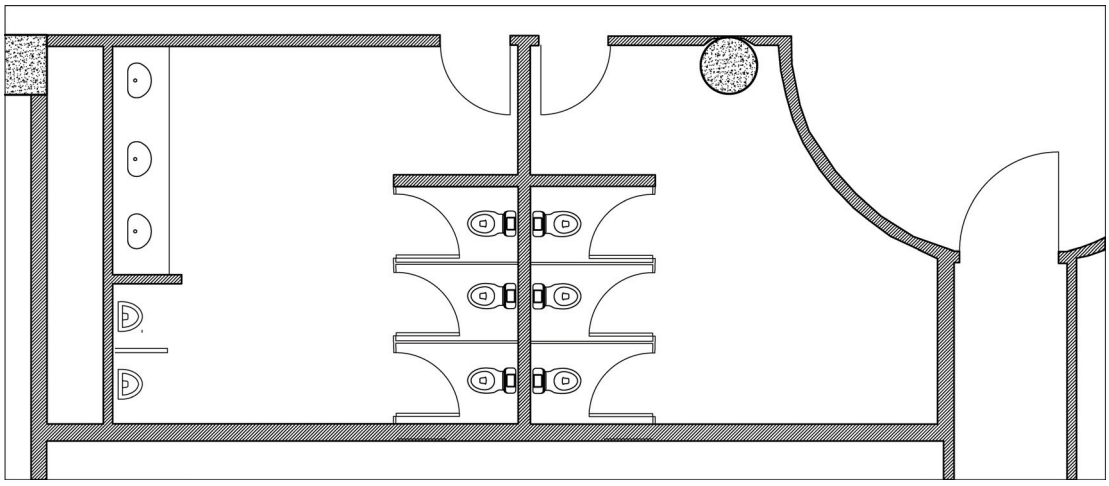
Şekil 4.4 Armada A.V.M. Market Katı WC düzenlemesi ve engelli Wc'si
[Armada A.V.M. Internet Sitesi, 2007]

Sekil 4.5 Armada A.V.M. Dükkan katları WC düzenlemesi.
[Armada A.V.M. Internet Sitesi, 2007]

Şekil 4.6 Armada A.V.M. yemek katı WC düzenlemesi
[Armada A.V.M. Internet Sitesi, 2007]

Şekil 4.7 Armada A.V.M. sinema katı WC düzenlemesi
[Armada A.V.M. Internet Sitesi, 2007]

4.2.14 Form 18: Giyinme ve deneme odaları ile ilgili düzenlemeler

Giyinme ve deneme odaları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. ve Armada A.V.M. %13,3 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule

A.V.M toplam Er.D.’nin %3,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.’nin %5,2'sine denk gelmektedir.

Her iki yapıda da dükkanların giyinme odaları ile herhangi bir erişilebilirlik düzenlemesine itibar ettiği gözlenmemiştir. Bu anlamada bir zorunluluk olmamakla birlikte, tüm bu formlarda sorgulanan düzenlemelerin ADA standartlarında gerekli görülmüş düzenlemeler olması sebebiyle değerlendirme kriterleri olarak alındığından, genel Er.D.ne katkı yapmaktadır. Uyumsuz ve uygulanamaz cevaplarının oranı %86,6’yı bulmaktadır.

4.2.15. Form 19: İşaretleme ile ilgili düzenlemeler

İşaretleme ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %5,9 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %35,3 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %11,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %14,2'sine denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., Engelli erişilebilirliğine yönelik özel bir düzenleme getirilmediği için işaretlemelerde birçok sorgu yönünden uyumsuz ve uygulanamaz cevabı vermiştir. Bu oran %94,1 dir. Genel Er.D.’ne fazla katkı yapmasının sebebi, hemen her mekanda işaretlemeye yönelik sorguların geçerli olması bu anlamda da eksikliklerin sayısal olarak yüksek toplamlarda katkı yapmasıdır.

Armada A.V.M., %64,7 oranında uyumsuz ve uygulanamaz cevabı ile Genel Er.D.’ne en fazla katkı yapan formlarından biri olmuştur. Bu düzenlemelerin yapılması oldukça kolaydır. Ve yapılması büyük oranda yapı Er.D.'ni azaltacaktır.

4.2.16. Form 21: Fark edilebilir Uyarılar ile ilgili düzenlemeler

Fark edilebilir Uyarılar ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %0,0 oranında uyumluluk

gösterirken, Armada A.V.M. %14,3 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %1,8'ine teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %2,1'ine denk gelmektedir.
Her iki yapıda da görme engellilerin yüzey değişiklikleri ile bulundukları yerleri ayırt etmesini sağlayan kabartmalı yüzeyler ile fark edilebilir uyarı uygulaması mevcut değildir. Armada A.V.M.nde rampaların kenarları ayırt edici renkler ile boyanarak fark edilmeleri sağlanmış olmakla birlikte her iki yapı da genel olarak uyumsuz bir tablo çizmektedirler.

4.2.17. Form 23: Restoran ve Kafeteryalar ile ilgili düzenlemeler

Restoran ve Kafeteryalar ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formdaki cevaplardan görüleceği üzere, Atakule A.V.M. %5,6 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M. %11,1 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %2,7'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %2,8'ine denk gelmektedir.

Atakule A.V.M., restoran kısmı kat kotundan merdivenler ile ayrılmış ve yukarıda kalmıştır. Bu kısma erişim için herhangi uygun bir rampa düzenlemesi mevcut değildir. Sabit masa ve sandalyelerin olduğu bu durumda erişim zorlukları bulunmakta ve özel bir alan ayrımı bulunmamaktadır. Yemek katındaki düzenlemelerde de engellilere yönelik özel alanlar düzenlenmemiştir.

Armada A.V.M., Yemek katı ve restoran da özel olarak ayrışmış engelli masaları olmamakla birlikte sandalye ve masalar sabit olmadığından engellilerin kullanma ihtiyacı durumunda sıkıntı yoktur. Restoranda kat içi kademelenme bulunmamaktadır. Sorguların büyük kısmının değindiği self servis tezgahlarında ise genel anlamda problem yoktur ancak bu tür alanlar dolaşım alanında ayrışmadığı durumlar olduğundan erişilebilirlik yönünden sakıncalı olabilir.

4.3. Eylem Alanlarına Göre Bulgular

Eylem alanları ve bağlantılı mekanlar ile ilgili değerlendirmelere bakarken unutulmaması gereken bazı noktalara göz atmak gerekirse;
- Eylem alanı ve onunla bağlantılı diğer eylem alanlarına yönelik sorgular ve alınan cevaplar, kendi hep birlikte değerlendirilerek ayrıştırılan mekanların Genel Er.D.'nin tespitine yönelik olarak incelenmiştir.
- Bir eylem alanı ile bir diğer eylem alanı, birbirleri ile bağlantılı oldukları durumda her ikisinin ayrı ayrı değerlendirilmesinde bunların ilişkisini inceleyen formlar tekrar ederek sayısal değerleri incelemeye alınmıştır. Bu sayede tek başına o eylem alanının değeri net olarak ortaya çıkarılmasına çalışılmıştır.
- Önceki bölümde değerlendirilen formlara göre incelemeler bu araştırmanın net sonuçları üzerinde yapılan değerlendirmelerdir.Bu bölümdeki incelemeler, bir önceki maddede açıklandığı biçimde çoklu değerlendirilen formlar olduğundan dolayı, daha çok mekanların değerlendirme kriterleri bakımından düzeyini karşılaştırmaya yardımcı olacaktır.

4.3.1. Kapalı otopark (K) ve bağlantılı eylem alanları

Kapalı otopark ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %16,8 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %33,0 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %10,9'unu teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %12,5'ine denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.2. Girişler (G) ve bağlantılı eylem alanları

Girişler ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %20,4

oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %35,0 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %32,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %35,1'ine denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.3. Düşey Dolaşım (V) ve bağlantılı eylem alanları

Düşey Dolaşım ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %36,3 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %41,5 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %10,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %11,2'sine denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.4. Yatay Dolaşım (H) ve bağlantılı eylem alanları

Yatay Dolaşım ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %43,9 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %45,1 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %4,7'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %4,8'ine denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.5. Büyük market (B) ve bağlantılı eylem alanları

Büyük market ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %34,7 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %53,8 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam

Er.D.'nin %10,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %9,8'ine denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.6. Yemek katı (Y) ve bağlantılı eylem alanları

Yemek Katı ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %31,6 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %49,5 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %9,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %8,4'üne denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.7. Dükkan katları (D) ve bağlantılı eylem alanları

Dükkan katları ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %43,8 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %62,7 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %6,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %1,9'una denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.8. Sinemalar (S) ve bağlantılı eylem alanları

Sinemalar ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %43,4 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %63,2 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %5,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %1,7'sine denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.9. Tuvaletler (W) ve bağlantılı eylem alanları

Tuvaletler ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %36,3 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %61,9 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %18,5'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %9,3'üne denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

4.3.10. Restoran (R) ve bağlantılı eylem alanları

Restoran ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, ilgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %25,6 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %28,0 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgulardan elde edilen değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %5,7'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %7,2'sine denk gelmektedir (Bkz. EK-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri).

Bu verileri ile ilgili değerlendirmeler ve tasarımda dikkate alınması gereken noktaların neler olacağı ile ilgili sonuç ve öneriler tüm verilerin değerlendirilmesinden sonra;

- Alışveriş merkezi yapı tipi örneğinde ne tür noktaların önem kazandığı,
- Çalışma sahası olarak seçilen yapılardaki başlıca düzenleme eksiklikleri,
- Genel olarak tasarım yaklaşımında ne tür düzenlemelerin G.Er.D.'ne ne oranda katkı yaptığı,
- Bu sistemde değerlendirme yaparken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair öneri ve tavsiyeler, ve bununla birlikte çalışmanın sonuçlarını ve yeni bir araştırma için önerileri '5 SONUÇ VE ÖNERİLER' bölümünde bulmak mümkün olacaktır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma kurgusu, gelişim süreci, araştırma sonuçları ve yeni bir araştırma için öneriler sıralanmıştır. Araştırmada test edilerek sonuçta elde edilmeye çalışılacağı belirtilen ana ve alt hipotezler sırasıyla bu bölümde sonuçlarıyla birlikte aktarılmıştır. Buna göre;

ADA Standartlarının tasarımda dikkate alınması gerekliği, sorgulama formlarında karşılaşılan olumsuz cevapların çokluğu ile tespit edilerek bu araştırma kapsamında ortaya konulmuştur.

Ankara'daki iki önemli Alışveriş Merkezi olan Atakule ve Armada A.V.M.'lerinin özellikle iç erişebilirlik (Form 13) yönünden, bazı problemleri tespit edilmiş olmasına rağmen, araştırma sonuçlarına görealt hipotez 1 de öngörüldüğü gibi, engelliler için en erişilebilir. Yaşam alanları olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sahası olarak seçilen bu iki yapının 'ADA Standartları'nın sorgulandığı değerlendirme formaları vasıtası ile sorgulanması ve bu araştırma için geliştirilen formül sayesinde sayısal değer olarak birer Genel Er. Değeri tespit edilmesi sağlanmıştır.

Genel Erişebilirlik Değeri'yle birlikte, her iki yapının araştırma formlarında sorgulanan her bir düzenleme kapsamına göre erişebilirlik değeri ve ayrıştırılan ana ve alt eylem alanlarının teker teker mekansal erişebilirlik değerleri de bu araştırmada en başta öngörüldüğü gibi sayısal değerler olarak tespit edilmiş ve karşılaştırmalı değerlendirmeler yapılması için veri elde edilmiştir.

Bu araştırma, somut karşılaştırmalı değerlendirmeler sağlayan inceleme yöntemi ile bundan sonraki çalışmalarda kullanılabilecek bir model oluşturmaktadır. Ayrıca '5.2.5. Araştırma önerisi' adlı bölümde açıklandığı gibi yeni araştırmalarda öncelikle yapılması gerekli olduğu düşünülecek çalışmalara da somut sayısal değerleri ile veri sağlamıştır.

5.1. Araştırma Kurgusu ve Gelişim Süreci

Bu araştırmada problem olarak ortaya konan durum; Fiziksel engelli insanların, toplumsal alanlarda ve halka açık yapılar ile aktivite mekanlarında, yapının sunduğu hizmetlere erişimlerindeki kısıtlamaların, yapılı çevreden kaynaklanan mimari engeller nedeniyle sınırlı kalması, ve bu yüzden engelli kişilerin bireysel hareketlerini ve yardım almadan yaşantılarını sürdürebilmelerini, istedikleri yönde davranışlarını planlayıp hareket edebilme yeterliliklerinin kısıtlanması durumudur.

Bu sorun, mimari anlamda yapılarda yapılabilecek düzenlemeler ile çözülebilmektedir Bu amaca yönelik düzenlemeler, ADA standartlarında belirlenmiş ve belli bir süredir de A.B.D.'de uygulanmaya devam etmektedir. Bu düzenlemelerin fiziksel engelli insanların yaşantılarında kolaylıklar sağladığı, yapıların daha düzenli ve tercih edilebilir olmasına katkıda bulunduğu ve bu sayede engellileri diğer insanlardan ayrışmasına sebep olmadığı da denenmiş ve tespit edilmiş sonuçlardır. Bu anlamda araştırmada EK-1 ve EK-2'de sadeleştirilerek ve bütünün içinden ilgili olanlar seçilerek çalışmaya eklenmiş olan bu standartların doğruluğu, kabul edilerek bunun üzerine bir inceleme sistemi kurulması düşünülmüştür.

Araştırma süreci sonunda, bu tip düzenlemelerin seçilecek bir yapı tipinde uygulanmış olması durumunun incelenerek, yapısal anlamda bir erişebilirlik düzeyi tespiti yapılabilmesine yönelik bir yöntem geliştirmek mümkün olmuştur. '2.YÖNTEM' bölümünde açıklanan yöntem ile incelenen yapılarda, ADA standartlarında bahsedilen düzenlemelerin ne oranda uygulandığı tespit edilmiştir. Elde edilen veriler '3. ALAN ÇALIŞMASI' bölümünde verilmiştir.Bu anlamda araştırmada kabul edilen varsayımlardan biri olarak ortaya atılan inceleme sistemi ortaya konulmuştur. Ortaya koyulan bu yöntem değerlendirme formlarındaki sorguları sayısal değerler vererek incelemekte ve sayısallaştırarak oransal değerlendirmeler yapmaya imkan sağlamaktadır. Bu sayede bir yapı içerisindeki erişilebilirlik düzenlemelerinin hangi eylem alanı ve hangi yapı elemanlarında geride

kaldığı ve yapının 'Genel Erişilebilirlik Değeri'ne ne oranda katkı yaptığının tespiti mümkün olmuştur.

Araştırma bununla bırakılmayıp, karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılabilmesi için, bir yapı için düşünülen ve geliştirilmiş olan inceleme yöntemi, ülkemizde engellilere yönelik düzenlemelerin zorunluluk olarak uygulanmaya başlandığı 1999 yılından önce ve sonrasında tamamlanmış birer çalışma sahası seçilerek, her iki yapıda da sabit tutulan eylem alanları ve eylemler, birbirinin aynı olan inceleme formaları ile sorgulanarak, değişkenlerin sayı ve çeşitliliği sınırlanmış ve sonuçta sayısal veriler geri veren daha verimli bir karşılaştırma yöntemi ortaya çıkarmak da mümkün olmuştur. Bu yöntem ile önceki döneme ait bir yapı ile yakın döneme ait bir yapı erişilebilirlik düzenlemeleri yönünden karşılaştırılmış, ve elde edilen veriler ile ilgili karşılaştırma ve değerlendirmeler '4.BULGULAR VE DEĞERLENDİRMELER' bölümünde ayrıntısıyla incelenmiştir.

Araştırmada karşılaştırmalı inceleme yapılmasının temel amacı; Tarihsel süreçte çoğunlukla göz ardı edilmiş olan engelliler için tasarım konusunun, ülkemizde ve yabancı ülkelerde farklı düzeylerde ele alınarak farklı düzenlemeler ile çözülmeye çalışıldığı bir durumda, eski yapılarda eksikliklerin çok fazla düzeyde olduğu, ve bununla birlikte yeni dönem yapılarında da kimi eksikliklerin halen var olduğunun tespit edilmesi ve ortaya konulmasıdır. Bu araştırmada eski dönem yapısı olarak seçilen çalışma sahası ile, yeni dönem yapısı arasında yöntemin ortaya koyduğu sayısal değerler bakımında yarı yarıya farklılaşma görülmüştür. Bu oldukça olumlu bir gelişme olmakla birlikte, mevcut durumda halen kimi eksikliklerin var olduğu ve bu eksikliklerin, bu araştırmada 'Genel Erişilebilirlik Değeri' (G.Er.D.) olarak tanımlanan değere katkıda bulunmaya devam ettiğidir.

5.2. Araştırma Sonuçları

5.2.1. Yapı tipi olarak 'Alışveriş Merkezi' ve 'Erişilebilirlik'

Çalışma yapılacak yapı tipi olarak seçilen büyük marketli alışveriş merkezleri, günümüzde sosyal yaşantıda sokaklar ve pasajlardaki alışveriş kavramının yerini hızla almaktadır. Bir çok hizmeti bir arada sunan ve çevresel etkilerden kullanıcısını koruyarak yalıtılmış bir ortam yaratmaktadır. Bununla birlikte sunduğu hizmetlerin çeşitliliği ile içinde bulunduğumuz çağın en büyük değeri olan 'zaman' kavramını, kullanıcıların en az kayıpla değerlendireceği bir ortamda bütünleştirilmiş ve sıkıştırılmış bir şehir dokusu içerisinde sunmaktadır. Bu tespitler, elbette araştırmanın ana konusu değildir. Araştırma ana konusu, fiziksel engelli insanların yaşantılarında çevrelerindeki ve gittikleri yapılarda karşılaştıkları yapısal engellerin çokluğu sebebiyle, yukarıda anlatılmaya çalışılan yalıtılmış ortamda, sosyal, kültürel, fiziksel ihtiyaçlarını giderebilecekleri bir yapı tipi olarak alışveriş merkezlerini ele almaktadır. Bu yapıları ADA Standartları kapsamında inceleyen bu araştırmada;

- Yapısal düzenleme olarak son dönemde yapılan bir çok olumlu gelişme olmakla birlikte, fiziksel engelli kullanıcıları halen gerektiği kadar önemli bir kullanıcı tip olarak varsaymadığı ve ‘4. Bulgular ve Değerlendirme’ bölümünde anlatıldığı üzere bir çok eksikliğin halen var olduğu tespit edilmiştir.
- Kurallara uyulmak adına yapılan düzenlemelerin, pratikte ne oranda çalışır olduğu, araştırmada halen kimi eylem alanlarının yüksek değerlerde uyumsuzluk gösterdiği sonucundan görmek mümkün olmaktadır.
- Genel kullanıcıların fiziksel engelli kullanıcılara ayrıştırılan ve özelleştirilen otopark, yürüme yolu, kaldırım vb. alanları işgal etmekte herhangi bir sakınca görmedikleri gözlemlenmiştir.
- İç mekan düzenlemelerinde, düşey ve yatay dolaşım elemanlarında kimi eksiklikler ile birlikte birçok yönden olumlu gelişme sağlanmış olduğu görülmekte, buna karşın hizmet alma aşamasında engelli kişilerin zorluklara karşılaşabilecekleri noktalar bulunmaktadır.

5.2.2. Çalışma sahasında karşılaştırmalı değerlendirmeler

Formlardaki sorgular ve uygulanan eylem alanları sayısı her iki yapıda da eşit tutulmuştur. Uygulanan form sayısı ve dolayısı ile sorulan soru sayısı da eşit tutularak her iki yapıda da denk koşullarda sadece sorguların cevapları nispetinde değişecek bir değerlendirme amaçlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Bu çerçeveden bakıldığında bu sistemin değişkenlerin bir çoğunu sabitleyerek en önemli değişken olarak Erişilebilirlik değerini ön plana çıkardığı rahatlıkla söylenebilmektedir. Bu bağlamda çalışma sahasındaki yapılar aşağıda birçok yönden karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Atakule alışveriş merkezi (G.Er.D:2809,8) tüm sorgulara göre incelendiğinde;
UYUMLU cevabı elde edilen sorgu oranı %32,2 (0 PUAN)
UYUMSUZ cevabı elde edilen sorgu oranı %21,6 (3 PUAN)
GEÇERSİZ cevabı elde edilen sorgu oranı %16,2 (0 PUAN)
UYGULANAMAZ cevabı elde edilen sorgu oranı %30,0 (1 PUAN)
olarak gerçekleşmiş ve G.Er.D.'ne katkıda bulunmuştur.

Armada alışveriş merkezi (G.Er.D:1687,8) tüm sorgulara göre incelendiğinde;
UYUMLU cevabı elde edilen sorgu oranı %46,7 (0 PUAN)
UYUMSUZ cevabı elde edilen sorgu oranı %8,6 (3 PUAN)
GEÇERSİZ cevabı elde edilen sorgu oranı %21,3 (0 PUAN)
UYGULANAMAZ cevabı elde edilen sorgu oranı %23,4 (1 PUAN)
olarak gerçekleşmiş ve G.Er.D.'ne katkıda bulunmuştur.

Uyumsuz ve uygulanamaz cevapları Atakule A.V.M.nde % 53,8 oranında iken Armada A.V.M.nde %32,0 oranına gerilemiştir. Bu da % 21,8 iyileşmeyi göstermektedir. Bu iyileşme, rakamsal olarak 1122 puan oransal olarak da % 40 iyileşmeyi gösterir. İyileşme ile tanımlanan, bu araştırma kapsamında, engelli kullanıcılar için erişilebilirliğin artması anlamına gelmektedir. Sonuç olarak yeni dönem yapılarından olan Armada A.V.M.nde ciddi oranda (%21,8) düzelme gözlemlenmiştir.

İnceleme formlarında sorguların kendi iç ayrımında aşağıdaki miktarlar mevcuttur.

67 adedi	(%3,70)	Düzenleme miktarı sorguları
619 adedi	(%34,39)	Düzenleme var/yok sorguları
888 adedi	(% 49,33)	Ölçüler uygun/değil sorguları
94 adedi	(%5,22)	Malzeme özellikleri sorguları
132 adedi	(%7,33)	İşaretleme yeterlilik sorguları

Atakule alışveriş merkezi (G.Er.D:2809,8) tüm sorgulara oranlı olarak;

Düzenleme Miktarı sorguları	%2,33 UYUMSUZ	%0,67 UYGULANAMAZ
Düzenleme var/yok sorguları	%7,50 UYUMSUZ	%11,0 UYGULANAMAZ
Ölçüler uygun/değil sorguları	%9,89 UYUMSUZ	%15,8 UYGULANAMAZ
Malzeme özellikleri sorguları	%0,00 UYUMSUZ	%1,06 UYGULANAMAZ
İşaretleme yeterlilik sorguları	%1,83 UYUMSUZ	%1,44 UYGULANAMAZ

cevaplar vermiştir.

Armada alışveriş merkezi (G.Er.D:1687,8) tüm sorgulara oranlı olarak;

Düzenleme Miktarı sorguları	%1,00 UYUMSUZ	%0,89 UYGULANAMAZ
Düzenleme var/yok sorguları	%2,61 UYUMSUZ	%8,28 UYGULANAMAZ
Ölçüler uygun/değil sorguları	%4,44 UYUMSUZ	%11,2 UYGULANAMAZ
Malzeme özellikleri sorguları	%0,00 UYUMSUZ	%1,06 UYGULANAMAZ
İşaretleme yeterlilik sorguları	%0,50 UYUMSUZ	%1,94 UYGULANAMAZ

cevaplar vermiştir.

G.Er.D.'ne sayısal katkı yapan cevapların oranlarının her iki yapıda teker teker karşılaştırması sonucunda Armada A.V.M. , yeni dönem yapısı olarak her veride erişilebilirlik yönünden Atakule A.V.M.ne göre daha az oranlara ulaşmıştır. Her iki yapıda da en çok sorgu ölçülere yönelik sorgulardır ve bunların arasında en yüksek değer oransal olarak Atakule A.V.M.de %25,69 ile Ölçülerdeki uyumsuzlukları göz önüne sermektedir. Armada A.V.M.de bu oran % 15,64'de kalmıştır. Bu iyileşme

oransal olarak da Ölçüler yönünden % 10,05 olarak görülmektedir. Düzenleme miktarları yönünden iyileşme oranı % 2,11 , düzenleme var/yok sorgularında %7,61 , olarak olumlu yönde değişmiştir. Malzeme sorgularında iyileşme gözlemlenmezken İşaretlemeler yönünden sorgularda % 0,17 yönünde kötüleşme görülmüştür. Tüm bu oranlar az gibi görünmekle birlikte bu oranların sadece olumsuz cevapların içindeki azalma miktarını gösterdiği unutulmamalıdır. Bu anlamda genel iyileşme oranı zaten yukarıda belirtildiği gibi %21,8 oranında yeni dönem yapısı lehinde gelişmiştir.

Sonuç olarak bu karşılaştırmalı değerlendirme, yeni dönem yapılarında en çok ölçüler yönünden iyileşme sağlandığını, ardından da düzenleme eksiklerinin % 7,61 oranında giderildiğini göstermektedir.

İnceleme formlarına ve sorguladıkları düzenlemelere göre incelendiğinde;

Atakule alışveriş merkezi		G.Er.D:2809,8	
1. Tuvalet ve Banyolar ile ilgili düzenlemeler	(Form 16)	446,0	(%15,9)
2. Toplanma alanları ile ilgili düzenlemeler	(Form15)	362,4	(%12,9)
3. Rampalar ile ilgili düzenlemeler	(Form 7)	338,0	(%12,0)
4. İşaretlemeler ile ilgili düzenlemeler	(Form 19)	320,0	(%11,4)
5. Giriş ve çıkışlar ile ilgili düzenlemeler	(Form 10)	316,0	(%11,2)
Armada alışveriş merkezi		G.Er.D:1687,8	
1. Toplanma alanları ile ilgili düzenlemeler	(Form15)	362,4	(%21,5)
2. Rampalar ile ilgili düzenlemeler	(Form 7)	338,0	(%20,0)
3. İşaretlemeler ile ilgili düzenlemeler	(Form 19)	240,0	(%14,2)
4. Merdivenler ile ilgili düzenlemeler	(Form 8)	207,0	(%12,3)
5. Tuvalet ve Banyolar ile ilgili düzenlemeler	(Form 16)	100,4	(%5,9)

Atakule A.V.M. Çizelge (3.3 , 3.4 ve 3.5) ve Armada A.V.M. (Çizelge 3.6 , 3.7 , 3.8)

Yukarıdaki sıralamadan da anlaşılacağı üzere, Atakule A.V.M 'de tuvalet düzenlemelerindeki eksiklikler G.Er.D.'ne 446 puan katkı yaparken bu değer Armada A.V.M.de 100.4 puana düşmüştür. Bu açıkça yeni tasarlanan bu yapıda erişilebilirlik ile ilgili önemin gösterilmiş olduğunu göstermektedir. Atakule A.V.M.de giriş ve çıkışlar erişilebilirlik değerine 316 puan (%11,2) katkı yaparken bu formdaki

sorgular Armada A.V.M.de çarpıcı oranda olumlu cevaplar vererek, sadece 57,2 puan (%3,4) katkı yapmıştır. Çok önemli kriterler olan giriş-çıkışlar ile tuvaletler yönünden büyük gelişme sağlandığı açıktır.

Sıralamadaki diğer kalemlerdeki puan değerleri de karşılaştırmalı olarak Armada A.V.M.de Atakule A.V.M.ye göre bir değişiklik göstermemektedir. Toplanma alanları ve Rampalar ile ilgili eksiklikler aynen devam etmekle birlikte, sıralamadaki İşaretlemeler ile ilgili düzenlemelerde % 25 oranında iyileşme sağlanmıştır. Merdivenler ile ilgili düzenlemeler, Armada A.V.M.de ilk beş sıralamasına 207,0 puan (%12,3) oranı ile dahil olmuştur. Atakule A.V.M.de de bu sorgunun aynı ancak oranı (%7,4) ile daha aşağıdadır. Bu da merdivenler ilgili düzenlemelerin her iki yapıda da önemli puan katkısı yapmakta olduğunu göstermektedir. Bir başka önemli değerlendirme kriteri de giyinme ve deneme odalarına dair sorgularda elde edilen 87 puan değeri ile her iki yapıdaki eksiklikler olmuştur. Kullanıcıların alışveriş amaçlı dükkanlara geldiklerinde kıyafet denemek amacıyla bir kabine girebilmeleri çoğunlukla imkansızdır. Girildiğinde de formlarda sorgulanan gerekli düzenlemelere rastlanmamıştır.

Eylem Alanları ve bağlantılı eylem alanlarındaki verilere göre incelendiğinde;

Atakule alışveriş merkezi	G.Er.D:2809,8
1. Giriş (G) ve ilgili alan düzenlemeleri	910,0 (%32,4)
2. Tuvaletler (W) ve ilgili alan düzenlemeleri	520,8 (%18,5)
3. Kapalı Otopark (K) ve ilgili alan düzenlemeleri	305,7 (%10,9)
4. Büyük Market (B) ve ilgili alan düzenlemeleri	284,9 (%10,1)
5. Düşey dolaşım (V) ve ilgili alan düzenlemeleri	283,4 (%10,1)
Armada alışveriş merkezi	G.Er.D:1687,8
1. Giriş (G) ve ilgili alan düzenlemeleri	592,7 (%35,1)
2. Kapalı Otopark (K) ve ilgili alan düzenlemeleri	211,4 (%12,5)
3. Düşey dolaşım (V) ve ilgili alan düzenlemeleri	188,9 (%11,2)
4. Büyük Market (B) ve ilgili alan düzenlemeleri	166,1 (%9,8)
5. Tuvaletler (W) ve ilgili alan düzenlemeleri	157,8 (%9,3)

Eylem alanları ve bağlantılı alanlar ile ilgili sorguları, formlardaki verilere göre birleştirerek karşılaştırdığımızda dikkat çekici sonuçlar görülmektedir. Tuvaletler ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak, Armada A.V.M.nde, Atakule A.V.M.ne göre % 70 oranında iyileşme göstermiştir. Bunu takiben , Büyük market ve ilişkili eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak Armada A.V.M.nde, Atakule A.V.M.ne göre %42 oranında iyileşme göstermiştir. Girişler ve ilişkili eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak Armada A.V.M.nde, Atakule A.V.M.ne göre % 35 oranında iyileşme göstermiştir. Düşey dolaşım ve ilişkili eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak Armada A.V.M.nde, Atakule A.V.M.ne göre % 34 oranında iyileşme göstermiştir. Kapalı otopark ve ilişkili eylem alanları ile ilgili düzenlemeler, sayısal olarak, Armada A.V.M.nde, Atakule A.V.M.ne göre % 31 oranında iyileşme ile öncekileri takip etmektedir.

5.2.3. Genel Erişilebilirlik Değeri

Bu araştırmanın çalışma sahası olan, Alışveriş merkezleri, engelli ve yürüme zorluğu içerisindeki kullanıcılar için dış etkilerden arındırılmış ve kontrollü ortamlar sunmaktadır. Bu düşünce alışveriş merkezlerinin araştırma sahası olarak seçiminde önemli bir kriter olmuştur. Bu varsayımın doğruluğu, sorgulama formlarında elde edilen cevaplardan da görülmektedir. Her iki yapıda da 13 eylem alanına uygulanan İç mekan erişilebilir güzergah ile ilgili düzenlemelerin sorgulandığı (Form 13) 'den elde edilen değer Atakule A.V.M.nde 114,0 puan (%4,1), Armada A.V.M.nde ise sadece 27 puan (%1,6) katkı sağlamıştır. Toplam değer içerisinde oransal olarak bu değerlerin düşüklüğü de gözden kaçırılmamalıdır.

Genel olarak tasarım yaklaşımında ne tür düzenlemelerin G.Er.D.'ne önemli oranda katkı yaptığı, Bu özelliklerin ne tür önlemler ile aşılabileceği, aslında eylem alanlarına verilecek önem değeri ile direk orantılı bir kriterdir. Bir yapıda ana eylem alanı olarak ele alınan bir mekanda, erişilebilirlik yönünden sorgulandığında çok önemli eksikliklere rastlanması durumunda, sistem gereği bu değer toplandıktan sonra mekanın önem derecesi olacak rakam ile (bu rakam bu araştırmada her iki alışveriş merkezinde '3' olarak alınmıştır.) çarpılacağından G.Er.D.'ne daha fazla

katkı yapacaktır. Bu değer elbette yapıdaki ana eylemlerin sayısı ile orantılı olarak artmalıdır.

Bir başka önemli katkı da tuvaletler ile ilgili düzenlemelerden gelmektedir. Değerlendirme formlarında 93 soru ile sorgulanan bu mekanlardaki eksiklikler, mekana verilecek önem değerinin de katkısı ile, mutlaka G.Er.D.'ne katkı yapacaktır. Atakule A.V.M.'nde bunun örneği açıkça görülmüştür. Buna karşılık olarak eğer düzenlemeler gerçekten uygun ise, Armada A.V.M.'nde görüleceği üzere, G.Er. D.'ne yapılan katkı çok aşağılara da düşebilir.

Toplanma alanları ile ilgili sorguların da G.Er.D.'ne önemli katkı sağladığı görülmüştür. Bu tür alanlarda erişilebilir olarak bir takım düzenlemelerin düşünülmemiş olması, formlardaki sorguların birbirlerine bağlantılı olması sebebiyle uyumsuz ve uygulanamaz cevaplarını beraberinde getirmekte ve toplam değer hızla artmaktadır. Alışveriş merkezi gibi alanlarda çok sayıda insanın aynı anda bulunacağı ve bir eylemin yerine getirdiği mekanlarda, (Bu Alışveriş merkezi örneğinde, film izlemek, alışveriş yapmak ve yemek yemek olabilir.) bu sorgular tekrar tekrar bir çok mekana uygulanabilir ve sonuçta değere önemli katkı yapabilir.

Genel Erişebilirlik Değeri olarak elde edilen sayılar, bir çok alt kriterin benzer sayıdaki sorgulama verisi ile çarpımıyla elde edilen değerlerin toplamını gösterir. Bu değerler, tek bir yapıda incelendiğinde sadece o yapıdaki sorunların oranının tespiti için bir payda olarak kullanılırken, birden çok yapıda aynı sorguların aynı eylem alanlarına uygulanması durumunda, bu araştırmada olduğu gibi iki yapının karşılaştırılmasına da yardımcı olacaktır. Bu da genel bir değerlendirme sistemine giden yolda faydalı sonuçlar elde edilmesine yardımcı olacaktır. Atakule A.V.M. mevcut durumda sorgulardan elde edilen veriler ile G.Er.D. olarak 2809,8 puan almıştır. Armada A.V.M. ise G.Er.D. olarak 1687,8 puan almıştır. Buna göre Armada A.V.M. Erişilebilirlik yönünden Atakule A.V.M.ye göre % 40 oranında gelişme sağlamış bir yeni dönem yapısı olarak ortaya çıkmıştır.

5.2.4. Geliştirilen değerlendirme sisteminde dikkat edilecek noktalar

Bu sistemde değerlendirme yaparken öncelikle incelemeye aldığınız yapı ve eylemleri denklik ve bağlantılı oldukları alanlar çerçevesinde incelikle dengelemek gerekmektedir.

Birbirinin aynı türü olarak seçilen yapılarda sunulan hizmet ve bunlar için ayrılan eylem alanları ayrıştırılarak isimlendirilir. Bundan sonra her bir eylem alanı ve eylem arası bağlantılar oluşturularak her iki yapıda da denk olacak şekilde kurulur. Bu kurgu yapılırken bir yapıda olup diğerinde olmayan eylem ve eylem alanları çalışma kapsamı dışında bırakılmalıdır

Ayrıştırılan, isimlendirilen ve bağlantıları kurulan eylem ve eylem alanları, yapıdaki önem derecelerine göre önem katsayısı ile belirlenir. Ana eylemler, bir yapıda (3) katsayısı ile tespit edilirse, alt eylem ve eylem alanları, (2), (1) şeklinde değerlenerek devam edilir. Burada amaç, bir değerlendirme formundaki sorgudaki bir eksiklik, ana eylemde ise bunun G.Er.D.'ne daha yüksek sayısal değerde katkı sağlamasının sağlanmasıdır. Bu aşamada, her iki yapı içinde aynı önem derecelerinin aynı tür eylem alanlarına verilmesine özen gösterilmelidir.

Sorgulama formları, sunulan hizmetlere göre bütün içerisinden seçilerek mevcut yapılar için seçilir. İçinde banyo ve benzeri ekipmanlar içermeyen bir yapıda, Bununla ilgili düzenlemeleri sorgulayan Formu uygulamak anlamsız olacağından formların arasından da gereksiz olanlar çıkarılır. Çizelge 3.5 ve Çizelge 3.8'de görüldüğü üzere, eylemler ve bağlantılı eylem alanları, kurguları en başta tespit edildiği biçimde satırlara sıralanır, formlar ise çizelgenin sütunlarına yerleştirilerek bir inceleme planı oluşturulmalıdır. Bu İnceleme planında da, her formun her eylem alanına uygulanması söz konusu değildir. Mantık çerçevesinde bir azaltma yapıldıktan sonra plan tamamlanmış olur.Değerlendirme formları ele alınarak formlardaki sorgular, uygulandıkları her eylem alanına ayrı ayrı sorularak alınan cevaplarla birlikte sayısal değerlendirmeler not edilir. Her bir form için gerekli eylem

alanları sorgulandıktan sonra, plan çizelgesi, araştırmayı bulunmak istenen G.Er.D.ne ulaştıracaktır.

5.2.5. Araştırma önerisi

Bu araştırmada ortaya konulan ve araştırma sahası olan yapılardaki erişilebilirlik yönünden eksikliklerin giderilmesine yönelik yapısal düzenlemelerin belirlendiği bir öneriler dizisi oluşturulması bundan sonraki bir araştırmanın esas konusu olarak önerilmektedir.

Bu araştırmada ortaya konmuş olan inceleme yöntemi, ve inceleme formlarının değerlendirme sistemi ile bundan sonraki dönemde, erişilebilirlik yönünden birçok yapı inceleme altına alınabilir. Bu anlamda benzer hizmetleri veren farklı dönem yapıları karşılaştırılabileceği gibi aynı zamanda yeni dönem yapıları arasında da bu tür bir incelemeye gidilerek binalardaki erişilebilirlik düzeyinin yükseltilmesine ve fiziksel engelli ve hastalık veya yaşlılık dolayısı ile yürüme güçlüğü çeken kullanıcılar için, mimari mekanlarda engellerin kaldırılması sağlanabilir.

Bu anlamda ilk ve orta öğretim kurumlarında, kampus içinde eğitim veren lise ve üniversitelerde, mahalli ve/veya büyük sağlık kurumlarında, her gün insanların işlerinin düşebileceği devlet dairelerinde, tarihi yapı ve ören yerlerinde, tiyatrolarda, konser salonlarında, kongre ve sergi salonlarında, müzelerde, raylı sistem ve onların erişim noktalarındaki duraklarında bu düzenlemelerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi ve karşılaşılan düzenleme eksikliklerinin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Bununla birlikte kent dokusu içerisindeki tüm kaldırım, yol, üst ve alt geçitlerin, sokak çevre düzenlemelerinin de erişilebilir olarak düzenlenmesine yönelik bir inisiyatif geliştirilmediği durumda, mimari yapılarda sadece yakın çevre ve iç erişilebilirliğin sağlanması yeterli olmayacaktır. Bu anlamda toplu taşım durakları ve araçlarının uygun hale getirilmesi ve sayılarının artması, tüm kent kaldırımlarının ve yatay dolaşım düzenlemelerinin belli standartlar çerçevesinde eksikliklerin

giderilmesine yönelik yeniden tasarlanması, bununla birlikte altyapı düzenlemelerinin tamamlanarak su baskını ve benzeri doğadan kaynaklanan engellerin yapılı çevrede engel yaratmasına imkan verilmemesi gerekmektedir.

Tüm çalışmanın özünde anlatılmak istenen; Her gün yaşadığımız tüm yapılı çevrede kullanıcı tipi olarak engelli insanların, her normal kullanıcının sahip olması gerekli kullanım kolaylıklarına sahip olması gerekliliği tüm tasarım çalışmalarına eklemlenmesi düşüncesi yaygınlaşmalıdır.

Araştırma, 'ADA' Standartlarının mimari tasarımda dikkate alınmasının önemini ortaya koymuş ve bunu somut sayısal değerler üzerinden yapmıştır. Üstelik bunu her bir yapının ayrıştırılmış farklı eylem alanları ve ilişkili eylem alanları düzeyine indirerek derinlemesine incelemiştir. 'ADA' Standartları uyulması ülkemizde zorunlu olan düzenlemeler değildir. Ancak hizmet ettiği amaç engelli insanların yapılara ve hizmetlere tam erişebilirliğidir ve bu araştırmada öncelikli değerlendirme kriteri olarak kabul edilmiştir. Bu düzenlemeler bu araştırma sınırlılıkları içerisinde dikkate alınanlardan çok daha fazladır ve farklı sorguları da içermektedir. Ancak bu araştırmada mekansal düzenlemelere etki eden sorgular özellikle seçilerek sahada gözlemlenmiştir.

İnsan ve onun ihtiyaçlarına odaklanan bir disiplin olan mimarlık mesleği ve mimarlar, tasarım sürecini, bu tür düzenlemelerin sağladığı tam erişebilirlik prensibini dikkate almadan yürütmesi durumunda kullanıcı tipi olarak fiziksel engelli insanları göz ardı etmiş olacaklardır. Bu durumda tüm kullanıcıların günün birinde fiziksel engelli olması ihtimali olduğunu ön görmemek demektir. Yaşlılık ve hastalık halinde hareketlerinde sınırlılık yaşayan insanları, günlük yaşantılarında yararlandıkları hak ve hizmetlerden uzak kalmaya mahkum etmek demektir.

Mimarlığın topluma ve şehre katkısı sadece imaj öğesi binalar yapmakla sınırlı olmamalıdır. Problemleri öngörmek mimarın en önemli yeteneğidir. Bunları gidermek ise en büyük başarısıdır.

KAYNAKLAR

1. Aksel, B., "Is a Commercial Complex an Urban Center? A Case Study: Bilkent Center, Ankara", Degree of Master of Science in the Department of City and Regional Planning, ***The Graduate School of Natural and Applied Sciences, M.E.T.U.***, Ankara, 1-35 (2000).

2. Aktüre, T., "Bina İhtiyaç Programlaması", ***TÜBİTAK Yapı Araştırma Enstitüsü,*** 1-55 (1985).

3. Ala, B., "Bir Alışveriş Merkezi Örneğinde Sirkülasyon ve İnsan-Mekan Etkileşimi", Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,*** Ankara, 1-75 (2002).

4. Arcan, E.F., Evci, F., "Mimari tasarıma yaklaşım 1 bina bilgisi çalışmaları", ***İki K yayınevi,*** İstanbul, 1-75 (1992).

5. Armağan, B., "Toplu konutlardaki yüksek konut bina uygulamalarında psiko-sosyal gereksinmeler açısından kullanıcı memnuniyetinin irdelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, ***İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,*** İstanbul,1-55 (1997).

6. Atala, E., Engellilerin kent yaşamına uyum, ***TSK Elele Vakfı,*** Ankara 1-35

7. Aybars, A.İ., "The Shopping Mall as a Metropolitan Consumption Space: The Case of Migros Alışveriş Merkezi İn Ankara", Degree of Master of Scıence, The Department of Socıology, ***The Graduate School of Social Scıences M. E.T. U.,*** Ankara, 1-75 (2001).

8. Bayazıt, N., Prof. Dr., "Endüstri Ürünlerinde ve Mimarlıkta Tasarım metotlarına giriş", ***Literatür Yayıncılık,*** İstanbul, 1-57 (1994).

9. Binay, F.Ü., "Kent merkezlerinde sokak yayalaştırmaları Alsancak (İzmir) örneği", Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim dalı, ***Dokuz Eylül Üniversitesi Kentsel Tasarım Programı,*** İzmir, 1-75 (2001).

10. Brink, S., Champagne J.R.,. "Buiding Practice Note, Designing Homes For The Aged", ***National Research Council,*** Canada, 1-25 (1985).

11. Brummett, W.J., "The Essence of Home Architectural Design Considerations for Assisted Living Elderly Housing", ***Center for Architecture and Urban Planning Research,*** The University Of Wisconsin, Milwaukee USA, 1-55(1994),

12. Carsters, D.Y., "Site Planning and Design for The Elderly, Issues Guidelines and Alternatives", ***VNR,*** New York , 1-75 (1985).

13. De Chiara, J., Callender, J.H., "Time Saver Standarts for Building Types", ***McGraw-Hill Publishing Company,*** New York, 1-200 (1990).

14. Department of Justice, Code of Federal Regulations, "ADA Standards for Accessible Design", ***DOJ 28 CFR Part 36,*** U.S.A., 1-70 (1994).

15. Dinç, P., "Kullanım sürecinde değerlendirme yaklaşımı ile kent otobüs terminallerinde temel program kriterlerinin saptanması", Doktora Tezi, ***Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,*** Ankara, 1-85 (1999).

16. Duerk, P.D., "Architectural Programming Information Management for Design", ***VNR,*** New York, 1-50 (1993).

17. Goldsmith, S., "Designing for the disabled. The new Paradigm", ***Architectural Press, Butterworth-Heinmann Linacre House,*** Jordan Hill, Oxford OX2 8DP, 1-150 (1997).

18. Gökçen, T., "Urban Design for Disabled People", Degree of Master of urban design, City and Regional Planning ***İzmir Institute of Technology,*** İzmir, 1-85 (1999).

19. Hasol, D., "Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü", ***YEM Yayın,*** İstanbul, 1-55 (1975).

20. İzgi, U., "Mimarlıkta Süreç", ***YEM Yayın,*** İstanbul, 1-55 (1999).

21. Jencks, C., "Modern Movements in Architecture", ***Penguin Books,*** İngiltere,1-75 (1985).

22. Kansu, Ö., S., "A Study in the Evolution of New Urban development Form: Mixed Use Developments, and a proposal for mixed use developments in Ankara", Degree of Master of Architecture, Department of Architecture, ***The Graduate School of Natural and Applied Sciences, M.E.T.U.*** Ankara, 1-50 (2001).

23. Kaplan, H., "Redefining Accessibility and space use in city centers as it regards responsive urban design", Degree of Doctor of Philosophy, Department of City and Regional Planning, ***The Graduate School of Natural and Applied Sciences, M.E.T.U.*** Ankara, 1-75 (1998).

24. Karaelmas, O., "Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Saray Rehabilitasyon Merkezi Dış Mekan Planlaması", Yüksek Lisans Tezi, ***Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peysaj Mimarlığı Anabilimdalı,*** Ankara, 1-50 (1998).

25. Karasar, N., "Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. Altıncı basım", ***3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd,*** Ankara, 1-75 (1994).

26. Kızıltuğ, H., "Şehirsel açık alan kullanımının erişebilirlik ve işlevsel çeşitlilik yönlerinden değerlendirilmesi", Yüksek Lisans Tezi, ***Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir Bölge Planlama Bölümü, İstanbul Teknik Üniversitesi,*** İstanbul, 1-50 (1997).

27. Konur, A., "Ankara'daki Alışveriş Merkezlerinin Gelişimi ile Program ve Tasarım Kriterlerinin Değişimi", Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,*** Ankara, 1-75 (1997).

28. Kuban, D. , "Mimarlık Kavramları: Tarihsel Perspektif İçinde Mimarlığın Kuramsal Sözlüğüne Giriş Dördüncü Basım", ***YEM Yayın,*** İstanbul, 1-75 (1992).

29. Özer, B., "Yorumlar: Kültür Sanat Mimarlık", ***YEM Yayıncılık,*** İstanbul, 1-100 (1993).

30. Pakdil, A.F., Doç. Dr., "Mimarlık Araştırmaları İçin Bilimsel Araştırma Yöntemi El Kitabı", ***YTÜ Yayınları,*** İstanbul, 1-55 (1990).

31. Parlar, M., Z., "Evaluation of Interior Shopping Mall Design within The Context of Urban Public Realm", Degree of Master in Fine Arts, ***Department of Interior Architecture and Environmental Design and The Institute of Fine arts, Bilkent University,*** Ankara, 1-55 (1993).

32. Ramsey C., G., "Architectural Graphic Standarts, Ed. John Ray Hale Jr.", ***John Wiley 6 Sons, New York,*** U.S.A., 1-75 (1984).

33. Polat, E., "Özürlüler için tasarımda erişebilir ve yaşanabilir yaya mekanları Ankara-Kızılay merkez yaya bölgesi'nde Sakarya caddesi yaya mekanı örneklemesi", Yüksek Lisans Tezi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, ***Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,*** Ankara, 1-65 (1998).

34. Rasmussen, S., E., "Yaşanan Mimari", ***Remzi Kitabevi,*** İstanbul, 1-80 (1994).

35. Roth., L:, M., "Mimarlığın öyküsü", ***Kabalcı Yayınevi,*** İstanbul, 1-75 (2000).

36. Tanyeli, U., Şubat 2004, ***Arredamento Mimarlık,*** 2004/2: 52-55 (2004).

37. Turkeli, B., "Proposals for beter Utilization of Urban Spaces and Public Buildings by the Handicapped", Degree of master in science in Architecture, ***Graduate school of Matural and Applied sciences, Dokuz Eylül University,*** İzmir, 1-50 (1994).

38. Valins, M., "Housing for Elderly People: A Guide for Architects, Interior Designers and their Clients"., ***Architectural Press,*** London, 1-50 (1988).

39. Yıldırım, N., H., "Değişen Kullanıcı Gereksinim İstek ve Beklentilerinin Toplu Alışveriş Merkezleri Tasarımına Etkilerinin Değerlendirilmesi", Yüksek Lisans Tezi, İç Mimarlık Ana Sanat Dalı, ***Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,*** Eskişehir, 1-50 (1998).

40. Zengel. R., "An evaluation of the settlement patterns in Campus Planning with regards to the criteria of Accessibility", Degree of Doctor of Philosophy in Architecture, ***The Graduate school of Natural and applied Sciences, Dokuz Eylül University,*** İzmir, 1-50 (1998).

41. Internet: T.C. Başbakanlık internet sitesi , http://www.basbakanlik.gov.tr (2007)

42. Internet: Türkiye İstatistik Kurumu internet Sitesi, 'Nüfus Bilgileri' www.tuik.gov.tr (2007)

43. Internet: Official U.S. Government Site for Medicare Information., U.S. Department and Human Services, Guide to Choosing a Nursing Home www.medicare.gov (2007)

44. Internet: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu İnternet Sitesi, 'Yaşlılara Yönelik Hizmetler' www.shcek.gov.tr (2007)

45. Internet: Amerikan Adalet Departmanı resmi internet sitesi http://www.usdoj.gov/crt/ada/adahom1.htm (2007)

46. Internet: Amerikan Adalet Departmanı resmi internet sitesi http://www.usdoj.gov/crt/ada/stdspdf.htm (2007)

47. Internet: 'ADAAG Pro' yazılımı Internet Sitesi www.adaag.com/index.html (2007)

48. Internet: T C. Başbakanlık Özürlüler idaresi başkanlığı internet sitesi http://www.ozida.gov.tr, (2007)

49. Internet: Atakule Alışveriş Merkezi internet sitesi http://www.atakule.com, (2007)

50. Internet: Armada Alışveriş Merkezi internet sitesi http://www.armadasite.com/, (2007)

51. Internet: wowTurkey.com Fotoğraf Paylaşım Sitesi http://www.wowturkey.com/, (2007)

52. Internet : Uydu Resimleri http://www.maps.google.com, (2007)

EKLER

EK-1 Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

1 Erişilebilirlik için ‘ADA’ Standartları

1.1. Erişilebilirlik kavramı ve 'ADA' standartları

Erişilebilirlik kavramının ilk ortaya çıkışı, Amerikan'ın Illinois Üniversitesi, Champain ve Urbana ikiz kasabaları kampüsünde gerçekleştirilen deneysel "rehabilitasyon eğitimi' çalışmalarına rastlar. 1940'lı yılların sonunda fakülteye kayıt yaptıran engelli öğrencilerin çoğunluğunu savaş yaraları ile engelli duruma düşmüş kişiler oluşturmaktaydı. Amerikan gaziler federasyonu ve benzeri kurumların destekleri ile sürdürülebilen çalışmalar sonucunda Tim Nugent'in yürüttüğü 'rehabilitasyon eğitimi' çalışması yankı uyandırmayı başarmıştır. Bu çalışmasının temelinde Tim Nugent'in, tekerlekli sandalyeye bağımlı insanların da diğer insanların aldığı eğitim olanaklarına sahip olabilmesinin sağlanmasının gerekliliğine inancı ve ne kadar kötü bir sakatlığı olursa olsun engelli insanların, eğitim ve motivasyon ile kendi işlerini görebilecekleri duruma gelebilecekleri ideali yatmakta idi.

Tim Nugent, 1923 'de Pittsburgh Pennsylvania'da doğdu. Milwaukee Wisconsin’de büyüdü. Babası kör ve sağır, kız kardeşi ise yarı kördü. 1940'da fiziksel eğitim ve sağlık eğitimi üzerine derecesini almak üzere Wisconsin Üniversitesi’ne kayıt yaptırdı. 1941'de askere kaydoldu ve 1947'de döndükten sonra başladığı eğitimini tamamladı. 1948'de Illinois'deki sağlık hizmetleri fakültesine girerek rehabilitasyon eğitimi üzerine yüksek ihtisas çalışmasına başladı. Üniversitenin yer değiştirmesiyle çalışmasına yeni kampüslerinde devam etti. Tim Nugent, 1959'dan 1961 yılına kadar süren çalışması sonucunda, Amerikan hükümetinin ve diğer ülkelerinde kendilerine adapte edecekleri ürününü oluşturdu. Bu ‘Amerikan standardı No: 117.1 Amerikan, binaların ve yapıların, fiziksel engelliler tarafından, erişilebilir ve kullanılabilir yapılması standartları’dır. (American standard spesifications for making buildings and facilites Accessible to, and usable by the physically handicapped.) Bu ilk çalışma daha sonraları Amerika'da engelliler için toplumsal haklar yasasının ve

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

Amerikan Engelliler Kanunu’nun (Americans with Disabilities Act, 1990) oluşturulmasına öncülük edecek gelişmelerin başlangıcı olacaktır. [Goldsmith, 1997]

Engelli hakları ile ilgili yasal düzenlemelerin ortaya çıkması ve son olarak da Amerikan Engelliler Yasasının (1990) da kabulün ile sonuçlanan süreçte 1961 A117.1’ in kabulünden sonra 1973’deki Rehabilitasyon yasasındaki Engelli vatandaşların haksızlıktan korunmasına yönelik yasalar, önemli bir dönüm noktasını oluşturmaktadır. Bu yasalar sayesinde engellilerin toplumun genel yapısında ayrı düşmesine veya düşürülmesine karşın yasal engeller ortaya koyulmasına başlanmıştır. Amerika Standardı 117.1, birçok diğer ülkede de dikkate alınmıştır. Bu standart 4 önemli önerme ile yola çıkmıştır.

1. Binalar ve çevrelerindeki engeller, sağlıklı insanlar için değil fakat engelliler için tehlike oluşturmaktadır.
2. Bu engeller sebebiyle engelliler, dezavantajlı duruma düşebilmekte ve soyutlanmaktadır ve bunların kaldırılması durumunda ise özgürleştirilmekte ve cesaretlenmektedirler.
3. Erişilebilirliğin sağlanması ile birlikte, Engelli insanlar, basit tasarım şartnamelerinin uygulamada hayata geçirilmesi sayesinde, toplumda homojen olarak yer alabileceklerdir.
4. Bu şartnameler, kesin, açıklamalı ve de doğru çözümlerdir.

Bu standart da birçok yeni kavram ve tanım getirilmiştir.; ‘Erişilebilir: fiziksel engelli insanlar tarafından ulaşılmasında bir engeli olmayan bir alan, bina, tesis veya bir bölümdür’ şeklinde tanımlanır. Yine bu yeni düzenlemede ‘Erişilebilir Yol’ kavramı ilk defa olmak üzere tanımlanır buna göre; Eğer bir bina erişilebilir olarak tanımlanmakta ise bu binanın en az bir girişine ulaşılan çevresel dolaşım yolları gibi elemanların da bulunmasının gerekliliğini belirtmekteydi. Erişilebilir yol; Tüm erişilebilir elemanların, engelsiz ve kesintisiz bir yol ile birbirine bağlanmış olması ve bu yolların tekerlekli sandalye kullanıcılarının yanı sıra diğer bir takım engelleri

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

olan insanlar için de güvenli ve kullanılabilir ekipmanlı yollar şeklinde tanımlanmıştır [Goldsmith, 1997].

Eksik kalan parça olarak tanımlanan standartların uygulanabilmesi ve yaptırımlara haiz olması ise daha sonraki dönemdeki siyasi çalışmalar tarafından elde edilecek bir başarı idi. 1989’da gündeme getirilen son şekilde mevcut durumları erişilebilir olmayan kamu ve özel alanların kişisel haklar çerçevesinde herhangi bir ayrımcılığa sebebiyet vermemek için yeniden düzenlenmesini gerekli kılan değişiklikler ile. 12 Haziran 1990 tarihinde temsilciler meclisine gelen yasa büyük çoğunlukla geçti. 13 Temmuz’da da senatodan geçen yasa o dönemin başkanı George Bush tarafından, ayrımcılık duvarının yıkılışı olarak tanımlandı ve halka takdim edildi.

Bu yasanın en önemli özelliği ise kapsamı içinde aldığı alanlarda ve genel prensip olarak engellerinden dolayı herhangi bir vatandaşın toplumsal yaşantıdaki haklarından olanaklarından vazgeçmek yada engellenmek durumunda olmamasının sağlanması ve aynı zamanda bu durumundan dolayı herhangi bir toplumsal alanda ayrıştırılmış bir düzenlemeyi kullanmak zorunda bırakılarak ikinci sınıf vatandaş konumuna düşmemesini esas almasıdır. Bu anlamda kapsanan alanlar şu şekilde belirtilerek sıralanmıştır.

- Konaklama mekanları (oteller vb.)
- Yemek ve içecek hizmeti sunan yerler (restoran ve barlar vb.)
- Sergi ve eğlence mekanları (sinema tiyatro vb.)
- Toplumsal birliktelik mekanları (oditoryum, seminer salonları, derslikler vb.)
- Satış ve kiralama kuruluşları (mağazalar, büyük mağazalar, alışveriş merkezleri vb.)
- Hizmet kuruluşları (Çamaşırhane, kuru temizlemeci, banka, berber kuaför, seyahat acentesi, petrol istasyonu, muhasebeci ve avukat büroları, eczaneler, sigorta ofisleri, doktor veya dişçi muayenehaneleri, ameliyathaneler, sağlık merkezleri ve hastaneler)

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

- Toplu taşımacılık terminalleri (Özel şirket otobüs istasyonları ve özel şirket uçak taşımacılık tesisleri hariç olmak kaydı ile, tüm hava alanları ise toplumsal alan sayılarak tümüyle dahil olarak)
- Toplumsal sergi alanları (Müze, kütüphane, galeriler vb.)
- Rekreasyon alanları, (park, hayvanat bahçesi, eğlence parkı vb.)
- Eğitim mekanları(özel sektör okulları ve ileri eğitim kurumları dahil)
- Sosyal hizmet kurumları (günlük bakım merkezi, yaşlı bakım merkezleri vb.)
- Egzersiz ve rekreasyon alanları (Jimnastik salonu, sağlık merkezi, bovling salonları, golf sahaları vb.) [Goldsmith, 1997].

Yasaların kapsadığı bir toplumsal alanda bu düzenlemelerin eksikliğinden kaynaklanan bir durum söz konusu olması halinde yasalar, bir engelli insanın, örnek olarak; merdivenlerden başkaları tarafından taşınmasını yasaklamıştır. Bu anlamda sorumluluğu olan kişi engelli insanı taşımakla veya yardımcı eleman tutmakla sorumluluktan kurtulamaz. Bu da standartların uygulanmasını zorunlu kılan bir önemli noktadır. Bunun altında da taşınmakla engelli kişinin onurunun zedelenmesi olasılığı ile kişisel haklarına bir saldırının olmaması hedeflenmiştir. Yine bu yasa ile erişilebilir olmayan bir yeni bina tasarımı yapmak kesinlikle yasa dışı olarak kabul edilmektedir. Federal kurallara uygun inşa edilmiş bir yapı sahibi, eğer tam olarak uyumlu ise yine bu yasa tarafından korunmaktadır. Herhangi bir sebepten şikayetçi olan bir engelli eğer yapı uygun ise şikayetçi olamaz.

Bir başka önemli nokta da, halka açık mekanlarda kullanımına ihtiyaç duyulması halinde, yerinde taşınarak veya yerleştirilerek engelli kimse için erişilebilir hale getirilebilecek mekanlara da olanak sağlanmıştır. Örnek olarak kapıda beklemekte olan engelli kişiye servisin taşınması veya hizmetin eve servis şeklinde teslim edilmesi durumu gibi esneklikler, ‘halihazırda temin edilebilir erişilebilirlik’ başlığı altında tanımlanmıştır.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

Sadece kullanıcılar için değil çalışanlar için de erişilebilir çalışma ortamlarının oluşturulmuş olması bu yasa ile zorunlu kılınmaktadır. Örnek olarak bir mutfakta özürlü bir mutfak çalışanı tarafında kullanılabilirlik sağlanması gereken bir özelliktir.

15 kişiden fazla çalışanı olan bir kurumda, işverene gözle görülür bir zorluk ve masrafa sebep olmadığı takdirde, bir engelli çalışanın çalışmasına olanak verecek ortamın oluşturulmuş olma zorunluluğu da getirilmiştir. Bir işveren mevcut çalışma sahasını, bir engelli çalıştırmak durumuna gelene kadar düzenlemek zorunda değildir. Fakat bu tür bir çalışanın olması durumunda zorunluluk altına girer. ‘Halihazırda temin edilebilir erişilebilirlik’ kuralı ise çalışma alanları için geçerli değildir [Goldsmith, 1997].

Yukarıda bahsi geçen yasa ile getirilen bu zorunluluk ve değişiklikler ile toplumun özürlülere ve özürlülerin kendilerine bakışları değişmiştir. Uygulanmasıyla birlikte uzun süreli aranan hakların elde edilmesi sağlanmıştır. Bu yasa, ilk taslağın yazarı Robert Burgdof tarafından söyle tanımlamaktadır.; ‘Bu yasanın temsil ettiği şey, toplumumuzun engelli insanlar hakkındaki düşünce yapısındaki bir değişimin ve davranışlarındaki bir farklılaşmanın, bu tür insanları, ‘zavallı’, ‘yardıma muhtaç’, ve ’ayrıştırılmış hizmetler sunulması gerekenler’ aşamasından ‘ ‘eşitlik,’, ‘bağımsızlık’, ‘ entegrasyon’, iş sahibi olma’, ve en önemlisi ‘haklarının korunması’ aşamasına taşımış olmasıdır’ demektedir [Goldsmith, 1997].

Bu bölümde ele alınan ADA Standartları, ve bu standartlarla ilgili düzenlemeler, mevcut yapılarda ve yeni yapılarda ‘Erişilebilir mekanlar’ oluşturulması ve fiziksel engelli ve geçici hastalık sakatlık ve yaşlılık durum ile hareketlerinde sınırlılık yaşamakta olan kullanıcıların, bu mekanlardan, yardım almadan bireysel hareket edebilmelerini sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.

Erişilebilirlik standartlarının belirleyicisi olan Amerikalı Engelliler Yasası (Americans with Disabilities Act) doğrultusunda hazırlanan Erişilebilir Tasarım için

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

Amerikalı Engelliler Yasası Standartları (ADA Standards for Accessible Design), amaç olarak, fiziksel engelli insanların, ticari tesislere ve toplumsal alanlara erişilebilirliğini sağlayacak düzenlemeleri oluşturmak olarak belirtmektedir. Bu düzenlemeler, tasarım yapım ve yenileme çalışmaları sırasında, federal hükümetlerin belirlediği ölçütlere, Amerikan engelliler yasasına ve Adalet departmanının da gözetimiyle, hayata geçirilmek için hazırlanmıştır. Bu dokümanda bahsi geçen teknik şartlar, Amerikan Standartları Enstitüsü A117.1-1980’de belirtilenlerle aynıdır. Teknik şartlar dışında belirtilen tanım ve bilgiler bu doküman için ayrıca teşkil edilmiştir. (ADA Standarts for Accessible Design, 1994)

Erişilebilirlik standartlarıyla ilgili yapılan tanımları incelemek gerekirse:

1.2. Erişilebilirlik standartları ile ilgili tanımlar

Geçiş Koridoru: (Access Aisle) Otopark alanlarında park bölüntüleri arasında, yada iç mekanda masalar ve sandalyeler arasındaki, bu elemanların kullanımına olanak veren erişilebilir yaya yolu veya geçit alanıdır.
Erişilebilir: (Accessible) Bir saha, bina, tesis veya tesisin bu şartname ile uyumlu olduğunu tanımlamak için kullanılır.
Erişilebilir Eleman: (Accessible Element) Bu şartname tarafından tanımlanan bir eleman için kullanılır (örn: telefon, kontroller vb..)
Erişilebilir Yol: (Accessible Route) Tüm erişilebilir elemanları, devamlı ve engellenmemiş bir biçimde birbirine bağlayan yola verilen addır. Bu yol bina dışındaki otoparklardaki geçit yollarını, yapı giriş rampalarını, araç yollarında yere işaretli geçitler ile yürüyüş yolları, rampalar ve kaldıraçları belirttiği gibi bina içerisinde koridorlar, rampalar, asansörler ile kaldıraçlar ve kimi araçların önlerindeki açık kullanım alanlarını da tanımlar.
Erişilebilir Alan: (Accessible Space) Bu şartnameler ile uyumlu alanları tanımlamak için kullanılır

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

Uyum sağlayabilirlik: (Adaptability) Bina mekanları, ve yapı elemanlarının, değişik engellilik düzeylerine göre yeniden ayarlanabilir yada değiştirilebilir olabilmesidir.

Eklenti: (Addition) bir genişleme veya ekleme ile brüt taban alanında artışa uğrayan bir yapı elemanı yada bina mekanı için kullanılır.

Değişim: (Alteration) Bir bina yada tesise, halk yararı yada ticari bir işlev adına yada onun kullanımına göre yapılacak ve yapının veya bir bölümünün kullanımına ve erişilebilirliğin etkisi olabilecek değişimleri tanımlamak için kullanılır. Bu değişimlerin içine; tarihi restorasyon, yapısal elemanların yeniden düzenlenmesi, yada değiştirilmesi, yapı içi duvarların yada tam yükseklikteki bölüntülenmelerin yeniden şekillendirilmesi, dahil fakat bunlarla sınırlı değildir. Normal bakım onarım, çatı yenilemesi, boyama yada duvar kaplama, mekanik ve elektrik sistemlerdeki değişiklikler, binanın kullanımına etki etmediği sürece bu kapsama girmez.

Kurtarma Yardımı Alanı: (Area of Rescue Assistance) Bir çıkışa direk bağlantısı olan, ve bir acil durumda, merdivenleri kullanamayacak durumda olan insanların güvenle kısa bir süre için, yardım veya yardımcı yeni talimatlar için bekleyebilecekleri ayrıştırılmış alanı tanımlar.

Dolaşım Yolu: (Circulation Path) Yayalar için bir yerden diğerine ulaşan iç veya dış mekanlar arası, yürüme yollarını, koridor, avlu, merdiven boşlukları ve sahanlıkları vb… tanımlamak için kullanılır.

Engelsiz Taban alanı: (Clear Floor Space) Bir tekerlekli sandalyeyi yada bir kullanıcının üzerinde sabit olarak durabileceği ve eylemini gerçekleştirebileceği minimum taban alanını tanımlamak için kullanılır.

Çapraz Eğim: (Cross Slope) Yürüyüş istikametinin tersine yönde yükselen rampa

Kaldırım taşı Rampası (Curb Ramp): Kaldırımlar ile yol kotunu bağlantılandıran kısa rampaları tanımlamak için kullanılır.

Barınma birimi: (Dwelling Unit) bir mutfak, yemek hazırlama alanı, yaşama yıkanma ve uyuma için odalar bulunduran tekil birimi tanımlamak için kullanılır. Bu terim konaklama hizmeti veren kurumlardaki geçici konaklama mekanları ile aparman daireleri, yurtlar ve misafirhaneler vb. tanımlamak için kullanılırken Müstakil aile konutlarını kapsamamaktadır.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

Çıkış yolları: (Egress, Means of) Bir bina içindeki herhangi bir noktadan bir anayola ulaşmak için geçilecek olan devamlı ve engelsiz yolu tanımlamak için kullanılır. Bu yol üzerinde düşey ve yatay yönde ilerlemek mümkün olan, rampalar, çalışma alanlarının içlerinden geçen koridorlar, balkon teras ve lobi alanları ile çatı çıkışları avlu ve iç bahçeler bu yollara dahildir. Buna karşın merdiven asansör gibi yapı elemanları ise bu kapsama girmez. Yardım bekleme alanları ile kaçış asansörleri kısmen bu kapsamda değerlendirilebilir.

Giriş: (Entrance) Bir yapı yada tesise giriş amacıyla kullanılabilen bir geçit noktasını, o noktayı oluşturan doğrama elemanlarını ve özelliklerini, önündeki sahanlık, rüzgarlık bölümü ve yaklaşım yolu ile o sahanlığa ulaşım için gerekli olan yükseltici elemanı (eğer mevcutsa rampa merdiven, kaldıraç vb..) kapsar.

Tesis: (Facility) Bir binanın tamamı yada bir parçası ile saha düzenlemeleri, strüktürler, ekipmanlar, kompleksler, yollar, yürüme yolları, geçitler, otopark alanları, ve bir arazi üzerine konumlanmış tüm özel veya gerçek mülkleri tanımlamak için kullanılan terimdir.

Zemin kat: (Ground Floor) Zemin ile bir kat yüksekliğinden daha az mesafede yüksek yada alçakta olan ve zemin kotuna direkt bağlantılı olabilen, hali hazırda kullanımda olan herhangi bir katı (farklı kotlarda girişleri olan yapılar için birden fazla ‘zemin kat’ olabilir) tanımlamak için kullanılır.

Asma kat ve Asma kat kotu: (Mezzanine or Mezzanine Floor) Bir kat boşluğu arasında yerleştirilmiş olan ve üzerinde ve altında kullanılabilir miktarda mekan bırakan kat parçasını o kata dahil olacak şekilde tanımlayabilmek amacıyla ayrıca ifade edilmiştir.

İşaretlenmiş Geçit: (Marked Crossing) Bir araç yolunun yayaların karşıdan karşıya geçmek için kullanmaları amacıyla işaretlenmiş kısmını tanımlar.

İşgal edilebilir/Kullanılabilir (Occupiable): İnsan kullanımı için tasarlanmış, insanların günlük aktiviteler veya çalışmak için bir araya geldiği, ve ışıklandırma havalandırma ve çıkış olanaklarıyla donatılmış, bir oda veya kapalı mekanı tanımlamak için kullanılır.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

Çalıştıran Parça: (Operable Part) Herhangi bir makine veya donatının (kapı pencere, kahve makinesi, vb.) çalıştırılması için üzerinde bulunan herhangi bir düğme veya kol, tutamak vb. tanımlar.
Toplumsal Kullanım: (Public Use) halka ait yada özel bir bina da veya bir kısmında halkın giriş çıkışı ve kullanımına açık alanları tanımlamak için kullanılır.
Rampa: (Ramp) 1:20 oranından daha yüksek devamlı bir eğimi olan yürüme yüzeyini tanımlamak için kullanılır.
Sürekli Eğim: (Running Slope) hareket yönüne paralel yöndeki eğimi tanımlamak için kullanılır.
Kat: (Story) Bir binanın üst kat plağı ile taban döşemesi arasında kalan kullanılabilir yükseklikteki kısmı. Bu tanım ara katları da içermektedir. Eğer kullanılabilmek üzere tasarlanmamışsa bu tanıma girmez.
Geçici Konaklama: (Transient Lodging) Hasta bakım tesislerini dışında tutmak üzere, bir ve daha fazla barınma ünitesi bulunduran, bir bina, tesis veya parçasını tanımlar. Bunların içine otel, grup evleri, yurtlar, vb. dahildir. (ADA Standarts for Accessible Design, 1994)

ADA Standartları, genel tanımlar amaçlarının anlatılmasından sonra, erişilebilir elemanlar ve mekanlar, için teknik gereklilikler bölümü ile devam eder. Bu bölümde değerlendirme kriteri olarak kullanılacak teknik gerekliliklerin listelendiği ve bunların arasından çalışma sahasına uygun olanların ayıklanabileceği ortaya çıkmıştır. Bu amaçla incelendiğinde aşağıdaki belirlemeleri yapmak mümkündür.

1.3. Genel

Yeni Yapılan binalar ve binalara yapılacak eklentilerin ADA standartlarına uyumlu olarak çözümlenmesi gereklidir. Bunlar restoran, kafeterya, tıbbi balkım merkezleri, iş ve ticari alanlar, kütüphaneler, erişilebilir geçici konaklama mekanları (gar, metro istasyonu vb..) ve ulaşım tesislerini gibi özel amaçlı mekanları da kapsar. Sadece kullanıcıların değil aynı zamanda engelli çalışanların da yararlanabileceği bir

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

erişilebilirlik kavramından da ADA standartlarında söz edilmektedir. Bu anlamda çalışma alanlarında eğer bir engelli çalıştırılması gerekliliği oluşmuş ise mekanda düzenlemeler yapılması bir zorunluluk halinde değerlendirilmektedir. Geçici olarak yapılan yapılar da ADA düzenlemelerinin kapsamındadır ve erişilebilir olmalıdır. Yapısal olarak erişilebilirlik düzenlemelerine dönüşümü mümkün olmayan mekanlar olması durumunda da ADA, bu düzenlemelerin göz ardı edilebileceğini kabul etmektedir. Bu olanaksızlık durumunun belgelenmesi ise esastır. Erişebilirlik, bakım ve onarım şaftları, çok dar geçitler, yük asansörleri, çatı arası galerileri ve güvenlik koridorları vb. mekanlar için bir zorunluluk olmaktan çıkartılmıştır.

1.4. Yeni yapılarda erişilebilir saha ve dış mekan tesisleri

Erişilebilir bir saha aşağıdaki minimum gereklilikleri sağlamalıdır.

- Saha sınırları içerisinde toplu taşım araçlarından / özürlüler için ayrıştırılış otopark alanlarından / yolcu yükleme boşaltma sahalarından ve/veya sokak kaldırım ve ya caddelerden (4.3) ile uyum sağlayan en az bir erişilebilir yola sahip olmalıdır.
- Aynı saha içerisinde olan erişilebilir tüm yapılar, tesisler, elemanlar, ve mekanlar arasında (4.3) ile uyum sağlayan en az bir erişilebilir yola sahip olmalıdır.
- Dolaşım yollarına taşan veya yüzeylerden taşan tüm elemanlar (4.4) ile uyumlu olmalıdır.
- Erişilebilir yolların zemin yüzeyleri (4.5) ile uyumlu olmalıdır.
- Kendi park ederek sahaya gelen çalışan/ziyaretçileri için otopark alanları tahsis edilmiş ise, bunlar (4.6) ile uyumlu olacaklarıdır. Sağlanan bu erişilebilir otopark alanlarının en az bir tanesi de 96 cm mesafede bir erişilebilir alan ile birlikte düzenlenecektir. Tüm erişilebilir park alanları otoparkın tek bir noktasında gruplanabilir. Saha içerisinde erişilebilir WC veya banyo hizmeti var ise bunlar (4.22) ve (4.23) ile uyumlu olacaklardır ve tüm erişilebilir elemanlar uluslar arası erişilebilirlik sembolü ile işaretlenecektir.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

- Binaların değişmeyen odaları ve mekanları, ile yön ve bilgi veren levhalar (4.30) ve ilgili alt başlıkları ile uyumlu olacaktır. Ayırt edilmiş otopark alanları, Erişilebilir yolcu bindirme alanları, erişilebilir girişler ve erişilebilir olmayan kapılardan erişilebilir olanlara doğru yönelim okları ile işaretlenmeli ve erişilebilir tuvaletleri olan ıslak mekanlar uluslar arası erişilebilir simgesi ile belirlenmelidir. (ADA Standarts for Accessible Design, 1994, Department of Justice, Code of Regulations.)

1.5. Yeni yapılarda erişilebilir binalar

- Erişilebilir bina veya tesisler,ile erişilebilir mekanlar ve elemanlar (4.3) ile uyum sağlayan en az bir erişilebilir yola sahip olmalıdır.
- Dolaşım yollarına sarkan veya taşan tüm elemanlar (4.4) ile uyumlu olmalıdır.
- Erişilebilir yolların zemin yüzeyleri (4.5) ile uyumlu olmalıdır.
- Erişilebilir yollar ile birbirine bağlanmamış olan katlar arsındaki merdiven düzenlemeleri (4.9) ile uyumlu olacaktır.
- Her kata (4.10) ile uyumlu olan en az bir asansör çalışmalıdır.
- Eğer yapı üç kattan az ise veya kat başına 290 m2 den az bir taban alanına sahip değil ise asansör şart değildir. Fakat eğer bu bir alışveriş merkezi veya tıbbi bakım yetkilisinin çalışma sahası ise asansör olması gerekliliktir.
- Pencereler (Bu başlık kullanılmadı)
- Kapılar, Her erişilebilir giriş kapısında en az bir kapı, bina içindeki bir erişilebilir mekanda en az bir kap ve erişilebilir yola ait her bir kapı, kaçış olanağı (4.3.10 da tanımlandığı üzere) için kullanılacak her bir kapı, (4.13) ile uyumlu olacaktır.
- Yeni bir bina yapımında aşağıda belirtilen gerekliliklerin her biri bağımsız olarak sağlanmalıdır.

Bunların yanı sıra;

- Halkın geçicine ayrılmış (servis veya yükleme dışında kalan) tüm kapılar içerisinde en az yüzde ellisi erişilebilir olmalıdır. En az bir tanesi zemin kat girişi olmalıdır. Erişilebilir giriş sayısı bina türüne göre yangın kaçış kapısı miktarına en azından eşit olmalıdır. (bir sıralı düzendeki alışveriş merkezinde her bir mağaza kiracısına bir

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

erişilebilir girişi sağlanmalıdır. Erişilebilir girişler, eğer yapılabilirliği var ise genel kullanıcılarında en çok kullandığı girişlerde bu gereklilikleri sağlayarak çözülebilir.

- Kapalı park alanlarından veya tünel veya yükseltilmiş yollardan yapılara müşteri girişi sağlanıyor ise en az bir erişilebilir giriş sağlanmalıdır. Giriş kapıları aynı zamanda acil kaçış kapıları da olacağında hepsinin erişilebilir olarak düzenlenmesi tercih edilmelidir. Eğer bir mağazaya tek giriş bir servis girişi ise bu girişi de erişilebilir olarak düzenlenecektir. Erişilebilir olmayan girişler en yakın erişilebilir girişi gösterecek şekilde işaretlenmelidir.
- Erişilebilir olmayan katlardan erişilebilir çıkış olanağı sunan katlara acil durumlarda kaçış düzenlemeleri mevcut değil ise mutlaka kaçış yardımı için düzenlenmiş güvenli bekleme alanları (4.3.11) oluşturulmalıdır.
- Tuvalet ve banyo düzenlemeleri halkın kullanımına açık olarak sağlanmış ise mutlaka erişilebilirlik düzenlemeleri 4.22 ve 4.23 ile uyumlu olacak biçimde düzenlenmelidir. Özel kullanılan veya çalışanlar için tuvaletler ve banyolar ise adapte edilebilir olmalıdır. Erişilebilir banyo ve tuvaletler erişilebilir yollar üzerinde bulunmalıdır.
- Depolama, Raflama, Sunuş Birimleri: Sabit Depolama alanları erişilebilir olacak ise bu birimlerden en az bir tanesi (4.25) ile uyumlu şekilde olacaktır. Bir ticari alanda, müşterilerin kendi kendilerine erişimleri öngörülen tezgah üstü sergilerde (4.3) ile uyumlu dolaşım olanakları sağlanacaktır.
- Erişilebilir yollar üzerinde duvara monte kontrol üniteleri (elektrik düğmeleri, kağıt havluluk vb..) (4.27) ile uyumlu olacaktır.
- Eğer acil durum kaçış uyarı sistemleri mevcut ise bunların (2.28) ile uyumlu olacak biçimde sesli ve görsel olarak uyarı verir olması gereklidir. Yataklı tesisler de buna uymak durumundadır.
- Fark edilebilen uyarı işaretleri, (4.29) da belirtildiği yerlerde olacaktır.

Bina işaretlenmesi; Kalıcı odaları gösteren işaretler (4.30.1, 4.30.4, 4.30.5 ve 4.30.6) ile uyumlu olacaktır. İşlevsel alanları işaret eden tabelalar da (4.30.1, 4.30.2, 4.30.3, ve 4.30.5) e uyumlu olacaktır. Geçici düzenlemeler için işaretlemelerin bu kurallara uyması gerekli değildir.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

- Toplantı Alanları; sabit koltukları olan toplantı alanlarında, tekerlekli sandalye yerleri,(4.33.2, 4.33.3 ve 4.33.4) ile uyumlu olacak ve 4-25 kişilik salonlarda 1 adet, 26-50 kişilik salonlarda 2 adet, 51 ile 300 kişilik salonlarda 4 adet, 301 ile 500 kişilik salonlarda 6 adet ve 500 den fazla kişilik salonlarda her yüz koltuk için +1 koltuk yeri olacak şekilde düzenlenmelidir. Ayrıca sabit koltukların yüzde biri oranında koridor tarafı kollukları olmayan veya katlanabilir olan koltukların bulunması ve bunun bilet satış ofisinde belirtilmesi de gereklidir. Bunların yanı sıra sesli iletişim mekanların asil özelliği konumunda olan yerlerde (konser ve ders anfileri, tiyatrolar ve sinemalar vb..) 50 kişiden fazlasını barındıracak ise veya anfi sistemi mevcut ise ve sabit koltukları olan bir yer ise, (4.33) ile uyumlu olacak biçimde yardımcı dinleme sistemi kurulu olarak bulundurmak gerekliliği vardır. Bu yok ise portatif dinleme cihazı kullanımına olanak verecek ses çıkışları olan koltuklar düzenlenmelidir. Bunlar toplam koltuk sayısının %4 ü oranında düşünülmelidir. En az 2 adet bulunması ise şarttır. (4.30) ile uyumlu işaretlemeler ile kullanıcıların bilgilendirilmesi de gereklidir.
- ATM’ler (4.34) ile uyumlu olarak düzenlenmelidir. ‘ den fazla bulunması durumunda ise en az birinin uyumlu olması yeterlidir.

1.6. Erişilebilir yapılarda eklentiler

Yeni yapılacak her bir eklenti mevcut binalarda bir değişiklik anlamındadır. Bu düşünce ile her bir eklenti, Bölüm 4.1.1 ila Bölüm 4.1.3 de belirtilen gerekliliklere uyumlu olması gereklidir.

1.7. Erişilebilir yapılar: değişiklikler

Mevcut yapı ve tesislere yapılacak değişiklikler, genel olarak uyması gerekli kuralların bazıları aşağıdakiler gibidir;

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

- Hiçbir değişiklik, yapıldığı zaman sürecinde ve sonrasında, mevcut binada, olması gerekli kullanılabilirlikten veya erişilebilirlikten daha yetersiz bir duruma dönüşmesine sebep olmamalıdır.
- Eğer ortak kullanım alanlarında değişiklikler yapılmış ise bunlar 4.1.1 ve 4.1.3 de belirtilen tüm gerekliliklere uyumlu olacaktır. Eğer düzenlemelerde bir ortak mekanın erişilebilir yol üzerinde olması gerekirken, değişiklik görecek mekanda bu gereklilik ortadan kalkıyorsa bu ancak asal işlevi olmayan mekanlar için uygun olabilir. (4.1.6(2.) Asal işlevi olan mekanların değişimleri).
- Tek bir yapı elemanının erişilebilir olarak değişikliği içinde bulunduğu mekan ile bağlantılı düşünüldüğünde mekanında tamamen erişilebilir olmasını gerektiriyor ise tüm mekan düzenlenmelidir.
- Mevcut bir yapı elemanının değiştirilmesi, yeni bir binada olması gerekli erişebilirlik düzeyinden (veya gerekli erişilebilirlik düzeyinden) daha fazla bir düzeyde erişebilirliği diğer yapı elemanları üzerine empoze etmemelidir. (Örn: katlar arası asansörlerde bir düzenleme ile erişebilirlik arttırılacak ise aynı katları bağlayan merdivenlerde de bir değişikliğe mecburiyet yoktur.)

Bu ve bunun gibi kurallar ile mevcut bir yapıda değişikliğe gidilmesi durumunda, yeni yapılarda uyulması gerekli kuralların hangilerine dikkat edilerek değişiklik yapılması bir düzenlemeye bağlanmıştır. Alışveriş merkezlerinde köklü değişikliklere gidilmediğinden bu noktalar bilgi amacıyla eklenmiştir.

1.8. Erişilebilir yapılar: tarihi korumacılık

Tarihi yapılarda erişebilirliğin uygulanması 4.1 ve 4.2 de belirtilen kurallar çerçevesinde, yeni binalarda erişebilirlik kurallarına dikkat edilerek uygulanmalıdır. Alışveriş merkezleri genel olarak yeni yapılar olarak inşa edildikleri için bu başlıktaki kuralların yeni yapımdaki gerekliliklerden farklı bir düzenlemesi bulunmamaktadır.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

1.9. Mekan ve uzanma mesafeleri

Bu bölümde tekerlekli sandalye ile hareket ve geçiş mesafeleri belirlenerek sıralanmıştır. Bu bölümdeki bilgilerin değerlendirme kriterleri arasında detaylı olarak açıklanması ve incelemelerde göz önüne alınması gereklidir.

1.10. Erişilebilir güzergah

Bu bölümde yapı dışı ve yapı çevresi, yapı içi ve yapılar arası yol ve dolaşım güzergahlarında dikkat edilmesi gereken fiziki kurallar ile tekerlekli sandalye ile hareket ve geçiş mesafeleri belirlenerek sıralanmıştır. Bu bölümdeki bilgilerin değerlendirme kriterleri arasında detaylı olarak açıklanması ve incelemelerde göz önüne alınması gereklidir.

1.11. Engeller ve çıkıntılar

Engellilerin kullanacağı güzergahlar, koridorlar, geçitler ve yollara doğru çıkıntı yapacak olan elemanlar ile ilgili düzenlemeler bu bölümde açıklanarak değerlendirme kriterleri arasına alınmıştır.

1.12. Yer ve zemin yüzeyleri

Erişilebilir yollar ve mekanlarda ve bu mekanlardaki rampa merdiven, vb.. yüzeyleri kaymaz, oynamaz ve sabit olarak düzenlenmelidir. Bununla birlikte diğer gereklilikler de değerlendirme kriterleri arasında belirtilmiş ve dikkate alınmıştır.

1.13. Park etme ve yolcu indirme/bindirme alanları

Erişilebilirlik düzenlemeleri arasında, alışveriş merkezi gibi yapıların otoparklarında düzenlemelerin yapılmış olması ve bu kuralların dikkate alınması çok daha fazla

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

önem taşımaktadır. Alışveriş merkezi gibi şehir dokusundan ayrıştırılmış ve yeni olarak üretilen yapılarda, araç kullanabilir konumdaki engellilerin veya servis ve toplu taşım araçları ile buraya ulaşan engellilerin otoparklardan yapıya ulaşmasında bir engel ile karşılaşılması söz konusu ise bunun açıklaması ‘Şehir dokusu içindeki bir yapıya erişilebilirlik’ veya ‘tarihi bir yapıya erişebilirlik’ yada ‘Yeniden düzenlenen bir yapıya erişebilirlik’ durumlarından birine göre çok daha açıklanamaz ve kabul edilemez bir durum oluşturur. Her türlü düzenleme imkanına sahip iken bunları göz ardı etmek başlı başına çok büyük bir eksikliktir.

Şekillerde belirtildiği biçim ve ölçülerde park alanları, hem kullanıcılar hem de çalışanların erişilebilirliği yeni yapılan yapılarda özelikle düzenlenmeli ve amacına uygun kullanılması kontrol altında tutulmalıdır. Miktar olarak; 1-100 araçlık bir otoparkta her 25 araç için artı bir ; 101-200 parklık bir sahada her 50 park yeri için art bir; 201-500 araçlık otoparklarda her 100 park yeri için artı bir; 500 -1000 araçlık otoparklarda toplam sayının % 2 si oranında; ve 1001-daha büyük otoparklarda ise 20 artı her 100 araç park yeri için artı bir erişilebilir park yeri düzenlenecektir. Erişilebilir park yerleri içinde de her 8 yer için bir adet 96cm erişim koridoru yere boyalı alan olarak işaretlenmiş kamyonet park yeri olarak düzenlenmelidir. Tüm erişilebilir park yerleri otoparkın bir yerinde gruplanarak düzenlenebilir. Birden çok erişilebilir giriş olması durumunda ise bu park yerleri ayrıştırılarak dağıtılabilir. Erişilebilir park alanları erişilebilir güzergahlar ile yapılara bağlanmalıdır. Bu alanlar yapılara olabilecek en kısa mesafede olacak şekilde düzenlenmelidir. Her bir erişilebilir park alanı, uluslararası erişilebilirlik işareti ile işaretlenmelidir. Yolcu indirme bindirme alanları düzenlenmiş ise bunlardan en az bir tanesi (4.6.6)ile uyumlu olacaktır. Bu düzenlemeler ile ilgili gereklilik ve ölçüler aşağıdaki çizimlerde belirtilmiştir ve değerlendirme kriterleri arasında öncelikli olarak yer alacaktır.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

1.14. Kaldırım kenar rampaları

Kaldırım kenarı rampaları, kaldırımlar ile yaya geçidi veya otopark bağlantı yolları arasında oluşan eğimli ara yüzlerdir. Kaldırımların belirli yüksekliklerde olduğu durumlarda rampalarında standart olarak üretilebilir. Yeni inşa edilen yapılarda bunun sağlanması daha kolaydır. Bu tür rampaların maksimum eğimi 1:20, ve en dar yerinde eni en az 915mm olacaktır. Rampaların kenarları kaldırım taşları ile sınırlandırılmamış ise eğimli olarak birleştirilecektir. Bu kenarların maksimum eğimi 1:10 olacaktır. Kaldırıma daha sonrasında eklemlenerek inşa edilecek rampaların taşıt yoluna taşmayacak şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Köşelerde yer alan rampalar, en az 1220mm genişliğinde olacaktır.

1.15. Rampalar

Yapıların içlerinde ve dışında kot farklarını erişilebilir olarak giderilmesi için rampalar kullanılır. Eğimi 1:20 den daha fazla olan her kaldırım düzenlemesi rampa olarak düşünülerek çözülmelidir. Bir rampanın maksimum eğimi 1:12 olacak ve aştığı yükseklik bir seferde en çok 760mm olacaktır. Rampaların minimum eni en az 915mm olacaktır. Bununla birlikte rampaların birleştirilmesi ve birden çok rampanın düzenlenmesi ile ilgili şekillerdeki ölçülerden yararlanılacaktır.

1.16. Merdivenler

Katlar arası dolaşım sağlanabilmesi için merdivenlerin şekillerde belirtildikleri biçimde düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Merdivenlerle ilgili dikkate alınması gerekli noktalar değerlendirmeler kriterleri arasında dikkate alınarak incelemelerde kullanılacaktır.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

1.17. Asansörler

Yeni yapılarda 3 kattan fazla ve 290m2 kat alanında fazlasına sahip olan yapılarda asansör yapılması zorunluluğu vardır. Bu asansörlerin erişilebilir olarak düzenlenmesi ve engelli kişilerin yardım alamadan yapı içerisinde dolaşımlarının sağlanması için gereklidir. Bunlarla ilgili şekillerdeki ölçüler ve mesafeler değerlendirme kriterleri arasında yer alacak ve incelenecektir.

1.18. Kapılar

Erişilebilir yapıların girişlerinde döner kapılar tek giriş alternatifi olarak düşünülmemelidir. Mutlaka tekerlekli sandalye geçişine olanak veren bir kapı yanda tedarik edilmelidir. Kapı geçişleri en az 815mm olacaktır. Geçişlerde eşik olmayacak veya en fazla 19mm yükseklik farkında olabilecektir. Kapı açmak için gerekli tutamak ve kollar kavrayarak, bükülerek yada benzeri şekillerde çalışan biçimlerde olmayacaktır. Kapı kapatıcıların olması ve belli periyotlarda çalışması tercih edilen düzenlemelerdir. Kapılar, yaklaşım yönü ve menteşe ve açma kolu yerine göre sağ ve solunda belli miktarlarda boşluk sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Bu ve benzeri ölçülendirmelerin değerlendirmelerde göz önüne alınması gereklidir.

1.19. Girişler

Yapı girişleri, erişilebilir güzergahla toplu taşım durakları, servis alanları ve otoparklara bağlanmalı ve miktar olarak en az bir adet olmalı tercihen de yapıların zemin katlarına açılmalıdır. Erişilebilir kapılara yöneltici işaretlemelerin bulunması ve bu işaretlemelerin uluslar arası erişilebilirlik sembolleri ile oluşturulması gereklidir. Girişlerdeki gereklilikler mutlaka değerlendirmede dikkate alınmalıdır.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

1.20. Tuvaletler, tuvalet kabinleri, pisuarlar, lavabolar

Erişilebilir mekanlarda, engellilerin tuvaletlerden sorunsuz biçimde yararlanabilmesi için, halka açık tuvaletlerde erişilebilirlik düzenlemelerin dikkate alındığı kabinlerin olması gereklidir. Bunun yanı sıra Erişilebilir tuvaletlerde geçiş mesafeleri, kullanılacak ekipmanlar ve eylem alanlarının da dikkate alınması ve incelenmesi gereklidir. Tuvaletlerde erişilebilirlik düzenlemeleri lavabolarında altının tekerlekli sandalye yüksekliklerine göre düzenlenmesini ve bununla birlikte altına girilebilir olması sağlanmalıdır. Tüm bunlar ile ilgili ölçüler ve düzenleme kriterleri şekillerde belirtilmiştir. Bu düzenlemelere dikkat edilmelidir.

1.21. Tırabzan tutamak

Erişilebilir mekanlarda, yürüme yardımı alabilmek, destek alarak ayakta durmak ve beklemek yada merdivenlerde tutamak olarak kullanılacak düzenlemelerin belirli ölçü ve yüksekliklerde olması gerekmektedir. Bu tür korkuluk tutamaklar kavranabilir ve sağlam olması gerekmektedir. Özellikle merdivenlerde bu tür yardımcı elemanların kullanılması gereklidir. Bunlarla ilgili şekillerde belirtilen düzenlemeler dikkate alınacaktır.

1.22. Kontrol ve işletme mekanizması

Mekanlarda aydınlatma, havalandırma, panjur kontrolleri, duvara monte telefon, diafon ve benzeri iletişim ekipmanları, belirli yükseklik ve biçimlerde olması gerekmektedir. Bunların çalışma ekipmanları sıkıca kavranarak yada burkarak çalışır tipte olmaması gerekmektedir. Bunlarla ilgili şekillerde belirtilen düzenlemelere dikkat edilecektir.

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

1.23. Alarmlar

Erişilebilir mekanlarda acil durumların yaşanma tehlikesine karşı alarm ve sesli ve görüntülü uyarı sistemleri düzenlenmelidir. Bunlar engelli insanların olduğu kadar tüm kullanıcıların güvenliği için de gereklidir. Bu tür düzenlemelerin mevcut olup olmadığı kontrol edilecektir.

1.24. Fark edilebilir uyarı

Yer döşemesi üzerinde 23mm den daha fazla olmayacak biçimde dokulu yüzeyler yapılacak ve bu sayede görme engellilerin yolları üzerindeki değişimleri fark etmesi ve böylece yönlerini bulabilmeleri sağlanacaktır. Bu düzenlemelerin varolup olmadığı kontrol edilecek ve değerlendirmeler arasına alınacaktır.

1.25. İşaretleme

Erişilebilir mekanlarda işaretlemeler, belirli renk doku ve malzemeler ile tanımlı yazı karakterleri ve semboller kullanılarak, ve yükseklik ve yerleşimleri şekillerde düzenlendiği biçimde olacaktır. Bu düzenlemelerin yerleri ve düzenleniş biçimleri kontrol edilecek ve değerlendirme kriterleri içerisinde dikkate alınacaktır.

1.26. Telefon

Halkın kullanımına açık telefonların boyut yerleşim ve malzemeleri ile yardımcı elemanları ile ilgili düzenlemeler belirtildiği biçimlerde olacaktır. Banklar en az 1065 mm yükseklikte sırt dayanağına sahip olacak, dayanak oturma yüzeyinden itibaren en fazla 51 mm boşluk verildikten sonra en az 455 mm'e kadar uzanacak

EK-1 (Devam) Erişilebilirlik için ‘ADA’ standartları

1.27. Banklar

Banklar sabit olacak ve en az 510 mm.den en fazla 610 mm.ye kadar derinlikte ve 1065 mm yükseklikte oturma yerlerine sahip olacak. Banklar en az 1065 nün yükseklikte sırt dayanağına sahip olacak, dayanak oturma yüzeyinden itibaren en fazla 51 mm boşluk verildikten sonra en az 455 mm'e kadar uzanacak

1.28. Toplantı alanları

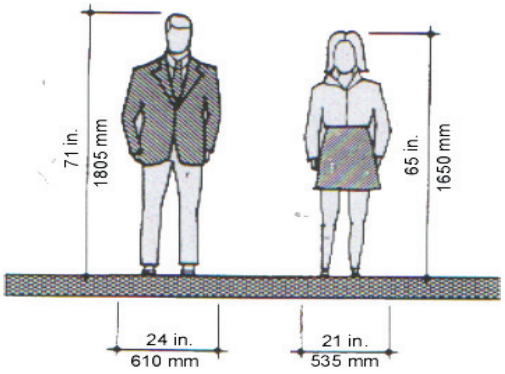
Tekerlekli sandalyelerin toplantı alanları ve konferans salonu sinema tiyatro gibi mekanlarda nerelerde yer bulunacağı ve yaklaşım yönlerine göre gerekli boşluk mesafeleri, şekillerde belirtildiği biçimlerde olacak ve bunların durumu kontrol edilecektir.

EK-2 Erişilebilir tasarım için standartlar

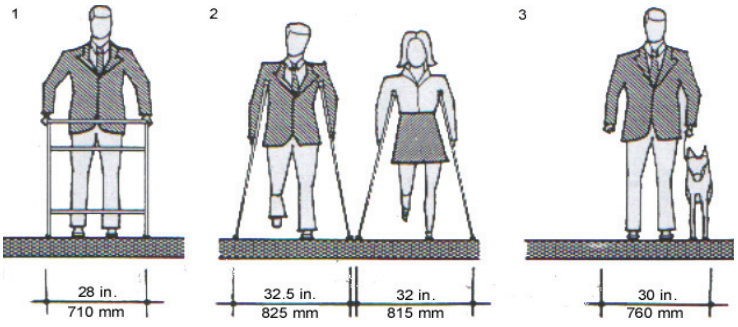
2. Erişilebilir Tasarım İçin Şekilsel ADA Standartları

2.1. Genel

Erişebilirlik kavramında, fiziksel engelli insanların bulundukları ortam ve yakın çevreyle ilişkilerinde yaşadıkları sorunların azaltılması ve normal bir yaşantı sürmelerine yardımcı olunması asıl hedef olarak görülmektedir. Yapılan çalışmalar öncelikle özürlü insanların, diğer insanlardan, özürlerinden dolayı, farklı bir muamele görmemeleri yada sınırlı bir hareket özgürlüğü yaşamamalarına yöneliktir. Yeni bir yapı tasarlanması, bir restorasyon çalışması, bir çevre düzenlemesi, toplumsal sorumluluğunun bilincine varmış tasarımcı, yönetici, ve uygulayıcılar tarafından, erişebilirlik standartları sağlanmadan sağlıklı bir biçimde gerçekleştirilmiş sayılamaz. (Sekil 2.1., Şekil 2.2., Şekil 2.3.)

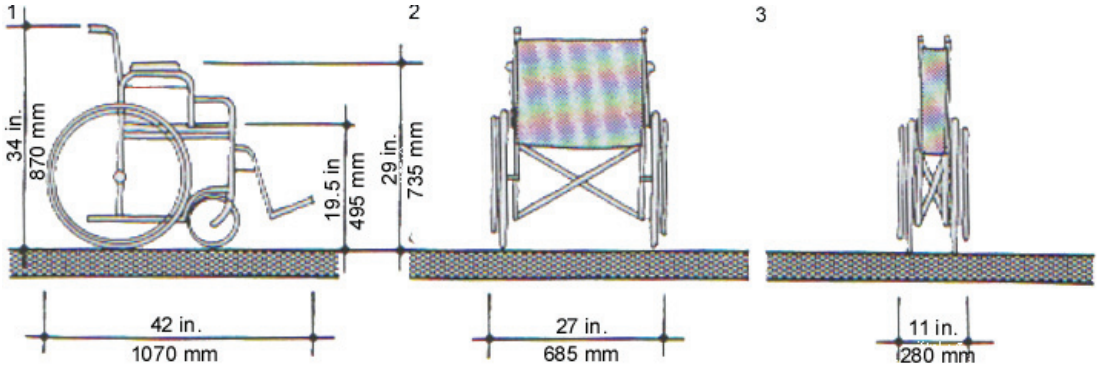

Şekil 2.1. Sağlıklı insan ölçüleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

Şekil 2.2. Özürlü insan ölçüleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1.Yürüme yardımlı 2. Koltuk değnekli 3.Rehber köpekli görme özürlü

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Şekil 2.3. Tekerlekli sandalye ölçüleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1.Yan görünüş 2.Arka görünüş 3.Katlanmış durum

2.2. Erişilebilir dış mekan düzenlemeleri

Bina dışında ve binaya yaklaşım düzenlemelerinde, kaldırımlar, rampalar, kademeleşmeler, otoparklar ve malzeme tercihleri önem arz etmektedir. Bu çerçevede çeşitli kavramları tanımlayarak, gerekli düzenlemelerin nasıl ve ne ölçülerde yapılacağı konusunda bir bilgi birikimi oluşturulması, araştırmacı tarafından amaçlanmıştır.

Erişilebilir yol:

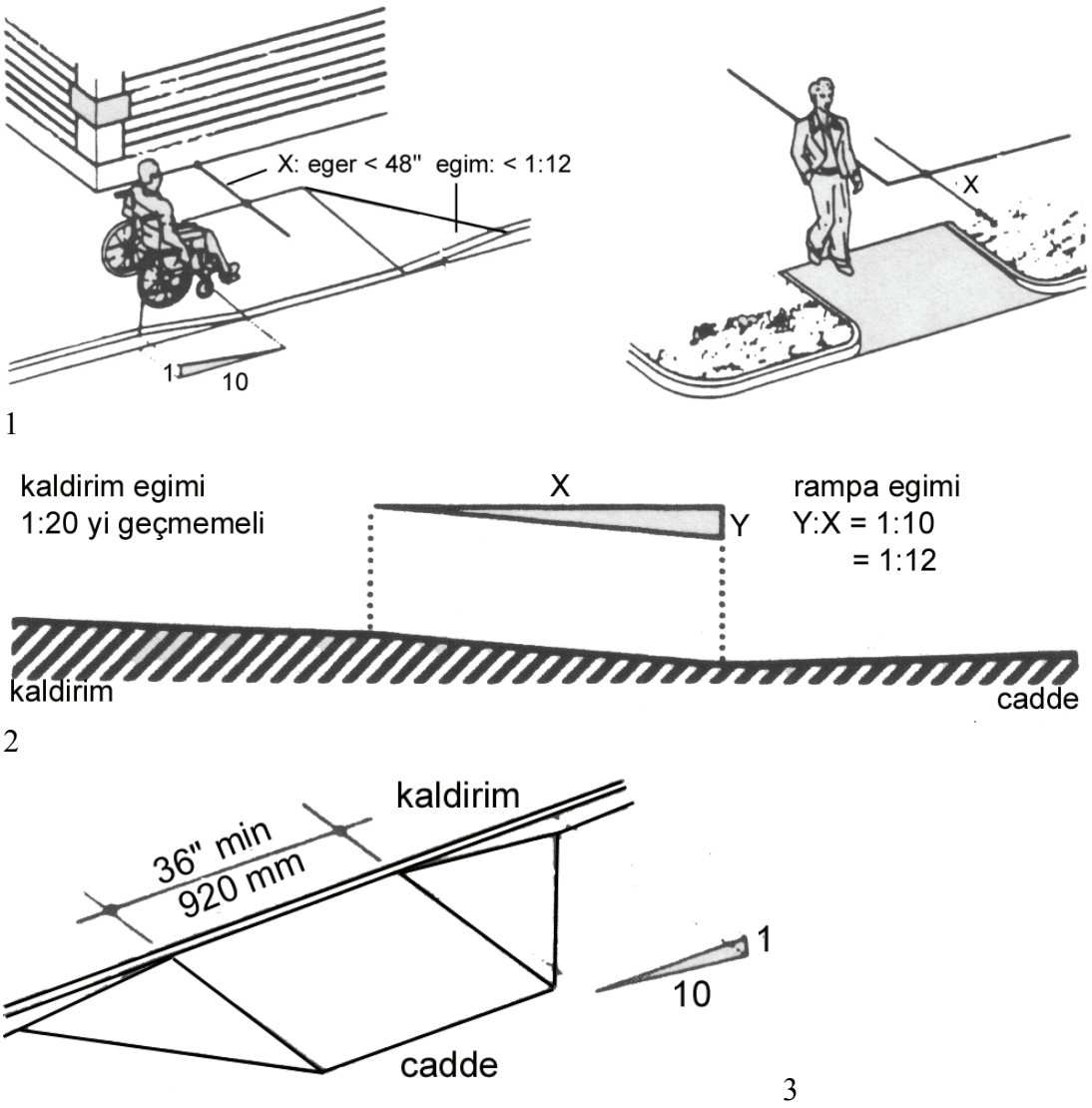
Bir binanın tüm erişilebilir mekanlarını birbirine bağlayan, sürekli, engelsiz ve açıkça işaretlenmiş yol ve elemanları tanımlar.

Otopark, Yol ve Rampalar:

Özürlü araç kullanıcıları için araçlarından inmek belli bir alan gerektirir. Bu alanın binaya erişilebilir yolla bağlanması gerekir Özürlü park alanları binaya en yakın mesafede ve diğer park etmiş araçlar ile akan trafik akslarını bina ile özürlü kullanıcı arasına almayacak şekilde düzenlenmelidir. Kaldırımlar ile araç yolları arası bağlantıların düzenlenmesinde, 1:10 oranda eğim yapılması kabul edilebilir bir düzenlemedir. (Şekil 2.4.) Bina dışından yapıya yaklaşımda, herhangi bir toplu taşım

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

aracından binaya kadar, açıkça işaretlenmiş yollar düzenlenmelidir. Bu yolların kendi içlerinde eğimleri 1:20 oranından daha büyük olmamalıdır. 1:20'den daha büyük bir eğim söz konusu ise rampa düzenleme standartları uygulanmalıdır (Şekil 2.6.)

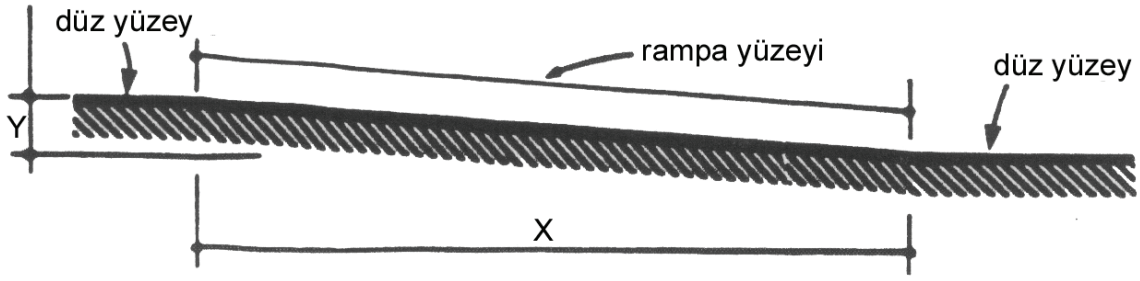
Şekil 2.4. Özürlüler için rampa ölçüleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Kaldırım yol bağlantısı 2. kaldırım yol bağlantısı kesit 3. kaldırım yol bağlantısı bordürsüz

Bina çevresinden dolaşan yürüme yolları yada bina girişine yönelen yollar için ölçüler, eğim yine kendi içinde 1:20 oranından fazla olmamak koşuluyla, 92 cm ile

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

152 cm arasında olmalıdır. Kayma ve yoldan çıkma durumlarına karşı malzeme tercihlerinde parçalı yüzeyler oluşturmayan ve bordürlerle belirlenmiş yol tasarımları tercih edilmelidir. Yol üzerinde altyapı ihtiyaçlarından kaynaklanacak ızgaraların boyutlandırılmasında ızgara demirleri arasında 1.25 cm den daha fazla genişlik bırakılmaması önerilmektedir.

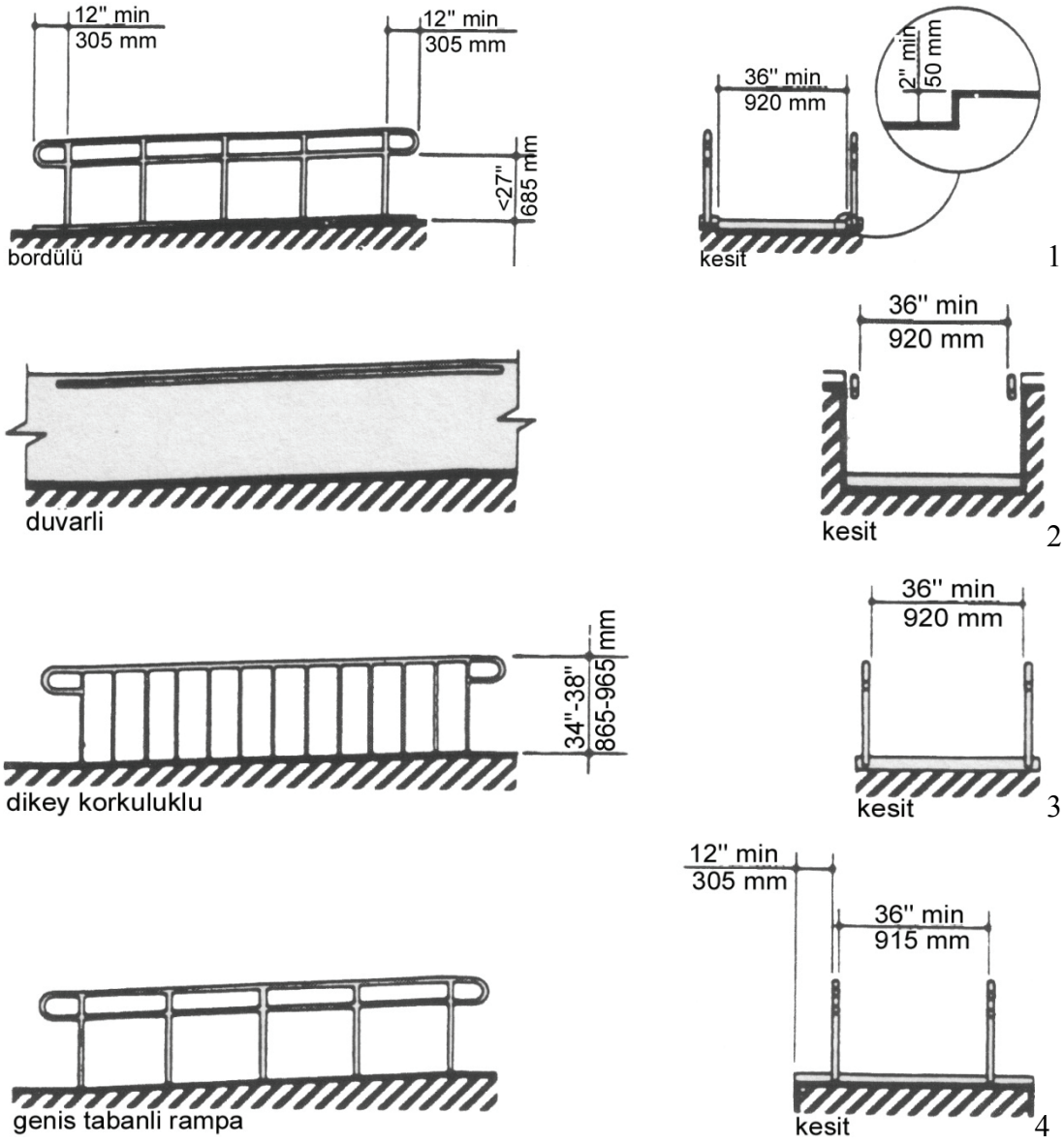
Yeni tasarlanan bir yapıda rampa eğimi 1:12 den daha yüksek olmamalıdır. (Şekil 2.5.) Bir restorasyon çalışmasında yada arsa sınırları dahilinde bu oranın tutturulması mümkün olamıyorsa 1:10 yada 1:8'e kadar tolerans gösterilebilmektedir. Bu durumlarda ise rampaların kenarlarında yardımcı elemanlar korkuluk ve destekler gerekli olmaktadır. Bir rampanın uzunluğu 180 cm den fazla ise her durumda kenarlarında korkuluk oluşturulması zorunludur. Ardı ardına takip eden rampaların uzunlukları ve yükseldikleri düzey en fazla, bir seferde, 76 cm olabilir. Rampa eni 92 cm den daha az olmamalı, bir kol çıkıştan sonra gelen dinlenme düzlemi de 152.5 cm ile rampa eninden az olmamalıdır. Takip eden rampa ile bir yön değişimi söz konusu olduğunda ise dinlenme alanının en az 152.5 eninde olması gerekmektedir.

egim	X: rampa uzunlugu (max)	Y: rampa yuksekligi
1:12 - >1:16	9000 mm (9 m)	760 mm
1:16 - >1:20	12000 mm (12 m)	760 mm

Şekil 2.5. Özürlüler için tekil rampa ölçüleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Şekil 2.6. Özürlü rampaları korkuluk çeşitleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Bordür taşlı korkuluklu rampa 2. Duvarlı rampa 3. Dikey korkuluklu
4. Geniş tabanlı rampa

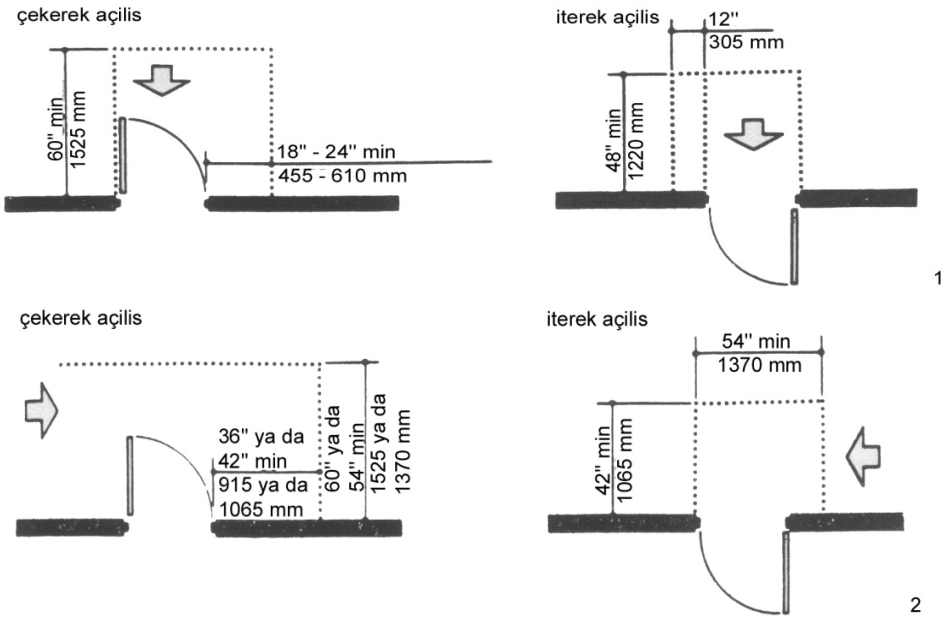
Rampalar, tekerlekli sandalyedeki özürlüler için kolaylıklar sağlarken görme özürlü insanlar için bir engel oluşturmaktadır. Bu çatışmanın giderilmesi için görme özürlülere yönelik açık işaretlemelerin yapılması gerekmektedir

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Rampa sonunda bina girişine ulaşıldığında ise kapı önü manevra ölçüleri dikkate alınmalıdır. (Şekil 2.7.) Bina dışında oluşturulan rampaların doğal koşullardan etkilenmemesi için üzerinin kapatılması ve kayganlığa karşı dirençli malzemelerin tercih edilmesi de ön görülen tedbirler arasında yer almaktadır.

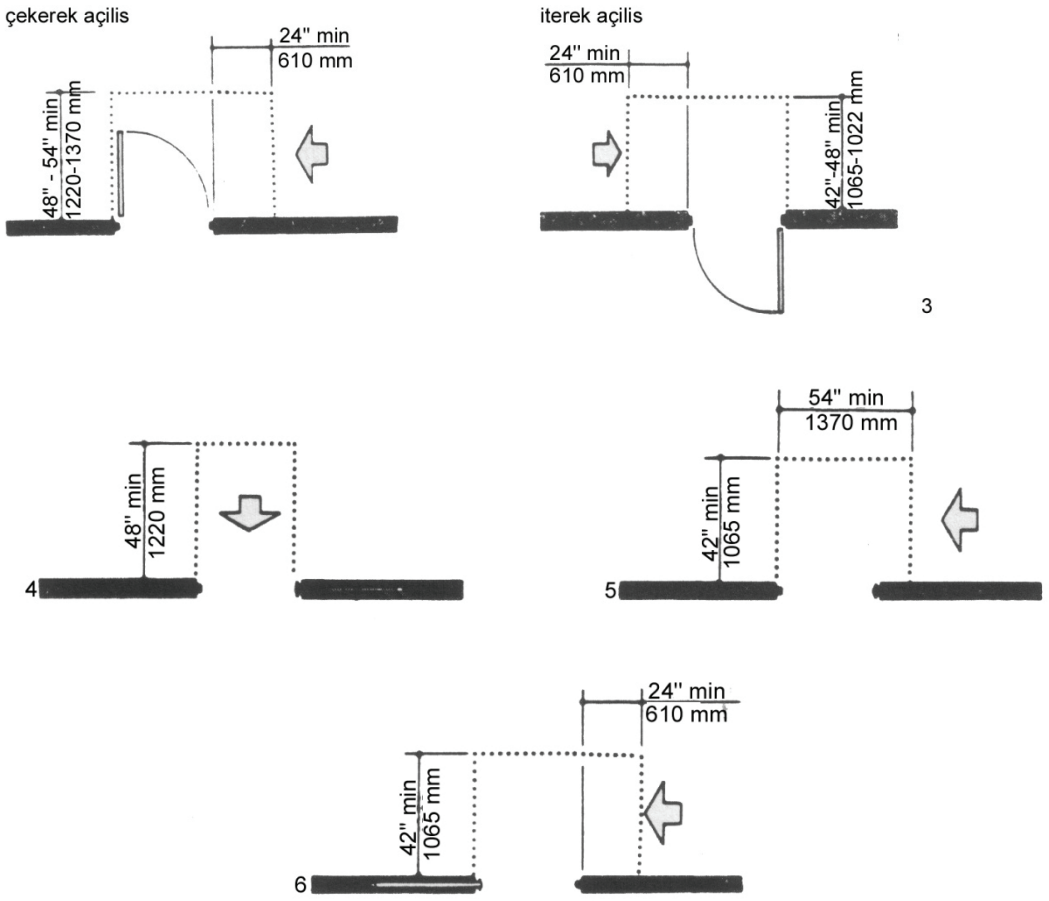
Bina girişleri ve rüzgarlıklar:

Bina girişlerinin erişebilirlik açısından zemin kotundan yapılması tercih edilir. Bunun sağlanamadığı durumlarda iyi işaretlenmiş en az bir giriş kapısının zemin kotunda düşünülmesi kabul edilebilir. Rampa ile giriş kotuna erişim sağlanması durumlarında ise giriş kapısı önünde kapı önü manevra mesafelerini için gerekli alanın bırakılması gerekmektedir (Şekil 2.7.)

Şekil 2.7. Kapı önü manevra alanları [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1.Menteşeli kapılara önden yaklaşım 2. Menteşeli yönden yaklaşım

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

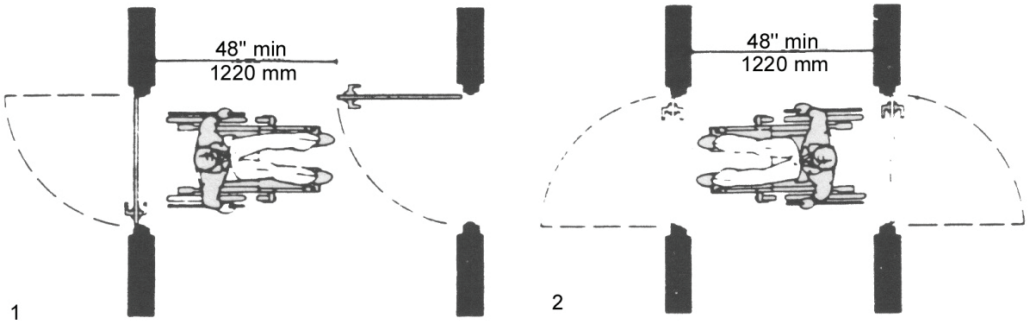

Şekil 2.7 Kapı önü manevra alanları (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
3.Kapı kolu yönünden yaklaşım
4.Katlanan ve kayan kapılara önden yaklaşım
5.Katlanan ve kayan kapılara kayma yönünden yaklaşım
6. Katlanan ve kayan kapılara kapı kolu yönünden yaklaşım

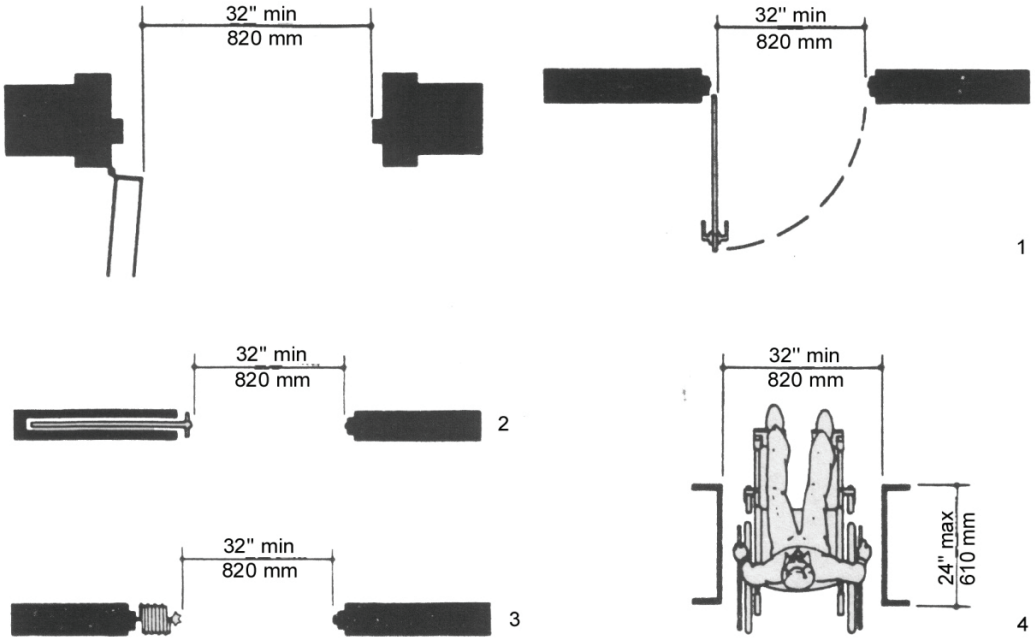
Giriş kapılarında genellikle tercih edilen rüzgarlık tipi ardı ardına kapıların bulunduğu çözümlerde gerekli manevra mesafesinin bırakılması gerekmektedir. Rüzgarlık içerisinde yön değiştirme durumu söz konusu ise kapı önü manevra mesafeleri bırakılarak çözüme gidilmesi gerekir. (Şekil 2.8., Şekil 2.9.) Döner kapılı girişler kullanıldığında erişebilirlik yönünden bir normal geçiş kapısı bırakılması da önerilmektedir. Kapı eşiklerinde 1.25 cm den yüksek ve köşeli eşik taşları tercih edilmemelidir. Kayan kapılarda eşik yüksekliğine en fazla 1.9 cm ye kadar tolerans gösterilebilir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Kapı malzemelerinin seçiminde açma-kapama mekanizmalarının tek elle kolayca kavranabilecek türde olması, fakat bilekten döndürülerek açılacak şekilde seçilmemesi tercih edilir. Kapı kapayıcı hidrolik mekanizmalarının ayarında da en az itici veya çekici kuvvetle kapının açılabilmesi ayarlanmalıdır. Kapı tekmelik plakalarının da kullanılması ve en az 20 cm yükseklikte ve kapı kanadı genişliğince tasarlanması önerilir.

Şekil 2.8. İki takip eden kapı arası mesafeler [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Aynı yönde açılan 2.Ters yönde açılan

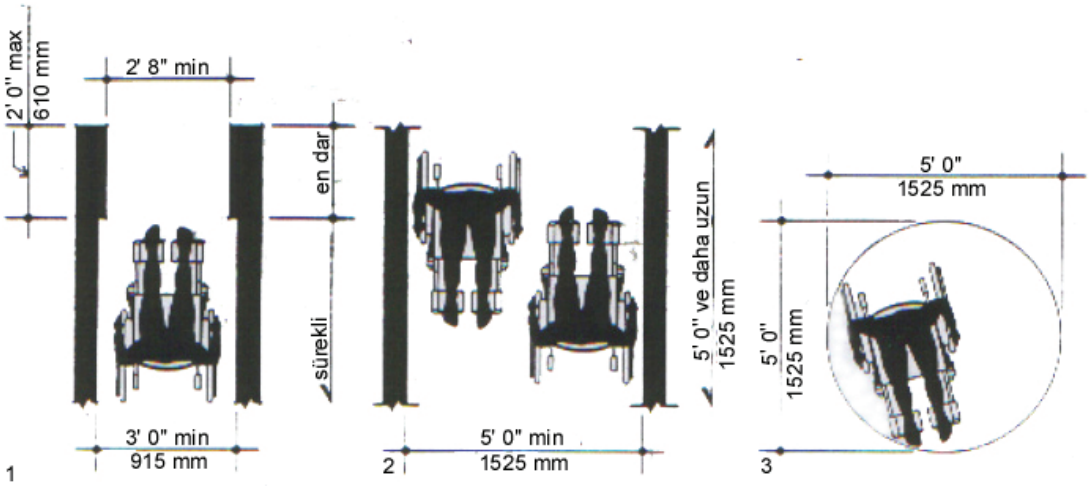
Şekil 2.9. Kapılar ve geçiş mesafeleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1.Menteşeli kapı 2. Kayan kapı 3. Katlanan kapı 4.Geçit derinliği

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

2.3. Erişilebilir iç mekan düzenlemeleri

Koridorlar:

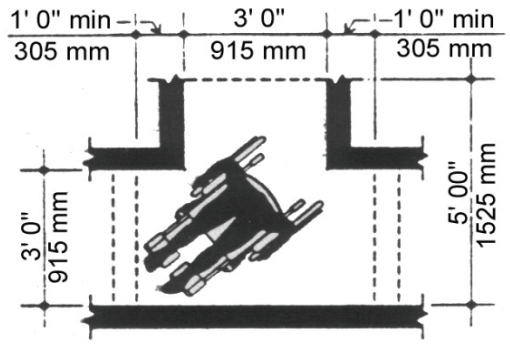
Tekerlekli sandalye geçişine uygun mesafeler, en dar geçit yerinde 82 cm olacak şekilde en az 92 cm olmalı ve bir geçit derinliği en fazla 61 cm olarak düşünülmelidir. İki yönlü geçiş yapılacak koridorlarda en az 152 cm genişlik ve 152 cm den daha uzun bir süreklilik gerekmektedir. Bu ölçü aynı zamanda kendi çevresinde 180 derece dönecek bir tekerlekli sandalyenin ihtiyaç duyduğu en az taban alanına da işaret etmektedir. (Şekil 2.10.)

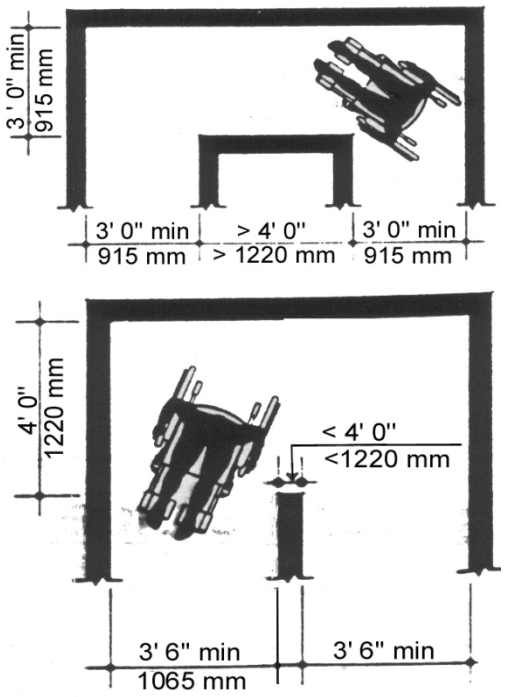
Şekil 2.10.Tekerlekli sandalye geçiş mesafeleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Bir yönde 2. İki yönlü 3.Manevra alanı

Koridorların sürekliliği içerisinde yön değişimi söz konusu ise bir koridorun bir diğerine bağlantı noktasında T şeklinde dönüş yapabilmek için en az 82 cm genişlikte koridorlar ve en az 152 cm derinlik esas alınarak gerekli manevra alanı bırakılmalıdır. U dönüşü yapılacak bir koridorda ise 122 cm den daha uzun bir parça geçilerek ters istikamete dönülecekse en az 92 cm genişlikte iki kol, 122 cm den daha dar bir parça geçilerek U dönüş yapılacaksa en az 106 cm genişlikte ve 122 cm derinlikte bir manevra alanı tekerlekli sandalyedeki kullanıcı için bırakılmalıdır. (Şekil 2.11., Şekil 2.12.)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Şekil 2.11. Tekerlekli sandalye dönüş T dönüş mesafesi
[De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

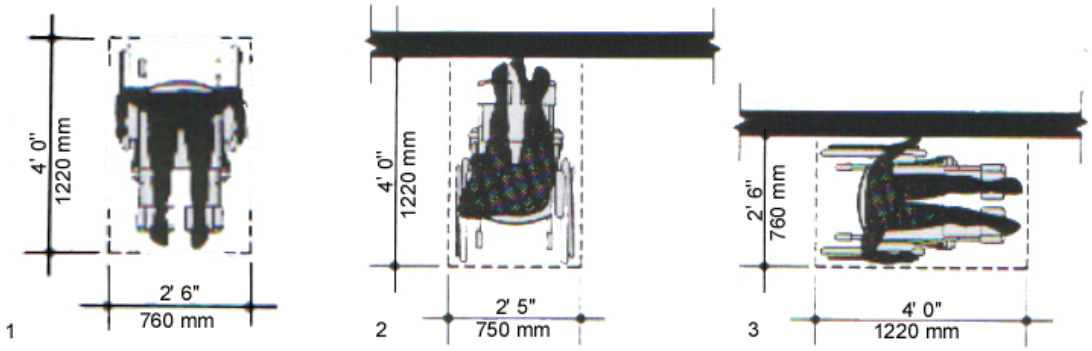
Şekil 2.12. Tekerlekli sandalye U dönüş mesafeleri
[De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

Yanaşma ve uzanma mesafeleri:

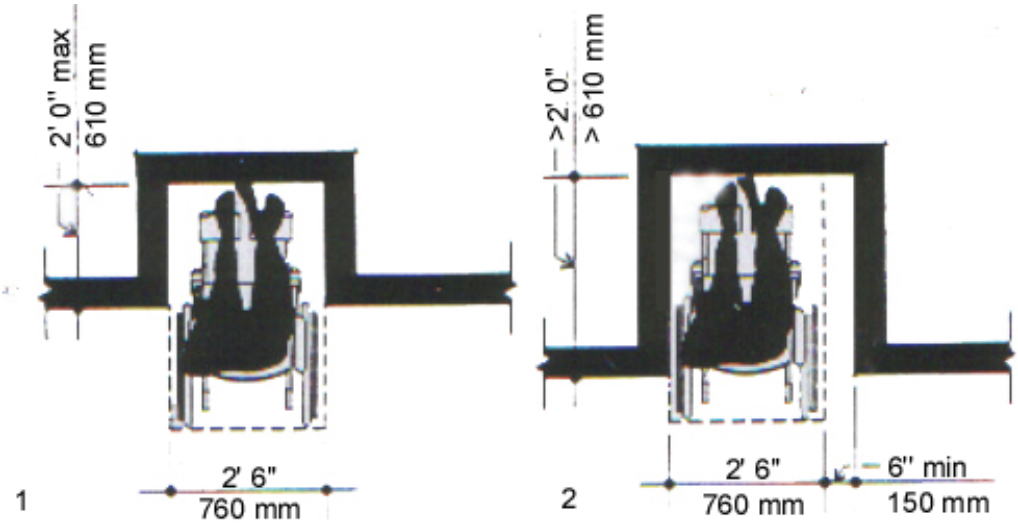
Duvar üzerindeki bir kontrol elemanına yada bir aksesuara kumanda edebilmek için belirli yanaşma mesafeleri tekerlekli sandalye kullanıcıları için düşünülmelidir. Örneğin duvara monte bir telefona yada bir dolaba erişebilmek için kullanıcı dik

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

veya paralel durumda yanaşmayı tercih edecektir. Yine bu tür banka otomatları, posta kutuları benzeri duvar içinde oluşturulmuş bir niş içine yerleştirilen elemanlara ulaşım için gerekli mesafelerin kullanıcıyı rahatsız etmeyecek derinlikler ve manevra yapılabilecek yeterli alanıyla birlikte düşünülmesi gerekmektedir. (Şekil 2.13., Şekil 2.14., Şekil 2.15.)

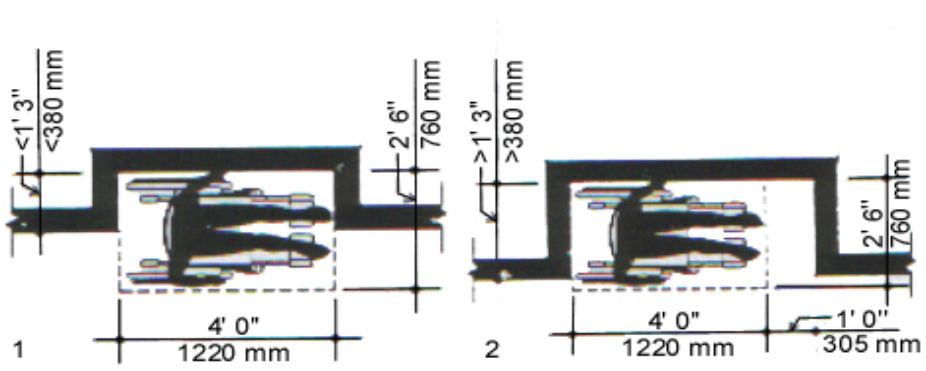

Şekil 2.13.Yanaşma mesafeleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1.Kapladığı alan 2. Dik yanaşma 3. Paralel yanaşma

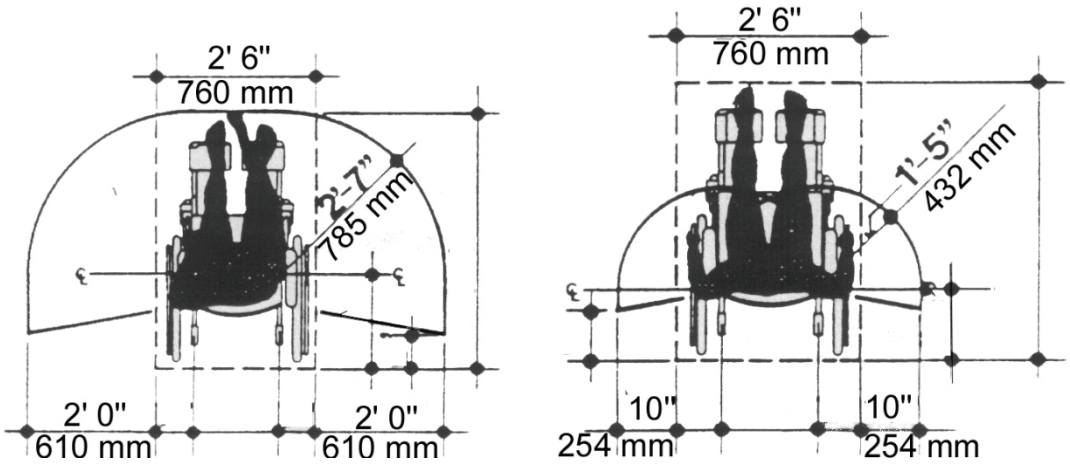
Şekil 2.14. Niş dik yanaşma mesafeleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. 61 cm den kısa niş 2. 61 cm den uzun niş

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

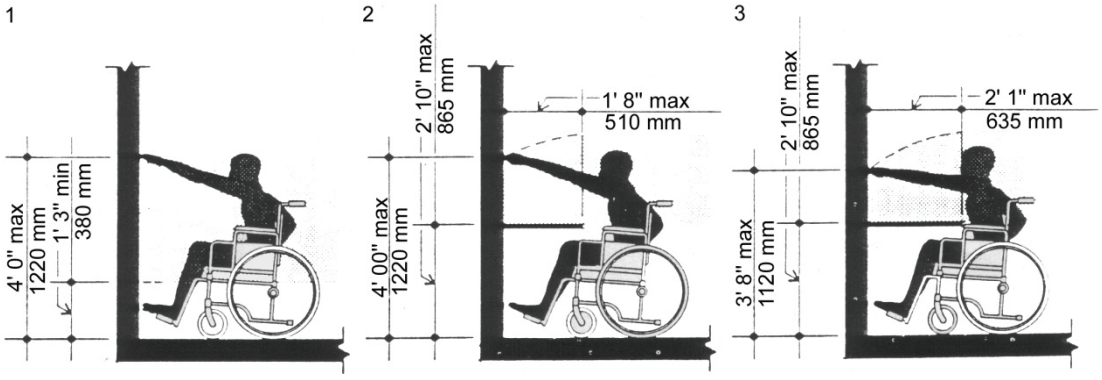
Şekil 2.15. Niş paralel yanaşma mesafeleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. 38 cm den dar niş 2. 38 cm den derin niş

Bu tür elemanların yükseklik olarak yerleşimleri de erişebilirlik yönünden belli sınırlar dahilinde düşünülmelidir. İleri uzanma mesafeleri bir engel üzerinden engel uzunluğuna göre değişebilmekte, bu anlamda erişilecek elemanın yerden yüksekliği de değişmektedir. Aynı ölçü sınırlamaları yana uzanma mesafelerinde engelsiz ve engel üzerinden olmak üzere değişik sınırlar göstermektedir. (Şekil 2.16., Şekil 2.17., Şekil 2.18.)

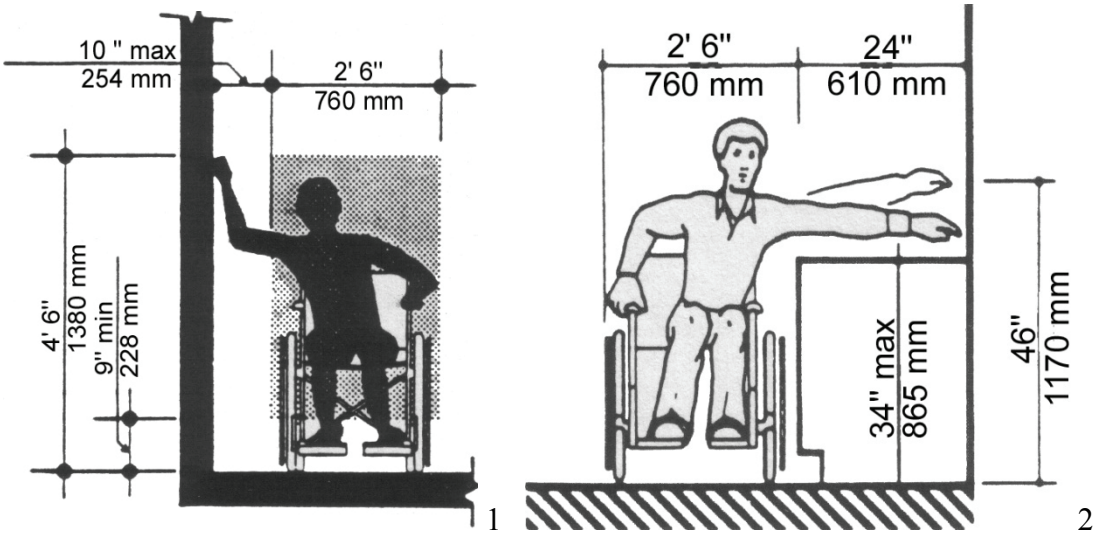

Şekil 2.16. Tekerlekli sandalyeden uzanma mesafeleri
[De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

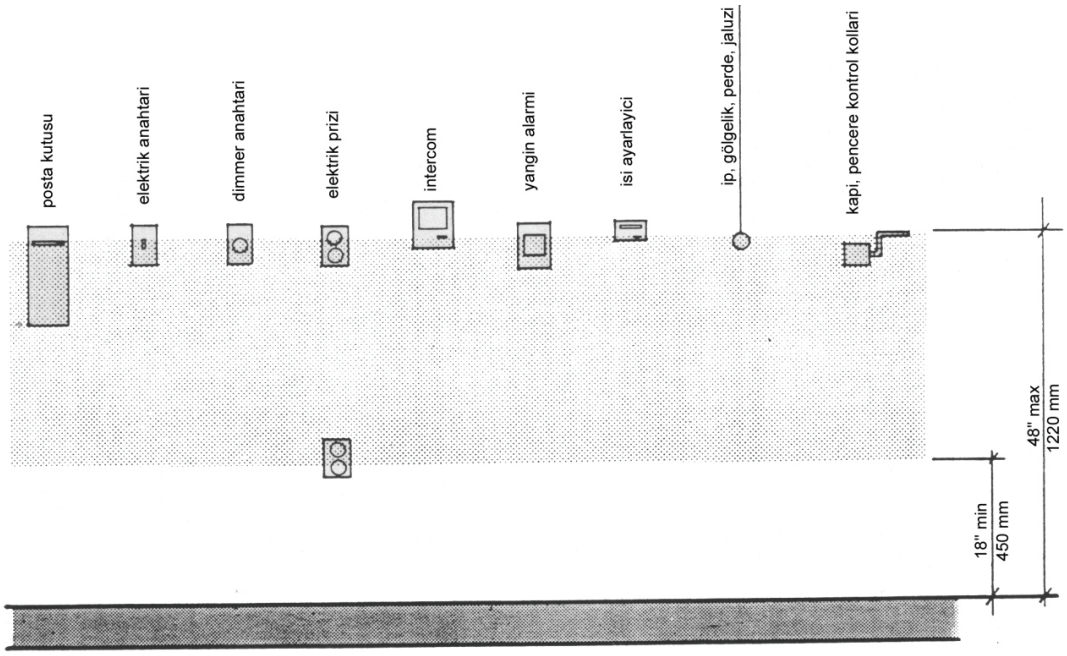
Şekil 2.17. Tekerlekli sandalyeden ileri uzanma mesafeleri
[De Chiara, J., Callender, J.H., 1990] 1. Engelsiz 2-3. Engel üzerinden

Şekil 2.18. Tekerlekli sandalyeden yana uzanma mesafesi
[De Chiara, J., Callender, J.H., 1990] 1.Engelsiz 2. Engel üzerinden

Bahsi geçen çeşitli kontrol elemanlarını örneklemek gerekirse, elektrik düğme ve prizleri, pencere ve kapı kolları, posta kutusu, yangın alarm düğmesi, kapı otomatiği ve diafon, vs sayılabilir. Tüm bunların yerleşimleri de belli ölçüler dahilinde yapılmalıdır. (Şekil 2.19.)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

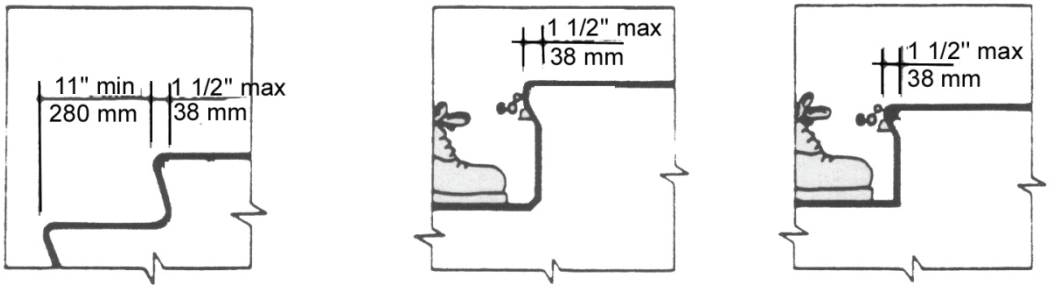
Şekil 2.19. Çeşitli kontrol elemanları [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

Merdiven ve Asansörler:

Erişebilirlik standartlarının sağlanmasının gerekli olduğu mekanlarda tek katlı çözümlerin tercih edilmesi bir tesadüf değildir. Yine de araştırmalar, fonksiyonel gereksinmeler sebebiyle birden çok kata ulaşma durumlarında da erişebilirlik yönünden kolaylaştırıcı bir çok düzenlemenin yapılabileceğini göstermektedir

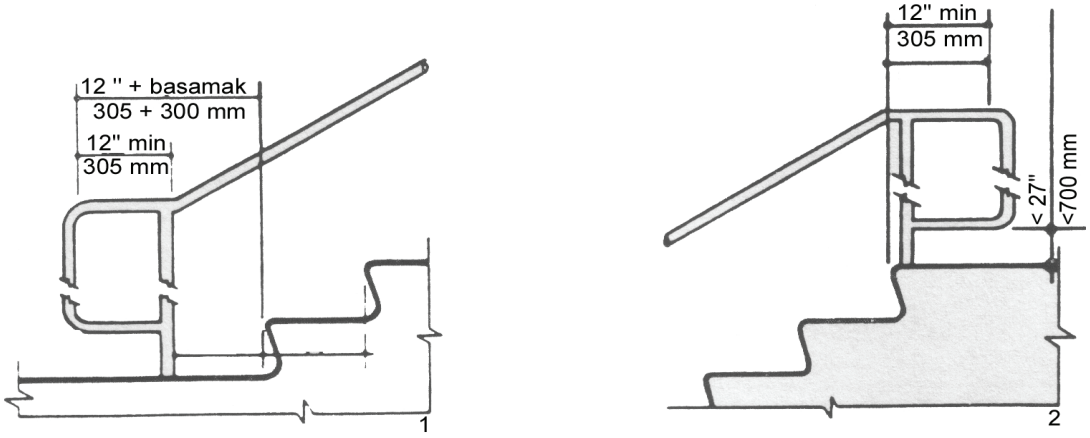
Merdivenlerde gerekli ölçüler; Bir basış genişliği en az 28 cm olacak şekilde, kaplama malzemesinde yuvarlatılmış köşeler, korkuluk başlangıç ve sonlarında en az bir basış boyu uzunluk düşünülmesi gerektiği söylenmektedir. (Şekil 2.20., Şekil 2.21.) Merdivenlerde ve koridorlarda kullanılması gereken korkuluklar, tutamaklar ve küpeştelerle ilgili en temel prensip ise kullanıcının kolayca kavrayabileceği kalınlıkta, sağlam ve 106 cm den daha yüksek olmaması gerekliliğidir. (Şekil 2.22.)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

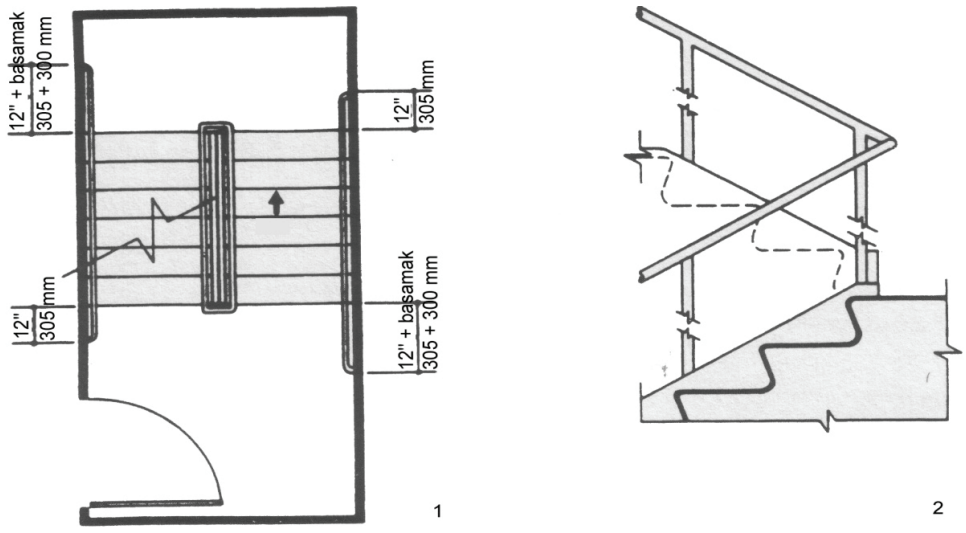

u

Şekil 2.20. Basamak detayları [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

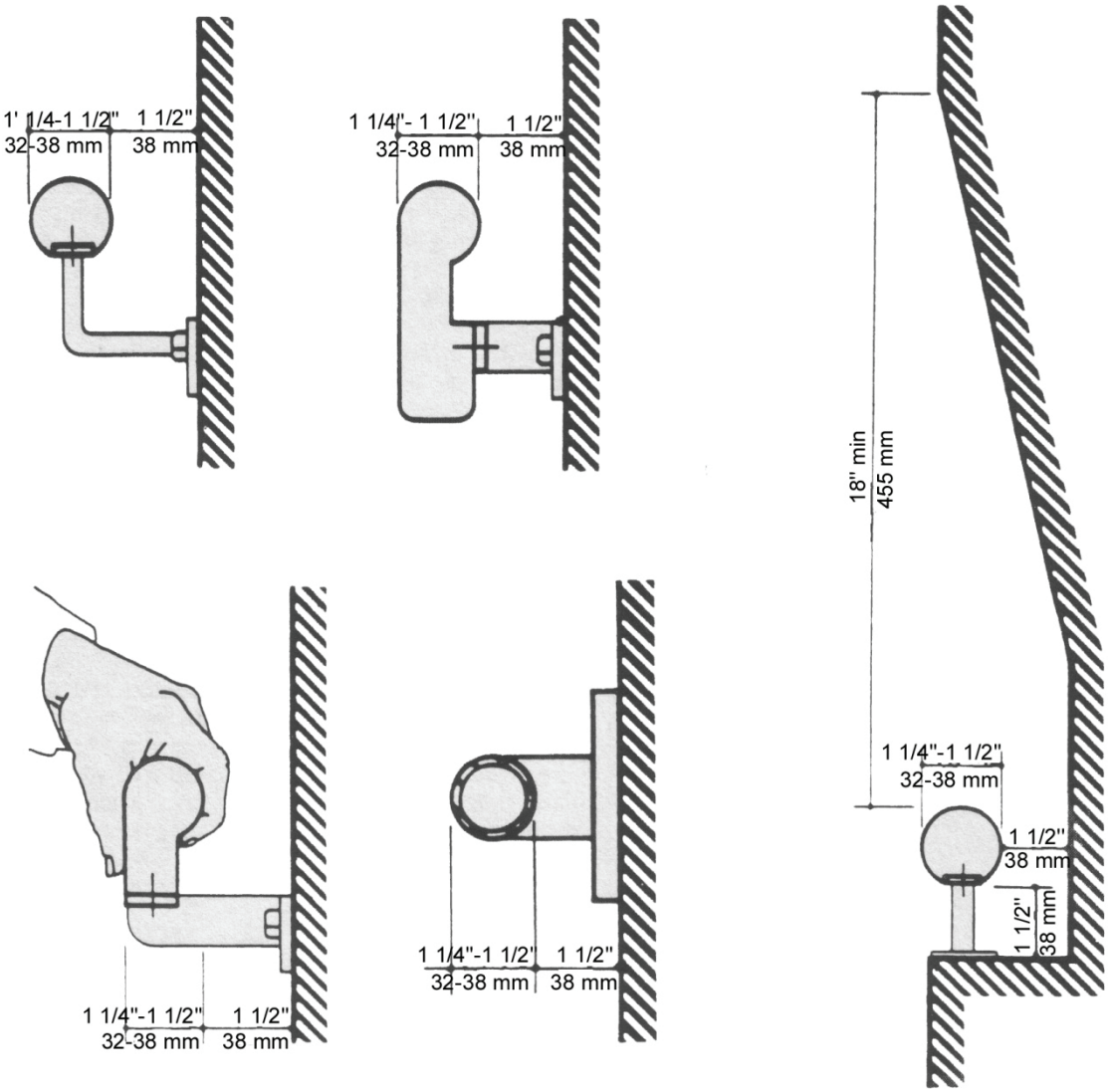

Şekil. 2.21. Merdiven korkuluğu [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1.Korkuluk başlangıç ölçüler 2. Korkuluk bitiş ölçüler

Şekil 2.21. Merdiven korkuluğu (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Plan 2. Korkuluk birleşim

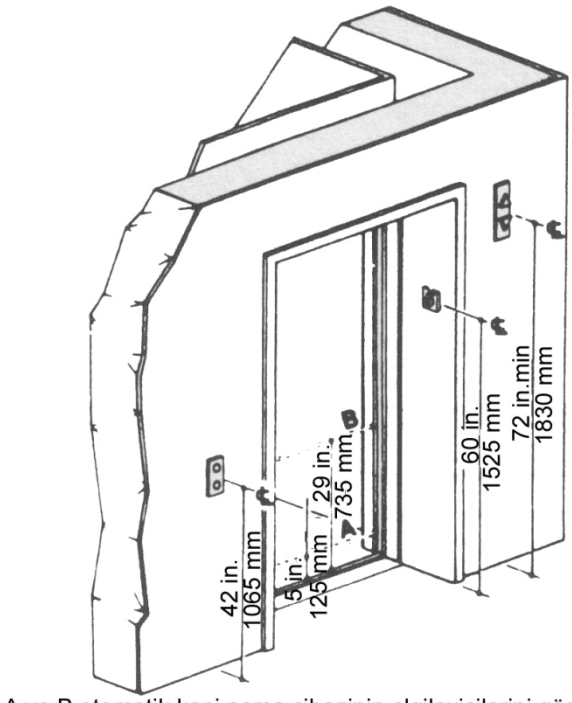
EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

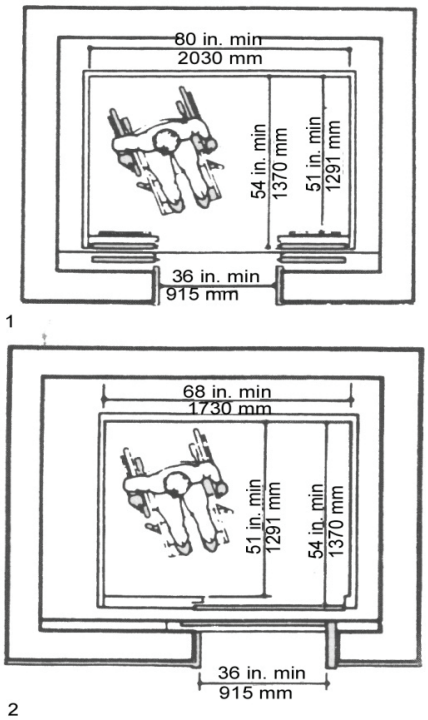
Şekil 2.22. Küpeşte çeşitleri ve ölçüler [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

Asansör kullanımı ise özellikle çok katlı çalışma ve ikamet mekanlarında dikkatle ele alınması gereken bir konudur. Yaklaşım, kabin boyutlandırması, geçiş genişlikleri ve kontrol elemanlarının yerleşimleri en önemli kriterleri oluşturmaktadır. Genelde erişebilirlik yönünden özürlü kullanıcılar için bir fazladan asansör düşünülmesi tercih edilir. (Şekil 2.23.)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

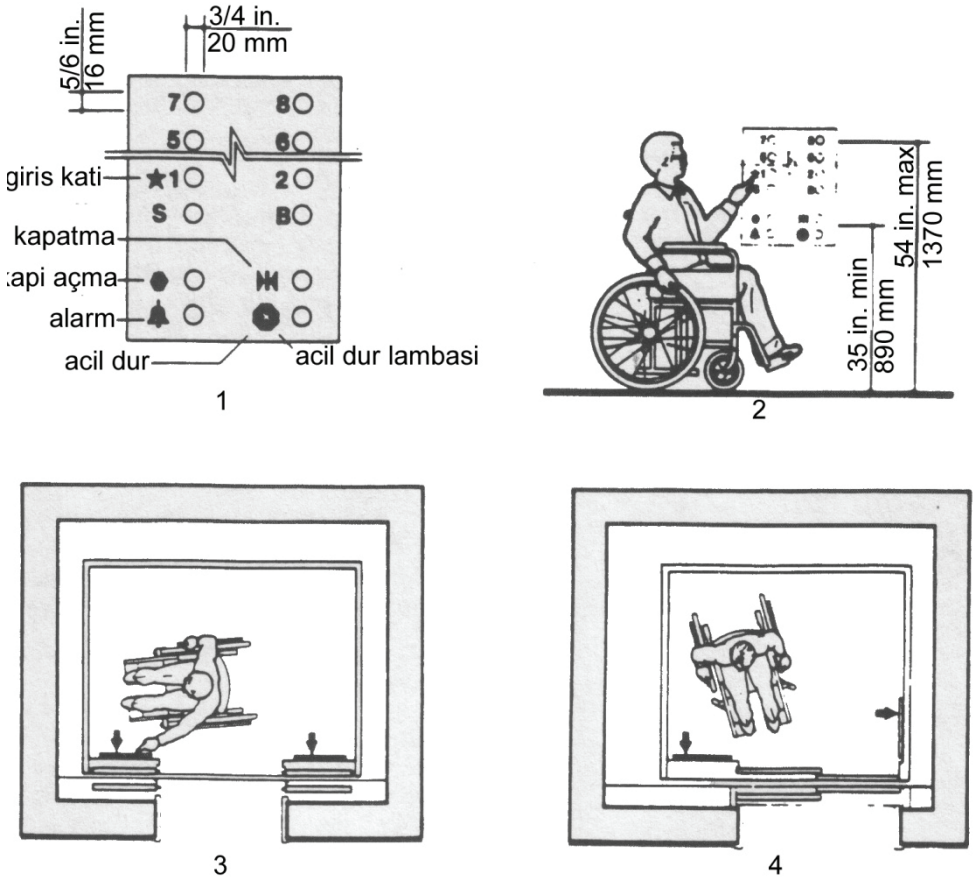

Şekil 2.23. Asansör ölçüler [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

Şekil 2.23. Asansör ölçüler (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Ortadan kapılı 2. Kenardan kapılı

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

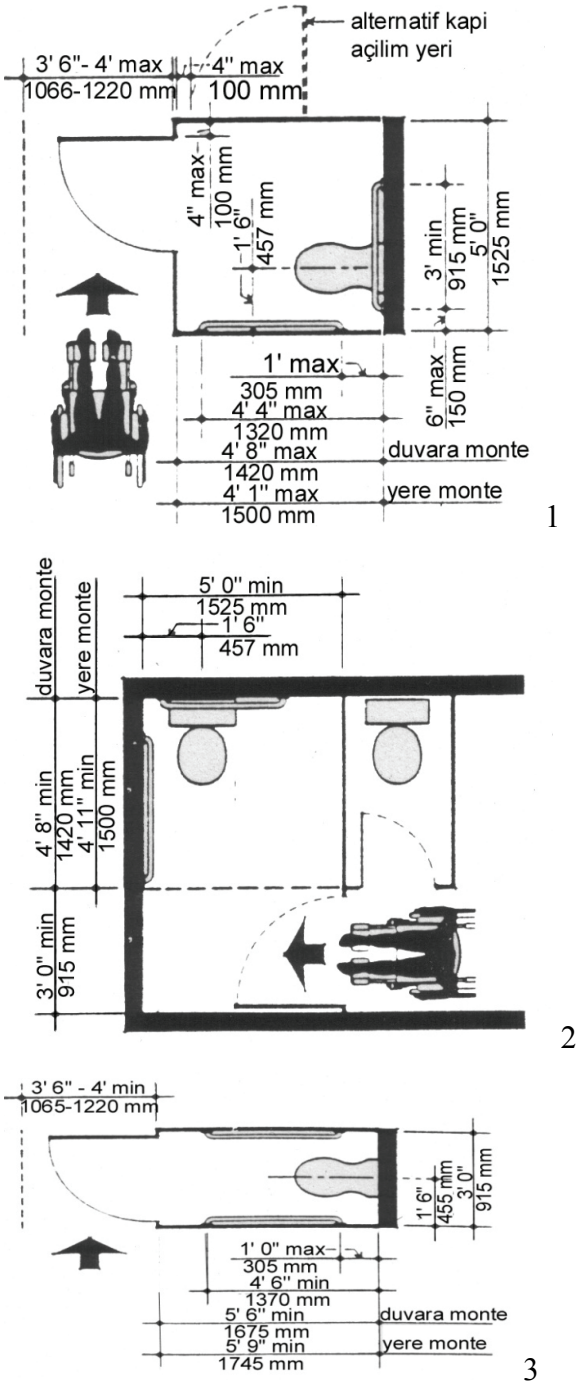
Şekil 2.23. Asansör ölçüler (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1.Pano 2. Pano erişim 3.Ortadan kapılı kabin pano yerleşimi
4.Kenardan kapılı kabin pano yerleşimi

Tuvalet ve banyolar:

Kullanıcıların tuvaletleri kullanış şekli, tuvalet elemanlarının montaj yöntemi ve yardımcı ekipmanların yerleştirilmesi ile tuvaletler ve banyolarda gerekli kolaylık ve güvenliğin sağlanması oldukça kolay olacaktır. (Şekil 2.24., Şekil 2.25.) Özellikle yaşlı bakım evi örneğinde bu tür mekanlarda göz önünde tutulması gereken en önemli nokta ise bir yardımcı için gerekli alanların banyo ve tuvalet ekipmanları çevresinde bırakılmış olmasıdır. Yaşlı insanların kişisel bakım ve temizlik işlerini yardım alarak yapabilme durumları sıkça rastlanan bir haldir ve ıslak mekanların güvenlik yönünden de bazı riskler taşıdığı göz ardı edilmemelidir. Yine güvenlik

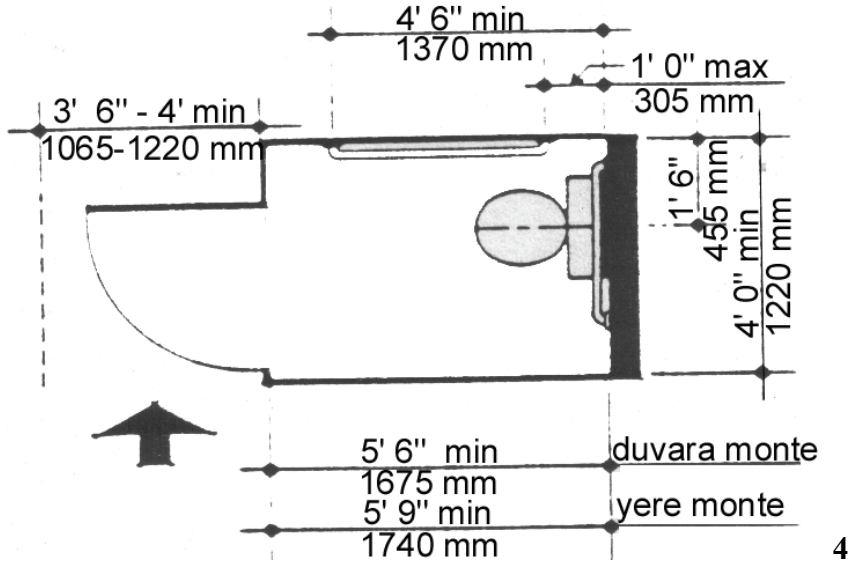
EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

sorunlarının giderilmesine yönelik olarak kullanılan döşeme kaplamalarının da kaymaz olarak düşünülmesi gerekmektedir.

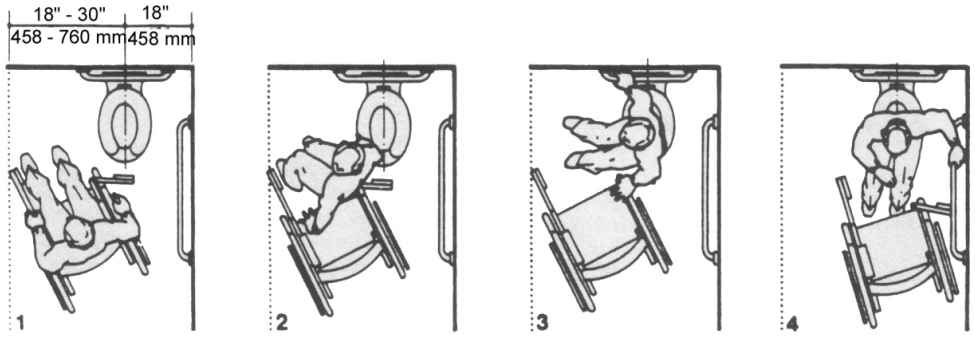
Şekil 2.24. Tuvalet standartları [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1-3. Planimetrik ölçüler

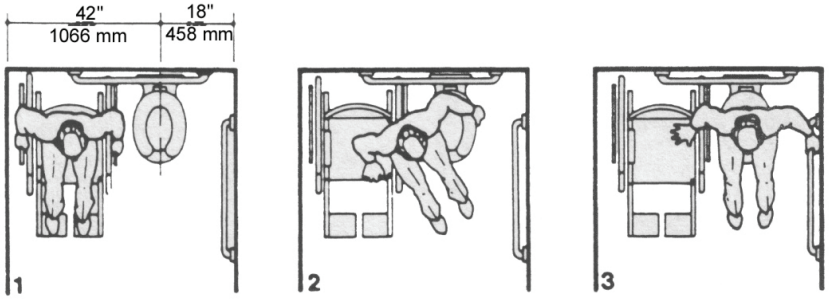
EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

4

5

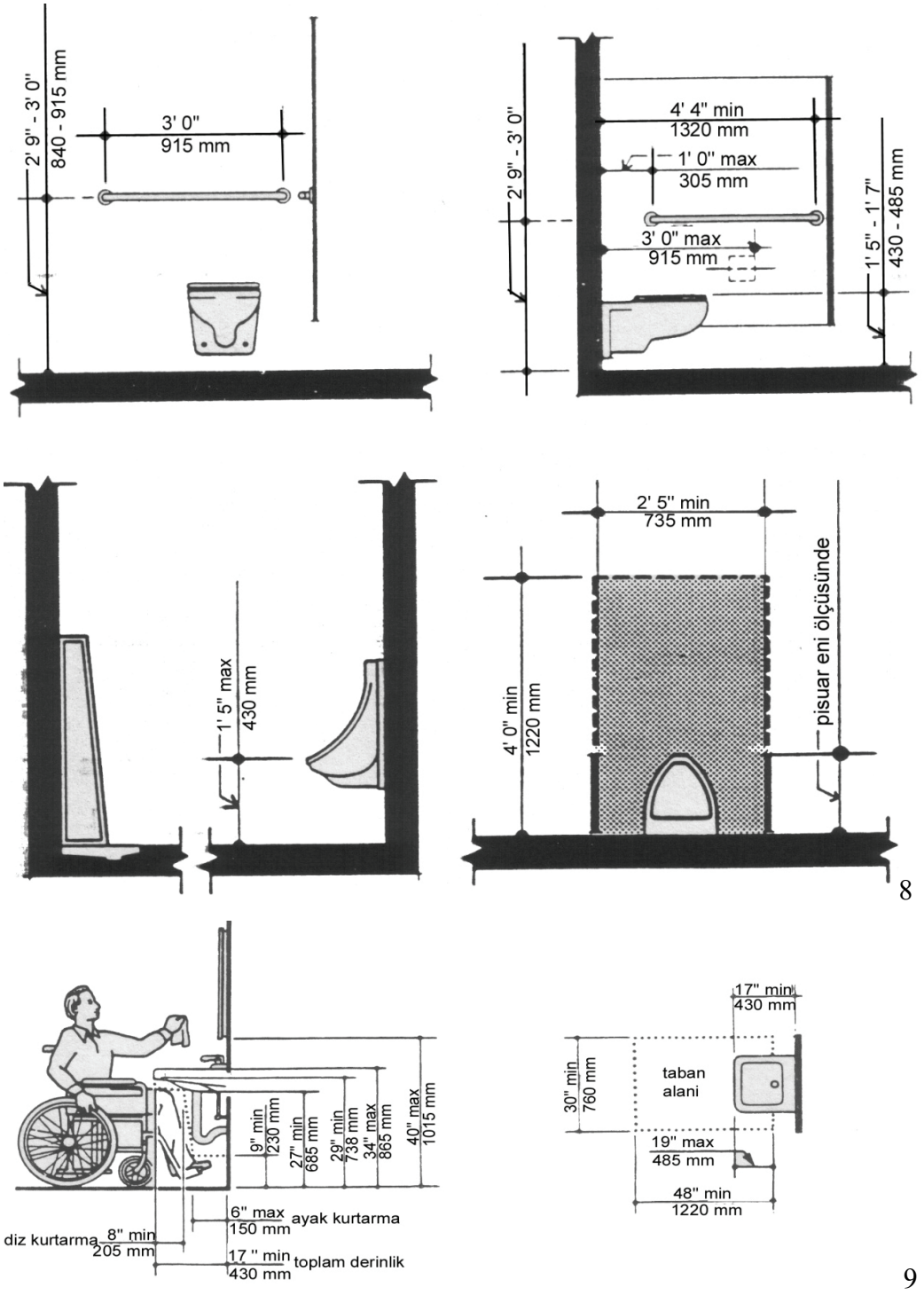

6

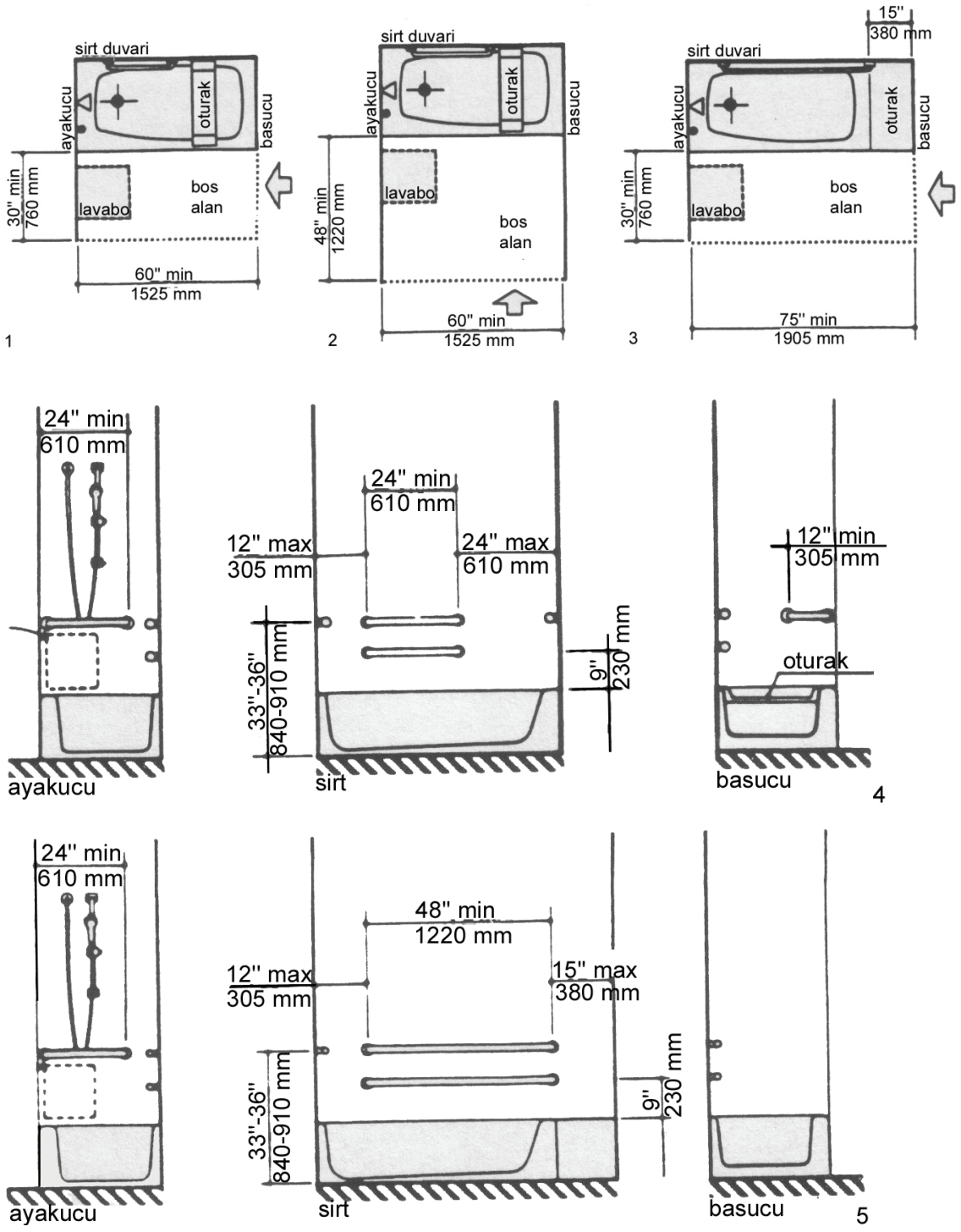
Şekil 2.24. Tuvalet standartları (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1-3. Planimetrik ölçüler 4.Planimetrik ölçüler 5. (1-4) Çapraz yaklaşımla kullanım 6. (1-3) Dik yaklaşımla kullanım

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

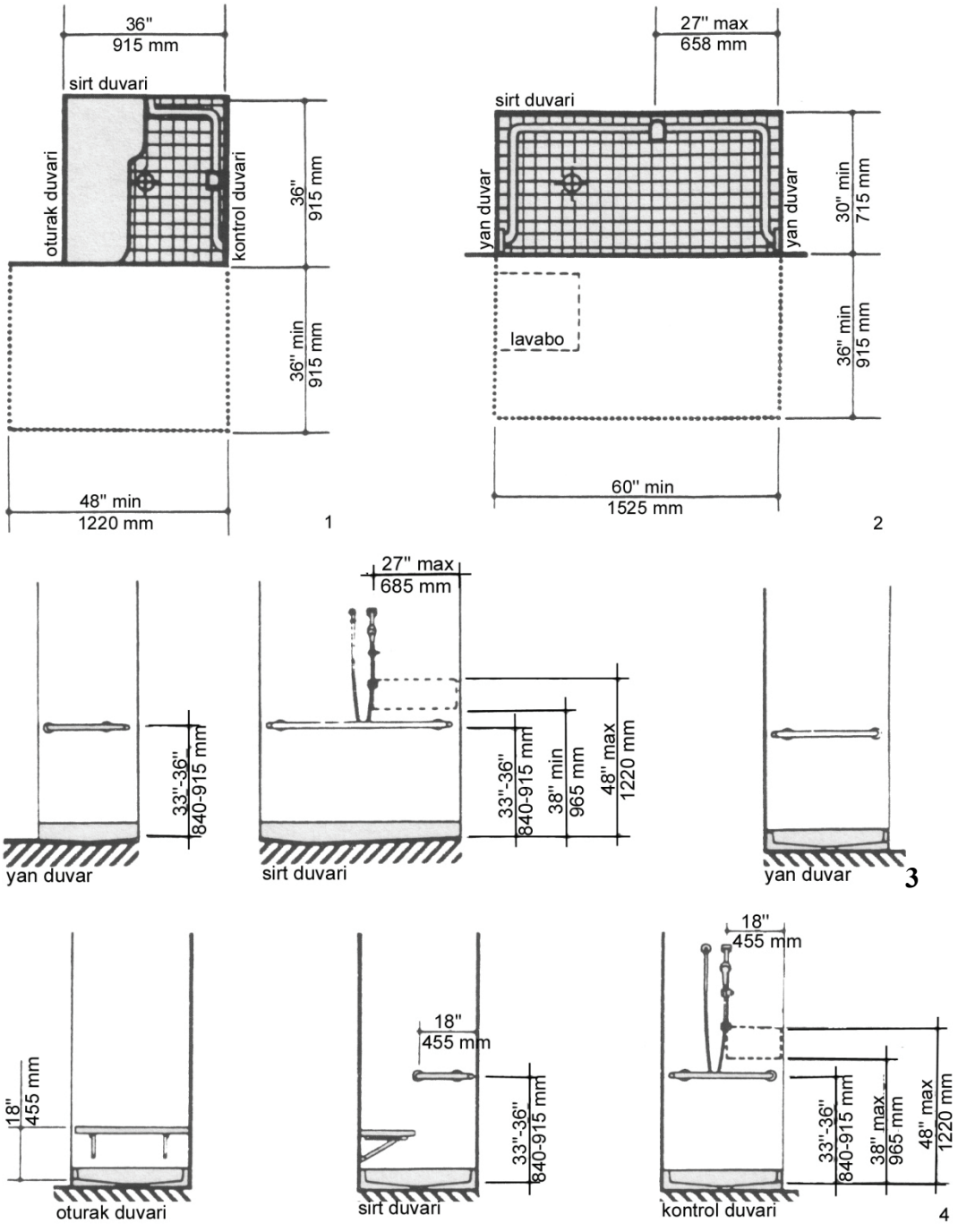
Şekil 2.24. Tuvalet standartları (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1-3. Planimetrik ölçüler 4.Planimetrik ölçüler 5. (1-4) Çapraz yaklaşımla kullanım 6. (1-3) Dik yaklaşımla kullanım 7.Duvara monte eleman 8.Pisuar 9.Lavabo

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

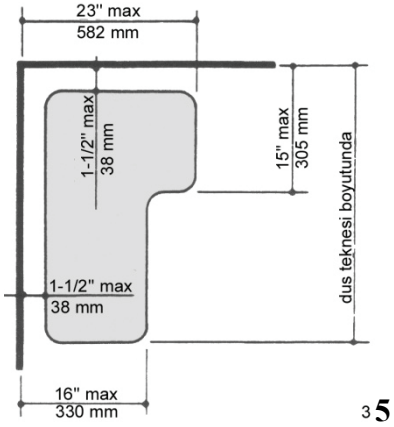
Şekil 2.25. Banyo elemanları [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1-2.Ortada oturaklı 3.Başta oturaklı 4. Ortada oturaklı kesitler 5. Başta oturaklı kesitler

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Şekil 2.25.Banyo elemanları (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Oturaklı duş teknesi 2. Oturaksız duş teknesi 3. Oturaksız duş teknesi kesitler 4. Oturaklı duş teknesi kesitler

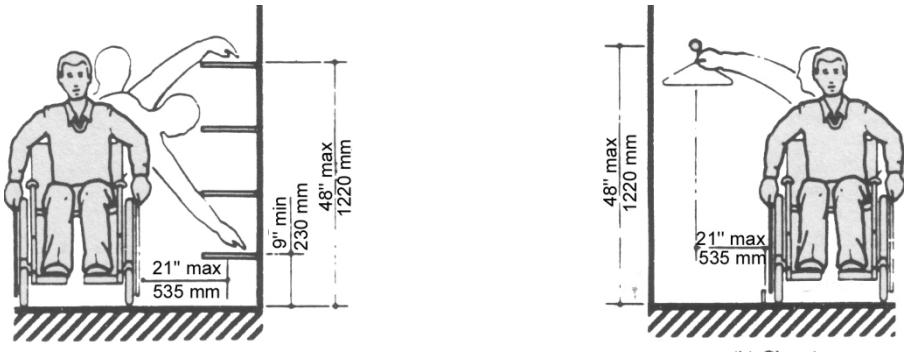
EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Şekil 2.25. Banyo elemanları (devam) [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Oturaklı duş teknesi 2. Oturaksız duş teknesi 3. Oturaksız duş teknesi kesitler 4. Oturaklı duş teknesi kesitler 5. Oturak ölçüleri

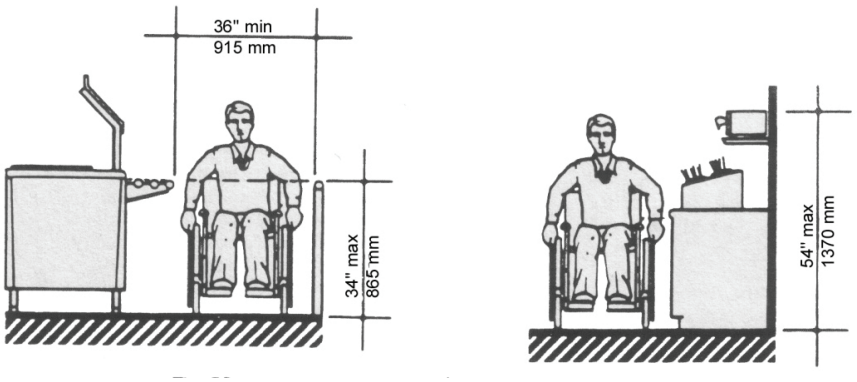
Konaklama tesisleri ve ortak mekan kullanımları:

Konaklama tesisleri örneği olarak otel, motel, yurtlar, yaşlı bakım evleri ile havaalanı, otogar, tren garı, metro istasyonları gibi aktarma mekanları ile restoran, kafeterya, kütüphane, konferans salonu ve toplantı salonları ve benzeri sosyal yaşam mekanları da genel olarak erişebilirlik standartlarını sağlayabilmelidir. Bu anlama ortak kullanım mekanlarında gerekli erişim ve yerleşim alanları, tekerlekli sandalye kullanıcıları, görme duyma yada fiziksel zafiyet halindeki insanların düşünülerek tasarlanması da çok önemlidir. (Şekil 2.26., Şekil 2.27., Şekil 2.28., Şekil 2.29.)

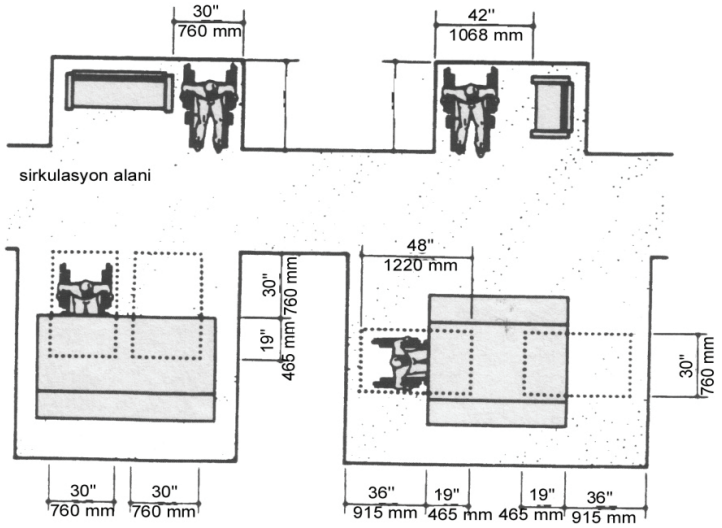

Şekil 2.26. Raf ve dolap ölçüler [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

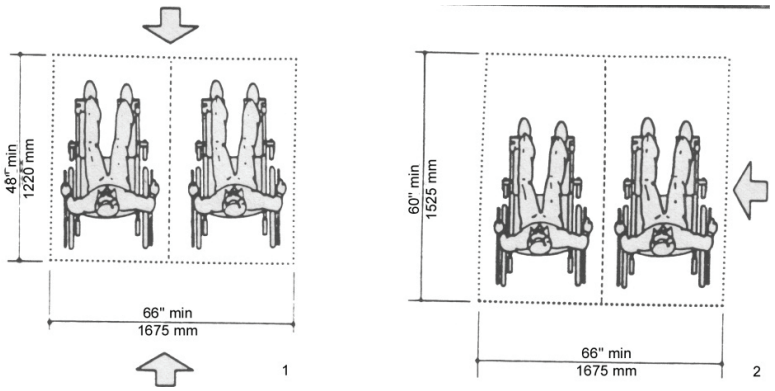
EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Şekil 2.27. Yemek servis tezgahı ölçüler [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

Şekil 2.28. Oturma grubu ve ortak mekanlarda gerekli ölçüler
[De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]

Şekil 2.29. Sıralı oturma ölçüleri [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990]
1. Önden ve arkadan yaklaşım 2. Yandan yaklaşım

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

ADA standartlarının şekilsel gereklilikleri yukarıda belirtildiği biçimlerde ve daha fazlası ile detaylı olarak sıralanmış ve bu düzenlemelerin mevcut durumda var olmasının önemi ve erişilebilirlik yönünden faydalı olacağı bu araştırmada öncelikle kabul edilmiştir.

Araştırma sahasında bu düzenlemelerden eylem alanları ile ilgili olanların varlığı ve bu araştırmada uyumlu olarak değerlendirilmiş, kısmen var olması veya var ama yetersiz olması da rakamsal olarak erişilebilirlik değerine (Er.D.) katkı yapacak şekilde düşünülmüştür.

2.4. Diğer İlgili belgeler

ADA'nın yanı sıra Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 20 Aralık 1993 Tarihinde yapılan 48. Toplantısında 48/49 Sayılı Kararla Kabul Edilen "Özürlüler için Fırsat Eşitliği Konusunda Standart Kurallar" da Erişilebilirlik konusuna değiniyor. Bu anlamda dokümanın ilgili bölümünde;

II- EŞİT KATILIM İÇİN HEDEF ALANLAR
Kural 5: U l a ş ı l a b i l m e

Devletler; toplumun her kesimine eşit fırsatlar verilmesi işlemi içersinde, ulaşılabilmenin baştan sona önemini kabul etmelidirler. Her türden sakatlar için, Devletler:
a) Fiziksel çevre koşullarını, gidilebilme (ulaşılabilme) bakımından kolaylaştıracak faaliyet programları hazırlayıp sunmalı.
b) Bilgi ve haberleşmede ulaşma imkanını sağlayacak önemleri almalıdırlar.

a) Fiziksel Çevre Koşullarının Erişilebilir Olması Devletler, fiziksel çevreye katılımı engelleyen nedenleri ortadan kaldıracak önlemleri almalıdırlar. Bu önlemlerin;

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

standartları belirleyen kural ve prensipleri tespit ederek bunları geliştiriyor olmalarının yanı sıra, evler, binalar, kamuya ait ulaşım servisleri, diğer ulaşım vasıtaları, caddeler ve açık hava ortamları gibi toplumun içinde yaşadığı çeşitli alanlara kolaylıkla ulaşmayı teminat altına alacak yasaları çıkarmayı da göz önünde bulunduruyor olmaları gerekmektedir. Devletler; fiziksel çevre koşullarının dizaynı ve yapılmasından uzmanlar olarak sorumlu bulunanlara sakatlarla ilgili politikalar ve ulaşılabilmenin üstesinden gelecek önlemlerle ilgili yeterli bilgileri vermeyi teminat altına almalıdırlar. Ulaşılabilme için gerekli olan ihtiyaçlar, planlama aşamasının başlangıcından itibaren, çevre koşullarının dizayn edilmesi ve yapılması işleminin içine dahil edilmelidir. Ulaşılabilmenin standartları ve normları geliştirilirken, sakatlarla ilgili kuruluşlara danışılması gereklidir. Kamuya ait yapı projeleri dizayn edilirken, planlama safhasının başlangıcından itibaren bu kuruluşlar her bölgeden katılarak bu konunun içinde yer almalı ve böylelikle maksimum düzeyde ulaşılabilmenin garanti altına alınması sağlanabilmelidir. (http://www.altinokta.org)

şeklinde belirtilen erişilebilirlik kavramın önemini belirtmektedir. Bu anlamda, belli standartların belirlenmesi ve geliştirilmesi üzerine yapılacak çalışmaların bu gereklilik doğrultusunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Erişebilirlik, temel olarak özürlü insanların çevre ve yapı ile ilişkilerinde, özürlerinden dolayı ulaşamadıkları bir hizmet olmaması üzerine kurulu bir kavramdır. Bunun yanında çeşitli güvenlik sorunlarının da giderilmesi erişebilirlik konusunda yapılan çalışmaların hedef aldığı bir konudur [De Chiara, J., Callender, J.H., 1990].

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

2.5 Ülkemizdeki Standartlar ve Mevzuat

Araştırma çalışmasında üzerinde çalışılması düşünülen kullanıcılar olarak fiziksel engelli insanların ele alınacağı belirtilmişti. Bu anlamda insanların engelli olmalarına sebep olan özürler, ve bunların getirdiği sınırlılıklar üzerine bir araştırma ile incelemeye başlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu sayede kullanıcı profili daha iyi tanımlanmış olacaktır. Belli başlı tanımlara bakacak olursak;

Sözlükte özür; sakatlık, bozukluk, eksiklik ya da elverişsizlik "kusur" olarak tanımlanmakta ve özürlü insan ise "özrü, sakatlığı ve kusuru bulunan insan" olarak açıklanmaktadır.

TSE'ne göre: "Özür, vücut fonksiyonlarının kullanımında fiziki kısıtlılık ve kayıptır" Farklı bir tanımlama da özrü şöyle tanımlamaktadır: "fiziksel eksiklik ya da zihinsel bozukluk"

Bazı yazarların tanımına göre "özür", normal büyüme, gelişme ve hayata uyum sağlamayı kalıcı veya geçici bir süre etkileyen bir sakatlıktır (handicap). Sakatlık ise, belli bir fonksiyon kusuru ve normalden sapma olarak tanımlanmakla beraber, bireyin normal yaşantısını her zaman etkilemez [Polat, 1998]

Fiziksel veya zihinsel yapıdaki her türlü eksiklik veya bozukluk durumuna genel olarak engel denir. Bu tür problemi olan kişiler engelli olarak tanımlanır. Bu engel, kişinin fiziksel ve zihinsel eylemlerine mani olacak biçimde ortaya çıkıyor ve vücudun kimi işlevlerini yerine getirmesine mani oluyor ise buna işlevsel özürlülük denmektedir. Bir işlevi yerine getirmekte sınırlılık yaratan engeller, kişilerin hareketlerini ve bireysel davranışlarını zorlaştırıyor ama tamamen ortadan kaldırmıyor ise bunlara 'kısmi özürlülük' deniyor. Bir kişiyi bir işlevi tümüyle yerine getirememe durumuna sokan fiziksel ve zihinsel engeller, bir öncekinden farklı değerlendirilerek 'tümden özürlülük' olarak tanımlanıyor. [Türkeli, 1994]

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Bir özrün varlığının ortaya çıkması halinde, normal fonksiyonları da hesaba katmak gerekir. Buna göre insanın hareketini gerektiren herhangi bir becerinin yapılabilmesini engelleyen herhangi bir kusur, bir sakatlık sonucu olabilir. Eğer kişi bunu yok edecek bir savunma mekanizması geliştiremez ise sakatlık, bir özür olur. İngilizce'de kullanılan "disability"nin özürlülük ve "handicap"ın da engellilik, sakatlık anlamlarında kullanıldığı görülmektedir.

Tanım olarak ‘disability’ yani özürlülük birçok farklı fiziksel kısıtları anlatırken, ‘handicap’ yani sakatlık terimi ise toplumdaki diğer bireylerle eşitlik anlamında, hareket kısıtlılığı yada kaybı anlamını taşımaktadır. [Birleşmiş Milletle, 1994]

Her ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın, bu anomali yada özür, ulaşılmak istenen bir normun kurulmasını engelleyen insani bir kusur olarak görülmüştür Aslında bedensel veya ruhsal bütünlüğü, geçici veya daimi olarak, doğuştan veya yaşlılık nedeniyle azalmış olan kişi ‘özürlü’ dür, yarışma gücü, yaşadığı ortamın gerekleriyle uyuşmayan insan ‘özürlü insan’ dır. Altı aydan fazla süren bedensel, zihinsel ya da ruhsal nedenlerle, yaşamla ilgili fonksiyonların zarar görmesi durumu da Özürlülük olarak tanımlanmaktadır [Polat, 1998],[Ölçen ve Ölçen, 1991].
İşlevsel özürlülük durumunun süresi de engellilik durumunun tanımlanmasında kullanılıyor. Buna göre kimi özürlerin iyileşme olasılığı yoktur ve hayat boyunca devam eder. Bazıları tedavi edilebilirler ve kişi belli bir süre boyunca özürlü olarak yaşantısını sürdürür. Tedavi edilebilen özürlerin ‘Geçici özürler’, tedavi edilemeyen özürlerin ise ‘Kalıcı özürler’ olarak tanımlanması mümkündür [Türkeli, 1994].

Yukarıdaki tanımlara göre kalıcı özürlü insanların ‘Engelliler’ olarak tanımlanması da mümkün görülmektedir.
Polat (1998)’a göre de özürlü;

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

“Doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uymama durumunda olup; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyacı olan kişidir”

Özürlerin kaynaklarına göre bakıldığında ise, Fiziksel özürlülerin, kişilerin bir iç veya dış organının eksikliği sonucunda oluşan özürlülük durumundan bahsedilebilir. Bunlara sürekli bir hastalığı olan ve bu hastalık yüzünden kendilerine sınırlamalar getirmek durumunda kalan kronik vakaları da dahil etmek mümkündür. Zihinsel Özürler ise, depresyon, yetersiz beyin gücü veya zihinsel aktiviteyi içeren herhangi bir hastalığı tanımlamak için kullanılabilir [Türkeli, 1994].

Özürlü kavramı aslında bir belirsizlik ifade etmektedir. İnsan, tanımından gelen, iki elinin olması, iki ayak üzerinde dolaşması, sözle anlaşması, usu ve yeteneği gelişmiş olması ifadeleri ile "özürlü" tanımlamasını da beraberinde ifadelendirmektedir. Yani, bir insanın iki elinin veya ellerinden birinin olmaması veya tam olarak işlevlerini yerine getirememesi bir özürdür; iki ayağının veya ayaklarından birinin olmaması veya tam olarak işlevlerini yerine getirememesi bir özürdür; yine sözle anlaşamaması diğer bir anlatımla kulağında veya dilinde sorunları olması bir özürdür; ussal ve yeteneksel özelliklerinin gelişmemesi, beyinsel ve ruhsal sorunlarının olması bir özürdür

Bazı yazarların tanımına göre "Özür", normal büyüme, gelişme ve hayata uyum sağlamayı kalıcı veya geçici bir süre etkileyen bir sakatlıktır (handicap). Bu anlamdaki sakatlık, belli bir fonksiyon kusuru ve normalden sapma olarak tanımlanmakla beraber, bireyin normal yaşantısını her zaman etkilemez Başkalarının yardımına muhtaç olmadan günlük etkinliklerini sürdürebilen bir kişiye normal gözü ile bakılabilir. Bu tanıma göre özür, bir bireyin günlük hayata tam anlamı ile iştirak ve uyum derecesini bozan, engelleyen, kronik bir eksiklik gibidir. Böyle eksiklikler kişisel(içten gelen) veya dışarıdan gelen bir olumsuzluk şeklinde olabilmektedir [Polat, 1998].

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Özürlülük Çeşitleri

Özürlülük ve çeşitleri ile ilgili yapılan çalışmalarda içsel ve dışsal sebeplerden oluşan çeşitli özürler sıralanmıştır. Buna göre;

Hareketle ilgili özürler:

a. Çevrede hareket edememek,
b. Vücut kısımlarının birbirine uyumsuzluğu,
c. El hareketleri imkansızlığı,
d. Egzersizlere karşı tahammülsüzlük.

Görmeyle ilgili özürler:

a. Tam körlük,
b. Kısmi körlükler.

İletişimle ilgili özürler:

a. İşitme kaybı,
b. Konuşma bozuklukları,
c. Okuma güçlüğü,
d. Yazma yetersizliği.

Sistem hastalıkları:

a. Sindirim sistemi hastalıkları,
b. Boşaltım ile ilgili hastalıklar,
c. Ağır kalp, dolaşım sistemi hastalıkları
d. Hayat kurtarıcı bir makineye bağımlı olma

Zihinsel özürler:

a. Doğuştan zeka gerilikleri,
b. Sonradan oluşan zeka gerilikleri,
c. Öğrenme güçlüğü,
d. Bilinç kaybı,
e. Bellek kaybı,
f. Yön tayini bozukluğu.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Duygusal özürler:

a. Psikozlar,
b. Nevrozlar,
c. Davranış bozuklukları,
d. Alkol ve ilaç alışkanlıkları,
e. Anti-sosyal davranışlar,
f. Duygusal bakımdan gelişme geriliği,

Engellenmesi güç olan özürler:

a. Vücudun bir kısmında fiziksel kusur,
b. Deride yara izi veya bir deri hastalığı,
c. İstem dışı hareketler (tik, korea, atetoz),
d. Ses çirkinliği, cildin fena kokusu, nefes kokusu.

Gözle görülemeyen Özürler:

a. Devamlı tedavi gerektiren metabolik hastalıklar (diyabet, kistik fibrosiz),
b. Epilepsi ve çeşitli bilinç kayıpları,
c. Travmalara karşı aşırı duyarlı olan hastalıklar (hemorajik hastalıklar, bazı kemik hastalıkları)
d. Tekrarlayan hastalıklar (migren, astım).

Yaşlılığa bağlı özürler:

a. Derinin buruşup sarkması,
b. Fizik ve zihinsel fonksiyonların yavaşlaması,
c. Belleğin zayıflaması. [Polat, 1998]

Özürlü insanların Yaşamını ve kente uyumunu etkileyen en önemli etkenler şu başlıklar altında incelenebilmektedir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Fiziksel etkenler

Kentsel mekanlarda özürlülere yönelik yeterli fiziksel düzenlemeler getirilmemiş yada uygulanmamış ise kentsel dış yaşam özürlüler için türlü sürprizler ve hatta tuzaklarla doludur. Ülkemizde imar mevzuatına eklenen maddeler ile yapılarda TSE'ne göre erişilebilirlik düzenlemelerine uyulması zorunluluğu 1997 yılında ancak getirilebilmiştir. Birleşmiş Milletler'in hazırladığı özürlülerin fırsat eşitliğinde kullanılacak standart kuralları 5. maddesinde fiziksel çevreye erişmenin gerekli olduğundan bahsedilmiştir. A.B.D.'de ADA (Americans with Disabilities Act) özürlü kentliler için bir insan hakları düzenlemesi olarak, fiziksel çevre açısından erişebilirliği gerekli ve şart görmüştür. [Polat, 1998]

Fiziksel etkenlerin giderilmesine yönelik neler yapılabileceğine yönelik bir çalışmada, bunu sağlamak için yapılabilecekleri iki gruba ayırarak, engelliler için tamamen ayrıştırılmış alanlar tasarlanmasını veya mevcut yapılı çevrenin yeniden tasarlanarak, standartlara uygun hale getirilmesi gerekliliğinden bahsediyor. İlk çözümün daha ekonomik olabileceğini ama bu şekilde konuya yaklaşıldığı takdirde engelli insanların toplumla bütünleşmesine engel olunacağını, ve insanların evlerine, bakım merkezlerine çakılı kılınacağını belirtiyor. [Gökçen, 1999]

Kentsel ölçekten mekansal ve yapısal ölçeklere inildiğinde de fiziksel anlamda erişilebilirliğin sağlanması gerekmektedir.. Bina iç kullanışlarının giriş çıkışlarının, ulaşım araçlarının kaldırımların, yolların, meydanların, kısaca kara, deniz ve hava kullanımlarına ait tüm düzenlemelerin özürlülere göre yapılması gerekmektedir. Tüm özürlülerin mekanı fiziksel olarak kullanmaları için şu beş ana unsur gerekmektedir:

1. yeterli genişlik
2- yeterli dönme alanı
3- yeterli yükseklik ve baş hizası
4- yüzeylerin özellikleri
5- Yönlendirme ve uyarma için gerekli düzenlemeler [Polat, 1998]

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Fiziksel etkenlerin giderilmesi yapısal önlem ve değişikliklerin yapılmasıyla yada bundan daha iyisi tasarım aşamasından itibaren tüm bu düzenlemelerin en iyi şekilde sağlanmasının öneminin kavranması ile gerçekleşecektir. Yapısal düzenlemelerin fiziksel ve tüm diğer etkenlerin giderilmesinde de büyük katkıları vardır.

Sosyal Etkenler

Devletlerin anayasaları kişi hak ve özgürlüklerini tanımlarken tüm bireylerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olduğunu belirtir. Kaynakların dağılımının sosyal olanaklardan faydalanmanın, kentsel yaşamın gerektirdiği tüm alanları kullanabilme hakkının eşit olarak paylaşılmasının sağlanması sosyal bakımdan olduğu kadar yasal olarak da gerekmektedir [Polat, 1998]

Bir başka araştırmacı da çalışmasının amaçlarını sıralanırken 'Bedensel engelli bir kişinin toplumla kaynaşabilmesi çok önemli bir özelliktir. Bu kaynaşma, kişi-çevre-ulaşılabilirlik temelinde ele alınarak bu alanda kısıtlayıcı etmenlerin yok edilmesi ile sağlanacaktır.' denmektedir. Bu anlayışa gerekçe olarak da bedensel engelli insanların fiziki çevre koşullarından sağlıklı insanlara göre çok daha fazla ve derinden etkilendikleri, bu yüzden de kendi davranışlarını kısıtlamaya yöneldikleri belirtilmektedir. [Atala, 1988]

Bir diğer araştırmacı da araştırma dönemindeki verilere dayanarak 7.5 milyon insanın Türkiye'de engelli ve bunlar ile alakalı olan 30 milyona yalın insanın da engellilikle ilgili fiziksel çevre düzenlemelerinde rahatsızlık duyabilecek konumda olduğunu hatırlatan araştırmacı, bunun nüfusun yarısına denk geldiğine işaret ediyor. Bunun için konunun öneminin ve hassasiyetinin yüksek olduğunu ifade ediyor. Herkesin her yere gidebilmesinin sağlanması gerekliliğinin de insanların sınırlanması ve kilitli kalmasının önüne geçmek için bir slogan gibi ele almak gereklidir diyor. [Gökçen, 1999]

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Özürlülerin sakat değil eğer toplum izin verirse aktif görev yapabilecek insanlar olduklarının toplum tarafından kabul edilmesi onların konumlarının değişmesinde önemlidir. Bunun için şu gerekliliklerin sağlanması gerekmektedir.

1-Aile sağlığı ve aile eğitimi
2-Genel Eğitim koşulları
3-İstihdam durumu
4-Sosyal güvenlik ve gelir eşitliği
5-Bütünleşme [Polat, 1998]

Ekonomik Etkenler

Özürlülerin yaşamları zor ve pahalıdır. İş bulmaları güç olan özürlülerin, yaşamlarını devam ettirmeleri için gerekli olan parasal kaynağı nasıl bulacakları sorusu cevaplanması güçleşen bir sorudur. Özürlülerin de ekonomik bağımsızlıklarını kazanmak istemeleri doğal bir davranıştır. Özürlü işçi çalıştırma oranı 1997'de %3'e çıkarılmıştır. Yapılabilecek şey ise gelişmiş ülkelerde olduğu gibi özürlüleri doğduklarından itibaren sabit bir gelire ve sosyal güvenceye bağlamak olabilir. [Polat, 1998]

Diğer etkenler

Yukarıda belirtilen ana etmenler dışında özürlülerin kent yaşamında karşılaştıkları sorunların kaynakları ve bunların mimari düzenlemeler ile ne oranda giderilebilir olacağı da belirlenmeye çalışılmıştır. Bu anlamda;

Özürlülerin eğitim almasının önündeki engeller toplumsal yaşamlarında diğer insanlardan farklı olarak özelleşmiş kurumlarda devam etme zorunluluğunda kalmalarına sebep olabilir. Bu da topluma kaynaşmayı engelleyecektir. Buna karşın

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

erişilebilir eğitim kurumlarına devam edebilecek özürlü insanların, diğerlerinden daha başarılı olabilecekleri birçok bilim ve sanat dalı olabilir.

Özürlü insanların toplumun diğer kesimlerinin kendi istekleri ve kolaylıkla eriştiği tüm sosyal ve kültürel aktivitelere, mekandan kaynaklanan engeller olmadan katılması aynı biçimde çok önemlidir. Erişilebilir sinema, tiyatro, konser, toplantı salonları, sergiler, rekreasyonel aktiviteler ve parklar ile ticaret merkezleri ve mağazalar, özürlü insanların katılmayı istedikleri takdirde yapısal engellerle karşılaşmadan sağlıklı insanların katıldığı tüm aktivitelere katılmalarının önünün açılmasına ve engelsiz ortamların oluşturulmasına yardım edecektir.

Özürlülerin aile içi baskıdan kaynaklanacak sorunlardan arındırılması da önemli bir etmen olmakla birlikte bu konu daha çok eğitimle alakalıdır. Yine de ekonomik yönden özgürlük kazanmış olan özürlü insanların erişilebilir iş yerlerinde çalışmaları ve evlerine maddi katkıda bulunması, aile içindeki baskıların veya bağımlılıklarında önüne geçebilir.

Özürlü insanların sağlık konusunda da fiziksel çevreden kaynaklanan sorunlardan arınması bu tür kurumlarda gerekli düzenlemelerin varlığı ile çözülmelidir. Ayrıca sağlık yönünden bu kişilerin ihtiyaç duyacağı ekipmanlar da kendilerine temin edilmelidir. Temel insan gereksinmelerinde biri de sağlık hizmetlerine erişim ve faydalanabilmektir. Bunun eksikliği demek, toplumdan soyutlanmak yada sosyalleşememek değil direk olarak yaşamını kaybetmekle sonuçlanabilir. Bu tür yapılar, erişilebilirliğin olmasının ‘faydalı olacağı’ değil ‘şart olduğu’ ve sağlanmış olması gerektiğinin varsayıldığı bu araştırmada inceleme sahası olarak ele alınmayacaktır.

Bunların dışında kültürel ve psikolojik açıdan özürlü bireyin gelişiminin sağlanması, erişilebilir kentsel mekanda sinema, tiyatro, müzik, dans, plastik sanat ve literatür etkinliklerine ulaşımının ve kullanımının sağlanması ile birebir ilişkilidir. Yine spor

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

eğlence ve dinlence olanaklarının yeter duruma getirilmesi eşit olanaklar sağlanması bakımından önemlidir. [Polat, 1998]

2.5.1 Özürlüler idaresi ve ilgili mevzuatlar

Ülkemizde Özürlüler ve onlara yönelik hizmetleri sağlayan ve planlayan, başbakanlığa bağlı T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesinde (www.ozida.gov.tr) ilgili mevzuat, araştırma kapsamında, ülkemizdeki durumun tespitine yönelik olarak incelenmiştir.

Bu araştırmada asıl değerlendirme kriteri olarak kabul edilen ADA Standartlarının kapsadığı yapısal düzenlemelere rastlanmamakla birlikte ülkemizdeki önemli düzenlemeler listelenmiştir.

Aşağıda tümü içerisinde seçilerek listelenen kimi düzenleme ve yönetmeliklerle ilgili detaylı ve güncel mevzuat kitabına aşağıdaki internet adresinden erişmek mümkündür.

http://www.ozida.gov.tr/yenimevzuat/mevzuatdoc.zip

Aşağıda içindekiler bölümü verilen mevzuat kitabında Özürlüler ile ilgili tüm yasa yönetmelik ve kanun hükmünde kararnameler ile daha önceki yasalarda özürlüler lehine yapılan değişikliklerin neler olduğunu açıklayan bölümler bulunmaktadır.

Mevzuat kitabının içindeki konular ve başlıklar aşağıdaki gibidir:

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Özürlüler kanunu ve ilgili Mevzuat

1. Anayasa ……..……..… 1
1.1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ……..…… 3

2. Kanunlar ……..……..…… 5

2.1. Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun …… 7
2.2. 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun …….……...…… 23
2.3. Belediye Kanunu …….…..... 26
2.4. Büyükşehir Belediyesi Kanun ……...……..…… 28
2.5. Deniz İş Kanunu ……...……..…. 29
2.6. Devlet Memurları Kanunu ……...…….....…….. 30
2.7. Emlak Vergisi Kanunu …….…….....…….. 32
2.8. Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ……...…….....…...…….. 33
2.9. Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun …….…… 35
2.10. Gelir Vergisi Kanunu …….....……. 37
2.11. Gümrük Kanunu ……...…… 38
2.12. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ……...……..…….. 39
2.13. İl Özel İdaresi Kanunu ……...……....…… 40
2.14. İlköğretim ve Eğitim Kanunu ……....…..…… 41
2.15. İmar Kanunu …….…..…….. 42
2.16. İş Kanunu …….……..….. 43

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

2.17. Kalıtsal Hastalıklarla Mücadele Kanunu ……..…….. 45
2.18. Karayolları Trafik Kanunu ……..…… 46
2.19. Kat Mülkiyeti Kanunu …….……..….. 47
2.20. Katma Değer Vergisi Kanunu ……...……...….. 48
2.21. Mesleki Eğitim Kanunu ……..…… 49
2.22. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun …..….. 50
2.23. Milli Eğitim Temel Kanunu ……..…….. 51
2.24. Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu ……..….. 52
2.25. Noterlik Kanunu ……...…..… 53
2.26. Nüfus Hizmetleri Kanunu ……...… 54
2.27. Özel Öğretim Kurumları Kanunu ……...… 55
2.28. Özel Tüketim Vergisi Kanunu ……. 56
2.29. Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ……..…..... 57
2.30. Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ……..... 59
2.31. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu …….……....…. 60
2.32. Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun 61
2.33. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu ……...…….. 62
2.34. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ……...… 69
2.35. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ……..... 70
2.36. Sosyal Sigortalar Kanunu …….……....……. 81
2.37. Terörle Mücadele Kanunu ……...…… 85
2.38. Türk Ceza Kanunu …….……..…… 89
2.39. Türk Medenî Kanunu ……..……....…… 90
2.40. Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu …….……..……. 91
2.41. Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ...…...…... 99

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

3. Kanun Hükmünde Kararnameler ……...…..……. 101
3.1. Özürlüler İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ……...……..……..… 103
3.2. Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ……..……...…… 115

4. Yönetmelikler …….…...…… 123

4.1. 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları İle Özürlü ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelik 125
4.2. Bakıma Muhtaç Özürlülere Yönelik Resmî Kurum ve Kuruluşlar Bakım Merkezleri Yönetmeliği ……...……...…… 135
4.3. Bakıma Muhtaç Özürlülerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik ……...…….....…… 152
4.4. Bakıma Muhtaç Özürlülere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği 161
4.5. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Muhtaç Aylığı ve Vakıf İmaret Yönetmeliği ……..…. 182
4.6. Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği ….……. 187
4.7. İşaret Dili Tercümanlığı Hizmeti Verecek Personelin Yetiştirilmesi İle Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik…….…… ...193
4.8. Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İşçi Olarak İstihdam Edilecek Özürlü ve Eski Hükümlülere Uygulanacak Sınav Yönetmeliği ……...…..…. 196
4.9. Karayolu Taşıma Yönetmeliği …….…….... 203
4.10. Karayolları Trafik Yönetmeliği …….....……... 204
4.11. Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik ……...…..... 208
4.12. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Sayısal Oyunlar Yönetmeliği…. 214
4.13. Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Devlet Tarafından Karşılanması ve Yeşil Kart Uygulaması Hakkında Yönetmelik ……..… 216

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

4.14. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ……..……....….. 231
4.15. Özel Mesleki Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik ……..… 283
4.16. Özürlü, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İstihdamı Hakkında Yönetmelik …….…... 288
4.17. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik …….……...… 297
4.18. Özürlüler Veritabanı Oluşturulmasına ve Özürlülük Bilgisinin Nüfus Cüzdanında Yer Almasına Dair Yönetmelik ……..…..…....….. 301
4.19. Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları İle Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelik …….....……. 308
4.20. Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik ……..……. 316
4.21. Sakatlık İndiriminden Yararlanacak Hizmet Erbabının Sakatlık Derecelerinin Tespit Şekli İle Uygulanması Hakkında Yönetmelik ….. 324
4.22. Sürücü Adayları ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları İle Muayenelerine Dair Yönetmelik ……..……. 329
4.23. Terör Eylemleri Nedeniyle Şehit ve Malul Olanların Yakınlarının ve Çalış abilecek Durumdaki Malullerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İstihdamı Hakkında Yönetmelik ……..…...….....……. 341
4.24. Türk İşaret Dili Sisteminin Oluşturulması ve Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik …….....…. 346
4.25. Yapılarda Özürlülerin Kullanımına Yönelik Proje Tadili Komisyonları Teşkili, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik …….....… 351
4.26. Yüksek Öğretim Kurumları Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği.....355

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

5. Genelgeler ……..…….. 359
5.1. Özürlüler ile ilgili 2002/58 Sayılı Başbakanlık Genelgesi ……...……..... 361
5.2. 2005 Özürlülerin İstihdam Yılı Konulu 2004/28 Sayılı Başbakanlık Genelgesi 364
5.3. Kamu Binaları, Kamuya Açık Alanlar ve Toplu Taşıma Araçlarının Özürlülerin Kullanımına Uygun Duruma Getirilmesi ile İlgili 2006/18 Sayılı Başbakanlık Genelgesi....……...…….…….. 366
5.4. Özürlülerin İstihdamı Hakkındaki 2006/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi 367
5.5. Malul,Gazi ve Engellilere Ait Araçların Park Etmeleri Konulu Genelge 368
5.6. Özürlülerin Kurumlarınca Karşılanmayan Giderleri Hakkındaki Genelge 370

6. Tebliğler ……...…..…. 373
6.1. Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 47) …….…… 375
6.2. Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 7) ……...…..…… 381
6.3. Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 222) …….…… 384
6.4. Gümrük Genel Tebliği (Seri No:2) ……..…….. 389

7. Kitapta Yer Almayan ve Özürlüleri İlgilendiren Mevzuata İlişkin Liste... 397
(T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

2.5.2. Özürlüler için Türk Standardları Enstitüsü'nce hazırlanan ve kabul edilen Standardlar

NUMARASI	TARİHİ	STANDARDIN ADI
TS 5355	1987/11	Koltuk değnekleri-ahşap
TS 6049	1988/10	Koltuk değnekleri-metal (erişkinler için)
TS 11183	1994/01	Ahşap baston
TS 6462	1989/01	Tekerlekli sandalye-katlanabilir

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

TS ISO 6440	1997/04	Tekerlekli sandalyeler-adlandırma, terimler ve tarifler
TS ISO/DIS 7176-1	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 1: statik denge tayini
TS ISO/DIS 7176-2	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 2: elektrikli tekerlekli sandalyelerin dinamik dengesinin tayini
TS ISO/DIS 7176-3	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 3:frenlerin etkinliğinin tayini
TS ISO/DIS 7176-4	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 4: elektrikle çalışan tekerlekli sandalyeler ve üç tekerleklilerin enerji tüketimi-teorik mesafe aralığının tayini
TS ISO/DIS 7176-5	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 5: boyutların, kütlenin ve dönüş alanın tayini
TS ISO/DIS 7176-6	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 6: elektrikli tekerlekli sandalyelerde azami hız, ivme ve gecikme tayini
TS ISO/DIS 7176-7	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 7: oturma yeri ve tekerlek boyutlarını ölçme metodu
TS ISO/DIS 7176-8	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 8: statik çarpma ve yorulma dayanıklılığı ile ilgili özellikler ve deney metodları
TS ISO/DIS 7176-9	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 9: elektrikli tekerlekli sandalyeler için iklim deneyleri
TS ISO/DIS 7176-10	1998/12	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 10: elektrikle çalışan tekerlekli sandalyelerde engel aşabilme tayini

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

TS ISO/DIS 7176-11	1997/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 11: deney mankenleri
TS ISO/DIS 7176-13	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 13: deney yüzeylerinin sürtünme katsayısının tayini
TS ISO/DIS 7176-14	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 14: elektrikli tekerlekli sandalyelerin güç ve kumanda sistemleri-özellikler ve deney metodları
TS ISO/DIS 7176-15	1998/04	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 15: bilgilendirme, dokümantasyon ve etiketlendirme ile ilgili kriterler
TS ISO/DIS 7176-16	1998/12	Tekerlekli sandalyeler-bölüm 16: döşenmiş bölümlerin tutuşmaya karşı direnci-özellikler ve deney metodları
TS 12559	1999/04	Tekerlekli sandalyeler için-yetkili tamir ve bakım servisleri-genel kurallar
TS prEN 12182	1998/04	Öözürlüler için teknik yardım malzemeleri-özellikler ve deney metodları
TS prEN 12183	1998/04	El ile sürülen tekerlekli sandalyeler- özellikleri ve deney metodları
TS prEN 12184	1998/04	Elektrikle çalışan tekerlekli sandalyeler, skuterler ve bunların şarj cihazları özellikleri ve den. met.
TS 4272	1984/04	Kemik tespit malzemesi (ımplantlar)-ortopedik cerrahide kullanılan paslanmaz çelik
TS 8286	1990/04	Ortopedik ımplantlar-işaretleme kuralları
TS 9112	1991/04	Cerrahi ımplantlar-ıntra-meduller tespit sistemleri- bölüm 2: meduler çiviler

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

TS 9391	1991/05	Cerrahi ımplantlar-metal kemik vidaları-bölüm 1: asimetrik dişli, küresel alt yüzlü kemik vida boyutları
TS 9392	1991/05	Cerrahi ımplantlar-tam ve yarım kalça eklemi protezi – bölüm 2: metal ve plastik malzemeden yapılan kalça eklem yatak yüzeyleri
TS 9393	1991/05	Cerrahi ımplantlar-kemik ve çivi telleri –bölüm 1: malzeme ve mekanik özellikler
TS 10231	1992/04	Femur başı protezi-metal (parsiel kalça eklemi protezi
TS 10797	1993/03	Ortopedik alet ve ımplantların bakım, taşıma ve kullanım kuralları
TS 9111	***Nisan 1991***	***Özürlü insanların ikamet edeceği binaların düzenlenmesi kuralları***
TS 12576	Nisan 1999	Şehir içi yollar-özürlü ve yaşlılar için sokak, cadde, meydan ve yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım kuralları
TS 12127	Şubat 1997	Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm ı:yer altı istasyon tesisleri tasarım kuralları
TS 12186	Nisan 1997	Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 2:yer üstü istasyon tesisleri tasarım kuralları
TS 11937	Ocak 1996	Şehir içi yollar-ışık kontrollu (sinyaliza) hemzemin kavşak tasarım esasları
TS 12460	Nisan 1998	Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 5 özürlü/yaşlılar için tesislerde tasarım kuralları
TS 12574	Nisan 1999	Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 10: istasyon içi işaret grafik tasarım kuralları
TS 12575	Nisan 1999	Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 11: sistem bilgi ve panoları

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

TS 12527	Şubat 1999	Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 14: istasyon platformu oturma elemanları
TS 12637	Nisan 2000	Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 22: bilet şekilleri tasarım kuralları
TS 12694	Ocak 2001	Demiryolu taşıtları-yolcu vagonları-özürlü yolcuların tekerlekli sandalye ile seyahatine uygun vagon düzenlemeleri

Çizelge 2.1. Özürlüler için türk standardları enstitüsünce hazırlanan ve kabul edilen standardlar (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

Yukarıda listesi yapılan özürlüler için düzenlenmiş standarlar Türk Standardları Enstitüsü Başkanlığı veya bağlı bölge müdürlüklerinden satın almak sureti ile temin edilebilir. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

2.5.3 Tip imar yönetmeliği ve sığınaklarla ilgili ek

Tip imar yönetmeliğinde,belediyelerin yetki sorumluluk alanları ve bunlarla ilgili kurallar ve imar planında bulunmayan düzenlemeleri de içermektedir. Belediyelere, imar planında yer almamış konularda karar verme yetkileri de veren yönetmelik;

Madde 3 - İmar Planlarında Açıklanmamış Ve Bu Yönetmelikte De Yer Almamış Hususlarda Lüzum Ve İhtiyaca Ve Civarın Karakterine Göre Uygulanacak Şekli Takdire, Belediye Yetkilidir. (Ek Fıkra: 2.9.1999 - 23804) Belediye, Mevzuat Ve Standartlarda Özürlüler Konusunda Getirilen Hükümlere Uymakla Ve Bunları Uygulamakla Yükümlüdür. Ayrıca, Belediye Yörenin Koşullarını Göz Önünde Bulundurarak Mevzuat Ve Standartlarda Yer Almayan Hususlarda Da Özürlülerle İlgili Gerekli Önlemleri Almaya Yetkili Ve Sorumludur. (3030 sayılı kanun kapsamı dışında kalan belediyeler tip imar yönetmeliği) (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Yukarıdaki madde ve benzeri maddeler ile özürlülere yönelik düzenlemelerinde belediye tarafında dikkate alınarak uygulanacağını düzenlemektedir. Özürlüler ile ilgili düzenlemelerin ek fıkralar ile yürürlüğe bağlandığı bu yönetmelikte bahsi geçen kimi noktaları sıralayacak olursak;

Madde 7 - Projeleri, Bayındırlık ve İskân veya Millî Savunma Bakanlıklarınca hazırlanacak ve onaylanacak yapılara ait projelerin Belediyece incelenmesi sırasında, yönetmeliğin Üçüncü Bölümünde belirtilen ölçü ve hükümlere bağlı kalınması mecburiyeti yoktur.

Ayrıca, umumi binalardan yalnız ayrık nizamda olanları ile sanayi bölgelerindeki tesisler, bu Yönetmeliğin bina derinlik ve yükseklikleri hakkındaki kayıtlarına ve yönetmelikte bu gibi binalar için yer verilenler dışında kalan iç ölçülere tabi değildir.

(Ek fıkra - RG: 2.9.1999 - 23804) Ancak, özürlülerin yaşamını kolaylaştırmak amacıyla özürlülerle ilgili Türk Standartları Enstitüsü standartlarına uyulması zorunludur.

(Değişik 3. fıkra - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Bu maddenin tatbikinde belediyece tereddüde düşülmesi halinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığından alınacak görüş doğrultusunda işlem yapılır.

Madde 10 - Belediye. uygun gördüğü yerlerde yapıların estetiği ile ilgili kurallar getirmeye yetkilidir.

(Ek fıkra - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Ancak bu kurallar özürlülerin ulaşabilirliğini engelleyemez.

Madde 14 - Kent bölgeleri tanımlan ve alan kullanış şartlan:

7. Çalışma alanları:

a) (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Merkezi iş alanı: İmar planlarında yönetim, sosyo-kültürel ve ticari amaçlı yapılar için ayrılmış bölgedir. Bu bölgede büro, işhanı, gazino, lokanta, çarşı, çok katlı mağaza, banka, otel, sinema, tiyatro gibi sosyal kültürel tesisler, yönetimle ilgili tesisler, özel eğitim ve özel sağlık tesisleri ve benzeri yapılar yapılabilir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

b) Sanayi bölgesi: İmar planlarında her türlü sanayi tesisleri için ayrılmış alanlardır. Bu bölge içerisinde amaca göre hizmet görecek diğer yapı ve tesisler de yapılabilir.

2. Sosyal ve kültürel altyapı alanları:

a) Yeşil alanlar: Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlene ve kıyı alanları toplamıdır. Metropol ölçekteki fuar, botanik ve hayvan bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır.

aa) Çocuk bahçeleri: 0-5 yaş grubunun ihtiyaçlarını karşılayacak alanlardır. Bitki örtüsü ile çocukların oyun için gerekli araç gereçlerinden büfe, havuz, pergole ve genel heladan başka tesis yapılamaz.

ab) Parklar: Kentte yaşayanların yeşil bitki örtüsü ile dinlenme ihtiyaçlarına cevap veren alanlardır. Îmar planındaki park alanlarının içerisinde park için gerekli başka tesisler gösterilmemişse, ancak büfeler, havuzlar, pergoleler, açık çayhane ve genel heladan başka tesis yapılamaz. Lüzumu halinde açık spor tesisleri yapılır.

ac) (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Piknik ve eğlence (rekreasyon) alanları: Kentin açık ve yeşil alan ihtiyacı başta olmak üzere, kent içinde ve çevresinde günü birlik kullanıma yönelik ve imar planı kararı ile belirlenmiş; eğlence, dinlenme, piknik ihtiyaçlarının karşılanabileceği lokanta, gazino, kahvehane, çay bahçesi, büfe, otopark gibi kullanımlar ile, tenis, yüzme, mini golf, otokros gibi her tür sportif faaliyetlerin yer alabileceği alanlardır. Bu alanda yapılacak yapıların emsali (0.05) i, yüksekliği (6.50) m.yi geçemez."

b) Spor ve Oyun alanları: Spor ve oyun ihtiyaçlarını karşılayan alanlardır. Bu alanlarda kent ölçekleri hiyerarşisine göre gerekli spor ve oyun alanları bulunur. Bunlar futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, buz pateni v.b. gibi spor faaliyetlerini ihtiva eden açık ve kapalı tesis alanlarıdır.

(Ek fıkra - R.G.: 2.9.1999 - 23804) (1) ve (2) numaralı bentlerde belirtilen çalışma, sosyal ve kültürel altyapı alanlarında yapılacak tüm yapı, tesis ve açık alan düzenlemelerinin, özürlülerin de ulaşmasını ve kullanmasını sağlayacak şekilde Türk Standartları Enstitüsü standartlarına uygun olarak yapılması zorunludur. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Yukarıda belirtilen son ek fıkra da, kent içi çalışma ve rekreasyon alanları için özürlülerin ulaşabilirliğinin sağlanması düzenlemesi de getirilmektedir. Bunların her biriside TSE standartlarına bağlanmıştır.

Madde 16 Yapı düzenine ait tanımlar bölümünün 27. fıkrası şu şekildedir.

> 27) (Ek - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uyamama durumunda olup; bağımsız hareket edebilmesi için yapılarda ve açık alanlarda özel fiziki düzenlemelere gereksinim duyan kişidir. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

Bu fıkra ile özürlü kişi tanımlaması yönetmelikte yer bulmuştur. Özel fiziki düzenlemeler ile tanımlanan TSE tarafından belirlenen standartlar olmaktadır. Bu tanım ve maddeler ile mimari engellerin yapılardan kaldırılması gerekliliği 2.9.199 tarihli ek maddeleri ile yönetmeli eklemlenerek önemli bir eksikliğin giderilmesi yönünde bir başarı sağlanmış görülmektedir.

Yönetmeliğin diğer kısımlarında ise yapı içindeki çeşitli yapı elemanlar, asansör merdiven koridor, kat yükseklikleri gibi düzenlemelerin içerisinde de özrlülerin yaşamlarına engel olunmaması bir zorunluluk olarak açıkça belirtilmiştir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Serpinti Sığınaklarının Özellikleri ve Yapılışları
Madde 7 - (Değ. 1. Fıkra - RG: 2.9.1999 - 23804) Özel sığınaklardan olan serpinti sığınaklarının inşasında aşağıdaki hususlara uyulur.

e) Hijyen tedbirleri: Çöplerin ve insan pisliklerinin kolayca atılmasını sağlayıcı özellikte olmalı, mümkünse kanalizasyona bağlanmalı ve alafranga helâ kullanılmalıdır.
(Ek fıkra - RG: 2.9.1999 - 23804) Serpinti sığınaklarında, özürlülere ilişkin standartlar da dahil olmak üzere Türk Standartları Enstitüsünce hazırlanan tüm standartlara uyulur. Türk Standartları Enstitüsü standartlarının yukarıdaki ölçü ve miktarlardan daha küçük olması halinde bu madde hükümleri geçerlidir. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

2.5.4 3294 sayılı sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik kanunu

Madde 1 - (Değişik: 16/6/1989 - 3582/1 md.)
Bu Kanunun amacı; fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir.

(Ek: 30/5/1997 - KHK-572/17 md.) Ancak, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir alan özürlülerin, tedavi giderleri ile fonksiyon kazandırıcı ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarca karşılanamayan kısmı bu Kanun kapsamındadır. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Yardımlaşma fonunun gelirleri ile ilgili madde 4 de belirtilenlere göre, Trafik para cezaları hasılatının yarısı, özürlüler ile ilgili projelerin desteklenmesi için özürlüler idaresine aktarılmaktadır.

Bu maddenin (d) bendi uyarınca vergi daireleri ve saymanlıklarca, tahsil edilen fona ait paralar, tahsilatın yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenecek esaslara göre, T. C. Merkez Bankasındaki fon hesabına gönderilir.(1)

(Ek: 25/3/1997-KHK-571/36 md.) Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından özürlülere yönelik olarak hazırlanan veya hazırlatılan projeler ile Başkanlığın bu konudaki faaliyetlerinde kullanılmak üzere, bu maddede sayılan gelirlerin % 5'e kadarı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu kararıyla Başbakanlığa bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığı emrine tahsis edilebilir. Bu amaçla tahsis edilen kaynak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu'nun onaylayacağı projeler için kullanılır. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

2.5.5 58 sayılı T.C Başbakanlik özürlüler genelgesi personel ve prensipler genel müdürlüğü

Sayı:B.02.0.PPG.0.12-320-20515 3Aralık2002

Konu : GENELGE 2002/58

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, ülkemiz nüfusunun yaklaşık % 12'si, sayıları 8 milyonu bulan özürlü vatandaşlarımızdan oluşmaktadır. Özürlü vatandaşlarımızın ,başkalarının yardımına muhtaç olmadan kendi kendilerine yetebilmelerinin sağlanması, fırsat eşitliğinin gerçekleştirilmesi ve topluma üretici bireyler olarak kazandırılmaları büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla, özürlülerin sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlarının çözüme kavuşturulmasına yönelik çeşitli düzenlemeler yapılmış bulunmaktadır.

Ancak, bu düzenlemelerin yaşama geçirilmesi ve özürlü vatandaşlarımızın uygulamada karşılaştıkları giderilmesini teminen, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan yönetici ve diğer personel, özürlü vatandaşlarımıza gereken kolaylığı gösterecek ve ilgili düzenlemelerin yanı sıra aşağıda belirtilen hususlara titizlilikle uyacaklardır.

1-Kamu kurum ve kuruluşları,istihdam zorunlu özürlü personel kontenjanlarını açık tutmayarak süresi içinde sınav açacak , özürlülerin eğitim gördükleri alanlarda,eğitim düzeylerine,mesleki bilgi ve becerilerine uygun iş ve görevlerde istihdamlarının sağlanması için özen gösterilecektir. Özürlülerin istihdamına yönelik olarak açılacak sınavlarda; ülkemiz koşullarına uygun katılma şartlarının aranmasına , ilkokul ve ilköğretim mezunu özürlülerin de istihdamına olanak sağlanmasına , sınava girebilme yaşının en üst sınırda tutulmasına ve sınav soruları ile sınavlarda görevli refakatçilerin seçiminde özürlülerin ve özür guruplarının özel durumlarının göz önünde bulundurulmasına önem verilecektir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

İşyerlerinde özürlülerin çalışmalarını kolaylaştıracak ve iş verimini artıracak araç-gerecin temin edilmesi ,mekan ve çalışma koşullarına ilişkin uygun düzenlemelerin yapılması ,özürlü çalıştırma zorunluluğuna uymayan işveren veya vekilince ödenmesi gereken para cezalarının tahsili ve tahsil edilen para cezalarının Maliye Bakanlığı ile eşgüdüm sağlanarak,nemalandırılması hususlarında azami titizlik gösterecektir.

2-Yerel yönetimler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ,fiziksel çevrenin özürlüler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için, cadde, sokak, meydan, yeşil alanlar, çocuk bahçeleri, müzeler, sergi alanları, parklar, piknik ve eğlence alanları, spor ve oyun alanları, otoparklar gibi kentsel, sosyal, teknik alt yapı alanlarının, turizm, eğitim, sağlık ve kültür tesis ve yapıları ile binaların, özürlülerin fiziki çevreye ulaşabilirliğini sağlamak amacıyla, TSE standartları ve imar mevzuatında 2 Eylül 1999 tarih ve 23804 sayılı resmi gazete de yayınlanarak yürürlüğe giren "3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik", "Belediye ve Mücavir Alan Sınırları İçinde ve Dışında Planı Bulunmayan Alanlarda Uygulanacak İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ", "İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik", "Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik " , "Otopark Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik " 13 Temmuz 2000 tarih ve 24108 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanarak yürürlüğe giren "3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"de öngörülen düzenlemelere uygun olmasını sağlayacaklardır. Kentlerimizde yaya trafiğine ayrılmış bulunan kaldırımların ve yaya geçitlerinin özürlü vatandaşlarımız tarafından güvenli bir şekilde kullanılmalarını sağlamak üzere, buralara trafik kurallarına aykırı şekilde motorlu araçların park etmesi ve diğer engellerin konulması önlenecektir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Öncelikle özürlülerin ağırlıklı olarak ilişkide bulunduğu valilik, kaymakamlık,belediyeler, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, SHÇEK hizmet birimleri, eğitim kurumları,
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu olmak üzere ,tüm kamu kurum ve kuruluşları,hizmet binalarının giriş-çıkışları ile fiziksel çevreyi özürlülerin ilgili birimlere rahatlıkla ulaşabilmelerini sağlayacak şekilde imar mevzuatı ve TSE standartlarına uygun olarak düzenleyeceklerdir.

Bunların yanı sıra ; hastane, otogar, gar, havalimanı, tren istasyonu, liman gibi insan hareketlerinin yoğun olduğu yerlerde, hizmetlerden yararlanmak isteyen özürlüler için fiziksel engelleri aşma ve ulaşabilirliği sağlamada ilgili kurum ve kuruluş görevlilerince yardımcı olunacak,konuyla ilgili personelin bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi kurumlar tarafından sağlanacaktır.

3-Ulusal düzeyde kabul edilen 10-16 Mayıs Sakatlar Haftasının ilk günü ile 3 Aralık Dünya Özürlüler Gününde ,özürlülere yönelik faaliyet gösteren Konfederasyon,bağlı federasyonlar ve derneklerin kamu görevlisi olan yönetim kurulu üyeleri ile kamuda görev yapan tüm özürlüler idari izinli sayılacaklardır. Olumsuz hava koşulları nedeniyle valiliklerce okulların tatil edilmesi halinde aynı bölgedeki kamu görevlisi özürlüler,ayrıca bir talimat ve talebe gerek kalmadan ,belirlenen tatil süresince izinli sayılacaklardır.

4-Özürlülere yönelik faaliyet gösteren tüm resmi ve özel eğitim kurumları ile rehabilitasyon merkezlerinin özürlü çocukların eğitimleri için gerekli özel araç-gereç ile materyaller bakımından tam donanımlı olmaları ve eğitim sürecinin sosyal kültürel faaliyetler ve kaynaştırma programlarıyla desteklenmesi sağlanacaktır.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Ayrıca,kurum ve merkezler dışında kalan özürlülerimizin eğitimleri ve ihtiyaçları için gereken tedbirler alınacak,eğitimleri için gereken araç ve gereçler ile ortez,protez tekerlekli sandalye,koltuk değneği, baston, işitme cihazı gibi ihtiyaçlarının kurumlarca karşılanmayan tamamı veya kısımlarının , İl ve İlçelerde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarından 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda, geciktirilmeden karşılanması için gerekli tedbirler alınacaktır.

5- Özürlüler İdaresi Başkanlığının vermiş olduğu Özürlü Kimlik Kartı,özürlülere tanınan hak ve hizmetlerden yararlanılması için yeterli ve geçerli bir belgedir. Özellikle belediyeler, TCDD, THY, Devlet Tiyatroları olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları özürlülere yönelik hizmetlerde Özürlü Kimlik Kartını esas alacaklardır.

6-Özürlü kişilere yönelik sağlık ve tıbbi rehabilitasyon hizmetlerine gereken önem verilecek,ağır özürlülere öncelikle hizmet verilecek,sosyal güvencesi olmayan özürlü yurttaşlarımızın sağlık sorunların çözümlenmesine ve tedavilerine gayret gösterilecektir. Herhangi bir sosyal güvencesi olmayan özürlü vatandaşlarımızın sağlık kurulu raporlarının düzenlenmesinde bağış,evrak parası gibi herhangi bir nedenle ücret talep edilmeyecektir. Avrupa Birliğine katılım sürecinde nemli adımlar attığımız bugünlerde, kamu kurum ve kuruluşlarınca 2003 Avrupa Özürlüler Yılına yönelik çalışmalar yürütülecek,engellilerin fiziki güçlükleri aşması için gerekli önlemler ivedilikle alınacaktır. Kamu kurum ve kuruluşları,özürlülere yönelik tüm etkinlik ve çalışmaların planlama ve uygulamasını Türkiye Sakatlar Konfederasyonu başta olmak üzere özürlülere hizmet amaçlı çalışmalarını yürüten sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde yürüteceklerdir.

Bilgilerini ve gereğini önemle rica ederim.

ABDULLAH GÜL BAŞBAKAN

(T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

2.5.6 Özürlüler İdaresi Başkanlığı teşkilat ve görevleri hakkında kanun hükmünde kararname

ÖZÜRLÜLER İDARESİ BAŞKANLIĞI TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Kanun Hük.Kar.nin Tarihi : 25/3/1997 No:571
Yetki Kanununun Tarihi : 3/12/1996 No:4216
Yayımlandığı R.G.Tarihi : 30/5/1997 No:23004 Mük.
V.Tertip Düsturun Cildi : 36

BİRİNCİ KISIM
Amaçlar ve Görevler
Amaç

Madde 1 - Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, özürlülere yönelik hizmetlerin düzenli, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini temin etmek için; ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, özürlüler ile ilgili ulusal politikanın oluşmasına yardımcı olmak, özürlülerin problemlerini tespit etmek ve bunların çözüm yollarını araştırmak üzere Başbakanlığa bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nın kurulmasına, teşkilat e görevlerine dair esasları düzenlemektir.

Başbakan, bu teşkilatın yönetimi ile ilgili yetkilerini gerekli gördüğü takdirde bir Devlet Bakanı vasıtasıyla kullanabilir. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

Bu amaçla kurulan teşkilatın görev ve sorumluluklarının sıralandırğı bu kararnamenin devamında, özürlüler ile ilgili uluslar arası düzenlemelerin takip edileceği ve mimari düzenlemelerde karşılaşılan engellerin kaldırılmasının

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

görevlerden biri olarak belirtildiği görülmektedir. Ayrıca özürlüler şurası düzenlenmesi ile ilgili hükümlerde kuruluşla ilgili kararnamede belirtilmektedir.

Sosyal Hayata Uyum Dairesi Başkanlığı

Madde 11 - Sosyal Hayata Uyum Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Özürlülerin sosyal hayata uyumları konusunda ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliği sağlamak,

b) Özürlülerin sosyal hayata uyumları konusunda teklif ve projeler hazırlamak ve hazırlatmak, bunları incelemek, değerlendirmek ve uygulatmak.

c) Özürlülerin günlük hayatlarında karşılaştıkları fiziki ve mimari engellerin kaldırılması ve bu konudaki standartların belirlenmesi için teklifler hazırlamak ve hazırlatmak,

d) Özürlülerin topluma uyumunu kolaylaştırmak için sosyal yardım kaynaklarının etkin ve verimli kullanımını düzenlemek üzere ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak,

e) Kamuya açık sosyal, kültürel ve sportif tesis ve alanlar ile kitle iletişim ve ulaşım araçlarından özürlülerin faydalanmasını sağlayıcı tedbirleri araştırmak, değerlendirmek ve teklifler hazırlamak,

f) Başkanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

2.5.7 572 sayılı kanun hükmünde kararname

Bu kararname ile özürlüler ile ilgili olan ve onlarının devlet gözündeki durumlarını tanımlayan, çeşitli olanaklar ve hakları belirleyen ve bunun yanı sıra da fiziki düzenlemelerin önünü açan önemli bir kararname olarak görülmektedir. Çeşitli yasa ve düzenlemelere aşağıdakiler gibi ek maddeler getirmektedir.

Bazı Kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin düzenlemeler, 3/12/1996 tarihli ve 4216 sayılı kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 30/5/1997 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Ek madde 1- Fiziksel çevrenin özürlüler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur."

.

.

Madde 4- 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesine 77 nci bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"78) Bu maddede sayılan her türlü yapılar ve çevresinin, yolların, park, bahçe ve rekreasyon alanlarının, sosyal ve kültürel hizmet alanları ile ulaşım araçlarının özürlülerin kullanımına ve ulaşabilirliğine uygun olarak yapılmasını sağlamak ve denetlemek, (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

2.5.8 İmar kanunu

İmar kanununda, aşağıda belirtilen ek madde ile yukarıda bahsedilen kanun hükmündeki kararname uyarınca, fiziksel çevrenin özürlülerin ulaşılabilir ve yaşanılabilir olarak düzenlenmesi hükme bağlanmış ve bu hüküm TSE düzenlemelerine bağlanmıştır.

2960 SAYILI BOĞAZİÇİ KANUNU İLE İLGİLİ HÜKÜMLER EK MADDE 1 - (KHK/572 - 30.5.1997) Fiziksel çevrenin özürlüler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

2.5.9. 3194 - 3.5.1985 sayılı otopark yönetmeliği

3194 sayılı İmar Kanununun 37 nci ve 44 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan bu Yönetmeliğin amacı, yerleşme yerlerinde araçların yol açtığı, trafik sorunlarının çözümü için otopark yapılmasını gerektiren bina ve tesislerin neler olduğunun ve otopark ihtiyacının miktar, ölçü ve diğer şartlarının tesbit ve giderilme esaslarını aynı Kanunun 5 inci maddesinde tanımlanan ulaşım sistemlerini ve problemlerinin çözümünü gösteren imar planlarına uygun olarak düzenlemektir

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

g) (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.2) Otoparkların giriş ve çıkışlarının yeterli olması, iç ve dış trafiği aksatmayacak şekilde düzenlenmesi mecburidir. Otoparklarda, İmar Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine uyularak yangına karşı gereken önlemlerin alınması, özürlülerin kullanımına dönük düzenlemelerin yapılması zorunludur. Ayrıca, özürlülere ilişkin standartlarda dahil olmak üzere Türk Standartları Enstitüsünce hazırlanan ilgili tüm standartlara uyulur. Standartların bu Yönetmelikte belirlenen ölçü ve miktarlardan daha az olması halinde Yönetmelik hükümleri geçerlidir. Bu düzenin sağlanmasından ve yürütülmesinden belediyeler ve valilikler sorumludur.

ı) (Ek - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.2) Umumi bina ve bölge otoparkları ile genel otoparkların giriş-çıkış ve asansörlerine en yakın yerlerinde birden az olmamak şartıyla, her 20 park yerinden birinin özürlü işareti konularak özürlüler için ayrılması zorunludur.

GEÇİCİ MADDE 7- (Ek - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.4) Mevcut umumi bina, bölge ve genel otoparklarında bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde özürlüler için belirtilen şartlarda otopark yeri ayrılır. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

2.5.10 18916 sayılı plan yapımına ait esaslara dair yönetmelik

Madde 10- (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.4) Hazırlanacak her ölçekteki imar planlarının yapım ve değişikliklerinde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile gelecekteki gereksinimleri göz önünde tutularak sosyal ve teknik donatı alanlarında EK-1 deki tabloda belirtilen asgari standartlara uyulur.

Planlarda, özürlülerin kentsel kullanımlar, sosyal ve teknik altyapı alanlarına ulaşımını ve kullanımını sağlayıcı ve kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması amacıyla özürlülere yönelik her türlü mevzuat ve Türk Standartları Enstitüsü standartları dikkate alınır. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

Bayındırlık bakanlığından yayınlanan bu yönetmelikte bahsi geçen Ek-1 deki tablo aşağıdaki gibidir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

EK- 1 (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.10)

Kentsel, Sosyal ve Teknik Alt Yapı(1)

Nüfus	0-15.000	15.000-45.000	45.000-100.000	100.000-+
Kreş+anaokulu	1 m2/kişi	1 m2/kişi	1 m2/kişi	1 m2/kişi
İlköğretim(2)	4 m2/kişi	4 m2/kişi	4.5 m2/kişi	4.5 m2/kişi
Ortaöğretim(2)	3 m2/kişi	3 m2/kişi	3 m2/kişi	3 m2/kişi
Aktif Yeşil Alan(3)	10 m2/kişi	10 m2/kişi	10 m2/kişi	10 m2/kişi
Sağlık Tesisi Alanları(2)	2 m2/kişi	2 m2/kişi	3 m2/kişi	4 m2/kişi
Kültürel Tesis Alanları	0.5 m2/kişi	1 m2/kişi	2 m2/kişi	2.5 m2/kişi
Sosyal Tesis Alanları(4)	0.5 m2/kişi	0.5 m2/kişi	1 m2/kişi	1.5 m2/kişi
Halk Eğitim Merkezi	0.4 m2/kişi	0.4 m2/kişi	0.4 m2/kişi	0.4 m2/kişi
Dini Tesis Alanları	0.5 m2/kişi	0.5 m2/kişi	0.5 m2/kişi	0.5 m2/kişi
İdari Tesis Alanları	3 m2/kişi	3.5 m2/kişi	4 m2/kişi	5 m2/kişi
Teknik Alt Yapı (yol ve otopark hariç)	1 m2/kişi	2 m2/kişi	3 m2/kişi	4 m2/kişi

(1) Alan hesabında, planlamaya esas olan projeksiyon nüfusu dikkate alınır.

(2) Özel sağlık ve özel eğitim tesisi alanları, (EK- 1a) ve (EK- 1c) de belirtilen alan büyüklüklerinin altına düşülmemek kaydıyla imar planı kararıyla ayrılabilir.

(3) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında yapılacak olan planlamalarda aktif yeşil alan miktarı, kişi başına 14 m2 alınmak suretiyle belirlenecektir.

Bu tablodaki diğer kullanışlar ise gerek duyulması halinde kullanılır.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

(4) Sosyal tesis alanları; huzurevi, rehabilitasyon merkezi, güçsüzler evi, yetiştirme yurdu gibi alanları kapsamaktadır.

EK- 1a (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.10)

Eğitim Tesisleri

	Alan Büyüklüğü (m2)
Anaokulu	3 000 - 5 000
İlköğretim okulu	8 000 - 15 000
Lise, Anadolu Lisesi, Ticaret Lisesi, Kız Meslek Lisesi, İmam Hatip Lisesi	10 000 - 15 000
Endüstri Meslek Lisesi, Çok Programlı Lise(1)	20 000 - 30 000
Pratik sanat okulu	3 000 - 5 000
Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Otelcilik Meslek Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi	20 000 - 30 000
Halk Eğitim Merkezi	4 000 - 8 000

(1) Bu okulların varsa atölyeleri ve uygulama birimleri için ilave alan ayrılır.

EK- 1b (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.10)

Sosyal ve Kültürel Tesisler

	Asgari Alan Büyüklüğü (m2)
Kütüphane	
- Küçük ilçe tipi	1 250
- Büyük ilçe tipi	2 000
- İl tipi (300 kişi)	1 050
- İl tipi (400 kişi)	1 070
Yurt (200 yatak)	2 500
Kreş	2 000
Huzurevi	7 500
Yetiştirme yurdu	10 000

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Rehabilitasyon	5 000
Güçsüzler evi	10 000

EK- 1c (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.10)

Sağlık Tesisleri

	Asgari Alan Büyüklüğü (m2)
Köy tipi sağlık ocağı	2 240
İlçe tipi sağlık ocağı	2 300
İlçe tipi sağlık evi	1 050
Sağlık merkezi (15 yatak)	2 300
Hıfzısıhha enstitüsü	3 200
Halk sağlığı laboratuvarı	1 000
Dispanser-semt polikliniği	5 000
Ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezi	1 050
Ağız ve diş sağlığı merkezi(1)	
Acil yardım ve kurtarma istasyonu(1)	
Doğum ve çocuk bakım evleri (75-250 yatak)(1)	
Devlet hastaneleri (25-700 yatak)(1)	
İhtisas hastaneleri(1)	
Fizik tedavi ve rehabilitasyon hastaneleri(1)	

(1) Yatak başına (130) m2 alan ayrılır.

EK- 1d (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.10)

Resmi Tesisler

Hükümet konağı

İlçelerde yapılacak yeni tip hükümet konakları için en az aşağıda belirtilen büyüklükte alan ayrılır.

a- 100 x 75 m.

b- 80 x 70 m.

c- 75 x 75 m.

Cezaevleri

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

	Asgari Alan Büyüklüğü (m2)	Azami meyil (%)
500 kişilik	17 000	5
150 kişilik	9 200	5
K1 tipi cezaevi	1 500	5
K2 tipi cezaevi	400	5
E tipi cezaevi	14 000	5

EK- 1e (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804 / m.10)

Camiler

	Asgari Alan Büyüklüğü (m2)
Küçük cami	2 500
Orta cami (semt cami)	5 000
Büyük merkez cami	10 000

Dini yapılar içerisinde yer alan tüm yapılanmalar tabloda belirlenmiş olan asgari alan kapsamında değerlendirilir. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

2.5.11. 18916 sayılı plansız alanlar imar yönetmeliği

Bu Yönetmeliğin amacı belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan ve plânı bulunmayan alanlardaki yapılaşmaların fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamaktır.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

34) (Ek - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uyamama durumunda olup, bağımsız hareket edebilmesi için yapılarda ve açık alanlarda özel fiziki düzenlemelere gereksinim duyan kişidir. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

(*) "Yerleşme Alanları ile İlgili Genel Esaslar" olan 3. Bölüm başlığı 2.9.1999 tarih ve 23804 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmeliğin 4. maddesi hükmü gereğince "Genel Esaslar" olarak değiştirilmiştir.

Madde 5 - Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda lüzum ve ihtiyaca, civarın karakterine göre uygulanacak şekli takdire, belediye ve mücavir alan sınırları içinde, Belediyeler; dışında ise, Valilikler yetkilidir.
(Ek fıkra - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Ancak her koşulda özürlülerle ilgili Türk Standartları Enstitüsü standartlarına uyulması zorunludur.

Madde 8- (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Türk Standartları Enstitüsü tarafından özürlüler için belirlenen ve bu Yönetmelikte yer alan standartlar hariç, bu Yönetmeliğin, 2/9/1997 tarihli ve 23098 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine aykırı hükümleri afet bölgelerinde uygulanmaz. Ancak, afet bölgelerinde yapılacak yapılarda da Türk Standartları Enstitüsü tarafından özürlüler için belirlenmiş standartlara uyulması zorunludur.
Madde 25- (Değişik madde ve başlığı - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Her müstakil konutta en az;
1 oturma odası,
1 yatak odası veya nişi,
1 mutfak veya yemek pişirme yeri,
1 banyo veya yıkanma yeri,

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

1 hela, bulunur.
3 veya daha az odalı konutlarda yıkanma yeri ile hela aynı yerde olabilir.
Hol ve koridor genişlikleri (1.10) m.den az olamaz.
Yukarıda belirtilen bu piyesler ile koridor ölçüleri özürlülerin de kullanımını sağlayacak standartlara uygun olmalıdır.

Madde 29- (Değişik - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Merdiven kolu ve sahanlık genişlikleri ile merdiven basamaklarının ölçüleri ve bunların yapımına ilişkin koşullar aşağıda belirlenmiştir.
a) Merdiven kolu ve sahanlık genişlikleri:
Ortak merdivenler ve sahanlıklar konut yapılarında (1.20) m.den, diğer yapılarda (1.50) m.den az olamaz. Çatıya ve bodrum katlarına ulaşan ortak merdivenler ile servis merdivenlerinde de bu ölçülere uyulur. Bu merdivenler ahşap olamaz.
Merdiven evlerinin bina cephesinden, çatıdan veya ışıklıktan doğrudan ışık alması ve merdivenlerin çatıya ve bodrumlara ulaştırılması zorunludur.
Merdiven basamakları ve sahanlık ölçülerine dair Türk Standartları Enstitüsü standartlarının yukarıdaki ölçü ve miktarlardan küçük olması halinde bu madde hükümleri geçerlidir.
Merdivenlerin her iki tarafında da özürlülerle ilgili Türk Standartları Enstitüsü standartlarına uygun korkuluk ve küpeşte yapılması zorunludur.

Kapalı Çarşılar ve Pasajlar
Madde 31 - 1) Bina alanı içinde yapılan geçitli kapalı çarşıların ve pasajların temiz iç yüksekliği (3.50) m. den geçit genişlikleri ise (30.00) m. ye kadar uzunluktaki kapalı geçitlerde (3.00) m., daha uzunluklarında (4.00) m. den az olamaz. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)
2) Kapalı çarşıların ve pasajların en az 2 girişi olması şarttır. Aynı binada başka maksatlarla kullanılan bölümler veya katlar varsa buraların kullanılmasına ait giriş, asansör, geçit ve benzeri tesisler, çarşının kullanılmasıyle ilgili olan bu gibi tesislerden tamamen ayrı tertiplenir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

3) (Ek - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Kapalı çarşı ve pasajların birden fazla katlı olmaları halinde her bir kat arasında 29 uncu maddedeki şartlara uygun merdiven olması ve özürlülerin kullanımına uygun düzenlemelerin yapılması zorunludur. Pasaj giriş ve çıkışlarının merdivenle sağlanması gerektiği hallerde pasaj giriş-çıkış kapılarından en az biri özürlülerin giriş-çıkışına ve pasaj içine ulaşımına uygun olarak düzenlenir.

Sıhhi Tesisler
Madde 32 - Umumi binalarla otel, işhanı ve benzerlerinde ihtiyaca göre en az (10) tonluk su deposu bulunacaktır. Bu gibi binalarda en çok 25 kişi için, sinema ve tiyatrolarda en çok 50 kişi için 1 kadın ve 1 erkek helası ile lüzumu kadar pisuvar ve lavabo yapılması gereklidir.
(Ek fıkra - R.G.: 2.9.1999 - 23804) Tüm umumi binalarda özürlüler için en az 1 kadın, 1 erkek olmak üzere standardına uygun hela, pisuvar ve lavabo yapılması zorunludur. (T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

2.5.12 İkinci Özürlüler Şurası Kararları

26-28 Eylül 2005 tarihleri arasında toplanan ve bu araştırma süregelmekte iken yapılan 2. Özürlüler Şurası kararları da aşağıda listelenmiştir.

Bu kararların ülkemizdeki çalışmaların düzeyi ve kapsamının belirtilmesi için araştırmaya eklenmiştir.

Bu ve diğer benzeri çalışmalar ve raporlar ile ilgili olarak www.ozida.gov.tr Internet adresindeki bilgi bankası bağlantısından yararlanılabilir.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

FİZİKSEL ÇEVRE

1. Fiziksel çevrenin engellilere yönelik düzenlenmesinde araştırma, planlama, tasarım ve uygulama aşamasında çalışmalar işbirliği içinde yapılmalıdır. Türkiye Sakatlar Konfederasyonu, federasyonlar ve bağlı dernekler, ilgili sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimlerin ilgili birim temsilcileri ve üniversitelerin ilgili birimleri, ilgili meslek odalarından görüşler alınmalıdır. Yerel yönetimlerin ilgili birimleri, kamu ve özel sektörün engellilerle ilgili yapacağı proje çalışmalar için Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı eşgüdümü sağlayacak biçimde yapılandırılmalıdır.

Sorumlu Kuruluş : Türkiye Sakatlar Konfederasyonu, federasyonlar ve bağlı dernekler, ilgili sivil toplum kuruluşları, ilgili meslek odaları, yerel yönetimlerin ilgili birim temsilcileri ve üniversitelerin ilgili birimleri, Özürlüler İdaresi Başkanlığı.

Süre: Sürekli

2. Engellilerin erişebilirliğinin sağlandığı binalar ve projelerin ilgili bakanlıklar ve kurumlar tarafından ödül ve kredi kolaylıkları ile teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Sorumlu Kuruluş: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, ilgili meslek odaları, yerel yönetimler.

Süre: Sürekli

3. Engellilere yönelik araştırma ve uygulama projelerinin (yapı, ulaşım, iletişim vb.) ülke genelinde yerel koşullar ve gereksinmeler göz önünde bulundurularak dengeli bir biçimde dağılımı sağlanmalıdır.

Sorumlu Kuruluş: DPT, TÜBİTAK, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, ilgili meslek odaları, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, yerel yönetimler.

Süre: Sürekli

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

4. Yeni yapılacak tüm eğitim kurumlarının fiziki şartları engellilerin rahatça eğitim göreceği şekilde düzenlenmeli ve mevcut yapılarda engellilerin rahatça eğitim görebilmeleri için standartlara uygun olarak gerekli değişiklikler yapılmalıdır. Yalnız fiziksel çevre düzenlemesine gereksinim duyan engelliler için ayrı okul yapımından vazgeçilmelidir. Rehablitasyonda toplumla kaynaştırma şarttır ve normal okullarda mimari engeller kaldırıldığında engelli çocukların diğer çocuklarla birlikte eğitim olanaklarından yararlanmaları mümkün olacaktır. Bu gerçekleşinceye kadar bugün var olan özel eğitim okullarının uygun fiziksel koşullara kavuşturulması gerekmektedir..

Sorumlu Kuruluş : MEB, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, üniversiteler, yerel yönetimler.

Süre: Kısa vade

5. Engelli bireylerin erişilebilirliğinin sağlanması için mevcut yapılarda gerekli iyileştirmelerin yapılması, engellilere bilgilendirme ve yönlendirme hizmeti veren rehberlik bürolarının öncelikli olarak fiziksel koşullarının iyileştirilmesi sağlanmalıdır.

Sorumlu Kuruluş: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, yerel yönetimler, MEB, Sağlık Bakanlığı.

Süre: Kısa vade

6. Milli Eğitim Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından kurulan veya bu kurumlara bağlı özel rehablitasyon ve eğitim merkezlerinin erişilebilirliğinin gerektirdiği temel ilkeler belirlenmelidir. Açılacak merkezlerin konut alanlarında veya bu alanlara yakın yerlerde olması, mümkün olduğunca bağımsız ve bahçeli yapılarda yer alması ve çocuk oyun alanlarına/parklara yakın yerlerde kurulması için gerekli yasal düzenlemeler yapılarak uygulamasına yönelik denetimler iyileştirilmelidir.

Sorumlu Kuruluş: MEB, SHÇEK, TSE, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, yerel yönetimler.

Süre: Kısa vade

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

7. Fiziksel çevrenin düzenlenmesinde engelliler konusunda yapılacak uygulamalar için yerel yönetimlerde ayrı bir kaynak, şartlı olarak yaratılmalıdır. Bu kaynağın yaratılmasında kamu ve özel sektörden, ulusal ve uluslararası kuruluşlardan destek sağlanmalıdır.*Sorumlu Kuruluş:* TMMOB, ilgili meslek odaları, üniversiteler, TOKİ, STK, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, yerel yönetimler. *Süre:* Sürekli

8. Engellilerle ilgili tüm standartların Türkiye şartlarına uygunluğu, uzman kişilerle disiplinler arası çalışma yapılarak, araştırılarak, gerekirse standartların revizyonu yapılarak sağlanmalıdır. Fiziksel çevrenin düzenlenmesine yönelik uluslararası örneklere uygun ve ülke koşullarına uyarlanmış "Tasarım Rehberi" hazırlanmalıdır. Ulusal ve uluslararası kuruluşların desteğiyle bunların yazılı olarak ücretsiz ve/veya internet ortamından sunulmasının sağlanması zorunludur

Sorumlu Kuruluş: TSE, üniversiteler, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, STK, yerel yönetimler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, ilgili meslek odaları (Mimarlar Odası, Şehir Plancıları Odası, Peyzaj Mimarları Odası vb. *Süre:* Kısa vade

9. İş yerlerinin fiziksel ortamının engelli bireylere göre düzenlenmesi ve araç gereçlerin ergonomik tasarımları konusunda, işverenler bilgi, teknik ve mali yönden desteklenmelidir.*Sorumlu Kuruluş:* ÇSGB, Maliye Bakanlığı, üniversiteler, yerel yönetimler. *Süre:* Kısa vade

10. Yayalar açısından kent içinde trafik güvenlikli alanlar oluşturulmalıdır. Yaya alanları artırılmalı ve genişletilmelidir. Taşıt hızının yavaşlatıldığı trafik durultma (Traffic Calming) alanları oluşturulmalıdır. *Sorumlu Kuruluş:* yerel yönetimler
Süre: Orta vade

11. Toplu konut projelendirilmesi ve üretiminde engelliler için ayrı konut yapımı değil "uyarlanabilir konut" üretimi temel yaklaşım haline getirilmeli, "tam erişilebilir konutlar" için teknik, mali ve teknolojik teşvikler konut politikalarında yer almalıdır. Toplu konut idaresinin evi olmayan özürlülere ve ailelerine, ucuz ya da ödeme planı iyileştirilmiş şekilde ev sahibi olmaları hakkında öncelik (destek ya da kontenjan) sağlaması uygun olacaktır. *Sorumlu Kuruluş:* Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, TOKİ yerel yönetimler, ilgili meslek odaları, üniversiteler. *Süre:* Orta vade

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

12. Hemzemin yaya geçitlerinin farklı engel gruplarının geçiş gereksinimleri göz önünde bulundurularak düzenlenmesi sağlanmalıdır.
Sorumlu Kuruluş: Yerel yönetimler, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Süre: Kısa vade
13. Yerel yönetimler ve kentsel hizmet veren kamu kurumları bilgisayar teknolojisini kullanarak bilgi ve hizmet sunumlarını hızlandıracak önlemler almalıdır ve alternatif bilgi verme şekilleri geliştirilmelidir. Yerel yönetimlerde bilgilendirme ve çağrı merkezleri kurularak engellilerin telefon veya bilgisayar hatları aracılığı ile erişiminin sağlanması gerekmektedir
Sorumlu Kuruluş: Yerel yönetimler, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, ilgili meslek odaları, üniversiteler. *Süre:* Orta vade
14. Engel gruplarına uygun erişilebilir tesisler (idari, sağlık, kültürel, eğlence merkezleri, vb.), ulaşım araçları ve güzergâhları gösteren "Kent Rehberleri" hazırlanmalıdır.
Sorumlu Kuruluş: Yerel yönetimler, ilgili meslek odaları, üniversiteler.
Süre: Kısa vade
15. Yerel yönetimler yapılaşmaya ilişkin inşaat ve ruhsat işlerinde, engellilere yönelik erişilebilirlik standartlarının denetimini yaparak, buna göre ruhsat vermesi için gerekli düzenlemeleri yapmalıdırlar.*Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı.*Süre:* Kısa vade
16. Doğal afet ve yangınlarda engellilerin olay öncesi, olay sırası ve sonrasında güvenli bir biçimde tahliye edilebilmesi için gerekli düzenleme ve bilgilendirme çalışmaları ilgili kurumlarca yapılmalıdır.İnşaatlarda güvenlik sistemleri içermeyen projelere ruhsat verilmemelidir. Özürlüler konutlarda korkusuz ve rahat yaşamaları için inşaat denetimlerinde belediyenin yanı sıra afetten sorumlu teknik elemanların da verilen rapora göre ruhsatta imzası olması gerekmektedir.-Afet ve deprem anında, sivil savunma ekiplerinin özürlüye çabuk ulaşması için jandarma, karakol ve muhtarlıklarda oturdukları binaların planları bulunmalıdır.*Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı.*Süre:* Orta vade

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

17. Şehir plancısı, mimar, peyzaj mimarı, endüstri ürünleri tasarımcılarının engelliliğe duyarlı olarak eğitilebilmesi için yetiştirilmesi için eğitim kurumlarında engellilere ilişkin araştırma ve çalışmaların geliştirilmesi, ders programlarında konunun sürekli irdelenmesi sağlanmalıdır. *Sorumlu Kuruluş:* Üniversiteler, MEB. *Süre:* Orta vade

18. Kamu ve özel sektörde görev yapan mimar, şehir plancısı, peyzaj mimarı, iç mimar, endüstri ürünleri tasarımcısı ve ilgili mühendisler engelliler konusunda meslek ve hizmet içi eğitimden geçirilmelidir.*Sorumlu Kuruluş:* İlgili bakanlıklar, yerel yönetimler, ilgili meslek odaları, TMMOB, üniversiteler. *Süre:* Orta vade

19. Kent içi ulaşım araç ve tesisleri ile kentler arası karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu ulaşım araçlarında ve tamamlayıcı tesislerinde engellilerin hareketini kolaylaştırmak için, lift, rampa, görsel ve sesli uyarıcılarda, yeni teknolojik gelişmelerin izlenerek duyuru ve bilgilendirme panolarında uygulanması için Ulaştırma ve İçişleri Bakanlıkları ortak çalışma ile gerekli yasal düzenlemeleri yapmalı ve denetimini sağlamalıdır.*Sorumlu Kuruluş* : Ulaştırma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, yerel yönetimler. *Süre:* Kısa vade

20. Teknolojik gelişmelere paralel olarak özürlü ve yaşlıların kent içi ulaşımda en rahat kullanabilecekleri yöntemler, araçlar ve ödeme şekilleri yerel yönetimlerce seçilmeli ve uygulanmalıdır. *Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler.*Süre:* Kısa vade

21. Ulaşım ve binaların erişilebilir hale getirilebilmesi ile ilgili yapılacak projelerin hazırlanmasına ve yurtiçi ve yurtdışı fonların doğru ve verimli biçimde kullanılmasına yönelik olarak yerel yönetimler, üniversiteler ve ilgili kuruluşlarca bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır. *Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, üniversiteler, ilgili meslek odaları, ilgili bakanlıklar. *Süre:* Kısa vade

22. Fiziksel çevre düzenlemelerinin doğru ve etkin kullanımı, ilgili tüm kurum ve kuruluşlarca yapılacak toplumsal bilinçlenme kampanyaları ile gerçekleşebilir. Bu doğrultuda yayalara kent mekânlarında öncelik tanıyan (örneğin: "kaldırımlar yayalarındır" gibi) sloganlar seçilerek afiş, film, yazılı ve görsel medyada tanıtımlar yapılmalıdır. *Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, basın yayın kuruluşları.*Süre:* Kısa vade

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

23. Engellilerin erişebilirlik ile ilgili sorunlarına yönelik fiziksel çevrenin düzenlenmesi ile ilgili önlemlerin yanı sıra, gereksinimler doğrultusunda engellilere verilecek insan gücü desteğini devreye sokacak önlemler yerel yönetimlerce alınmalıdır.
Sorumlu Kuruluş: Yerel yönetimler.
Süre: Kısa vade
24. Tasarımcılar ve teknik elemanlar, meslek alanları ile ilgili tasarımlarını ve uygulamalarını gerçekleştirirken engellilerle ilgili çözüm önerilerine projelerinde ve uygulamalarda yer vermek zorundadırlar. Engellilerle ilgili olarak yasal düzenlemelerde yer alan hususlara uyulmaması durumunda kendi meslek kuruluşları tarafından uygun cezai müeyyideler uygulanmalıdır. Hazırlık aşamasında olan mimar ve mühendis yasalarında bu hususun yer alması ve cezaların tanımlanması uygun olacaktır. *Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, ilgili meslek odaları. *Süre:* Kısa vade
25. Yerel yönetimler ilgili yasaların uygulamaya geçtiği tarihten itibaren inşaat ve iskân ruhsatı verirken, engellilerle ilgili tasarımların projelerde ve uygulamasında yapıldığını tespit ederek ruhsat vermelidir. Buna uymayan belediye yetkililerinin de ceza yasaları kapsamında cezalarının tanımlanması uygun olacaktır. *Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, ilgili bakanlıklar. *Süre:* Kısa vade
26. Yukarıdaki 2 madde için engelli ve engelli kuruluşlarına dava açma yetkisi, yasal düzenlemelerde açık bir şekilde tanımlanmalıdır.*Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, ilgili bakanlıklar.*Süre:* Kısa vade
27. Özürlülerin ve yaşlıların şehirsel çevrede özgürce hareket edebilmeleri ile ilgili olarak çağımızda kabul edilen standartların hayata geçirilmesi için bir örgütlenme gerekmektedir. Ülkemiz bölgeler şeklinde ele alınarak, her bölgedeki şehirsel çevrelerin, kabul edilerek yasalara girmiş standartlara uygun fiziksel yapılaşmalara sahip kılınması sağlanacaktır. Her bölgede "Ulaşılabilirlik Uygulamaları Ofisi" tesis edilerek kamunun ve yerel yönetimlerin üreteceği projelerin ve inşaatların denetimi sağlanmalıdır. Bu ofise bağlı birkaç yerel hizmet ve denetim birimi de kurulabilir. Ulaşılabilirlik Uygulamaları Ofisi, bir inceleme kuruludur.

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

Mimarlar, şehir plancıları, sosyologlar, ilgili meslek elemanları ve sivil toplum kuruluşlarının uzman temsilcilerinden oluşur. Bu ofisin vizesini alamayan projeler kabul edilmez. *Sorumlu Kuruluş:* Yerel yönetimler, ilgili bakanlıklar, ilgili meslek odaları. *Süre:* Kısa vade

28. Özürlülerin (yaşlılar dahil) şehirsel çevrede özgürce hareket edebilmeleri ile ilgili olarak çağımızda kabul edilen standartların hayata geçirilebilmesinde Şura Kararlarının uygulanmasının ilgili yasal mevzuat çerçevesinde izlenmesi ve gerektiği yerde yeni mevzuat düzenlemelerinde önerilerde bulunulması evrensel kabul görmüş erişebilirlik ve engelsiz mekân standartlarının yaşama geçirilmesi yönünden önemlidir. Bu çerçevede, Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı eşgüdümünde sekreterya hizmetleri söz konusu Başkanlık veya desteği ile gerçekleştirilmek üzere engellilerle ilgili sivil toplum kuruluşları, üniversite ve yerel yönetimlerin konuyla ilgili birimleri, TMMOB, ilgili meslek odalarının katılımı; belirlenecek belli süre için temsilci göndermeleri ile Ankara' da Şura Kararlarının uygulamaya geçirilmesi ve uygulamanın izlenmesi konusunda bir kurul kurulması; aynı konuda, yukarıda belirtildiği biçimde bölge veya illerimiz düzeyinde, valilik eşgüdümünde il/bölge kurulları kurulması; bu kurulların kuruluş ve işleyiş esaslarını belirleyen bir genelgenin hazırlanması ve yayınlanmasının Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nca yerine getirilmelidir. *Sorumlu Kuruluş:* Özürlüler İdaresi Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, yerel yönetimler, üniversiteler , TMMOB. *Süre:* Kısa vade

29. Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bünyesinde fiziksel çevrenin engelli ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmesi açısından ilgili mevzuatın izlenmesi, yeniden düzenlemesi ve uygulanmasının denetlenmesi konularıyla ilgili sürekli çalışacak birer komisyon veya birim kurulmalıdır. Yaptırım ve denetim eksiklikleri göz önünde bulundurularak ivedilikle kurulması önerilen bu birim, bu Şura'da kabul edilen kararlara, ilgili mevzuat ve uygulama içinde yaptırım kazandıracak düzenlemeler üzerinde öncelikle çalışmalıdır. *Sorumlu Kuruluş:* Özürlüler İdaresi Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı. *Süre:* Kısa vade

EK-2 (Devam) Erişilebilir tasarım için standartlar

30. Fiziksel çevre, engellinin yaşam alanları ve yaşanabilirlik ölçütleri ile doğrudan, yaşam kalitesiyle de dolaylı olarak ilgilidir. Mekânlarımızın fiziksel çevre öğelerinin engelsiz tasarım ölçütleri kapsamında yeniden ele alınarak gerekli düzenlemelerin yapılması konusu, engelsiz tasarım tabiatı nedeniyle sadece engelli bireylerimizi ve onların refakatçilerini değil, standart iş görebilen tüm insanların da mekânı daha rahat kullanabilmesine, mekândaki işlev ve donatıların erişilebilirlik ölçütlerine göre düzenlemesine yönelik bir tasarımdır. Bu konuda, Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı eşgüdümünde, sekreterya hizmetleri Başkanlık tarafından yapılmak üzere, Ankara'da "şûra kararları uygulama ve izleme platformu" veya "fiziksel çevre düzenleme izlemesi engelliler konseyi" adı altında ilgili engellilerle ilgili sivil toplum kuruluşları, TMMOB, ilgili meslek odaları, üniversitelerin ve yerel yönetimlerin ilgili birimlerinin katılımıyla bu kararların uygulanmasını izleme sivil biriminin Eylül 2006'ya kadar oluşturulması ve bu oluşumun Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nca yayınlanacak bir genelge ile desteklenmesi önerilmektedir.Aynı konuda illerimiz düzeyinde valiliklerin koordinatörlüğünde il platformu veya il konseyleri oluşturulmalıdır.*Sorumlu Kuruluş:* Özürlüler İdaresi Başkanlığı, üniversiteler, İçişleri Bakanlığı, TMMOB, yerel yönetimler, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları. *Süre:* Kısa vade

31. Durum tespiti amaçlı fiziksel çevrenin uygunluğu örneklem alan çalışmalarının yapılması için engellilerle ilgili tüm kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümleri, TMMOB ilgili meslek odalarının ve yerel yönetimlerinin ilgili birimlerinin katılımı ile Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı eşgüdümünde ve Başkanlığın imkân dahilinde sekreterya hizmetleri desteği ile; • Sokaklar, meydanlar gibi kentsel mekân örneklem alanları;

Binalar (özellikle eğitim, sağlık gibi kamu binaları) örneklem alanları, çalışmalarının yapılması ve izlenmesi için çalışma guruplarının oluşturulması sağlanmalı ve bu çalışmalar desteklenmelidir. *Sorumlu Kuruluş:* Özürlüler İdaresi Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, üniversiteler, TMMOB, yerel yönetimler, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları. *Süre:* Sürekli

(T.C.Özürlüler İdaresi Başkanlığı internet sitesi ,2007)

EK-3 Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 1 OTOPARK ALANLARI VE İLGİLİ DÜZENLEMELER

Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Erişilebilir Park sahası MİKTAR	SORU 1	Kendi park ederek sahaya gelen çalışan/ziyaretçileri için otopark 200 park alanı için 7 erişilebilir park alanı en az 2.5m eninde olacak ve girişe ya da erişebilir güzergaha direk erişecektir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

2 Her bir alan/Park alanı DURUM	SORU 2	Erişilebilir park alanları her bir yapı/arsa içinde sağlanmış mıdır ya da farklı bir yerde ise erişilebilir girişlere yakınlık ya da güvenlik yönlerinden daha iyi yada eşit düzeyde erişebilirlik sağlanmış mıdır.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

3 Kamyonet Erişebilir Alanlar MİKTAR	SORU 1	Her 8 erişilebilir park alanından 1'i kamyonete göre düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

4 Erişilebilir girişe yakınlık *DURUM*	SORU 2	Bir binaya hizmet eden erişilebilir park alanları binaların erişilebilir girişlerinden birine en yakın mesafede düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

5 Erişilebilir girişlere yakınlık ÖLÇÜLER	SORU 3	Birden çok erişilebilir girişi olan bir binada düzenlenen park alanları binanın yaya girişine en yakın mesafede mi düzenlenmiştir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

6 Erişilebilir girişlere yakınlık ÖLÇÜLER	SORU 3	Otopark sadece bir binaya hizmet vermiyor ise erişilebilir yaya girişi erişilebilir park alanlarına en yakın yerde mi düzenlenmiştir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

7 Park alanı ve erişilebilir alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir park alanları (Kamyonet parkı dahil) en az 2.5m eninde ve yanında işaretli inme alanlı(1.5m-2.5m) olarak düzenlenmiş mi.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

8 Diğer Erişilebilir alanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tüm diğer erişim koridorları ne az 1.5m midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☑ 3	☐	☐

9 Kamyonet Erişebilir Alanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Kamyonet parkı olarak işaretli park alanı en az 2.5m ve yanındaki inme alanı da en az 2.5m olarak düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

10 Park alanı ve erişilebilir alanı DURUM	SORU 2	Erişilebilir park alanı ve erişim koridorları ne az fazla 1:50 eğimli mi Herhangi bir rampa parka ya da erişim koridoruna taşıyor mu.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Erişilebilir Park sahası MALZEME	SORU 4	Erişim koridoru/İnme alanı sabit, sağlam, kaymaz malzemeden midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Erişilebilir güzergah DURUM	SORU 2	Her erişim koridoru bir erişilebilir güzergaha direk bağlanıyor mu			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

13 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir güzergah en az 92cm eninde geniş ve park etmiş ve taşan araçlar tarafından daraltılmamış şekilde düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

14 Erişilebilir Park sahası İŞARETLEME	SORU 5	Her bir erişilebilir park alanı dikey bir uluslararası erişilebilirlik işareti ile belli midir ve bu işaretin önü park eden bir araş tarafından engellenmeyecek biçimde düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

15 Kamyonet Erişebilir Alanlar İŞARETLEME	SORU 5	Her bir erişilebilir kamyonet park alanı dikey bir uluslararası erişilebilirlik işareti ve kamyonet parkı yazısı ile belli midir ve bu işaretin önü park eden bir araş tarafından engellenmeyecek biçimde düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

16 Kamyonet Erişebilir Alanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Kamyonet erişilebilir alanı olarak düzenlenmiş park alanında eni en az 2.5m ve serbest yüksekliği en az 2.5m var mıdır. Yanında en az 2.5m inme koridoru var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 2	YOLCU İNDİRME BİNDİRME ALANLARI			
Uygulanan eylem alanı sayısı	1			
1 Erişilebilir Alan DURUM	SORU 2	Aracın yanaştığı yerin hemen yanında bir inme alanı mevcut mudur.		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

2 İnme Alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	İnme alanı en az 1.5m eninde ve 6m boyunda mıdır		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

3 İnme alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	İnme alanı düz ve hiçbir yönde 1:50 den daha yüksek eğimde olmayacak biçimde düzenlenmiş midir		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1

4 Yanaşma alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Araç yanaşma yeri düz ve hiçbir yönde 1:50 den daha yüksek eğimde olmayacak biçimde düzenlenmiş midir		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☑	☐	☐	☐

5 İnme Alanı MALZEME	SORU 4	İnme alanı sabit, sağlam, kaymaz malzemeden midir		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☑	☐	☐	☐

6 İnme Alanı DURUM	SORU 2	İnme alanı ve yanaşma alanı arasında kaldırım var ise ilgili gerekliliklere (4.7) uygun kaldırım rampası düzenlenmiş midir		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1

7 Park alanı ve erişilebilir alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Araç yolunda geçen bir yaya geçidi var ise bu ve herhangi bir kaldırım korkuluk vb.. İle ayrılmamış ise bu geçit en az 92cm eninde fark edilebilir uyarı işaretlemeleri ile (görme engelliler için yerde dokulu) belirlenmiş midir		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

8 İnme Alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir yolcu indirme alanı ve giriş ve çıkışa bağlantı yolu boyunca Düşeyde 2.9m sürekli serbestlik var mıdır.		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☑	☐	☐	☐

9 İnme Alanı İŞARETLEME	SORU 5	Yolcu indirme alanı uluslararası erişilebilirlik işareti ile işaretlenmiş midir		
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 3	DIŞ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH DÜZENLEMELERİ
Uygulanan eylem alanı sayısı	3

1 Toplu taşım durağı - saha DURUM	SORU 2	Sahanın sınırları içerisinde bir toplu taşım durağı, ve kaldırımlar ya da yolcu indirme alanını, erişilebilir bir bina girişine bağlayan erişilebilir bir güzergah düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

2 Tüm halka ait güzergah DURUM	SORU 2	Erişilebilir güzergah, yapılabilir olduğu oranda genel kaldırımlar ile örtüşmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

3 Binalar arasında DURUM	SORU 2	Aynı saha içindeki erişilebilir binaları, tesisleri mekanları ve elemanları birbirine bağlayan bir erişilebilir güzergah düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

4 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu erişilebilir güzergah kapı ve geçitler dışında en az 92cm ende midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

5 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu güzergah 1.2m den dar bir engel çevresinden U dönüş yapacak ise geliş kolları en az 1m dönüş kolu ise en az 1.2m eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

6 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah 1.5m den dar bir ende ise, karşıdan gelenler ve kesişen yollarda geçiş kolaylığı sağlamak için en az 1.5m ve 1.5m ölçülerinde ve 60m yi geçmeyen sıklıkta geçiş alanları düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

7 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde en az 2m serbest yükseklik var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

8 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah ile bağlantıda olan bir yerde bu serbest yüksekliğin olmadığı bir alanda değnek ile tespit edilecek bir engel ile uyarı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

9 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergaha taşan 69 ile 200cm yükseklikte tabelaların taşması en çok 10, Güzergah üzerinde direğe monte 69cm ile 200m ende levha ve tabelaların dikey güzergah hattına taşması en fazla 30cm olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

10 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergahın karşı eğimi 1:50 den küçük müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergahın eğimi 1:20 den küçük müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
12 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğim 1:20 de büyük ise rampa gerekliliklerini sağlamakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
13 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
14 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Kaldırım rampaları, yükselticiler ve rampalar ilgili düzenlemelere uyum göstermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
15 Erişilebilir güzergah MALZEME	SORU 4	Güzergah yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
16 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerindeki ızgaraların kısa kenarları 1.27cm den fazla olmayacak biçimde seçilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
17 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Yönlendirme ve bilgi tabelaları ve işaretler gerekli düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
18 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Değişmeyecek mekanları belirten işaretler gerekli düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
19 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Aşağıdaki alanlar uluslararası erişilebilirlik sembolü ile belirlenmiş midir? a. erişilebilir park alanları b. erişilebilir yolcu indirme alanları, c. Hepsi uygun değilse: erişilebilir girişler ve erişilebilir tuvaletler			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
20 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Tüm girişler erişilebilir değil ise yönlendirici levhalar ile erişilebilir girişler işaretlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
21 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Eğer yürüme yolu bir araç yolu ile kesişiyor veya sonlanıyor ise ve iki yol arasında rampa kaldırım veya korkulukla ayrım sağlanmamış ise yerde fark edilebilir uyarı düzenlemesine uygun 92cm bir dokulu alan var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 4	KALDIRIM RAMPALARI
Uygulanan eylem alanı sayısı	2

1 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Erişilebilir bir güzergah kaldırım ile kesişen her noktada bir kaldırım rampası var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Yeni bir yapı için kaldırım rampasının eğimi 1:12 veya daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
3 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Kaldırım rampasından yola veya kaldırıma geçiş düz ve engelsiz midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
4 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Bağlandığı yolun veya kaldırımın süregelmekte olan eğimi 1:20 veya daha küçük müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
5 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğimli kenarları saymadan kaldırım rampasının eni en az 92cm olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
6 Kaldırım Rampaları MALZEME	SORU 4	Kaldırım rampası yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
7 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Kaldırım rampasının kenarlarında yayaların geçişine olanak veren durumda korkuluk ve ya kaldırım taşı ile sınırlanmamış ise eğimli yan Yüzler 1/10 eğimli midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
8 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğimli yan yüzler en fazla 1:10 olarak yapılmış mıdır. Kaldırım rampası kaldırımda 1.2m den daha dar bir yere çıkıyor ise bu durumda o eğim 1:12 olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
9 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Eğer kaldırım rampasının kenarlarında eğimli yüzeyler yok ise yayaların kenarlardan geçişini engelleyecek duvar korkuluk veya bitki ile sınırlar belirginleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
10 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Kaldırım taşına dayanan kaldırım rampaları park alanları veya trafik yoluna taşmayacak şekilde yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Kaldırım rampasının fark edilebilir uyarısı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

12 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Bu fark edilebilir uyarı kabartmalı kürelerden mi oluşmaktadır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

13 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Bu kabartmalı küreler 2.3cm çapında, 5mm yükseklikte ve 6cm mesafede bir mi yerleştirilmiştir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

14 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Bu kabartmalı küreler görsel olarak zemine kontrast renkte olacak biçimde mi yapılmıştır? Kabartmalı yüzeyin malzemesi yürüme yoluyla farklılık göstermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

15 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Kaldırım rampaları park eden araçlar tarafından bloke edilmeyecek biçimde yerleştirilmişler midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

16 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Yaya geçitlerindeki kaldırım rampaları, geçit çizgileri içinde kalacak biçimde mi yapılmışlardır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

17 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Köşe tipi kaldırım rampalarının kenarları yaya trafiği akışına paralel olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

18 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Köşe tipi kaldırım rampasının sonunda yaya geçidi çizgileri içinde 1.2m eninde bir serbest alan düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

19 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Köşe tipi kaldırım rampasının kenarları genişleyen türde ise, en az 60cm bir düz kaldırım taşı yaya geçidi çizgileri içerisinde inşa edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

20 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Bir erişilebilir yaya geçidi yolun orta kısmındaki bir adanın içinden geçer ise burada kaldırım rampaları ve aralarında en az 1.4m düz alan kullanılmış mıdır? Ada net 4.9m olmalıdır.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 7	RAMPALAR				
Uygulanan eylem alanı sayısı	7				
1 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Herhangi bir erişilebilir yolun eğimi 1:20 yi geçen kısmı rampa gerekliliklerine uygun olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa eğimi1:12 veya daha az olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
3 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Herhangi bir rampanın tek başına çıktığı yükseklik en fazla 76cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
4 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa yüzeyinin karşı eğimi 1:50 ve daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
5 Rampalar MALZEME	SORU 4	Rampa yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
6 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerindeki ızgaraların kısa kenarları 1.27cm den fazla olmayacak biçimde seçilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
7 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampanın kenarları boyunca olması gereken tutamakların arası en az 92cm serbest açıklık olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
8 Rampalar DURUM	SORU 2	Her bir rampanın başında ve sonunda düz bir yüzey bırakılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
9 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir düz alan en az rampa eninde ve 1.5m uzunlukta mıdır? Rampa yön değiştiriyorsa bu alan 1.5m ye 1.5m olarak bırakılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
10 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampadan sonraki düze alanda bir kapı bulunmakta ise bu alanda kapı önü geçiş mesafeleri ile ilgili düzenlemelere uyulmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampaların kenarlarında, düşmeyi önlemek için en az 5cm yükseklikte bir çıkıntı, korkuluk, veya bir engel düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

12 Rampalar DURUM	SORU 2	Dış mekan rampaları yaklaşımlarında yaya yolunda birikimlere sebep olmayacak şekilde yerleştirilmişler midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

13 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa 15cm den daha yükseğe çıkıyor ise veya 1.8m den daha uzunsa iki yanda (toplantı salonları hariç) sürekli korkuluk temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

14 Rampalar DURUM	SORU 2	Kavranacak yüzeyler sürekli midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

15 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamaklar montaj noktalarından sabit biçimde monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

16 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların üst kotu rampa yüzeyinden 86cm ile 96cm arasında mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

17 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların başında ve sonunda düz alanlarda yüzeye paralel olacak biçimde en az 30cm uzunlukta tutamaklar devam ettirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

18 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamakların uçları, yuvarlatılarak kendi içlerinde veya duvara döndürülerek sonlandırılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

19 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamak çapı 3.2cm ile 3.8cm arasında veya benzer kavrama olanağı sunabilecek bir şekilde olacak biçimde düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

20 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Duvar ile tutamak arasında 3.8cm serbest boşluk bırakılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

21 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer tutmak duvarın içine gömülü ise gömülme miktarı en fazla 7.5cm olması ve düz alanda gömülü tutamağın 45cm devam etmesi gerekliliği sağlanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

22 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamaklar bükülme ve kesme gerilimlerine dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

23 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamakların bağlantı elemanları baskı ve kesme gerilimine dayanacak güçte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

24 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların kenarları düz ve kesici kıvrımlardan arınmış ve en az 3.1 cm çapında yuvarlatılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 8	MERDİVENLER
Uygulanan eylem alanı sayısı	5

1 Merdivenler DURUM	SORU 2	Asansör ile bağlı olmayan iç ve dış katlar arasında merdivenler ile ilgili gereklilikleri sağlayan bir merdiven bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

2 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir merdivenin tek bir kolundaki rıht ve basışlar eşit yükseklikte ve genişlikte midir? Basışlar en az 28 cm olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐

3 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Basamakların burunları 3.8cm den daha fazla taşıyor mu ve öyle ise taşan kısımdan basamağa doğru takılmayı önlemek için burundan basamağın dibine en az 60 derece eğim yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

4 Merdivenler DURUM	SORU 2	Merdivenler her iki yanda sürekli tutamaklı olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐

5 Merdivenler DURUM	SORU 2	Dogleg ve Switchback merdivenler de iç tutamak sahalıklar boyunca da devamlı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1

6 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Merdivenlerin çıktıkları sahanlıklarında tutamaklar, en az 30cm daha devam edecek şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

7 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Merdivenlerin indikleri sahanlıklarda tutamaklar en az bir basış kadar daha eğimli ve 30cm kadar da düz devam eder şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

8 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer tutamaklar erişilebilir bir güzergaha taşıyor ise bunların yerden 68cm ve daha az yükseklikte olacak şekilde yuvarlanıp kendi içinde bitmesi sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐

9 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamaklar ve duvar arasındaki mesafe net olarak 3.8mm ve daha fazla olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐ 0	☐	☐

10 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamak kavrama yüzeyli kesintisiz olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların üst hizaları basamak ucundan en az 86 cm ile 96cm arasında mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

12 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamakların uçları, yuvarlatılarak kendi içlerinde veya duvara döndürülerek sonlandırılmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐	

13 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamaklar montaj noktalarından sabit biçimde monte edilmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

14 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamak çapı 3.2cm ile 3.8cm arasında veya benzer kavrama olanağı sunabilecek bir şekilde olacak biçimde düşünülmüş müdür?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

15 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer tutmak duvarın içine gömülü ise gömülme miktarı en fazla 7.5cm olması ve düz alanda gömülü tutamağın 45cm devam etmesi gerekliliği sağlanmakta mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

16 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamaklar bükülme ve kesme gerilimlerine dayanıklı mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

17 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamakların bağlantı elemanları baskı ve kesme gerilimine dayanacak güçte midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

18 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların kenarları düz ve kesici kıvrımlardan arınmış ve en az 3.1 cm çapında yuvarlatılmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

19 Merdivenler DURUM	SORU 2	Dış merdivenler ve onlara yaklaşım yüzeylerinde su toplanmasına karşı gerekli önlemler alınmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 10	GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	4

1 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Giriş ve çıkışların en az %50'si erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	En azından bir erişilebilir girişi zemin kat kotunda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
3 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Her bir işletmeci kendi erişilebilir girişine sahip midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
4 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Erişilebilir girişlerin sayısı en az erişilebilir çıkışların sayısına eşit midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
5 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Yapılabildiği durumda, binayı ziyaret eden çoğunluk insanların kullandığı giriş ve çıkışlar erişilebilir giriş ve çıkışlar olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
6 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Eğer giriş bir yükseltilmiş yol veya yaya tünelinden sağlanıyor ise bunlardan ne az bir tanesi erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
7 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Eğer binaya giriş bir kapalı otoparktan yapılıyor ise bu girişlerden en az bir tanesi erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
8 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Eğer tek giriş bir servis girişi ise. Erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
9 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Bir giriş erişilebilir değil ise, en yakın uygun girişi gösteren işaretler var mıdır? Bu işaretler işaretleme ile ilgili gerekliliklere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
10 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Saha sınırları içinde, erişilebilir giriş ve çıkışlara, toplu taşım aracı duraklarından, erişilebilir park alanlarından, yolcu indirme alanlarına ve cadde ve sokaklardan bir erişilebilir güzergah temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Bu erişilebilir giriş ve çıkış bina içerisindeki tür erişilebilir mekan ve elemanlara erişilebilir yollar vasıtası ile bağlanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Giriş ve Çıkışlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Girişe giden yol kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP		3		

13 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Bir binaya erişilebilir girişte, kapılar ile ilgili düzenlemelere uygun en azından bir kapı düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

14 Giriş ve Çıkışlar DURUM Ek-1 Şekil 4.13.2	SORU 2	Eğer girişlerde döner kapı veya turnikeler kullanılmakta ise bunların hemen yanında bir erişilebilir kapı geçişi de sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

15 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Tüm geçitler, (bilet gişesi geçitleri dahil) kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemelere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

16 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Bir binanın erişilebilir olması gereken ve kullanılan her bir katında yangından kaçış için gerekli olan kaçış kapısı sayısına en azından eşit sayıda erişilebilir kaçış kapısı mevcut mudur? Değilse gerekliliklere uygun kaçış yardımı alanları var mıdır? Bunların sayısı erişilebilir olmayan kaçışlara eşit midir? Ya da kaçış yardım alanlarına erişen bir dikey kaçış şaftı var mıdır? Ya da bunların dışında bir sistem olarak binanın, gözetim altında çalışan otomatik bir yangın söndürme sistemi var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

17 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Çıkış kapılarını göstermekte olan işaretler ilgili düzenlemelere uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

18 Giriş ve Çıkışlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir yangın kaçış alanı, en az 76cm ile 122cm iki alana sahip ve hiçbir noktada gerekli çıkış enini geçmeyecek şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

19 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Yangın kaçış alanlarında her kattaki tekerlekli sandalyeye ayrılan mekan her 200 çalışan/hizmet alan kişi de bir kişilik olmak üzere düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

20 Giriş ve Çıkışlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir kaçış yardım alanına açılan merdiven en azından 1.2 m genişlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

21 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Her bir kaçış yardım alanı ile ses ve görüntü iletişimi sağlayacak bir sistem düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

22 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Kaçış yardım alanlarının kullanımlarına yönelik açıklamalar, iç ses sisteminin hemen yakınında asılı bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

23 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Kaçış yardım alanı, tabela ile işaretlenmiş ve uluslar arası erişebilirlik sembolü ile de belirlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

24 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Çıkış aydınlatmaları, aydınlatılmaları gerekli yerlerde uygun olarak temin edilmişler midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

25 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Erişilebilir olmayan çıkış kapılarında erişilebilir kaçış yardım alanına yönlendiren işaretlemeler mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

26 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Bu işaretlemeler, ilgili düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

27 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Erişilebilir yollar,aynı zamanda, kaçış güzergahı olarak yada kaçış yardım alanlarına erişim için de kullanılabilmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

28 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Kaçış güzergahındaki bütün kapılar uygun biçimde erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 11 — KAPI VE GEÇİTLER

Uygulanan eylem alanı sayısı	5

1 Kapı ve Geçitler MİKTAR	SORU 1	Erişilebilir giriş çıkışlarda kapı ve geçitler ile ilgili gerekliliklere uygun en az bir erişilebilir kapı mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
2 Kapı ve Geçitler MİKTAR	SORU 1	Bina içindeki erişilebilir olması gereken her mekanda en az bir adet erişilebilir kapı bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
3 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Erişilebilir güzergah üzerindeki tüm kapılar erişilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
4 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Erişilebilir kaçış yolu üzerindeki veya kaçış yardım alanına ulaşım güzergahındaki tüm kapılar erişilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
5 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Eğer girişlerde döner kapı veya turnikeler kullanılmakta ise bunların hemen yanında bir erişilebilir kapı geçişi de sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0	☐
6 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Tüm geçitler, (bilet gişesi geçitleri dahil) kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemelere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
7 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bir erişilebilir kapı 90 derece açıldığında, kapı kasası ile menteşe tarafındaki kasa ve kanada en az mesafe 82cm den az olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
		0			
8 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tam bir geçiş gerektirmeyen derin olmayan bir dolap kapısında temiz açıklık en az 51cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0.1	☐
9 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer kapı geçişinde bağımsız iki kanat var ise en azından bir tanesi açıldığında 82cm temiz açıklığı sağlayacak şekilde uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
10 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı otomatik açılır ya da güç destekli değil ise, yaklaşım yönüne göre kapı önlerinde gerekli manevra alanları sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Kapı ve Geçitler MALZEME	SORU 4	Manevra alanında yüzey düz ve temiz midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Arka arkaya iki kapı olması durumunda açılan kanatların boylarına ek olarak en az aralarında 1.2m daha gerekli mesafe bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

13 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Arka arkaya kapıların kanatları birbirlerine doğru değil de ters yönlere doğru açılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

14 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Dış kayar kapı eşik yüksekliği 2cm den daha az mıdır? Diğer kapılarda 1.27cm den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Tüm tokmaklar, kapı kolları ve diğer açma kapama cihazları, tek el ile bilekten sıkı kavrama gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Kayar kapılar tamamen açık iken kapıları çalıştıran ekipman açıkta ve her iki taraftan kullanılır durumda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

17 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Kapıyı çalıştırmak için gerekli güç 5LBF den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

18 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Çalıştırma ekipmanı yerden en fazla 1.2 m yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

19 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Kapıda otomatik kapatıcı mekanizması var ise, kapının 70 derece açık konumundan 3cm ye kadar kapanacak hale gelmesi en az 3 saniye Sürmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

20 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Yangın kapıları ne az güç kullanımı ile açılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

21 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	İçten menteşeli kapılar ve kayar kapıların çalışması için gereken güç 5 lbf'den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 12 — İÇ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH

Uygulanan eylem alanı sayısı	13

1 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Erişilebilir girişleri, bina içerisinde erişilebilir olması gerekli tüm mekanlara bağlayan bir güzergah bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı geçişleri dışında, bu güzergah en az 92cm genişlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
3 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir güzergah, 1.5m den daha az ise, karşılıklı geçiş için 1.5m ye 1.5m boyutlarında alanlar veya kesişen koridorlarda 60m den daha fazla olmamak üzere geçiş olanağı sağlanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
4 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Duvara monte levhalar ve elemanlar, yerden 69cm ile 200cm arasında yükseklikte ve güzergaha 10cm den daha az taşmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
5 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde direğe monte 69cm ile 200m ende levha ve tabelaların dikey güzergah hattına taşması en fazla 30cm olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
6 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Taşan elemanların yanında, güzergah üzerinde en az 92cm genişlik kalacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
7 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde en az 2m serbest yükseklik var mıdır? Güzergah ile bağlantıda olan bir yerde bu serbest yüksekliğin olmadığı bir alanda değnek ile tespit edilecek bir engel ile uyarı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
8 Erişilebilir Güzergah MALZEME	SORU 4	Güzergah yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
9 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergahın eğimi 1:20 den küçük müdür? Eğim 1:20 de büyük ise rampa gerekliliklerini sağlamakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
10 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa yüzeyinin karşı eğimi 1:50 ve daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	1.27 cm yüksekliklerden daha fazlası için rampa veya yükselticiler kullanılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

12 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Rampa veya asansörler gerekliliklere uygun şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

14 Erişilebilir Güzergah MALZEME	SORU 4	Döşeme malzemesi değiştiği durumlarda kademe farkı 1.27 cm den daha az olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Erişilebilir Güzergah MALZEME	SORU 4	Eğer halı kullanılıyor ise halı yere sabitlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

16 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Erişilebilir güzergahın elemanı her bir kapı, gerekliliklere göre düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Eğer girişlerde döner kapı veya turnikeler kullanılmakta ise bunların hemen yanında bir erişilebilir kapı geçişi de sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

18 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Tüm geçitler, (bilet gişesi geçitleri dahil) kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemelere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

19 Erişilebilir Güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Binanın fonksiyonel mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

20 Erişilebilir Güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Binanın sabit mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

21 Erişilebilir Güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Acil uyarı sistemleri var ise bunlar hem işitsel hem de görsel gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐ 0

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 13 — ASANSÖRLER

Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Asansörler DURUM	SORU 2	Bina 4.1.3(5) de belirtilen asansörlü olmama istisnasına uymakta mıdır? eğer binanın erişilebilir katında tuvalet ve banyo yok ise bu katlarda oluşturulması gerekmektedir.			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
2 Asansörler DURUM	SORU 2	Bina eğer asansör bulundurmak zorunda ise, asma katlar dahil her kata hizmet eden bir asansör bulunmakta mıdır?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
3 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir insan asansörü 4.10 da belirtilen gerekliliklere uymakta mıdır?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
4 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir alışverişi merkezinde satış amaçlı bir mağazanın bulunduğu ya da bulunması planlanmış her kata asansör ile ulaşmak mümkün müdür?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
5 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir iş merkezi ve ofis veya sağlık kurumunda hizmet verilen ya da verilmesi planlanmış her kata aşansör ile ulaşmak mümkün müdür?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☑ 0	UYGULANAMAZ ☐
6 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir terminal, depo veya toplu taşımacılık için kullanılan herhangi bir istasyonda, bagaj alım, check-in ve bilet satış ile bekleme ve diğer hizmetlerin sunuldukları katlara erişilebilir bir giris sağlanmış mıdır?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☑ 0	UYGULANAMAZ ☐
7 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör otomatik olarak çalışmakta mıdır?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
8 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör kendiliğinden kat düzlemi ile en fazla 1.27cm farklı olacak şekilde tüm durak noktalarında hemyüz hale gelmekte midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
9 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Araş asansörü platformu ile iniş yapılacak bina platformu arasıdaki yatay boşluk 3.175cm den daha az mıdır?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
10 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör çağırma düğmeleri yerden en fazla 1 metre yükseklikte midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Düğmelerin en düşük eni en az 2 cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Asansörler DURUM	SORU 2	Düğmeler çağrının alındığına ve asansörün gelmekte olduğuna dair bir görsel işaret olarak düzenlenmiş midir? yukarı ışığı aşağı ışığının üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Asansörler DURUM	SORU 2	Düğmeler hem yüz ya da kabartılmış mıdır? (gömülü değil)			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Düğmelerin altında bir obje var ise bu obje düğmelerin önünde 10cm den daha fazla taşmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Asansörler DURUM	SORU 2	Her bir asansör girişinde hangi asansörün geldiğini gösterir bir sesli ve görsel uyarı mekanizması var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Asansörler DURUM	SORU 2	Sesli uyarılar yukarısı için bir kez aşağı için iki kez sinyal vermekte midir ya da sesli olarak "yukarı" vaya "aşağı" şeklinde uyarmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Görsel uyarılar var mıdır ve yerden an az 1.82cm yüksekte, en az 6.35cm eninde ve çağrı düğmesi çevresinde kolaylıkla okunabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir asansör girişinde asansör kapısının pervazı merkezi yerden enaz 1.5m yükseklikte düzenlenmiş midir? Katı tanımlayan numara ya da Rakamlar 5cm yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

19 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	*Rakam yada harfler en az .7cm kabartılmış mıdır?* yazı tipi sans serif ya da simple sans serif midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

20 Asansörler DURUM	SORU 2	Rakam ya da harfler II.Grade Braille yazısı ile birlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

21 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör kapıları otomatik açılıp kapanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

22 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	yerden 12.7cm ile 74cm arasındaki mesafeden bir şey geçtiği zaman kapılar kapanırken dokunmaya gerek kalmadan otomatik açılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
23 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu yeniden açma mekanizması en az 20sn efektif kalmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
24 Asansörler DURUM	SORU 2	Kata ulaşma sinyali verildikten en az 5 sn sonra kapı kapanmaya başlamakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
25 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Çağrma düğmesi asansör kapısında 2.5m uzakta ise kapıların kapanma süresi bu radan ulaşım süresine göre ayarlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
26 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör kapıları en az 3sn tamamen açık kalmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
27 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör kutusunun ölçüleri figür 22 ile uyumlu olacak sekilde düzenlenmiş midir? (tekerlekli sandalye işle girişe, içeride 180 derece dönüşe ve kontrol düğmelerine erişime uygun)			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
28 Asansörler MALZEME	SORU 4	Asansör düşemesi sabit, sağlam ve kaymaz malzemeden midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
29 Asansörler DURUM	SORU 2	Aydınlık düzeyi asansörde ve çıkışlarda en az 5 footcandle mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
30 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör iç kontrol düğmeleri çapları ne az 2cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
31 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör iç kontrol düğmeleri hemyüz ya da kabatılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
32 Asansörler DURUM	SORU 2	Kontrol düğmelerinin hemen sol tarafında kabartılmış olarak stanadart rakam, numara ve semboller bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

33 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yükseltilmiş karakterler en az 1.6cm yüksek ve 0.8cm kabratılı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
34 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı tipi büyük harf ve sans serif ya da simple sans serif midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
35 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Rakam ya da harfler II.Grade Braille yazısı ile birlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
36 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı ve karakterler arka fondaki renk ile zıt olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
37 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Ana girişi gösteren düğme işareti bir yıldız olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
38 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	her bir katı gösteren ışıklı işaretler düğmesine basılında yanrak komutu aldığını göstermekte ve kata ulaşınca sönmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
39 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Düğmeler sanda yaklaşım için yerden 1.37m den fazla olamayacak ve önden yaklaşıma uygun olarak 1.2m den daha yüksek olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
40 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	En altta gruplanmış olarak bulunması gereken acil durum düğmeleri, yerden 89 cm den daha az olmayacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
41 Asansörler DURUM	SORU 2	*Kapıları yana açılan asansör odalarında kontroller girişte kapıların hemen* yanıdaki duvarde yolcunun karşısında yada yan duvarda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
42 Asansörler DURUM	SORU 2	Kapıları ortadan açılan asansör odalarında kontroller girişte kapıların yanıdaki duvarde yolcunun karşısında mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
43 Asansörler DURUM	SORU 2	Kat numarasını gösteren bir işaret kapı üzerinde yada kontrol panosu üzerinde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

44 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Numarala en az 1.27cm yükseklikte mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

45 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Numaralar ışıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

46 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Asansör her kattan geçerken ya da durduğunda sesli bir sinyal ya da sözlü uyarı sistemi mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

47 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu sesli uyarı en az 20 db frekansı 1500hz den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

48 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir iki yönlü iletişim sistemi var ise bu sistem ASME A17.1- 1990 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

49 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu sesli iletişim sisteminin kullanılabilir parçası yerden en fazla 1.2m olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

50 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu sistem kabartılmış bir işaret ile aletin yanıda işaretlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

51 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu sembol en az 1.5cm ile 5 cm boyutlarında ve .7mm kabartılı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

52 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı tipi büyük harf ve sans serif ya da simple sans serif midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

53 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Rakam ya da harfler II.Grade Braille yazısı ile birlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐ 0	☑ 0,1	☐

54 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı ve karakterler arka fondaki renk ile zıt olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

55 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu sistemde bir ahize var ise kordonu en az 75cm nidir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

56 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu sistem sesli iletişim dışında da dışarıdaki bir noktaya acil durum uyarısı verebilmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

57 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu sistemin kullanılabilir parçaları kapalı bir kutuda verleştirilmiş ise. bu kutunun kapağını açmak için sıkıca tutma, çekme ya da bilekten bükme gerektirmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

58 Asansörler DURUM	SORU 2	Kontrolleri çalıştıracak güç 5lbf daha yüksek olmayacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 14	ODALAR VE MEKANLAR				
Uygulanan eylem alanı sayısı	5				
1 Kapılar DURUM	SORU 2	Kapılar erişebilirlik düzenlemelerine uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
2 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Sabit duvar veya bölüntüler arasındaki geçitler en az 92cm eninde ya da 60cm yi geçmeyen uzunlukta 82 cm den daha fazla mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
3 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu güzergah 1.2m den dar bir engel çevresinden U dönüş yapacak ise geliş kolları en az 1m dönüş kolu ise en az 1.2m eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
4 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah 1.5m den dar bir ende ise, karşıdan gelenler ve kesişen yollarda geçiş kolaylığı sağlamak için en az 1.5m ve 1.5m ölçülerinde ve 60m yi geçmeyen sıklıkta geçiş alanları düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
5 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde en az 2m serbest yükseklik var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
6 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah ile bağlantıda olan bir yerde bu serbest yüksekliğin olmadığı bir alanda değnek ile tespit edilecek bir engel ile uyarı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
7 Sarkanlar ve taşanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergaha taşan 69 ile 200cm yükseklikte tabelaların taşması en çok 10,			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
8 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde direğe monte 69cm ile 200m ende levha ve tabelaların dikey güzergah hattına taşması en fazla 30cm olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
9 Sarkanlar ve taşanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Taşan elemanların yanında, güzergah üzerinde en az 92cm genişlik kalacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
10 Kaplamalar MALZEME	SORU 4	Güzergah yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	1.27 cm yüksekliklerden daha fazlası için rampa veya yükselticiler kullanılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

12 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa veya asansörler gerekliliklere uygun şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	Döşeme malzemesi değiştiği durumlarda kademe farkı 1.27 cm den daha az olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Kaplamalar MALZEME	SORU 4	Eğer halı kullanılıyor ise halı yere sabitlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

16 Yönlendirme İŞARETLEME	SORU 5	Binanın fonksiyonel mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Yönlendirme İŞARETLEME	SORU 5	Binanın sabit mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Depolar DURUM	SORU 2	Depolama elemanlarından en azından bir tanesi gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

19 Depolar ÖLÇÜLER	SORU 3	Depolama alanları önünce, önden ya da yandan yaklaşıma olanak veren 76cm ile 120cm lik bir serbest alan temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

20 Yanaşma ÖLÇÜLER	SORU 3	Yandan yaklaşım düşünülmüş ise, raf, askı ve kıyafetler yerden en fazla 1.5m yükseklikte olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

21 Yanaşma ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye ile raf, askı ve kıyafetler arasındaki mesafe 25cm ile 53cm arasında ise, bunların yerden yüksekliği en fazla 49cm ve derinlikleri ise en fazla 53cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☑ 0,1	UYGULANAMAZ ☐
22 Yanaşma ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşım durumunda, raf, askı ve kıyafetler, yerden 38cm ile 48cm arasında düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
23 Uzanma ÖLÇÜLER	SORU 3	Tam bir geçiş gerektirmeyen derin olmayan bir dolap kapısında temiz açıklık en az 51cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☑ 0,1	UYGULANAMAZ ☐
24 Kullanım DURUM	SORU 2	Tüm tokmaklar, kapı kolları ve diğer açma kapama cihazları, tek el ile bilekten sıkı kavrama gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
25 Kullanım DURUM	SORU 2	Kapıyı çalıştırmak için gerekli güç 5LBF den daha az mıdır?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
26 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye kullanıcıları için toplantı alanlarında ayrılan yerler, en az 76cm ye 120cm serbest alan kadar düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☑ 3	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐
27 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu 76cm ye 120cm lik alanın en az 19cm lik kısmı masa altına girecek şekilde düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☑ 1
28 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Diz mesafesi, en az 69cm yükseklikte, ve 76cm genişlikte ve 19cm derinlikte olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☑ 1
29 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Masa veya tezgahın yüksekliği yerden 71cm ile 86cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☑ 1
30 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Masa aralarındaki ve geçitlerdeki en az mesafe 92cm genişlikte midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☐	UYUMSUZ ☑ 3	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

0

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

31 Kullanım ÖLÇÜLER	SORU 3	Aydınlatma düğmeleri, kontrol birimleri, havluluklar vb. yandan yaklaşım mümkün ise; yerden 23cm ile 1.38m olacak şekilde; önden yaklaşım mümkün ise,yerden 15cm ile1.2m arasında olacak şekilde midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

32 Kullanım ÖLÇÜLER	SORU 3	Bina kullanıcıları tarafından kullanılan tüm elektrik ve haberleşme ekipmanları yerden en az 38cm yükseklikte olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

33 Kontroller DURUM	SORU 2	Tüm tokmaklar, kapı kolları ve diğer açma kapama cihazları, tek el ile bilekten sıkı kavrama gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
	CEVAP	UYUMLU ☑	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 15	TOPLANMA ALANLARI
Uygulanan eylem alanı sayısı	5

1 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Toplantı alanlarında gerekli tekerlekli sandalye sayısı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐
2 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Sabit sandalyelerin en az yüzde biri oranında koltuk, koridor tarafında ve yan kollukları olmayacak ya da katlanabilir türde olacak şekilde düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1
3 Yer İŞARETLEME	SORU 5	Bu koltuklar bir işaret ile belirlenmiş midir?. Bu alanlar gerekli tekerlekli sandalye alanlarına uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1
4 Yer ÖLÇÜLER	SORU 3	İkili tekerlekli sandalye alanı eni en az 1.67m olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1
5 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye kullanıcısı alana yandan girmiş ise derinlik 1.5m olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1
6 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye kullanıcısı alana önden veya arkada girmiş ise derinlik 1.5m olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1
7 Koltuklar DURUM	SORU 2	Tekerlekli sandalye alanları koltuk planının entegre bir parçası mıdır? Görüş açıları ve yerleşimleri durumlarına göre özel düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1
8 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Eğer koltuk kapasitesi 300'den fazla ise tekerlekli sandalyeler için birden fazla yerde yer ayrılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐
9 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Tekerlekli sandalye alanına hemen yanında en az bir sabit koltuk yeri de düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1
10 Koltuklar DURUM	SORU 2	Bu ayrılmış alanlar, aynı zamanda kaçış güzergahlarına direk bağlantılı yerlerde düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Yer MALZEME	SORU 4	tekerlekli sandalye alanı yüzeyi düz, sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

12 Kaldıraç ÖLÇÜLER	SORU 3	1.27 cm yüksekliklerden daha fazlası için rampa veya yükselticiler kullanılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

13 Rampa DURUM	SORU 2	Rampa veya asansörler gerekliliklere uygun şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Rampa ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐ 0

15 Yer ÖLÇÜLER	SORU 3	Döşeme malzemesi değiştiği durumlarda kademe farkı 1.27 cm den daha az olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Yer MALZEME	SORU 4	Eğer halı kullanılıyor ise halı yere sabitlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

17 Yer DURUM	SORU 2	Tekerlekli sandalye alanını, performans alanlarına (sahne, giyinme odaları, sahne arkası veya arena alanlarına bağlaya erişilebilir bir yol mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

18 Ses sistem DURUM	SORU 2	Toplantı alanlarına sesli iletişim sistemleri gerekli ise, sürekli olarak kurulu buluna bir yardımcı dinleme cihazı mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

19 Ses sistem DURUM	SORU 2	Entegre ses sitemi olmayan toplantı alanları için en azından portatif sistemlerin bağlanabileceği kablolamalar düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

20 Ses sistem DURUM	SORU 2	Sağlanan alıcılar en az toplam koltuk sayısının %4'üne eşit ve en az 2 adet midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

21 Ses sistem İŞARETLEME	SORU 5	Sürekli kurulu bir yardımcı ses sistemi mevcut ise bunun varlığını kullanıcıya belirten bir işaretleme yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

22 Ses sistem İŞARETLEME	SORU 5	Bu işaretleme uluslar arası işitme kaybı logosunu da içermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 16 — TUVALETLER VE BANYOLAR

Uygulanan eylem alanı sayısı	4

1 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Halka açık ve ortak kullanlan tüm tuvaletler 4.22 ile uyumlu mudur? (Ortak kullanılan çalışanlar için tuvaletlerdir)			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tek bir kişiye özel bir tuvalet düzenlenmiş ise bu mekan, erişilebilir olmak üzere adapte edilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
3 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Banyo veya halka açık yıkanma odaları düzenlenmiş ise bunlar 4.23 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
4 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Asansör bulundurması gerekmeyen yapılarda, erişilebilir olan katta 4.22 Ve 4.23 ile uyumlu bir adet tuvalet düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
5 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tuvaletler, pisuarlar ve banyolar erişilebilir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
6 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Lavabo, ayna ve sabunluk ve havlulk erişilebilir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
7 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Banyo ve duş olankları erişilebilir güzergah üzerindemidir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
8 Tuvaletler DURUM	SORU 2	İlaç dolabı erişilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
9 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet veya banyo içerisinde 152.5cm çapında Ya da T şeklinde Engelsiz bir dönüş/manevra alanına yer var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
10 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapılar 4.13 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı açılımı herhangi bir ekipmanın önünde bulunması gerekli temiz boş Alanı kapsamayacak biçimde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

12 Tuvaletler İŞARETLEME	SORU 5	Wc ve banyoları gösteren işaretlemeler, 4.30.4, 4.30.5, ve 4.30.6 İle uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvaletlerde bölme elmanları ile kabinler oluşturulmu ise en azından Bir tanesi 4.17 ile uyumlu olmak üzere 152.5cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

14 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Boyut ve yerleşim olarak en az bir kabinfigür 30a ile uyumluy mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

15 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin en az 152.5cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

16 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet duvara monte ise kabin en az 142.5cm derinlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet yere monte ise kabin en az 149.5cm derinliğinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı kolu tuvaletin yerleşimine göre serbest olan tarafta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

19 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin 152.5cm den daha dar ise en azından bir kabin duvarı alt kısımda yerden 23 cm ayak boşluğu sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

20 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin kapısı açıldığında kapı yüzü ile kabin duvarı arasında en az 82cm kadar kapı geçişi sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

21 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin kapısı içeri açılıyortuvaletin önünce olması gereken temiz boş alan olarak 92cm yer kalmış mıdır ve kapının kolu tarafında duvara kadar en az 46cm boşluk bırakılmışmıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

22 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı dışarı açılıyor ve yaklaşma yönü kol tarafından ise dış koridor en az 1m midir? veya yaklaşım menteşe tarafından ise aynı genişlik en az 1.22m midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

23 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin kapısı bir koridorun sonunda ise kol yönünde duvara mesafesi en az 46cm olacak şekilde yerleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

24 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Figur 30a da gürülgüğü biçimde tutunma barları yerleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

25 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barları 4.26.2, 4.26.3, 4.26.4 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

26 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer 6 dan fazla kabin sağlanmış ise 152.5cm eninde bir kabin yanı sıra kapısı dışarı doğru kendiliğinden kapanan en az bir adet kabin daha sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

27 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	92cm enindeki kabindeki paraler tutunma barları figur 30 d ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

28 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu barlar da 4.26.2, 4.26.3 ve 4.264 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

29 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet ve lavabonun bir arada olduğu bir düzenlme var ise önden yaklaşılan tipte 1.22 m ve 1.66m boyutlarında bir temiz taban alanı figür 28 ile uyumlu olacak biçimde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

30 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet ve lavabonun bir arada olduğu bir düzenlşme var ise yandan yaklaşılan tipte 1.22 m ve 1.42m boyutlarında bir temiz taban alanı figür 28 ile uyumlu olacak biçimde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

31 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuavlet bir kabin değilse ve yanal bir transfer olanağı var ise bunun için en azından 152.5cm ye 142.25cm bir temiz taban alanı figür 28 ile uyumlu olacak biçimde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

32 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet kabin değil ise, arka tutunma barı en azından 92cm boyunda ve yan duvara yakın tarafın tuvalet merkez çizgisine göre en azından 30.48cm figür 29 ile uyumlu olacak şekilde mesafe bırakılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

33 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yan tutunma barı ne az 1 m boyunda ve arka duvardan en az 30.48 cm ve figür 29 ile uyumlu olacak şekilde arka duvardan uzakta monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

34 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tum tutunma barları yer düzlemine paralel ve yerden 83 ile 92 cm arasında monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

35 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barları 4.26.2, 4.26.3, ile 4.26.4 uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

36 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barının kavrandığı çevre uzunluğu 3.1cm ile 3.8cm arası mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

37 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barı ile duvar aras89ındaki mesafe net olarak 3.81cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

38 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barları sıkıca sabitlenmmiş ve kendi çevrelerinde dönmeyecek biçimde sıkıştırılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

39 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barları duvara gömülü ise bu oyuk en az 8 cm derinlikte ve barın üzerinde en az 45cm kalacak kadar geniş bırkılmış mıdır? figur 39 d			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

40 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barlarının eğilmeye ve bükülmeye dirençleri 4.26.3 1 ve 2 ye uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

41 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barlarının montaj elemanları i 4.26.3 1 ve 24.26.3 3 ve 4 ile Uyumlu dayanımda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

42 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barları ve yakınlarındaki duvarlarda keskin köşe ve kesici özellikte parçalar ve yüzeyler buylunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

43 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barları ne az çapı 3.18cm kadar mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

44 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvaletin merkez çizgisi, duvar veya kabin yüzeyinden net olarak 45.72cm uzakta olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

45 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet oturağının üstü yerden 43 ila 48 cm mesafede olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

46 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tuvalet oturağı otomatik olarak kalkan tipte olmayacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

47 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Sifon ekipmanları sıkıca kavramak, çekmek veya bileği bükmek gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

48 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bunları çalıştırma için gerekli güç 5lbf'den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

49 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu ekipmanların çalıştırma kumandaları, temiz taban alanı olan tarafta olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

50 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu kontroller yerden 1.10 m den daha yukarıda olmayacak şekilde yerleştirilmişmidir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

51 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yan tutunma barı altına monte edilecek kağıtlık, yerden 20 cm ve arka Duvardan 92 cm den daha uzakta olmayacak şekilde düzenlenmiş Midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

52 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kağıtlık, tutunma barının kullanılmasına mani olmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

53 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kağıtlık kesintisiz kağıt sağlamaya devam edebilmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

54 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuarlar var ise en azında bir tanesi 4.18 ile uymlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

55 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuarların uç kısmının yüksekliği yerden 43 cm den daha yüksek Olmayacak şekilde yerleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

56 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuara önden yanaşmaya olanak verecek en az 76cm ye 122 cm Temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

57 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu taban alanı bir erişilebilir güzergah ile birleşmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

58 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

59 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuarlar arası bölücüler var ise bunların arası en az 73cm olacak Ve pisuarın uç kısmından dah ileriye uzanmayacak şekilde düzenlenmiş Midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

60 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Sifon ekipmanları tek elle, sıkıca kavramak, çekmek veya bileği bükmek gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

0

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

61 Tuvaletler *DURUM*	SORU 2	Bunları çalıştırma için gerekli güç 5lbf den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

62 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu kontroller yerden 1.10 m den daha yukarıda olmayacak şekilde yerleştirilmişmidir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

63 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer lavabolar var ise en azından bir tanesi gerekliliklere uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

64 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Lavabonun üst hizası yerden 86cm den daha yoksek olmayacak Şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

65 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Lavabonun altına girilen kısmından tyere kadar en az 73 cm mesafe Figür 31 ile uyumlu oalcak biçimde			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

66 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Lavabonun ön kısmı duvardan 43.5 cm mesafeye uzanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

67 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Ayak ve diz mesafeleri, figür 31 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

68 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşıma olanak verecek biçimde lavabo önünde en az 76.2 cm ile 121 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

69 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu alanın 48.5 cm sinden daha az kısmı lavabonun altına Denk gelecek şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

70 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu temiz taban lalanı bir erişlilebilir güzergah ile birleşmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

71 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

72 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Sıcak su bağlantı veya gider boruları temas halinde zarar vermeycek Biçimde yalıtılmış veya düzenlenmişl midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

73 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Lavabo altındaki alan sivri ve zarar verici parçalardan arınmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

74 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Lavabo ekipmanları tek elle, sıkıca kavramak, çekmek veya bileği Bükmek erektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

75 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bunları çalıştırma için gerekli güç 5lbf den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

76 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Eğer su vanası kendinden kesilen tipte ise en az 10 sn açık kalır mdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

77 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Aynalardan en azından bir tanesinin yansıtan yüzü yerden 1 m mesafe olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

78 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Her bir kağıtlık, havluluk , sabunluk ve kurutma ekipmanların en az Bir tanesi erişilebilir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

79 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir kağıtlık, havluluk , sabunluk ve kurutma ekipmanların önünde En az 76.2 cm ile 122 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

80 Tuvaletler MALZEME	SORU 4	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

81 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşım var ise en yüksek çalıştırma ekipmanı yerden 1.21m Mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
82 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yandan yaklaşım var ise en yüksek çalıştırma ekipmanı yerden 1.37m Mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
83 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu ekipmantek elle, sıkıca kavramak, çekmek veya bileği Bükmek gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
84 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	İlaç dolabı var ise ne azından bir rafiu yerden 1.10 m mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
85 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşıma olanak verecek biçimde lavabo önünde en az 76.2 cm ile 121 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
86 Tuvaletler MALZEME	SORU 4	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
87 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer gömme dolap şeklinde ekipman depolama alanları var ise birine Önden yaklaşıma olanak verecek biçimde önünde en az 76.2 cm ile 121 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
88 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yandan yaklaşılan bir eşya dolabında raflar ve askılar yerden 23 cm ile 137 cm mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
89 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapısı geçilebilir olmayan bir gömme dolapta ilk raf ile kabı arasında 26-54 cm olduğu durumda bu rafın yerden yüksekliği en fazla 122 cm Ve derinliği en fazla 54 cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
90 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşım var ise askı ve raflar en fazla yerden 38 ile 122 cm Olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

91 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Banyo ve küvet var ise ne azından bir tanesi 4.20 or 4.21 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

92 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Alarm var ise 4.28 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 18	GİYİNME VE DENEME ODALARI
Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Odalar MİKTAR Ek-1 Şekil 4.1.3(2) , Ek-1 Şekil 4.35.1	SORU 1	Giyinme ve deneme odası olan yerlerde bunlardan %5i ya da en az bir tanesi erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Odalar DURUM Ek-1 Şekil 4.35.1	SORU 2	Bu odalar erişilebilir bir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
3 Kapılar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.35.2	SORU 3	Kayar kapılı yada kanatlı kapılı bir deneme odasında en az 1.5m ye 1.5m çaplı bir daire oranında serbest dönüş alanı temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
4 Odalar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.35.2	SORU 3	Bu dönüş alanı, kapının açılması ile sınırlandırılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
5 Kapılar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.35.3 , Ek-1 Şekil 4.13	SORU 3	Kapılar gerekli düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
6 Kapılar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.35.3 , Ek-1 Şekil 4.13	SORU 3	Bu odalar özel ve perde ile giriliyor ise en az açıklık 82 cm olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
7 Kapılar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.35.3 , Ek-1 Şekil 4.13	SORU 3	Perdeli odaların taban alanı yukarıda tanımlanan miktarlara uygun ve tekerlekli sandalye kullanıcısı için kolaylıkla erişilebilir midir*			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
8 Oturma ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.35.3 , Ek-1 Şekil 4.13	SORU 3	Tüm erişilebilir deneme odalarında uzun kenar boyunca 1.2m ye 60cm boyutlarında (katlanır tip olabilir) bir oturma yeri temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
9 Oturma DURUM Ek-1 Şekil 4.35.4	SORU 2	Oturak, yerden 48cm yükseklikte monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
10 Oturma ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.35.4	SORU 3	Bu bank yanındaki serbest alan en az 76cm ila 1.2m boyutlarında düzenlenmiş midir? Tekerlekli sandalyeden paralel geçişe olanak vermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11	SORU	Bankın sağlamlığı gerekli kriterlere uygun mudur?			
Oturma	2				
DURUM	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
Ek-1 Şekil 4.35.4 , Ek-1 Şekil 4.26.3	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

12	SORU	Bankın yüzeyi kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
Oturma	4				
MALZEME	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
Ek-1 Şekil 4.35.4	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

13	SORU	Bankın yüzeyinde su toplanmasına engel düzenlemeler mevcut mudur?			
Oturma	2				
DURUM	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
Ek-1 Şekil 4.35.4	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

14	SORU	Bir ayna var ise bu tam boy 46cm eninde ve 1.38cm boyunda bir ayna mıdır?			
Ayna	3				
ÖLÇÜLER	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
Ek-1 Şekil 4.35.4	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

15	SORU	Bu ayna bankta oturan birine ve ayakta duran birine tümden kendini görme olanağı sağlamakta mıdır?			
Ayna	3				
ÖLÇÜLER	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
Ek-1 Şekil 4.35.5	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 19	İŞARETLEME
Uygulanan eylem alanı sayısı	9

1 İşaretleme DURUM Ek-1 Şekil 4.1.2(7), 4.1.3(16), Ek-1 Şekil 4.30.1	SORU 2	Yön belirten, bilgi veren ya da binanın fonksiyonel alanlarını tanımlayan işaretler 4.30.2, 4.30.3, ve 4.30.5 ile uyumlu mudur? geçici işaretlerde bu zorunluluk yoktur			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

2 İşaretleme ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.30	SORU 3	Bu işaretlerdeki yazıların en:boy oranı 3:5 ile 1:1 arasında mıdır? bu yazılardaki bordür kalınlıkları oranı 1:5 ile 1:10 arasında mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

3 İşaretleme ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.30.3	SORU 3	Bu işaretlerdeki yazı yükseklikleri ve sarkan tabelalardaki yazı boyutları en az 7.62cm yüksekliğinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

0

4 İşaretleme DURUM Ek-1 Şekil 4.30.5	SORU 2	Bu işaretlerdeki yazı ve arka fon renkleri gözkamaştırmayan türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

5 İşaretleme DURUM Ek-1 Şekil 4.30.5	SORU 2	Yazı karakterleri arka fonları ile kontrast oluşturmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

6 İşaretleme DURUM Ek-1 Şekil 4.1.2(7),4.1.3(16), Ek-1 Şekil 4.30.1	SORU 2	Sürekli oda ve mekanları belirten işaretler 4.30.4, 4.30.5 ve 4.30.6 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

7 İşaretleme DURUM Ek-1 Şekil 4.30.4	SORU 2	Sürekli oda ve mekanları belirten işaretlerin yanında Grade II Braille var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

8 İşaretleme DURUM Ek-1 Şekil 4.30.4	SORU 2	Sürekli oda ve mekanları belirten işaretler yerine resimli grafikler varsa bunun yazılı karşılığı hemen işaretin altında bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

9 İşaretleme ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.30.4	SORU 3	Resimli grafik işaretin boyutları en az 15.24cm yüksekliğinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

10 İşaretleme ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.30.4	SORU 3	Bu işaretledeki yükseltilmiş karakterler en az 1.5cm ile 5cm arasında mıdır ve en az .79cm kabartılmışmıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11	SORU	Bu işaretlerdeki yükseltilmiş karakterlerbüyük harf ve sans serif veya Simple sans serif fontunda mıdır?			
İşaretleme	2				
DURUM		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
Ek-1 Şekil 4.30.4	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

12	SORU	Bu işaretlerdeki yazı ve arka fon renkleri gözkamaştırmayan türde midir?			
İşaretleme	2				
DURUM		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
Ek-1 Şekil 4.30.5	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

13	SORU	Yazı karakterleri arka fonları ile kontrast oluşturmakta mıdır?			
İşaretleme	2				
DURUM		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
Ek-1 Şekil 4.30.5	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

14	SORU	Bu işaretler duvarda, kapıların tutamak tarafına monte edilmiş midir?			
İşaretleme	2				
DURUM		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
Ek-1 Şekil 4.30.6	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

15	SORU	Çift kapılarda bu işaretler kapılara en yakın duvara monte edilmiş midir?			
İşaretleme	2				
DURUM		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
Ek-1 Şekil 4.30.6	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

16	SORU	Bu işaretler duvarda, merkez yüksekliği en az 1.55m olacak şekilde Monte edilmiş midir?			
İşaretleme	3				
ÖLÇÜLER		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
Ek-1 Şekil 4.30.6	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

17	SORU	Bu işaretlere yaklaşmak isteyen kişiler 7.6cm yakınlığa kadar gelmeleri Bir engel ile sınırlanmış mıdır ya da işaret karşısında dururken açılan bir			
İşaretleme	3	Kapıya çarpma durumu var mıdır?			
ÖLÇÜLER		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
Ek-1 Şekil 4.30.6	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 21	FARK EDİLEBİLİR UYARILAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	9

1 Rampalar DURUM Ek-1 Şekil 4.7.7	SORU 2	Kaldırım rampalarının tüm eni ve boyunca kadar uzanmakta olan fark edilebilir uyarılar düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

2 Fark edilebilir uyarıcılar DURUM Ek-1 Şekil 4.29.5	SORU 2	Araç yolunda geçen bir yaya geçidi var ise bu ve herhangi bir kaldırım korkuluk vb.. İle ayrılmamış ise bu geçit en az 92cm eninde fark edilebilir uyarı işaretlemeleri ile (görme engelliler için yerde dokulu) belirlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

3 Fark edilebilir uyarıcılar DURUM Ek-1 Şekil 4.29.6	SORU 2	Yansıma havuzlarının kenarları, korkuluk, duvar ve fark edilebilir uyarılar ile korunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

4 Fark edilebilir uyarıcılar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.29.2	SORU 3	Bu kabartmalı küreler 2.3cm çapında, 5mm yükseklikte ve 6cm mesafede bir mi yerleştirilmiştir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

5 Yüzey MALZEME Ek-1 Şekil 4.29.2	SORU 4	Bu kabartmalı küreler görsel olarak zemine kontrast renkte olacak biçimde mi yapılmıştır? Kabartmalı yüzeyin malzemesi yürüme yoluyla farklılık göstermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

6 Yüzey MALZEME Ek-1 Şekil 4.29.2	SORU 4	Kontrast yaratmak için kullanılan malzeme yürüme yolunun entegre bir parçasından mı teşkil edilmiştir.?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

7 Yüzey MALZEME Ek-1 Şekil 4.29.2	SORU 4	Fark edilebilir uyarı uygulanan iç mekan yüzeyleri, yürüme yüzeylerinden temas ve değnek teması durumlarında ses ile ayrıt edilebilecek farklılıklar gösterir şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Form 23	RESTORAN VE KAFETERYALAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Masalar MİKTAR 5.1 , Ek-1 Şekil 4.1.3(18)	SORU 1	Tüm sabit masaların %5'i ve en az bir tanesi uygun ölçülerde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

2 Masalar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.32.2 , Ek-1 Şekil 4.2.4	SORU 3	Tekerlekli sandalye yanaşması için uygun masaları, en az 76cm ye 1.2m serbest duruş alanı ve erişilebilir bir yola direk bağlantılı olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

3 Masalar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.32.2 , Ek-1 Şekil 4.2.4	SORU 3	Bu alanın 48cm'si ve daha azının masa altında kalmasına göre düzenleme yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

4 Masalar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.32.3	SORU 3	Diz mesafesi en az 69cm yükseklikte 76cm eninde ve 49cm derinlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

5 Masalar ÖLÇÜLER Ek-1 Şekil 4.32.4	SORU 3	Masa veya tezgah üst kotu en az 71cm ile 86cm arasında mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

6 Masalar ÖLÇÜLER 5.1	SORU 3	Sigara içilen ve içilmeyen alanlarda erişilebilir masalar eşit dağılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

7 Masalar MİKTAR 5.1	SORU 1	Yeni bir yapıda ve uygulanabildiği oranda bir değişiklik sırasında erişilebilir masalar tüm mekana eşit oranlarda dağıtılabilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

8 Servis tezgahı ÖLÇÜLER 5.2 , Ek-1 Şekil 4.32	SORU 3	Tezgahtan servis yapılan mekanlarda tezgah üst kotu en az 86cm ve tezgah altı diz mesafesi en az 69cm olacak şekilde düzenleme yapılmış mıdır? Ya da aynı yerde masaya servi olanağı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

9 Koridor ÖLÇÜLER 5.3 , Ek-1 Şekil 4.3.3	SORU 3	Tüm sabit masalar arası mesafeler en az 92cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

10 Masalar MİKTAR 5.4	SORU 1	Yeni bir yapıda tüm yükseltilmiş ve alçaltılmış mekan parçaları erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

11 Masalar DURUM 5.4	SORU 2	Değişimler de yükseltilmiş ve alçaltılmış tüm mekanlar erişilebilir olarak düzenlenmiş midir ya da erişilebilir olarak düzenlenen alanlar diğer tüm alanlardaki aynı hizmet ve dekor elemanlarını barındırmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

12 Servis tezgahı ÖLÇÜLER 5.5	SORU 3	Yemek servis sırası en az 92cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

13 Servis tezgahı ÖLÇÜLER 5.5	SORU 3	Tepsi kaydırma tezgahları en fazla 86cm yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

14 Servis tezgahı ÖLÇÜLER 5.6	SORU 3	Self-servis tezgahlı bir yerde öncen yaklaşılan tezgahların en az yarısı; önden yaklaşımda 1.2m den yandan yaklaşımda 1.5m'den daha yüksek olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

15 Servis tezgahı DURUM 5.6	SORU 2	Tüm self servis tezgahları gerekli düzenlemelere uygun üretilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

16 Yükseltilmiş Döşeme DURUM 5.7	SORU 2	Ziyafet salonlarında, veya asıl masa veya konuşmacı masasının yükseltilmiş bir platformda bulunduğu bir mekanda, erişilebilir düzenlemeler de düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

17 Yükseltilmiş Döşeme DURUM 5.7	SORU 2	Yükseltilmiş bu platformun kenarları 5cm kabartılı elemanlar ile veya masaların konulması ile korunaklı olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

18 Tefriş DURUM 5.8 , Ek-1 Şekil 4.2	SORU 2	Otomatik ürün makineleri, erişilebilir güzergahlar üzerinde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Çizelge 3.3 Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin Sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi

Form 1	KAPSAM	OTOPARK ALANLARI VE İLGİLİ DÜZENLEMELER						
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	2	4	7	1	2
Eylem Alanları Er.D. Toplam	31,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%1,1	16	1	8	0	7	%6,3	%50,0	%0,0	%43,8

Form 2	KAPSAM	YOLCU İNDİRME BİNDİRME ALANLARI						
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	0	2	5	1	1
Eylem Alanları Er.D. Toplam	14,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%0,5	9	3	4	0	2	%33,3	%44,4	%0,0	%22,2

Form 3	KAPSAM	DIŞ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH DÜZENLEMELERİ						
Uygulananan eylem alanı sayısı	3		SORGU SAYISI	0	9	36	3	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	140,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%5,0	63	9	15	0	39	%14,3	%23,8	%0,0	%61,9

Form 4	KAPSAM	KALDIRIM RAMPALARI						
Uygulananan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI	0	16	14	2	8
Eylem Alanları Er.D. Toplam	63,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%2,2	40	2	2	0	36	%5,0	%5,0	%0,0	%90,0

Form 7	KAPSAM	RAMPALAR						
Uygulananan eylem alanı sayısı	7		SORGU SAYISI	0	49	112	7	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	338,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%12,0	168	0	7	0	161	%0,0	%4,2	%0,0	%95,8

Form 8	KAPSAM	MERDİVENLER						
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	0	45	50	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	207,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%7,4	95	45	25	0	25	%47,4	%26,3	%0,0	%26,3

Form 10	KAPSAM	GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR						
Uygulananan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI	28	44	12	0	28
Eylem Alanları Er.D. Toplam	316,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%11,2	112	20	84	8	0	%17,9	%75,0	%7,1	%0,0

Form 11	KAPSAM	KAPI VE GEÇİTLER						
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	10	55	35	5	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	125,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%4,4	105	55	20	30	0	%52,4	%19,0	%28,6	%0,0

Form 12	KAPSAM	İÇ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH						
Uygulananan eylem alanı sayısı	13		SORGU SAYISI	0	65	130	39	39
Eylem Alanları Er.D. Toplam	114,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%4,1	273	156	13	104	0	%57,1	%4,8	%38,1	%0,0

Form 13	KAPSAM	ASANSÖRLER						
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	0	27	20	1	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	1,1		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%0,0	58	44	0	14	0	%75,9	%0,0	%24,1	%0,0

Form 14	KAPSAM	ODALAR VE MEKANLAR						
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	0	25	120	10	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	120,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%4,3	165	90	10	50	15	%54,5	%6,1	%30,3	%9,1

Form 15	KAPSAM	TOPLANMA ALANLARI						
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	20	35	30	10	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	362,4		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%12,9	110	10	30	10	60	%9,1	%27,3	%9,1	%54,5

Form 16	KAPSAM	TUVALETLER VE BANYOLAR						
Uygulananan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI	0	124	232	8	4
Eylem Alanları Er.D. Toplam	446,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel ErD. Yüzdes,i	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%15,9	368	132	132	60	44	%35,9	%35,9	%16,3	%12,0

Form 18	KAPSAM	GİYİNME VE DENEME ODALARI						
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	1	4	9	1	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	87,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%3,1	15	2	8	0	5	%13,3	%53,3	%0,0	%33,3

Form 19	KAPSAM	İŞARETLEME						
Uygulananan eylem alanı sayısı	9		SORGU SAYISI	0	99	54	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	320,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%11,4	153	9	18	0	126	%5,9	%11,8	%0,0	%82,4

Form 21	KAPSAM	FARK EDİLEBİLİR UYARILAR						
Uygulananan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI	0	6	2	6	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	50,5		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%1,8	14	0	4	2	8	%0,0	%28,6	%14,3	%57,1

Form 23	KAPSAM	RESTORAN VE KAFETERYALAR						
Uygulananan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI	6	10	20	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	74,8		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%2,7	36	2	8	14	12	%5,6	%22,2	%38,9	%33,3

ATAKULE A.V.M									
Uygulanan Eylem Alanı Toplamı	70		SORGU SAYISI	67	619	888	94	132	
G.Er.DEĞERİ TOPLAMI	2809,8		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET	
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%100,0	1800	580	388	292	540	%32,2	%21,6	%16,2	%30,0
Düzenleme miktarı sorguları	%3,72	13	42	0	12	%0,72	%2,33	%0,00	%0,67
Düzenleme var/yok sorguları	%34,39	208	135	78	198	%11,56	%7,50	%4,33	%11,00
Ölçüler uygun/değil sorguları	%49,33	250	178	175	285	%13,89	%9,89	%9,72	%15,83
Malzeme özellikleri sorguları	%5,22	52	0	23	19	%2,89	%0,00	%1,28	%1,06
İşaretleme yeterlilik sorguları	%7,33	57	33	16	26	%3,17	%1,83	%0,89	%1,44
	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Çizelge 3.4 Mekanlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin eylem alanları (Er.D)'ne göre oransal değerlendirmesi

Kullanılan Formlar		1,2,4,10,11,19,21,7,8								
Eylem Alanları & Bağlantıları	K	K-G , K-V			11	73	78	9	14
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	305,7		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%10,9	185	31	50	8	96	%16,8	%27,0	%4,3	%51,9

Kullanılan Formlar		3,4,7,8,10.11,12,19,21							
Eylem Alanları & Bağlantıları	G	K-G, T-G, G-H, G-W, SG			16	147	198	19	39
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	910,0		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%32,4	401	82	93	26	200	%20,4	%23,2	%6,5	%49,9

Kullanılan Formlar		7,8,10,12,19							
Eylem Alanları & Bağlantıları	V	K-V,V-H,R-V,V-B,V-Y,V-D,V-S,V-W			7	84	121	20	25
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	283,4		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%10,1	256	93	43	50	70	%36,3	%16,8	%19,5	%27,3

Kullanılan Formlar		7,12,19,							
Eylem Alanları & Bağlantıları	H	H-B,H-Y,H-D,H-S,H-W,G-H,V-H			0	53	92	22	21
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	132,8		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%4,7	173	76	5	55	37	%43,9	%2,9	%31,8	%21,4

Kullanılan Formlar		12,15,16,19							
Eylem Alanları & Bağlantıları	B	H-B,V-B,BW			4	59	90	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	284,9		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%10,1	173	60	43	33	37	%34,7	%24,9	%19,1	%21,4

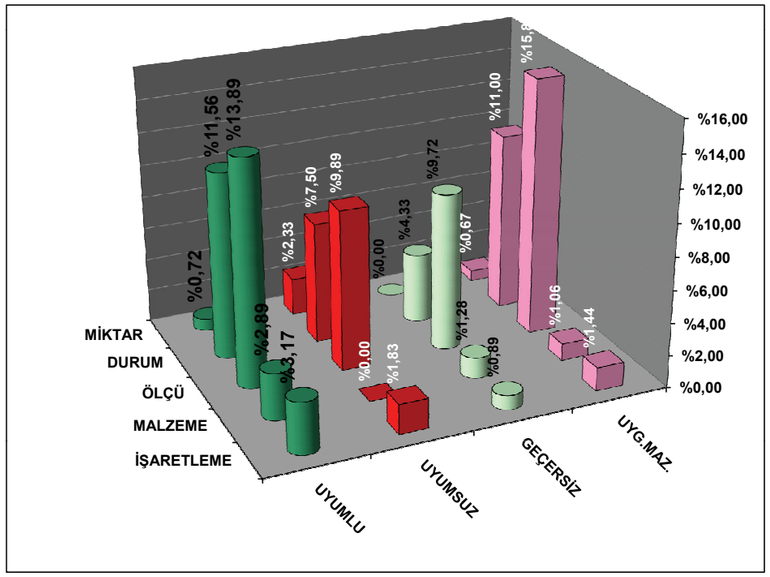
Kullanılan Formlar		12,15,16,19,23							
Eylem Alanları & Bağlantıları	Y	H-Y,V-Y,YW			7	64	100	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	264,5		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%9,4	190	60	47	40	43	%31,6	%24,7	%21,1	%22,6

Kullanılan Formlar		11,12,15,16							
Eylem Alanları & Bağlantıları	D	H-D,V-D,DW			2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	171,8		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%6,1	153	67	39	36	11	%43,8	%25,5	%23,5	%7,2

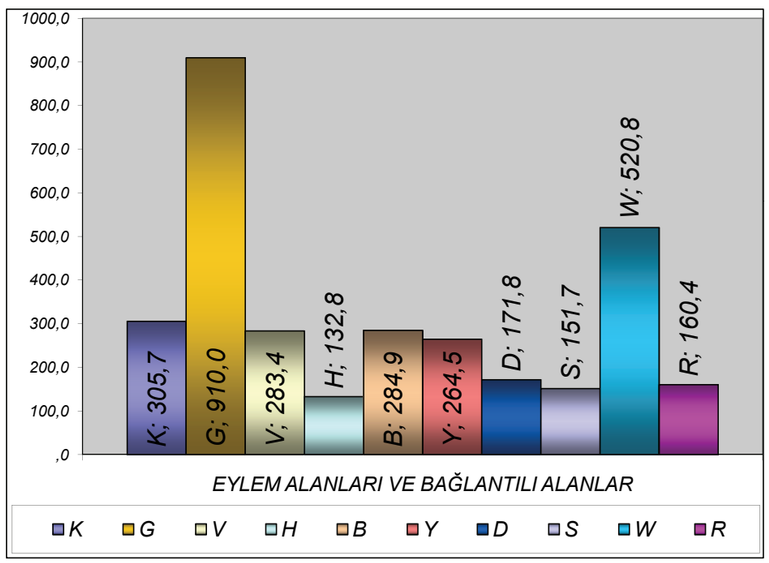
Kullanılan Formlar		11,12,15,16							
Eylem Alanları & Bağlantıları	S	H-S,V-S,SW			2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	151,7		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%5,4	152	66	39	36	11	%43,4	%25,7	%23,7	%7,2

Kullanılan Formlar		7,12,16,							
Eylem Alanları & Bağlantıları	W	H-W,G-W,V-W,YW,DW,SW,BW			0	146	278	18	13
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	520,8		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%18,5	454	165	139	83	67	%36,3	%30,6	%18,3	%14,8

Kullanılan Formlar		7,8,11							
Eylem Alanları & Bağlantıları	R	R-V			5	32	43	2	0
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	160,4		SORGU TÜRÜ		MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%5,7	82	21	15	12	34	%25,6	%18,3	%14,6	%41,5

Şekil 3.3 Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi

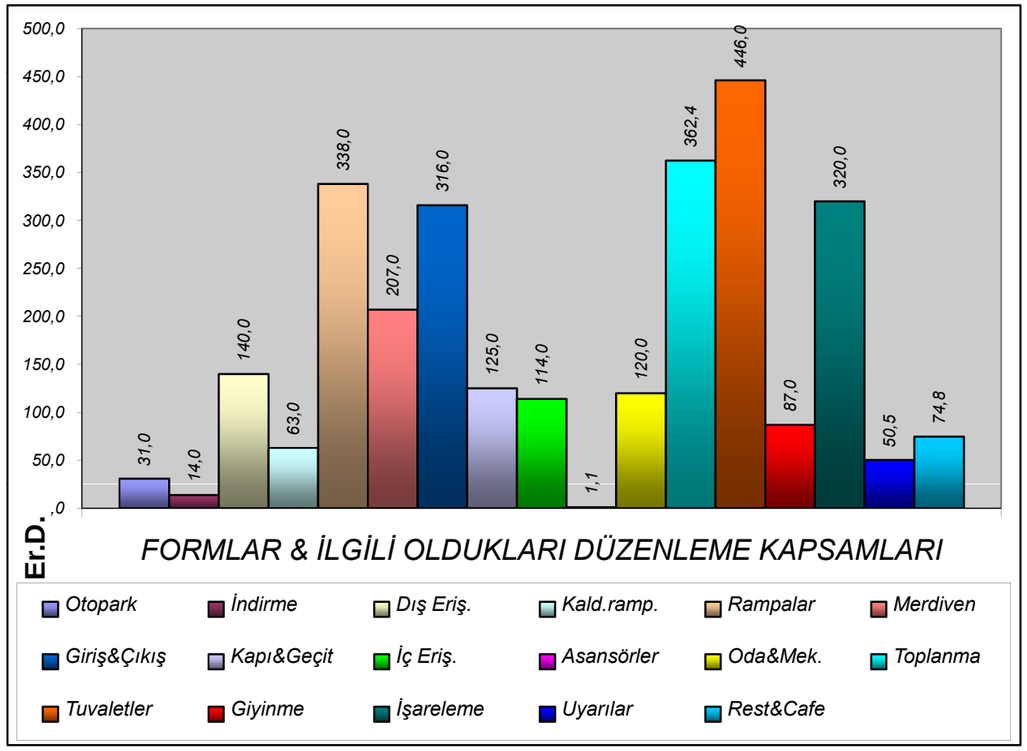
Şekil 3.4 Mekanlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Çizelge 3.5 elde edilen verilere göre her bir form için uygulandığı eylem alanındaki erişilebilirlik değerleri

EY.AL ADI	ANA EYLEM ALANLARI	Önem Katsay	BAĞLANTILI EYLEM ALANI	FORMLAR & İLGİLİ OLDUKLARI DÜZENLEME KAPSAMLARI																Eylem Alanı Er.D TOP		
				Otopark	İndirme	Dış Eriş.	Kald.ramp.	Rampalar	Merdiven	Giriş&Çıkış	Kapı&Geçit	İç Eriş.	Asansörler	Oda&Mek.	Toplanma	Tuvaletler	Giyinme	İşareleme	Uyarılar	Rest&Cafe			
				1	2	3	4	7	8	10	11	12	13	14	15	16	18	19	21	23	Er.D	%	S
G	ANA GİRİŞ	2				56,0		52,0	46,0	126,4	25,0							40,0	20,2		365,6	%13,01	7
G-H	ANA GİRİŞ	2	YATAY DOLAŞIM					52,0				7,6									59,6	%2,12	2
G-W	ANA GİRİŞ	2	WC & SERVİS					52,0				7,6									59,6	%2,12	2
H	YATAY DOLAŞIM	1																20,0			20,0	%0,71	1
H-B	YATAY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									11,4									11,4	%0,41	1
H-Y	YATAY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									7,6									7,6	%0,27	1
H-D	YATAY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									11,4									11,4	%0,41	1
H-S	YATAY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									7,6									7,6	%0,27	1
H-W	YATAY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									7,6									7,6	%0,27	1
V	DÜŞEY DOLAŞIM	1							23,0	63,2			1,1					20,0			107,3	%3,82	4
V-H	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YATAY DOLAŞIM									7,6									7,6	%0,27	1
V-B	DÜŞEY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									11,4									11,4	%0,41	1
V-Y	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									7,6									7,6	%0,27	1
V-D	DÜŞEY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									11,4									11,4	%0,41	1
V-S	DÜŞEY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									7,6									7,6	%0,27	1
V-W	DÜŞEY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									7,6									7,6	%0,27	1
B	BÜYÜK MARKET	3												30,0	90,6			60,0			180,6	%6,43	3
BW	BÜYÜK MARKET WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
Y	YEMEK KATI	2												20,0	60,4			40,0		37,4	157,8	%5,62	4
YW	YEMEK KATI WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
K	KAPALI OTOPARK	1		31,0	14,0		21,0			63,2	12,5							20,0	30,3		192,0	%6,83	7
K-G	KAPALI OTOPARK	2	ANA GİRİŞ					52,0	46,0												98,0	%3,49	2
K-V	KAPALI OTOPARK	1	DÜŞEY DOLAŞIM					26,0													26,0	%0,93	1
DW	MAĞAZA KATI WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
D	DÜKKANLAR	3									37,5			30,0	90,6		87,0				245,1	%8,72	4
R-V	RESTORAN	2	DÜŞEY DOLAŞIM					52,0	46,0												98,0	%3,49	2
R	RESTORAN	2									25,0			20,0	60,4			40,0		37,4	182,8	%6,51	5
SG	SERVİS GİRİŞİ	1				28,0				63,2											91,2	%3,25	2
SW	SİNEMALAR WC	1														111,5					111,5	%3,97	1
S	SİNEMALAR	2									25,0			20,0	60,4			40,0			145,4	%5,17	4
T-G	TOPLU TAŞIM	2	ANA GİRİŞ			56,0	42,0	52,0	46,0									40,0			236,0	%8,40	5
			Form ErD. TOPLAM	31,0	14,0	140,0	63,0	338,0	207,0	316,0	125,0	114,0	1,1	120,0	362,4	446,0	87,0	320,0	50,5	74,8	2809,8		
			%	%1,10	%0,50	%4,98	%2,24	%12,03	%7,37	%11,25	%4,45	%4,06	%0,04	%4,27	%12,90	%15,87	%3,10	%11,39	%1,80	%2,66			
			AKTIF FORM	1	1	3	2	7	5	4	5	13	1	5	5	4	1	9	2	2			

EK-3 (Devam) Atakule A.V.M. değerlendirme formları

Şekil 3.5 Formlar ve ilgili oldukları düzenleme kapsamlarına göre (Er.D)'nin oransal değerlendirmesi

EK-4 Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 1 OTOPARK ALANLARI VE İLGİLİ DÜZENLEMELER

Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Erişilebilir Park sahası MİKTAR	SORU 1	Kendi park ederek sahaya gelen çalışan/ziyaretçileri için otopark 200 park alanı için 7 erişilebilir park alanı en az 2.5m eninde olacak ve girişe ya da erişebilir güzergaha direk erişecektir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

2 Her bir alan/Park alanı DURUM	SORU 2	Erişilebilir park alanları her bir yapı/arsa içinde sağlanmış mıdır ya da farklı bir yerde ise erişilebilir girişlere yakınlık ya da güvenlik yönlerinden daha iyi yada eşit düzeyde erişebilirlik sağlanmış mıdır.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

3 Kamyonet Erişebilir Alanlar MİKTAR	SORU 1	Her 8 erişilebilir park alanından 1'i kamyonete göre düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

4 Erişilebilir girişe yakınlık DURUM	SORU 2	Bir binaya hizmet eden erişilebilir park alanları binaların erişilebilir girişlerinden birine en yakın mesafede düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

5 Erişilebilir girişlere yakınlık ÖLÇÜLER	SORU 3	Birden çok erişilebilir girişi olan bir binada düzenlenen park alanları binanın yaya girişine en yakın mesafede mi düzenlenmiştir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

6 Erişilebilir girişlere yakınlık ÖLÇÜLER	SORU 3	Otopark sadece bir binaya hizmet vermiyor ise erişilebilir yaya girişi erişilebilir park alanlarına en yakın yerde mi düzenlenmiştir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

7 Park alanı ve erişilebilir alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir park alanları (Kamyonet parkı dahil) en az 2.5m eninde ve yanında işaretli inme alanlı(1.5m-2.5m) olarak düzenlenmiş mi.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

8 Diğer Erişilebilir alanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tüm diğer erişim koridorları ne az 1.5m midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

9 Kamyonet Erişebilir Alanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Kamyonet parkı olarak işaretli park alanı en az 2.5m ve yanındaki inme alanı da en az 2.5m olarak düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

10 Park alanı ve erişilebilir alanı DURUM	SORU 2	Erişilebilir park alanı ve erişim koridorları ne az fazla 1:50 eğimli mi Herhangi bir rampa parka ya da erişim koridoruna taşıyor mu.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Erişilebilir Park sahası MALZEME	SORU 4	Erişim koridoru/İnme alanı sabit, sağlam, kaymaz malzemeden midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Erişilebilir güzergah DURUM	SORU 2	Her erişim koridoru bir erişilebilir güzergaha direk bağlanıyor mu			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

13 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir güzergah en az 92cm eninde geniş ve park etmiş ve taşan araçlar tarafından daraltılmamış şekilde düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

14 Erişilebilir Park sahası İŞARETLEME	SORU 5	Her bir erişilebilir park alanı dikey bir uluslararası erişilebilirlik işareti ile belli midir ve bu işaretin önü park eden bir araç tarafından engellenmeyecek biçimde düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Kamyonet Erişebilir Alanlar İŞARETLEME	SORU 5	Her bir erişilebilir kamyonet park alanı dikey bir uluslararası erişilebilirlik işareti ve kamyonet parkı yazısı ile belli midir ve bu işaretin önü park eden bir araç tarafından engellenmeyecek biçimde düzenlenmiş midir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

16 Kamyonet Erişebilir Alanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Kamyonet erişilebilir alanı olarak düzenlenmiş park alanında eni en az 2.5m ve serbest yüksekliği en az 2.5m var mıdır. Yanında en az 2.5m inme koridoru var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 2	YOLCU İNDİRME BİNDİRME ALANLARI
Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Erişilebilir Alan DURUM	SORU 2	Aracın yanaştığı yerin hemen yanında bir inme alanı mevcut mudur.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

2 İnme Alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	İnme alanı en az 1.5m eninde ve 6m boyunda mıdır			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

3 İnme alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	İnme alanı düz ve hiçbir yönde 1:50 den daha yüksek eğimde olmayacak biçimde düzenlenmiş midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

4 Yanaşma alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Araç yanaşma yeri düz ve hiçbir yönde 1:50 den daha yüksek eğimde olmayacak biçimde düzenlenmiş midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

5 İnme Alanı MALZEME	SORU 4	İnme alanı sabit, sağlam, kaymaz malzemeden midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

6 İnme Alanı DURUM	SORU 2	İnme alanı ve yanaşma alanı arasında kaldırım var ise ilgili gerekliliklere (4.7) uygun kaldırım rampası düzenlenmiş midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

7 Park alanı ve erişilebilir alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Araç yolunda geçen bir yaya geçidi var ise bu ve herhangi bir kaldırım korkuluk vb.. İle ayrılmamış ise bu geçit en az 92cm eninde fark edilebilir uyarı işaretlemeleri ile (görme engelliler için yerde dokulu) belirlenmiş midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

8 İnme Alanı ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir yolcu indirme alanı ve giriş ve çıkışa bağlantı yolu boyunca Düşeyde 2.9m sürekli serbestlik var mıdır.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

9 İnme Alanı İŞARETLEME	SORU 5	Yolcu indirme alanı uluslararası erişilebilirlik işareti ile işaretlenmiş midir			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 3	DIŞ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH DÜZENLEMELERİ
Uygulanan eylem alanı sayısı	3

1 Toplu taşım durağı - saha DURUM	SORU 2	Sahanın sınırları içerisinde bir toplu taşım durağı, ve kaldırımlar ya da yolcu indirme alanını, erişilebilir bir bina girişine bağlayan erişilebilir bir güzergah düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

2 Tüm halka ait güzergah DURUM	SORU 2	Erişilebilir güzergah, yapılabilir olduğu oranda genel kaldırımlar ile örtüşmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

3 Binalar arasında DURUM	SORU 2	Aynı saha içindeki erişilebilir binaları, tesisleri mekanları ve elemanları birbirine bağlayan bir erişilebilir güzergah düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

4 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu erişilebilir güzergah kapı ve geçitler dışında en az 92cm ende midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

5 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu güzergah 1.2m den dar bir engel çevresinden U dönüş yapacak ise geliş kolları en az 1m dönüş kolu ise en az 1.2m eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

6 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah 1.5m den dar bir ende ise, karşıdan gelenler ve kesişen yollarda geçiş kolaylığı sağlamak için en az 1.5m ve 1.5m ölçülerinde ve 60m yi geçmeyen sıklıkta geçiş alanları düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

7 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde en az 2m serbest yükseklik var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

8 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah ile bağlantıda olan bir yerde bu serbest yüksekliğin olmadığı bir alanda değnek ile tespit edilecek bir engel ile uyarı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

9 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergaha taşan 69 ile 200cm yükseklikte tabelaların taşması en çok 10, Güzergah üzerinde direğe monte 69cm ile 200m ende levha ve tabelaların dikey güzergah hattına taşması en fazla 30cm olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

10 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergahın karşı eğimi 1:50 den küçük müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergahın eğimi 1:20 den küçük müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐
12 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğim 1:20 de büyük ise rampa gerekliliklerini sağlamakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐
13 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☑ 0,1	☐
14 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Kaldırım rampaları, yükselticiler ve rampalar ilgili düzenlemelere uyum göstermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐
15 Erişilebilir güzergah MALZEME	SORU 4	Güzergah yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐
16 Erişilebilir güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerindeki ızgaraların kısa kenarları 1.27cm den fazla olmayacak biçimde seçilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☑ 0,1	☐
17 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Yönlendirme ve bilgi tabelaları ve işaretler gerekli düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐
18 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Değişmeyecek mekanları belirten işaretler gerekli düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐
19 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	*Aşağıdaki alanlar uluslararası erişilebilirlik sembolü ile belirlenmiş midir?* a. erişilebilir park alanları b. erişilebilir yolcu indirme alanları, c. Hepsi uygun değilse; erişilebilir girişler ve erişilebilir tuvaletler			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☑	☐	☐	☐
20 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Tüm girişler erişilebilir değil ise yönlendirici levhalar ile erişilebilir girişler işaretlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐
21 Erişilebilir güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Eğer yürüme yolu bir araç yolu ile kesişiyor veya sonlanıyor ise ve iki yol arasında rampa kaldırım veya korkulukla ayrım sağlanmamış ise yerde fark edilebilir uyarı düzenlemesine uygun 92cm bir dokulu alan var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
		CEVAP ☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 4	KALDIRIM RAMPALARI
Uygulanan eylem alanı sayısı	2

1 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Erişilebilir bir güzergah kaldırım ile kesişen her noktada bir kaldırım rampası var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

2 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Yeni bir yapı için kaldırım rampasının eğimi 1:12 veya daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

3 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Kaldırım rampasından yola veya kaldırıma geçiş düz ve engelsiz midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

4 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Bağlandığı yolun veya kaldırımın süregelmekte olan eğimi 1:20 veya daha küçük müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

5 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğimli kenarları saymadan kaldırım rampasının eni en az 92cm olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

6 Kaldırım Rampaları MALZEME	SORU 4	Kaldırım rampası yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

7 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Kaldırım rampasının kenarlarında yayaların geçişine olanak veren durumda korkuluk ve ya kaldırım taşı ile sınırlanmamış ise eğimli yan Yüzler 1/10 eğimli midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

8 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğimli yan yüzler en fazla 1:10 olarak yapılmış mıdır. Kaldırım rampası kaldırımda 1.2m den daha dar bir yere çıkıyor ise bu durumda o eğim 1:12 olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

9 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Eğer kaldırım rampasının kenarlarında eğimli yüzeyler yok ise yayaların kenarlardan geçişini engelleyecek duvar korkuluk veya bitki ile sınırlar belirginleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

10 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Kaldırım taşına dayanan kaldırım rampaları park alanları veya trafik yoluna taşmayacak şekilde yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Kaldırım rampasının fark edilebilir uyarısı var mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

12 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Bu fark edilebilir uyarı kabartmalı kürelerden mi oluşmaktadır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

13 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Bu kabartmalı küreler 2.3cm çapında, 5mm yükseklikte ve 6cm mesafede bir mi yerleştirilmiştir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

14 Kaldırım Rampaları İŞARETLEME	SORU 5	Bu kabartmalı küreler görsel olarak zemine kontrast renkte olacak biçimde mi yapılmıştır? Kabartmalı yüzeyin malzemesi yürüme yoluyla farklılık göstermekte midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

15 DURUM	SORU 2	Kaldırım rampaları park eden araçlar tarafından bloke edilmeyecek biçimde yerleştirilmişler midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

16 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Yaya geçitlerindeki kaldırım rampaları, geçit çizgileri içinde kalacak biçimde mi yapılmışlardır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

17 Kaldırım Rampaları DURUM	SORU 2	Köşe tipi kaldırım rampalarının kenarları yaya trafiği akışına paralel olarak düşünülmüş müdür?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

18 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Köşe tipi kaldırım rampasının sonunda yaya geçidi çizgileri içinde 1.2m eninde bir serbest alan düzenlenmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

19 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Köşe tipi kaldırım rampasının kenarları genişleyen türde ise, en az 60cm bir düz kaldırım taşı yaya geçidi çizgileri içerisinde inşa edilmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

20 Kaldırım Rampaları ÖLÇÜLER	SORU 3	Bir erişilebilir yaya geçidi yolun orta kısmındaki bir adanın içinden geçer ise burada kaldırım rampaları ve aralarında en az 1.4m düz alan kullanılmış mıdır? Ada net 4.9m olmalıdır.			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 7	RAMPALAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	7

1 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Herhangi bir erişilebilir yolun eğimi 1:20 yi geçen kısmı rampa gerekliliklerine uygun olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

2 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa eğimi1:12 veya daha az olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

3 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Herhangi bir rampanın tek başına çıktığı yükseklik en fazla 76cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

4 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa yüzeyinin karşı eğimi 1:50 ve daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

5 Rampalar MALZEME	SORU 4	Rampa yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

6 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerindeki ızgaraların kısa kenarları 1.27cm den fazla olmayacak biçimde seçilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

7 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampanın kenarları boyunca olması gereken tutamakların arası en az 92cm serbest açıklık olarak düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

8 Rampalar DURUM	SORU 2	Her bir rampanın başında ve sonunda düz bir yüzey bırakılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

9 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir düz alan en az rampa eninde ve 1.5m uzunlukta mıdır? Rampa yön değiştiriyorsa bu alan 1.5m ye 1.5m olarak bırakılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

10 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampadan sonraki düze alanda bir kapı bulunmakta ise bu alanda kapı önü geçiş mesafeleri ile ilgili düzenlemelere uyulmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampaların kenarlarında, düşmeyi önlemek için en az 5cm yükseklikte bir çıkıntı, korkuluk, veya bir engel düşünülmüş müdür?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

12 Rampalar DURUM	SORU 2	Dış mekan rampaları yaklaşımlarında yaya yolunda birikimlere sebep olmayacak şekilde yerleştirilmişler midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

13 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa 15cm den daha yükseğe çıkıyor ise veya 1.8m den daha uzunsa iki yanda (toplantı salonları hariç) sürekli korkuluk temin edilmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

14 Rampalar DURUM	SORU 2	Kavranacak yüzeyler sürekli midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

15 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamaklar montaj noktalarından sabit biçimde monte edilmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

16 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların üst kotu rampa yüzeyinden 86cm ile 96cm arasında mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

17 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların başında ve sonunda düz alanlarda yüzeye paralel olacak biçimde en az 30cm uzunlukta tutamaklar devam ettirilmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

18 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamakların uçları, yuvarlatılarak kendi içlerinde veya duvara döndürülerek sonlandırılmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

19 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamak çapı 3.2cm ile 3.8cm arasında veya benzer kavrama olanağı sunabilecek bir şekilde olacak biçimde düşünülmüş müdür?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

20 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Duvar ile tutamak arasında 3.8cm serbest boşluk bırakılmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

21 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer tutmak duvarın içine gömülü ise gömülme miktarı en fazla 7.5cm olması ve düz alanda gömülü tutamağın 45cm devam etmesi gerekliliği sağlanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

22 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamaklar bükülme ve kesme gerilimlerine dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

23 Rampalar DURUM	SORU 2	Tutamakların bağlantı elemanları baskı ve kesme gerilimine dayanacak güçte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

24 Rampalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların kenarları düz ve kesici kıvrımlardan arınmış ve en az 3.1 cm çapında yuvarlatılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 8	MERDİVENLER
Uygulanan eylem alanı sayısı	5

1 Merdivenler DURUM	SORU 2	Asansör ile bağlı olmayan iç ve dış katlar arasında merdivenler ile ilgili gereklilikleri sağlayan bir merdiven bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir merdivenin tek bir kolundaki rıht ve basışlar eşit yükseklikte ve genişlikte midir? Basışlar en az 28 cm olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
3 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Basamakların burunları 3.8cm den daha fazla taşıyor mu ve öyle ise taşan kısımdan basamağa doğru takılmayı önlemek için burundan basamağın dibine en az 60 derece eğim yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
4 Merdivenler DURUM	SORU 2	Merdivenler her iki yanda sürekli tutamaklı olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
5 Merdivenler DURUM	SORU 2	Dogleg ve Switchback merdivenler de iç tutamak sahalıklar boyunca da devamlı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
6 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Merdivenlerin çıktıkları sahanlıklarında tutamaklar, en az 30cm daha devam edecek şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
7 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Merdivenlerin indikleri sahanlıklarda tutamaklar en az bir basış kadar daha eğimli ve 30cm kadar da düz devam eder şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
8 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer tutamaklar erişilebilir bir güzergaha taşıyor ise bunların yerden 68cm ve daha az yükseklikte olacak şekilde yuvarlanıp kendi içinde bitmesi sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
9 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamaklar ve duvar arasındaki mesafe net olarak 3.8mm ve daha fazla olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐ 0	☐	☐
10 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamak kavrama yüzeyli kesintisiz olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların üst hizaları basamak ucundan en az 86 cm ile 96cm arasında mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

12 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamakların uçları, yuvarlatılarak kendi içlerinde veya duvara döndürülerek sonlandırılmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☑ 3	☐	☐	

13 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamaklar montaj noktalarından sabit biçimde monte edilmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

14 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamak çapı 3.2cm ile 3.8cm arasında veya benzer kavrama olanağı sunabilecek bir şekilde olacak biçimde düşünülmüş müdür?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

15 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer tutmak duvarın içine gömülü ise gömülme miktarı en fazla 7.5cm olması ve düz alanda gömülü tutamağın 45cm devam etmesi gerekliliği sağlanmakta mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

16 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamaklar bükülme ve kesme gerilimlerine dayanıklı mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

17 Merdivenler DURUM	SORU 2	Tutamakların bağlantı elemanları baskı ve kesme gerilimine dayanacak güçte midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

18 Merdivenler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutamakların kenarları düz ve kesici kıvrımlardan arınmış ve en az 3.1 cm çapında yuvarlatılmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☐	☐	☐	☑ 1	

19 Merdivenler DURUM	SORU 2	Dış merdivenler ve onlara yaklaşım yüzeylerinde su toplanmasına karşı gerekli önlemler alınmış mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 10	GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	4

1 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Giriş ve çıkışların en az %50'si erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
2 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	En azından bir erişilebilir girişi zemin kat kotunda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
3 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Her bir işletmeci kendi erişilebilir girişine sahip midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
4 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Erişilebilir girişlerin sayısı en az erişilebilir çıkışların sayısına eşit midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
5 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Yapılabildiği durumda, binayı ziyaret eden çoğunluk insanların kullandığı giriş ve çıkışlar erişilebilir giriş ve çıkışlar olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
6 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Eğer giriş bir yükseltilmiş yol veya yaya tünelinden sağlanıyor ise bunlardan ne az bir tanesi erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
7 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Eğer binaya giriş bir kapalı otoparktan yapılıyor ise bu girişlerden en az bir tanesi erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
8 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Eğer tek giriş bir servis girişi ise. Erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0.1	☐
9 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Bir giriş erişilebilir değil ise, en yakın uygun girişi gösteren işaretler var mıdır? Bu işaretler işaretleme ile ilgili gerekliliklere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
10 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Saha sınırları içinde, erişilebilir giriş ve çıkışlara, toplu taşım aracı duraklarından, erişilebilir park alanlarından, yolcu indirme alanlarına ve cadde ve sokaklardan bir erişilebilir güzergah temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Giriş ve Çıkışlar *DURUM*	SORU 2	Bu erişilebilir giriş ve çıkış bina içerisindeki tür erişilebilir mekan ve elemanlara erişilebilir yollar vasıtası ile bağlanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Giriş ve Çıkışlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Girişe giden yol kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP				

13 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Bir binaya erişilebilir girişte, kapılar ile ilgili düzenlemelere uygun en azından bir kapı düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Eğer girişlerde döner kapı veya turnikeler kullanılmakta ise bunların hemen yanında bir erişilebilir kapı geçişi de sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Tüm geçitler, (bilet gişesi geçitleri dahil) kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemelere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Bir binanın erişilebilir olması gereken ve kullanılan her bir katında yangından kaçış için gerekli olan kaçış kapısı sayısına en azından eşit sayıda erişilebilir kaçış kapısı mevcut mudur? Değilse gerekliliklere uygun kaçış yardımı alanları var mıdır? Bunların sayısı erişilebilir olmayan kaçışlara eşit midir? Ya da kaçış yardım alanlarına erişen bir dikey kaçış şaftı var mıdır? Ya da bunların dışında bir sistem olarak binanın, gözetim altında çalışan otomatik bir yangın söndürme sistemi var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

17 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Çıkış kapılarını göstermekte olan işaretler ilgili düzenlemelere uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Giriş ve Çıkışlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir yangın kaçış alanı, en az 76cm ile 122cm iki alana sahip ve hiçbir noktada gerekli çıkış enini geçmeyecek şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

19 Giriş ve Çıkışlar MİKTAR	SORU 1	Yangın kaçış alanlarında her kattaki tekerlekli sandalyeye ayrılan mekan her 200 çalışan/hizmet alan kişi de bir kişilik olmak üzere düzenlenmiş *midir?*			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

20 Giriş ve Çıkışlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir kaçış yardım alanına açılan merdiven en azından 1.2 m genişlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

21 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Her bir kaçış yardım alanı ile ses ve görüntü iletişimi sağlayacak bir sistem düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

22 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Kaçış yardım alanlarının kullanımlarına yönelik açıklamalar, iç ses sisteminin hemen yakınında asılı bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

23 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Kaçış yardım alanı, tabela ile işaretlenmiş ve uluslar arası erişebilirlik sembolü ile de belirlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

24 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Çıkış aydınlatmaları, aydınlatılmaları gerekli yerlerde uygun olarak temin edilmişler midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

25 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Erişilebilir olmayan çıkış kapılarında erişilebilir kaçış yardım alanına yönlendiren işaretlemeler mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

26 Giriş ve Çıkışlar İŞARETLEME	SORU 5	Bu işaretlemeler, ilgili düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

27 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Erişilebilir yollar,aynı zamanda, kaçış güzergahı olarak yada kaçış yardım alanlarına erişim için de kullanılabilmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

28 Giriş ve Çıkışlar DURUM	SORU 2	Kaçış güzergahındaki bütün kapılar uygun biçimde erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 11	KAPI VE GEÇİTLER
Uygulanan eylem alanı sayısı	5

1 Kapı ve Geçitler MİKTAR	SORU 1	Erişilebilir giriş çıkışlarda kapı ve geçitler ile ilgili gerekliliklere uygun en az bir erişilebilir kapı mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

2 Kapı ve Geçitler MİKTAR	SORU 1	Bina içindeki erişilebilir olması gereken her mekanda en az bir adet erişilebilir kapı bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

3 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Erişilebilir güzergah üzerindeki tüm kapılar erişilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

4 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Erişilebilir kaçış yolu üzerindeki veya kaçış yardım alanına ulaşım güzergahındaki tüm kapılar erişilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

5 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Eğer girişlerde döner kapı veya turnikeler kullanılmakta ise bunların hemen yanında bir erişilebilir kapı geçişi de sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

6 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Tüm geçitler, (bilet gişesi geçitleri dahil) kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemelere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

7 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bir erişilebilir kapı 90 derece açıldığında, kapı kasası ile menteşe tarafındaki kasa ve kanada en az mesafe 82cm den az olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

0

8 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tam bir geçiş gerektirmeyen derin olmayan bir dolap kapısında temiz açıklık en az 51cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

9 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer kapı geçişinde bağımsız iki kanat var ise en azından bir tanesi açıldığında 82cm temiz açıklığı sağlayacak şekilde uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

10 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı otomatik açılır ya da güç destekli değil ise, yaklaşım yönüne göre kapı önlerinde gerekli manevra alanları sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Kapı ve Geçitler MALZEME	SORU 4	Manevra alanında yüzey düz ve temiz midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Arka arkaya iki kapı olması durumunda açılan kanatların boylarına ek olarak en az aralarında 1.2m daha gerekli mesafe bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Arka arkaya kapıların kanatları birbirlerine doğru değil de ters yönlere doğru açılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

14 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Dış kayar kapı eşik yüksekliği 2cm den daha az mıdır? Diğer kapılarda 1.27cm den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Tüm tokmaklar, kapı kolları ve diğer açma kapama cihazları, tek el ile bilekten sıkı kavrama gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Kayar kapılar tamamen açık iken kapıları çalıştıran ekipman açıkta ve her iki taraftan kullanılır durumda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

17 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Kapıyı çalıştırmak için gerekli güç 5LBF den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

18 Kapı ve Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Çalıştırma ekipmanı yerden en fazla 1.2 m yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

19 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Kapıda otomatik kapatıcı mekanizması var ise, kapının 70 derece açık konumundan 3cm ye kadar kapanacak hale gelmesi en az 3 saniye Sürmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

20 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	Yangın kapıları ne az güç kullanımı ile açılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

21 Kapı ve Geçitler DURUM	SORU 2	İçten menteşeli kapılar ve kayar kapıların çalışması için gereken güç 5 lbf'den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 12 — İÇ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH

Uygulanan eylem alanı sayısı	13

1 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Erişilebilir girişleri, bina içerisinde erişilebilir olması gerekli tüm mekanlara bağlayan bir güzergah bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐ 0	☐	☐
2 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı geçişleri dışında, bu güzergah en az 92cm genişlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
3 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Erişilebilir güzergah, 1.5m den daha az ise, karşılıklı geçiş için 1.5m ye 1.5m boyutlarında alanlar veya kesişen koridorlarda 60m den daha fazla olmamak üzere geçiş olanağı sağlanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
4 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Duvara monte levhalar ve elemanlar, yerden 69cm ile 200cm arasında yükseklikte ve güzergaha 10cm den daha az taşmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
5 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde direğe monte 69cm ile 200m ende levha ve tabelaların dikey güzergah hattına taşması en fazla 30cm olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
6 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Taşan elemanların yanında, güzergah üzerinde en az 92cm genişlik kalacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
7 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde en az 2m serbest yükseklik var mıdır? Güzergah ile bağlantıda olan bir yerde bu serbest yüksekliğin olmadığı bir alanda değnek ile tespit edilecek bir engel ile uyarı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
8 Erişilebilir Güzergah MALZEME	SORU 4	Güzergah yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
9 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergahın eğimi 1:20 den küçük müdür? Eğim 1:20 de büyük ise rampa gerekliliklerini sağlamakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
10 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa yüzeyinin karşı eğimi 1:50 ve daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	1.27 cm yüksekliklerden daha fazlası için rampa veya yükselticiler kullanılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

12 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Rampa veya asansörler gerekliliklere uygun şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Erişilebilir Güzergah ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

14 Erişilebilir Güzergah MALZEME	SORU 4	Döşeme malzemesi değiştiği durumlarda kademe farkı 1.27 cm den daha az olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Erişilebilir Güzergah MALZEME	SORU 4	Eğer halı kullanılıyor ise halı yere sabitlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

16 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Erişilebilir güzergahın elemanı her bir kapı, gerekliliklere göre düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Eğer girişlerde döner kapı veya turnikeler kullanılmakta ise bunların hemen yanında bir erişilebilir kapı geçişi de sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Erişilebilir Güzergah DURUM	SORU 2	Tüm geçitler, (bilet gişesi geçitleri dahil) kapı ve geçitler ile ilgili düzenlemelere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

19 Erişilebilir Güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Binanın fonksiyonel mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

20 Erişilebilir Güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Binanın sabit mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

21 Erişilebilir Güzergah İŞARETLEME	SORU 5	Acil uyarı sistemleri var ise bunlar hem işitsel hem de görsel gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐ 0

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 13	ASANSÖRLER				
Uygulanan eylem alanı sayısı	1	0	0	0	0

1 Asansörler DURUM	SORU 2	Bina 4.1.3(5) de belirtilen asansörlü olmama istisnasına uymakta mıdır? eğer binanın erişilebilir katında tuvalet ve banyo yok ise bu katlarda oluşturulması gerekmektedir.			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

2 Asansörler DURUM	SORU 2	Bina eğer asansör bulundurmak zorunda ise, asma katlar dahil her kata hizmet eden bir asansör bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

3 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir insan asansörü 4.10 da belirtilen gerekliliklere uymakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

4 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir alışverişi merkezinde satış amaçlı bir mağazanın bulunduğu ya da bulunması planlanmış her kata asansör ile ulaşmak mümkün müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

5 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir iş merkezi ve ofis veya sağlık kurumunda hizmet verilen ya da verilmesi planlanmış her kata aşansör ile ulaşmak mümkün müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0	☐

6 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir terminal, depo veya toplu taşımacılık için kullanılan herhangi bir istasyonda, bagaj alım, check-in ve bilet satış ile bekleme ve diğer hizmetlerin sunuldukları katlara erişilebilir bir giris sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0	☐

7 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör otomatik olarak çalışmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

8 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör kendiliğinden kat düzlemi ile en fazla 1.27cm farklı olacak şekilde tüm durak noktalarında hemyüz hale gelmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

9 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Araş asansörü platformu ile iniş yapılacak bina platformu arasıdaki yatay boşluk 3.175cm den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

10 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör çağırma düğmeleri yerden en fazla 1 metre yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Düğmelerin en düşük eni en az 2 cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

12 Asansörler DURUM	SORU 2	Düğmeler çağrının alındığına ve asansörün gelmekte olduğuna dair bir görsel işaret olarak düzenlenmiş midir? yukarı ışığı aşağı ışığının üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Asansörler DURUM	SORU 2	Düğmeler hem yüz ya da kabartılmış mıdır? (gömülü değil)			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Düğmelerin altında bir obje var ise bu obje düğmelerin önünde 10cm den daha fazla taşmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Asansörler DURUM	SORU 2	Her bir asansör girişinde hangi asansörün geldiğini gösterir bir sesli ve görsel uyarı mekanizması var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Asansörler DURUM	SORU 2	Sesli uyarılar yukarısı için bir kez aşağı için iki kez sinyal vermekte midir ya da sesli olarak "yukarı" vaya "aşağı" şeklinde uyarmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Görsel uyarılar var mıdır ve yerden an az 1.82cm yüksekte, en az 6.35cm eninde ve çağrı düğmesi çevresinde kolaylıkla okunabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir asansör girişinde asansör kapısının pervazı merkezi yerden enaz 1.5m yükseklikte düzenlenmiş midir? Katı tanımlayan numara ya da Rakamlar 5cm yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

19 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Rakam yada harfler en az .7cm kabartılmış mıdır? yazı tipi sans serif ya da simple sans serif midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

20 Asansörler DURUM	SORU 2	Rakam ya da harfler II.Grade Braille yazısı ile birlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

21 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör kapıları otomatik açılıp kapanmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

22 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	yerden 12.7cm ile 74cm arasındaki mesafeden bir şey geçtiği zaman kapılar kapanırken dokunmaya gerek kalmadan otomatik açılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

23 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu yeniden açma mekanizması en az 20sn efektif kalmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

24 Asansörler DURUM	SORU 2	Kata ulaşma sinyali verildikten en az 5 sn sonra kapı kapanmaya başlamakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

25 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Çağrma düğmesi asansör kapısında 2.5m uzakta ise kapıların kapanma süresi bu radan ulaşım süresine göre ayarlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

26 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör kapıları en az 3sn tamamen açık kalmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

27 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör kutusunun ölçüleri figür 22 ile uyumlu olacak sekilde düzenlenmiş midir? (tekerlekli sandalye işle girişe, içeride 180 derece dönüşe ve kontrol düğmelerine erişime uygun)			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

28 Asansörler MALZEME	SORU 4	Asansör düşemesi sabit, sağlam ve kaymaz malzemeden midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

29 Asansörler DURUM	SORU 2	Aydınlık düzeyi asansörde ve çıkışlarda en az 5 footcandle mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

30 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Asansör iç kontrol düğmeleri çapları ne az 2cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

31 Asansörler DURUM	SORU 2	Asansör iç kontrol düğmeleri hemyüz ya da kabatılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

32 Asansörler DURUM	SORU 2	Kontrol düğmelerinin hemen sol tarafında kabartılmış olarak stanadart rakam, numara ve semboller bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

33 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yükseltilmiş karakterler en az 1.6cm yüksek ve 0.8cm kabratılı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
34 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı tipi büyük harf ve sans serif ya da simple sans serif midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
35 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Rakam ya da harfler II.Grade Braille yazısı ile birlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
36 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı ve karakterler arka fondaki renk ile zıt olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
37 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Ana girişi gösteren düğme işareti bir yıldız olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
38 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	her bir katı gösteren ışıklı işaretler düğmesine basılında yanrak komutu aldığını göstermekte ve kata ulaşınca sönmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
39 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Düğmeler sanda yaklaşım için yerden 1.37m den fazla olamayacak ve önden yaklaşıma uygun olarak 1.2m den daha yüksek olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
40 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	En altta gruplanmış olarak bulunması gereken acil durum düğmeleri, yerden 89 cm den daha az olmayacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
41 Asansörler DURUM Ek-1 Şekil 4.10.12(3)	SORU 2	Kapıları yana açılan asansör odalarında kontroller girişte kapıların hemen yanıdaki duvarde yolcunun karşısında yada yan duvarda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
42 Asansörler DURUM	SORU 2	Kapıları ortadan açılan asansör odalarında kontroller girişte kapıların yanıdaki duvarde yolcunun karşısında mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
43 Asansörler DURUM	SORU 2	Kat numarasını gösteren bir işaret kapı üzerinde yada kontrol panosu üzerinde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

44 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Numarala en az 1.27cm yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

45 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Numaralar ışıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

46 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Asansör her kattan geçerken ya da durduğunda sesli bir sinyal ya da sözlü uyarı sistemi mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

47 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu sesli uyarı en az 20 db frekansı 1500hz den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

48 Asansörler DURUM	SORU 2	Bir iki yönlü iletişim sistemi var ise bu sistem ASME A17.1- 1990 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

49 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu sesli iletişim sisteminin kullanılabilir parçası yerden en fazla 1.2m olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

50 Asansörler DURUM	SORU 2	Bu sistem kabartılmış bir işaret ile aletin yanıda işaretlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

51 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu sembol en az 1.5cm ile 5 cm boyutlarında ve .7mm kabartılı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

52 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı tipi büyük harf ve sans serif ya da simple sans serif midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

53 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Rakam ya da harfler II.Grade Braille yazısı ile birlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐ 0	☑ 0,1	☐

54 Asansörler İŞARETLEME	SORU 5	Yazı ve karakterler arka fondaki renk ile zıt olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

55 Asansörler ÖLÇÜLER	SORU	Bu sistemde bir ahize var ise kordonu en az 75cm nidir?			
	3				
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

56 Asansörler DURUM	SORU	Bu sistem sesli iletişim dışında da dışarıdaki bir noktaya acil durum uyarısı verebilmekte midir?			
	2				
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

57 Asansörler DURUM	SORU	Bu sistemin kullanılabilir parçaları kapalı bir kutuda yerleştirilmiş ise, bu kutunun kapağını açmak için sıkıca tutma, çekme ya da bilekten bükme gerektirmekte midir?			
	2				
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

58 Asansörler DURUM	SORU	Kontrolleri çalıştıracak güç 5lbf daha yüksek olmayacak şekilde midir?			
	2				
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 14 — ODALAR VE MEKANLAR

Uygulanan eylem alanı sayısı	5

1 Kapılar DURUM	SORU 2	Kapılar erişebilirlik düzenlemelerine uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
2 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Sabit duvar veya bölüntüler arasındaki geçitler en az 92cm eninde ya da 60cm yi geçmeyen uzunlukta 82 cm den daha fazla mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
3 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu güzergah 1.2m den dar bir engel çevresinden U dönüş yapacak ise geliş kolları en az 1m dönüş kolu ise en az 1.2m eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
4 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah 1.5m den dar bir ende ise, karşıdan gelenler ve kesişen yollarda geçiş kolaylığı sağlamak için en az 1.5m ve 1.5m ölçülerinde ve 60m yi geçmeyen sıklıkta geçiş alanları düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
5 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde en az 2m serbest yükseklik var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
6 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah ile bağlantıda olan bir yerde bu serbest yüksekliğin olmadığı bir alanda değnek ile tespit edilecek bir engel ile uyarı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
7 Sarkanlar ve taşanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Duvara monte levhalar ve elemanlar, yerden 69cm ile 200cm arasında yükseklikte ve güzergaha 10cm den daha az taşmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
8 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Güzergah üzerinde direğe monte 69cm ile 200m ende levha ve tabelaların dikey güzergah hattına taşması en fazla 30cm olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
9 Sarkanlar ve taşanlar ÖLÇÜLER	SORU 3	Taşan elemanların yanında, güzergah üzerinde en az 92cm genişlik kalacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
10 Kaplamalar MALZEME	SORU 4	Güzergah yüzeyi sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	1.27 cm yükseklikliklerden daha fazlası için rampa veya yükselticiler kullanılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

12 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	Rampa veya asansörler gerekliliklere uygun şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Kademe farkları ÖLÇÜLER	SORU 3	Döşeme malzemesi değiştiği durumlarda kademe farkı 1.27 cm den daha az olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Kaplamalar MALZEME	SORU 4	Eğer halı kullanılıyor ise halı yere sabitlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

16 Yönlendirme İŞARETLEME	SORU 5	Binanın fonksiyonel mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Yönlendirme İŞARETLEME	SORU 5	Binanın sabit mekanlarına yönlendiren ve bilgi veren işaretlenmeler gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Depolar DURUM	SORU 2	Depolama elemanlarından en azından bir tanesi gerekliliklere uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

19 Depolar ÖLÇÜLER	SORU 3	Depolama alanları önünce, önden ya da yandan yaklaşıma olanak veren 76cm ile 120cm lik bir serbest alan temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

20 Yanaşma ÖLÇÜLER	SORU 3	Yandan yaklaşım düşünülmüş ise, raf, askı ve kıyafetler yerden en fazla 1.5m yükseklikte olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

21 Yanaşma ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye ile raf, askı ve kıyafetler arasındaki mesafe 25cm ile 53cm arasında ise, bunların yerden yüksekliği en fazla 49cm ve derinlikleri ise en fazla 53cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

22 Yanaşma ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşım durumunda, raf, askı ve kıyafetler, yerden 38cm ile 48cm arasında düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

0

23 Uzanma ÖLÇÜLER	SORU 3	Tam bir geçiş gerektirmeyen derin olmayan bir dolap kapısında temiz açıklık en az 51cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

24 Kullanım DURUM	SORU 2	Tüm tokmaklar, kapı kolları ve diğer açma kapama cihazları, tek el ile bilekten sıkı kavrama gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

25 Kullanım DURUM	SORU 2	Kapıyı çalıştırmak için gerekli güç 5LBF den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

26 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye kullanıcıları için toplantı alanlarında ayrılan yerler, en az 76cm ye 120cm serbest alan kadar düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

27 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu 76cm ye 120cm lik alanın en az 19cm lik kısmı masa altına girecek şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

28 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Diz mesafesi, en az 69cm yükseklikte, ve 76cm genişlikte ve 19cm derinlikte olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

29 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Masa veya tezgahın yüksekliği yerden 71cm ile 86cm olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

30 Geçitler ÖLÇÜLER	SORU 3	Masa aralarındaki ve geçitlerdeki en az mesafe 92cm genişlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

31 Kullanım ÖLÇÜLER	SORU 3	Aydınlatma düğmeleri, kontrol birimleri, havluluklar vb. yandan yaklaşım mümkün ise; yerden 23cm ile 1.38m olacak şekilde; önden yaklaşım mümkün ise,yerden 15cm ile1.2m arasında olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

32 Kullanım ÖLÇÜLER	SORU 3	Bina kullanıcıları tarafından kullanılan tüm elektrik ve haberleşme ekipmanları yerden en az 38cm yükseklikte olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

33 Kontroller DURUM	SORU 2	Tüm tokmaklar, kapı kolları ve diğer açma kapama cihazları, tek el ile bilekten sıkı kavrama gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 15 — TOPLANMA ALANLARI

Uygulanan eylem alanı sayısı	5

1 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Toplantı alanlarında gerekli tekerlekli sandalye sayısı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Sabit sandalyelerin en az yüzde biri oranında koltuk, koridor tarafında ve yan kollukları olmayacak ya da katlanabilir türde olacak şekilde düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
3 Yer İŞARETLEME	SORU 5	Bu koltuklar bir işaret ile belirlenmiş midir?. Bu alanlar gerekli tekerlekli sandalye alanlarına uygun düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
4 Yer ÖLÇÜLER	SORU 3	İkili tekerlekli sandalye alanı eni en az 1.67m olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
5 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye kullanıcısı alana yandan girmiş ise derinlik 1.5m olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
6 Koltuklar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye kullanıcısı alana önden veya arkada girmiş ise derinlik 1.5m olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
7 Koltuklar DURUM	SORU 2	Tekerlekli sandalye alanları koltuk planının entegre bir parçası mıdır? Görüş açıları ve yerleşimleri durumlarına göre özel düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
8 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Eğer koltuk kapasitesi 300'den fazla ise tekerlekli sandalyeler için birden fazla yerde yer ayrılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
9 Koltuklar MİKTAR	SORU 1	Tekerlekli sandalye alanına hemen yanında en az bir sabit koltuk yeri de düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
10 Koltuklar DURUM	SORU 2	Bu ayrılmış alanlar, aynı zamanda kaçış güzergahlarına direk bağlantılı yerlerde düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Yer MALZEME	SORU 4	Tekerlekli sandalye alanı yüzeyi düz, sabit, kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

12 Kaldıraç ÖLÇÜLER	SORU 3	1.27 cm yüksekliklerden daha fazlası için rampa veya yükselticiler kullanılmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

13 Rampa DURUM	SORU 2	Rampa veya asansörler gerekliliklere uygun şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Rampa ÖLÇÜLER	SORU 3	Yürüme yolu kademe değiştirecek ise bu fark 6.5cm den küçük müdür? değilse 12.5cm ye kadar geçiş 1:2 den küçük bir eğimde dolgu ile sağlanmış mıdır?. Daha büyük bir farkta rampa vb. kullanılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐ 0

15 Yer ÖLÇÜLER	SORU 3	Döşeme malzemesi değiştiği durumlarda kademe farkı 1.27 cm den daha az olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Yer MALZEME	SORU 4	Eğer halı kullanılıyor ise halı yere sabitlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

17 Yer DURUM	SORU 2	Tekerlekli sandalye alanını, performans alanlarına (sahne, giyinme odaları, sahne arkası veya arena alanlarına bağlaya erişilebilir bir yol mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

18 Ses sistem DURUM	SORU 2	Toplantı alanlarına sesli iletişim sistemleri gerekli ise, sürekli olarak kurulu buluna bir yardımcı dinleme cihazı mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

19 Ses sistem DURUM	SORU 2	Entegre ses sitemi olmayan toplantı alanları için en azından portatif sistemlerin bağlanabileceği kablolamalar düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

20 Ses sistem DURUM	SORU 2	Sağlanan alıcılar en az toplam koltuk sayısının %4'üne eşit ve en az 2 adet midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

21 Ses sistem İŞARETLEME	SORU 5	Sürekli kurulu bir yardımcı ses sistemi mevcut ise bunun varlığını kullanıcıya belirten bir işaretleme yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

22 Ses sistem İŞARETLEME	SORU 5	Bu işaretleme uluslar arası işitme kaybı logosunu da içermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 16	TUVALETLER VE BANYOLAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	4

1 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Halka açık ve ortak kullanlan tüm tuvaletler 4.22 ile uyumlu mudur? (Ortak kullanılan çalışanlar için tuvaletlerdir)			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
2 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tek bir kişiye özel bir tuvalet düzenlenmiş ise bu mekan, erişilebilir olmak üzere adapte edilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
3 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Banyo veya halka açık yıkanma odaları düzenlenmiş ise bunlar 4.23 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
4 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Asansör bulundurması gerekmeyen yapılarda, erişilebilir olan katta 4.22 Ve Ek-1 Şekil 4.23 ile uyumlu bir adet tuvalet düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
5 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tuvaletler, pisuarlar ve banyolar erişilebilir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
6 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Lavabo, ayna ve sabunluk ve havlulk erişilebilir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
7 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Banyo ve duş olankları erişilebilir güzergah üzerindemidir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
8 Tuvaletler DURUM	SORU 2	İlaç dolabı erişilebilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐
9 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet veya banyo içerisinde 152.5cm çapında Ya da T şeklinde Engelsiz bir dönüş/manevra alanına yer var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐ 0	☐	☐
10 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapılar 4.13 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı açılımı herhangi bir ekipmanın önünde bulunması gerekli temiz boş Alanı kapsamayacak biçimde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

12 Tuvaletler İŞARETLEME	SORU 5	Wc ve banyoları gösteren işaretlemeler, 4.30.4, 4.30.5, ve 4.30.6 İle uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

13 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvaletlerde bölme elmanları ile kabinler oluşturulmu ise en azından Bir tanesi 4.17 ile uyumlu olmak üzere 152.5cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

14 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Boyut ve yerleşim olarak en az bir kabinfigür 30a ile uyumluy mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin en az 152.5cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

16 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet duvara monte ise kabin en az 142.5cm derinlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

17 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet yere monte ise kabin en az 149.5cm derinliğinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

18 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı kolu tuvaletin yerleşimine göre serbest olan tarafta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

19 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin 152.5cm den daha dar ise en azından bir kabin duvarı alt kısımda yerden 23 cm ayak boşluğu sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

20 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin kapısı açıldığında kapı yüzü ile kabin duvarı arasında en az 82cm kadar kapı geçişi sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

21 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin kapısı içeri açılıyortuvaletin önünce olması gereken temiz boş alan olarak 92cm yer kalmış mıdır ve kapının kolu tarafında duvara kadar en az 46cm boşluk bırakılmışmıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

22 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapı dışarı açılıyor ve yaklaşma yönü kol tarafından ise dış koridor en az 1m midir? veya yaklaşım menteşe tarafından ise aynı genişlik en az 1.22m midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐ 0	☐	☐

23 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kabin kapısı bir koridorun sonunda ise kol yönünde duvara mesafesi en az 46cm olacak şekilde yerleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

24 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Figur 30a da gürülgüğü biçimde tutunma barları yerleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

25 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barları 4.26.2, 4.26.3, 4.26.4 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

26 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer 6 dan fazla kabin sağlanmış ise 152.5cm eninde bir kabin yanı sıra kapısı dışarı doğru kendiliğinden kapanan en az bir adet kabin daha sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

27 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	92cm enindeki kabindeki paraler tutunma barları figur 30 d ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

28 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu barlar da 4.26.2, 4.26.3 ve 4.264 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

29 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet ve lavabonun bir arada olduğu bir düzenlme var ise önden yaklaşılan tipte 1.22 m ve 1.66m boyutlarında bir temiz taban alanı figür 28 ile uyumlu olacak biçimde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

30 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet ve lavabonun bir arada olduğu bir düzenlşme var ise yandan yaklaşılan tipte 1.22 m ve 1.42m boyutlarında bir temiz taban alanı figür 28 ile uyumlu olacak biçimde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

31 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet bir kabin değilse ve yanal bir transfer olanağı var ise bunun için en azından 152.5cm ye 142.25cm bir temiz taban alanı figür 28 ile uyumlu olacak biçimde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

32 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet kabin değil ise, arka tutunma barı en azından 92cm boyunda ve yan duvara yakın tarafın tuvalet merkez çizgisine göre en azından 30.48cm figür 29 ile uyumlu olacak şekilde mesafe bırakılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

33 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yan tutunma barı ne az 1 m boyunda ve arka duvardan en az 30.48 cm ve figür 29 ile uyumlu olacak şekilde arka duvardan uzakta monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

34 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tum tutunma barları yer düzlemine paralel ve yerden 83 ile 92 cm arasında monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

35 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barları 4.26.2, 4.26.3, ile 4.26.4 uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

36 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barının kavrandığı çevre uzunluğu 3.1cm ile 3.8cm arası mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

37 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barı ile duvar aras89ındaki mesafe net olarak 3.81cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

38 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barları sıkıca sabitlenmmiş ve kendi çevrelerinde dönmeyecek biçimde sıkıştırılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

39 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tutunma barları duvara gömülü ise bu oyuk en az 8 cm derinlikte ve barın üzerinde en az 45cm kalacak kadar geniş bırkılmış mıdır? figur 39 d			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

40 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barlarının eğilmeye ve bükülmeye dirençleri 4.26.3 1 ve 2 ye uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

41 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barlarının montaj elemanları i 4.26.3 1 ve 24.26.3 3 ve 4 ile Uyumlu dayanımda mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

42 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barları ve yakınlarındaki duvarlarda keskin köşe ve kesici özellikte parçalar ve yüzeyler buyunmakta mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

43 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tutunma barları ne az çapı 3.18cm kadar mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

44 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvaletin merkez çizgisi, duvar veya kabin yüzeyinden net olarak 45.72cm uzakta olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

45 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Tuvalet oturağının üstü yerden 43 ila 48 cm mesafede olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

46 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Tuvalet oturağı otomatik olarak kalkan tipte olmayacak şekilde midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

47 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Sifon ekipmanları sıkıca kavramak, çekmek veya bileği bükmek gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

48 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bunları çalıştırma için gerekli güç 5lbf den daha az mıdır?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

49 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu ekipmanların çalıştırma kumandaları, temiz taban alanı olan tarafta olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

50 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu kontroller yerden 1.10 m den daha yukarıda olmayacak şekilde yerleştirilmişmidir?			
	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ	
	CEVAP ☑	☐	☐	☐	

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

51 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yan tutunma barı altına monte edilecek kağıtlık, yerden 20 cm ve arka Duvardan 92 cm den daha uzakta olmayacak şekilde düzenlenmiş Midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

52 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kağıtlık, tutunma barının kullanılmasına mani olmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

53 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kağıtlık kesintisiz kağıt sağlamaya devam edebilmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

54 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuarlar var ise en azında bir tanesi 4.18 ile uymlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

55 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuarların uç kısmının yüksekliği yerden 43 cm den daha yüksek Olmayacak şekilde yerleştirilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

56 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuara önden yanaşmaya olanak verecek en az 76cm ye 122 cm Temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

57 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu taban alanı bir erişilebilir güzergah ile birleşmekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

58 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

59 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Pisuarlar arası bölücüler var ise bunların arası en az 73cm olacak Ve pisuarın uç kısmından dah ileriye uzanmayacak şekilde düzenlenmiş Midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

60 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Sifon ekipmanları tek elle, sıkıca kavramak, çekmek veya bileği bükmek gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

61 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bunları çalıştırma için gerekli güç 5lbf den daha az mıdır?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

62 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu kontroller yerden 1.10 m den daha yukarıda olmayacak şekilde yerleştirilmişmidir?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

63 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer lavabolar var ise en azından bir tanesi gerekliliklere uygun mudur?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

64 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Lavabonun üst hizası yerden 86cm den daha yoksek olmayacak Şekilde midir?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

65 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Lavabonun altına girilen kısmından tyere kadar en az 73 cm mesafe Figür 31 ile uyumlu oalcak biçimde			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

66 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Lavabonun ön kısmı duvardan 43.5 cm mesafeye uzanmakta mıdır?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

67 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Ayak ve diz mesafeleri, figür 31 ile uyumlu mudur?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

68 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşıma olanak verecek biçimde lavabo önünde en az 76.2 cm ile 121 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

69 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu alanın 48.5 cm sinden daha az kısmı lavabonun altına Denk gelecek şekilde düzenlenmiş midir?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

70 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu temiz taban lalanı bir erişlilebilir güzergah ile birleşmekte midir?			
	CEVAP ☑	UYUMLU	UYUMSUZ ☐	GEÇERSİZ ☐	UYGULANAMAZ ☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

71 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

72 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Sıcak su bağlantı veya gider boruları temas halinde zarar vermeycek Biçimde yalıtılmış veya düzenlenmişl midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

73 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Lavabo altındaki alan sivri ve zarar verici parçalardan arınmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

74 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Lavabo ekipmanları tek elle, sıkıca kavramak, çekmek veya bileği Bükmek erektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

75 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bunları çalıştırma için gerekli güç 5lbf den daha az mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

76 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Eğer su vanası kendinden kesilen tipte ise en az 10 sn açık kalır mdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

77 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Aynalardan en azından bir tanesinin yansıtan yüzü yerden 1 m mesafe olacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ 3	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑	☐	☐

78 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Her bir kağıtlık, havluluk , sabunluk ve kurutma ekipmanların en az Bir tanesi erişilebilir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

79 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Her bir kağıtlık, havluluk , sabunluk ve kurutma ekipmanların önünde En az 76.2 cm ile 122 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

80 Tuvaletler MALZEME	SORU 4	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

81 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşım var ise en yüksek çalıştırma ekipmanı yerden 1.21m Mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

82 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yandan yaklaşım var ise en yüksek çalıştırma ekipmanı yerden 1.37m Mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

83 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Bu ekipmantek elle, sıkıca kavramak, çekmek veya bileği Bükmek gerektirmeden çalıştırılabilir midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

84 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	İlaç dolabı var ise ne azından bir rafıu yerden 1.10 m mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

85 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşıma olanak verecek biçimde lavabo önünde en az 76.2 cm ile 121 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

86 Tuvaletler MALZEME	SORU 4	Döşeme kaplamaları sabit, sıkı ve kaymaz türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

87 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Eğer gömme dolap şeklinde ekipman depolama alanları var ise birine Önden yaklaşıma olanak verecek biçimde önünde en az 76.2 cm ile 121 cm temiz taban alanı sağlanmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

88 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Yandan yaklaşılan bir eşya dolabında raflar ve askılar yerden 23 cm ile 137 cm mesafede midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

89 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapısı geçilebilir olmayan bir gömme dolapta ilk raf ile kabı arasında 26-54 cm olduğu durumda bu rafın yerden yüksekliği en fazla 122 cm Ve derinliği en fazla 54 cm midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

90 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Önden yaklaşım var ise askı ve raflar en fazla yerden 38 ile 122 cm Olacak şekilde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

91 Tuvaletler ÖLÇÜLER	SORU 3	Banyo ve küvet var ise ne azından bir tanesi 4.20 or 4.21 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

92 Tuvaletler DURUM	SORU 2	Alarm var ise 4.28 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 18	GİYİNME VE DENEME ODALARI
Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Odalar MİKTAR	SORU 1	Giyinme ve deneme odası olan yerlerde bunlardan %5i ya da en az bir tanesi erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Odalar DURUM	SORU 2	Bu odalar erişilebilir bir güzergah üzerinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
3 Kapılar ÖLÇÜLER	SORU 3	Kayar kapılı yada kanatlı kapılı bir deneme odasında en az 1.5m ye 1.5m çaplı bir daire oranında serbest dönüş alanı temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
4 Odalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu dönüş alanı, kapının açılması ile sınırlandırılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
5 Kapılar ÖLÇÜLER	SORU 3	Kapılar gerekli düzenlemeler ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
6 Kapılar ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu odalar özel ve perde ile giriliyor ise en az açıklık 82 cm olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
7 Kapılar ÖLÇÜLER	SORU 3	Perdeli odaların taban alanı yukarıda tanımlanan miktarlara uygun ve tekerlekli sandalye kullanıcısı için kolaylıkla erişilebilir midir*			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
8 Oturma ÖLÇÜLER	SORU 3	Tüm erişilebilir deneme odalarında uzun kenar boyunca 1.2m ye 60cm boyutlarında (katlanır tip olabilir) bir oturma yeri temin edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
9 Oturma DURUM	SORU 2	Oturak, yerden 48cm yükseklikte monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
10 Oturma ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu bank yanındaki serbest alan en az 76cm ila 1.2m boyutlarında düzenlenmiş midir? Tekerlekli sandalyeden paralel geçişe olanak vermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Oturma DURUM	SORU 2	Bankın sağlamlığı gerekli kriterlere uygun mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

12 Oturma MALZEME	SORU 4	Bankın yüzeyi kaymaz ve dayanıklı mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

13 Oturma DURUM	SORU 2	Bankın yüzeyinde su toplanmasına engel düzenlemeler mevcut mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

14 Ayna ÖLÇÜLER	SORU 3	Bir ayna var ise bu tam boy 46cm eninde ve 1.38cm boyunda bir ayna mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

15 Ayna ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu ayna bankta oturan birine ve ayakta duran birine tümden kendini görme olanağı sağlamakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 19	İŞARETLEME
Uygulanan eylem alanı sayısı	9

1 İşaretleme DURUM	SORU 2	Yön belirten, bilgi veren ya da binanın fonksiyonel alanlarını tanımlayan işaretler 4.30.2, 4.30.3, ve 4.30.5 ile uyumlu mudur? geçici işaretlerde bu zorunluluk yoktur			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
2 İşaretleme ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu işaretlerdeki yazıların en:boy oranı 3:5 ile 1:1 arasında mıdır? bu yazılardaki bordür kalınlıkları oranı 1:5 ile 1:10 arasında mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
3 İşaretleme ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu işaretlerdeki yazı yükseklikleri ve sarkan tabelalardaki yazı boyutları en az 7.62cm yüksekliğinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
		0			
4 İşaretleme DURUM	SORU 2	Bu işaretlerdeki yazı ve arka fon renkleri gözkamaştırmayan türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
5 İşaretleme DURUM	SORU 2	Yazı karakterleri arka fonları ile kontrast oluşturmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
6 İşaretleme DURUM	SORU 2	Sürekli oda ve mekanları belirten işaretler 4.30.4, 4.30.5 ve 4.30.6 ile uyumlu mudur?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
7 İşaretleme DURUM	SORU 2	Sürekli oda ve mekanları belirten işaretlerin yanında Grade II Braille var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
8 İşaretleme DURUM	SORU 2	Sürekli oda ve mekanları belirten işaretler yerine resimli grafikler varsa bunun yazılı karşılığı hemen işaretin altında bulunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
9 İşaretleme ÖLÇÜLER	SORU 3	Resimli grafik işaretin boyutları en az 15.24cm yüksekliğinde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
10 İşaretleme ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu işaretledeki yükseltilmiş karakterler en az 1.5cm ile 5cm arasında mıdır ve en az .79cm kabartılmışmıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 İşaretleme DURUM	SORU 2	Bu işaretlerdeki yükseltilmiş karakterlerbüyük harf ve sans serif veya Simple sans serif fontunda mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

12 İşaretleme DURUM	SORU 2	Bu işaretlerdeki yazı ve arka fon renkleri gözkamaştırmayan türde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

13 İşaretleme DURUM	SORU 2	Yazı karakterleri arka fonları ile kontrast oluşturmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

14 İşaretleme DURUM	SORU 2	Bu işaretler duvarda, kapıların tutamak tarafına monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

15 İşaretleme DURUM	SORU 2	Çift kapılarda bu işaretler kapılara en yakın duvara monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

16 İşaretleme ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu işaretler duvarda, merkez yüksekliği en az 1.55m olacak şekilde Monte edilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

17 İşaretleme ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu işaretlere yaklaşmak isteyen kişiler 7.6cm yakınlığa kadar gelmeleri Bir engel ile sınırlanmış mıdır ya da işaret karşısında dururken açılan bir Kapıya çarpma durumu var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 21	FARK EDİLEBİLİR UYARILAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	9

1 Rampalar DURUM	SORU 2	Kaldırım rampalarının tüm eni ve boyunca kadar uzanmakta olan fark edilebilir uyarılar düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

2 Fark edilebilir uyarıcılar DURUM	SORU 2	Araç yolunda geçen bir yaya geçidi var ise bu ve herhangi bir kaldırım korkuluk vb.. İle ayrılmamış ise bu geçit en az 92cm eninde fark edilebilir uyarı işaretlemeleri ile (görme engelliler için yerde dokulu) belirlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐

3 Fark edilebilir uyarıcılar DURUM	SORU 2	Yansıma havuzlarının kenarları, korkuluk, duvar ve fark edilebilir uyarılar ile korunmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

4 Fark edilebilir uyarıcılar ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu kabartmalı küreler 2.3cm çapında, 5mm yükseklikte ve 6cm mesafede bir mi yerleştirilmiştir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

5 Yüzey MALZEME	SORU 4	Bu kabartmalı küreler görsel olarak zemine kontrast renkte olacak biçimde mi yapılmıştır? Kabartmalı yüzeyin malzemesi yürüme yoluyla farklılık göstermekte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

6 Yüzey MALZEME	SORU 4	Kontrast yaratmak için kullanılan malzeme yürüme yolunun entegre bir parçasından mı teşkil edilmiştir.?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

7 Yüzey MALZEME	SORU 4	Fark edilebilir uyarı uygulanan iç mekan yüzeyleri, yürüme yüzeylerinden temas ve değnek teması durumlarında ses ile ayrıt edilebilecek farklılıklar gösterir şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Form 23	RESTORAN VE KAFETERYALAR
Uygulanan eylem alanı sayısı	1

1 Masalar MİKTAR	SORU 1	Tüm sabit masaların %5'i ve en az bir tanesi uygun ölçülerde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☑ 3	☐	☐
2 Masalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Tekerlekli sandalye yanaşması için uygun masaları, en az 76cm ye 1.2m serbest duruş alanı ve erişilebilir bir yola direk bağlantılı olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
3 Masalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Bu alanın 48cm'si ve daha azının masa altında kalmasına göre düzenleme yapılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
4 Masalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Diz mesafesi en az 69cm yükseklikte 76cm eninde ve 49cm derinlikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
5 Masalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Masa veya tezgah üst kotu en az 71cm ile 86cm arasında mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
6 Masalar ÖLÇÜLER	SORU 3	Sigara içilen ve içilmeyen alanlarda erişilebilir masalar eşit dağılmış mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
7 Masalar MİKTAR	SORU 1	Yeni bir yapıda ve uygulanabildiği oranda bir değişiklik sırasında erişilebilir masalar tüm mekana eşit oranlarda dağıtılabilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
8 Servis tezgahı ÖLÇÜLER	SORU 3	Tezgahtan servis yapılan mekanlarda tezgah üst kotu en az 86cm ve tezgah altı diz mesafesi en az 69cm olacak şekilde düzenleme yapılmış mıdır? Ya da aynı yerde masaya servi olanağı var mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐
9 Koridor ÖLÇÜLER	SORU 3	Tüm sabit masalar arası mesafeler en az 92cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☐	☑ 1
10 Masalar MİKTAR	SORU 1	Yeni bir yapıda tüm yükseltilmiş ve alçaltılmış mekan parçaları erişilebilir olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☑	☐	☐	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

11 Masalar *DURUM*	SORU 2	Değişimler de yükseltilmiş ve alçaltılmış tüm mekanlar erişilebilir olarak düzenlenmiş midir ya da erişilebilir olarak düzenlenen alanlar diğer tüm alanlardaki aynı hizmet ve dekor elemanlarını barındırmakta mıdır?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 1	☐

12 Servis tezgahı ÖLÇÜLER	SORU 3	Yemek servis sırası en az 92cm eninde midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

13 Servis tezgahı ÖLÇÜLER	SORU 3	Tepsi kaydırma tezgahları en fazla 86cm yükseklikte midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

14 Servis tezgahı ÖLÇÜLER	SORU 3	Self-servis tezgahlı bir yerde önden yaklaşılan tezgahların en az yarısı; önden yaklaşımda 1.2m den yandan yaklaşımda 1.5m'den daha yüksek olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

15 Servis tezgahı DURUM	SORU 2	Tüm self servis tezgahları gerekli düzenlemelere uygun üretilmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

16 Yükseltilmiş Döşeme DURUM	SORU 2	Ziyafet salonlarında, veya asıl masa veya konuşmacı masasının yükseltilmiş bir platformda bulunduğu bir mekanda, erişilebilir düzenlemeler de düşünülmüş müdür?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

17 Yükseltilmiş Döşeme DURUM	SORU 2	Yükseltilmiş bu platformun kenarları 5cm kabartılı elemanlar ile veya masaların konulması ile korunaklı olarak düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

18 Tefriş DURUM	SORU 2	Otomatik ürün makineleri, erişilebilir güzergahlar üzerinde düzenlenmiş midir?			
		UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYGULANAMAZ
	CEVAP	☐	☐	☑ 0,1	☐

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formlar

Çizelge 3.6 Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin Sorgu türlerine göre oransal değerlendirme

Form 1	KAPSAM	OTOPARK ALANLARI VE İLGİLİ DÜZENLEMELER							
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	2	4	7	1	2
Eylem Alanları Er.D. Toplam	20,1		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%1,2	16	7	6	1	2	%43,8	%37,5	%6,3	%12,5

Form 2	KAPSAM	YOLCU İNDİRME BİNDİRME ALANLARI							
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	0	2	5	1	1
Eylem Alanları Er.D. Toplam	10,2		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%0,6	9	3	3	2	1	%33,3	%33,3	%22,2	%11,1

Form 3	KAPSAM	DIŞ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH DÜZENLEMELERİ							
Uygulananan eylem alanı sayısı	3		SORGU SAYISI	0	9	36	3	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	63,5		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%3,8	63	30	12	21	0	%47,6	%19,0	%33,3	%0,0

Form 4	KAPSAM	KALDIRIM RAMPALARI							
Uygulananan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI	0	16	14	2	8
Eylem Alanları Er.D. Toplam	36,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%2,1	40	16	0	0	24	%40,0	%0,0	%0,0	%60,0

Form 7	KAPSAM	RAMPALAR							
Uygulananan eylem alanı sayısı	7		SORGU SAYISI	0	49	112	7	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	338,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%20,0	168	0	7	0	161	%0,0	%4,2	%0,0	%95,8

Form 8	KAPSAM	MERDİVENLER							
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	0	45	50	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	207,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%12,3	95	45	25	0	25	%47,4	%26,3	%0,0	%26,3

Form 10	KAPSAM	GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR							
Uygulananan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI	28	44	12	0	28
Eylem Alanları Er.D. Toplam	57,2		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%3,4	112	60	8	12	32	%53,6	%7,1	%10,7	%28,6

Form 11	KAPSAM	KAPI VE GEÇİTLER							
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	10	55	35	5	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	4,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%0,2	105	65	0	40	0	%61,9	%0,0	%38,1	%0,0

Form 12	KAPSAM	İÇ MEKAN ERİŞİLEBİLİR GÜZERGAH							
Uygulananan eylem alanı sayısı	13		SORGU SAYISI	0	65	130	39	39
Eylem Alanları Er.D. Toplam	27,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%1,6	273	156	0	117	0	%57,1	%0,0	%42,9	%0,0

Form 13	KAPSAM	ASANSÖRLER							
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	0	27	20	1	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	1,1		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%0,1	58	44	0	14	0	%75,9	%0,0	%24,1	%0,0

Form 14	KAPSAM	ODALAR VE MEKANLAR							
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	0	25	120	10	10
Eylem Alanları Er.D. Toplam	51,6		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%3,1	165	95	5	65	0	%57,6	%3,0	%39,4	%0,0

Form 15	KAPSAM	TOPLANMA ALANLARI							
Uygulananan eylem alanı sayısı	5		SORGU SAYISI	20	35	30	10	15
Eylem Alanları Er.D. Toplam	362,4		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%21,5	110	10	30	10	60	%9,1	%27,3	%9,1	%54,5

Form 16	KAPSAM	TUVALETLER VE BANYOLAR							
Uygulananan eylem alanı sayısı	4		SORGU SAYISI	0	124	232	8	4
Eylem Alanları Er.D. Toplam	100,4		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel ErD. Yüzdes,i	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%5,9	368	248	28	84	8	%67,4	%7,6	%22,8	%2,2

Form 18	KAPSAM	GİYİNME VE DENEME ODALARI							
Uygulananan eylem alanı sayısı	1		SORGU SAYISI	1	4	9	1	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	87,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%5,2	15	2	8	0	5	%13,3	%53,3	%0,0	%33,3

Form 19	KAPSAM	İŞARETLEME							
Uygulananan eylem alanı sayısı	9		SORGU SAYISI	0	99	54	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	240,0		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%14,2	153	54	18	0	81	%35,3	%11,8	%0,0	%52,9

Form 21	KAPSAM	FARK EDİLEBİLİR UYARILAR							
Uygulananan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI	0	6	2	6	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	35,5		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%2,1	14	2	2	2	8	%14,3	%14,3	%14,3	%57,1

Form 23	KAPSAM	RESTORAN VE KAFETERYALAR							
Uygulananan eylem alanı sayısı	2		SORGU SAYISI	6	10	20	0	0
Eylem Alanları Er.D. Toplam	46,8		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%2,8	36	4	2	16	14	%11,1	%5,6	%44,4	%38,9

ARMADA ALIŞVERİŞ MERKEZİ									
Uygulanan Eylem Alanı Toplamı	70		SORGU SAYISI	67	619	888	94	132
G.Er.DEĞERİ TOPLAMI	1687,8		SORGU TÜRÜ	MİKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Form Genel Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.
%100,0	1800	841	154	384	421	%46,7	%8,6	%21,3	%23,4

Düzenleme miktarı sorguları	%3,72	29	18	4	16	%1,61	%1,00	%0,22	%0,89
Düzenleme var/yok sorguları	%34,39	339	47	84	149	%18,83	%2,61	%4,67	%8,28
Ölçüler uygun/değil sorguları	%49,33	356	80	250	202	%19,78	%4,44	%13,89	%11,22
Malzeme özellikleri sorguları	%5,22	52	0	23	19	%2,89	%0,00	%1,28	%1,06
İşaretleme yeterlilik sorguları	%7,33	65	9	23	35	%3,61	%0,50	%1,28	%1,94
	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Çizelge 3.7 Mekanlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin eylem alanları (Er.D)'ne göre oransal değerlendirmesi

Kullanılan Formlar		1,2,4,10,11,19,21,7,8								
Eylem Alanları & Bağlantıları	K	K-G , K-V				11	73	78	9	14
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	211,4			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%12,5	185	61	22	15	87	%33,0	%11,9	%8,1	%47,0	

Kullanılan Formlar		3,4,7,8,10.11,12,19,21								
Eylem Alanları & Bağlantıları	G	K-G, T-G, G-H, G-W, SG				16	147	198	19	39
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	592,7			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%35,1	406	142	44	54	166	%35,0	%10,8	%13,3	%40,9	

Kullanılan Formlar		7,8,10,12,19								
Eylem Alanları & Bağlantıları	V	K-V,V-H,R-V,V-B,V-Y,V-D,V-S,V-W				7	84	121	20	25
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	188,9			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%11,2	253	105	18	57	73	%41,5	%7,1	%22,5	%28,9	

Kullanılan Formlar		7,12,19,								
Eylem Alanları & Bağlantıları	H	H-B,H-Y,H-D,H-S,H-W,G-H,V-H				0	53	92	22	21
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	81,4			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%4,8	173	78	3	60	32	%45,1	%1,7	%34,7	%18,5	

Kullanılan Formlar		12,15,16,19								
Eylem Alanları & Bağlantıları	B	H-B,V-B,BW				4	59	90	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	166,1			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%9,8	173	93	15	42	23	%53,8	%8,7	%24,3	%13,3	

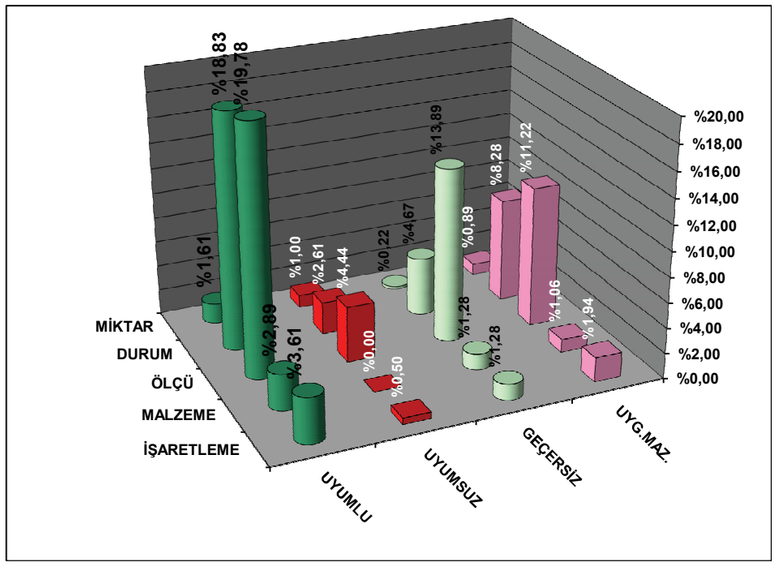
Kullanılan Formlar		12,15,16,19,23								
Eylem Alanları & Bağlantıları	Y	H-Y,V-Y,YW				7	64	100	10	10
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	142,5			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%8,4	190	94	16	49	31	%49,5	%8,4	%25,8	%16,3	

Kullanılan Formlar		11,12,15,16								
Eylem Alanları & Bağlantıları	D	H-D,V-D,DW				2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	31,3			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%1,9	153	96	7	48	2	%62,7	%4,6	%31,4	%1,3	

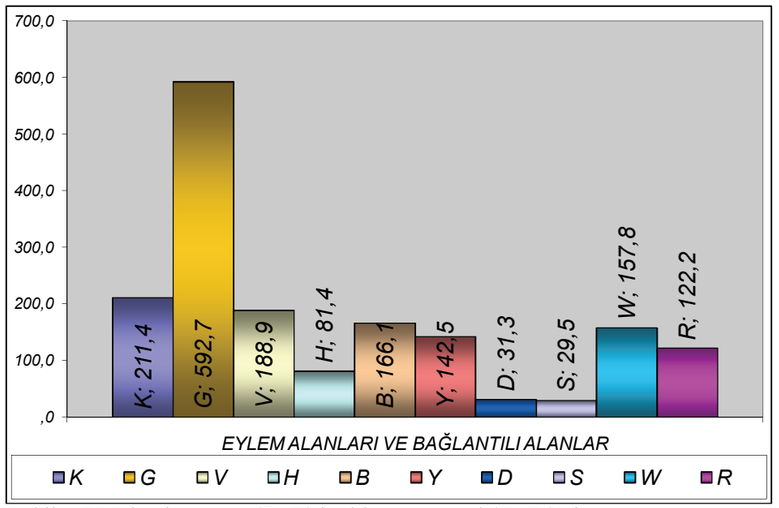
Kullanılan Formlar		11,12,15,16								
Eylem Alanları & Bağlantıları	S	H-S,V-S,SW				2	52	85	9	7
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	29,5			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%1,7	152	96	7	47	2	%63,2	%4,6	%30,9	%1,3	

Kullanılan Formlar		7,12,16,								
Eylem Alanları & Bağlantıları	W	H-W,G-W,V-W,YW,DW,SW,BW				0	146	278	18	13
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	157,8			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%9,3	454	281	29	113	31	%61,9	%6,4	%24,9	%6,8	

Kullanılan Formlar		7,8,11								
Eylem Alanları & Bağlantıları	R	R-V				5	32	43	2	0
Eylem Alanı Er.D. Toplamı	122,2			SORGU TÜRÜ		MIKTAR	DURUM	ÖLÇÜ	MALZ.	İŞARET
Eylem Alanı Er.D. Yüzdesi	CEVAP	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	UYUMLU	UYUMSUZ	GEÇERSİZ	UYG.MAZ.	
%7,2	82	23	8	15	36	%28,0	%9,8	%18,3	%43,9	

Şekil 3.6 Formlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin sorgu türlerine göre oransal değerlendirmesi

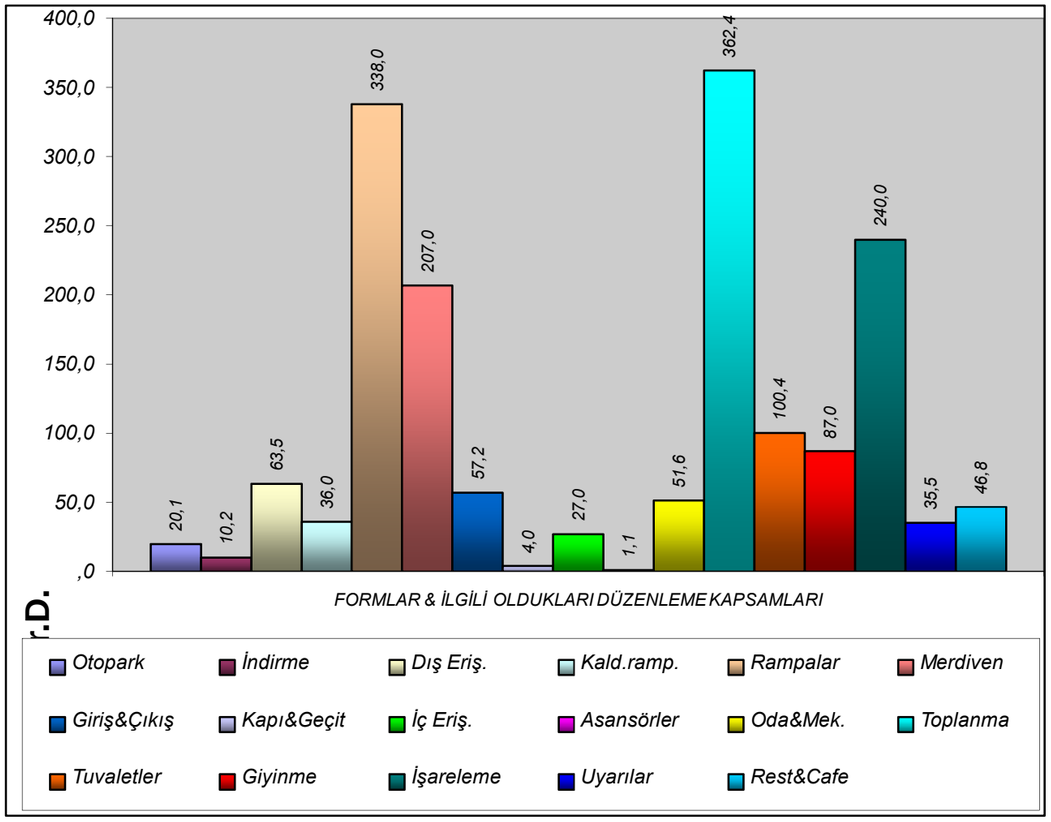
Şekil 3.7 Mekanlara göre (Er.D)'i tablosu ve genel (Er.D.)'nin eylem alanları (Er.D)'ne göre oransal değerlendirmesi

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Çizelge 3.8 Elde edilen verilere göre her bir form için uygulandığı eylem alanındaki erişilebilirlik değerleri

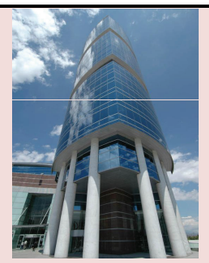
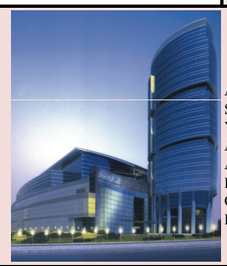
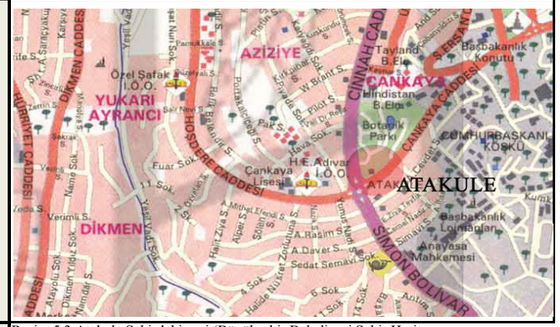
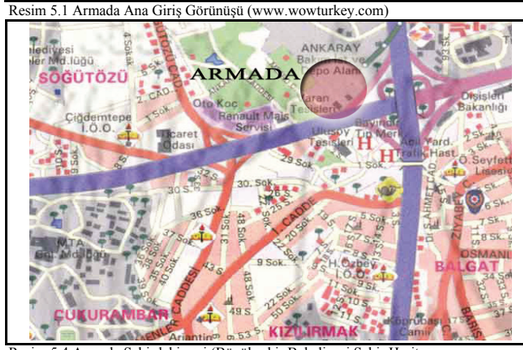
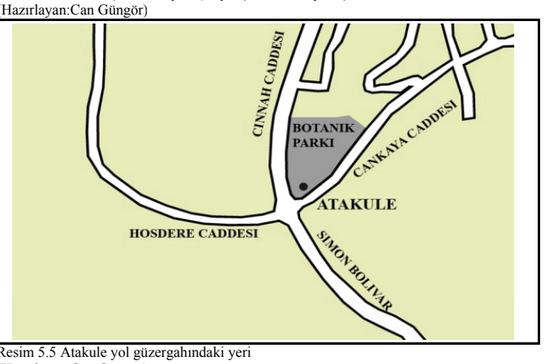
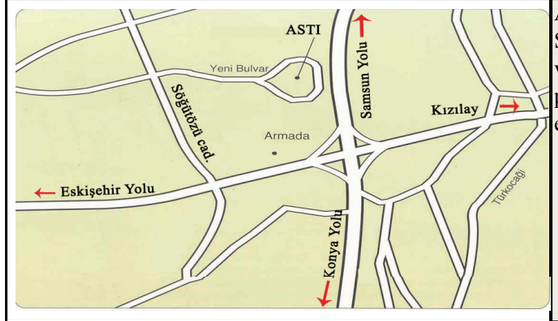
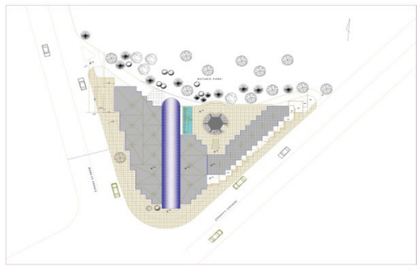
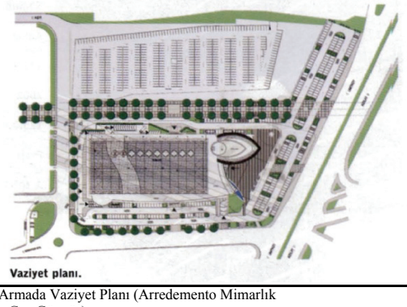
EY.AL ADI	ANA EYLEM ALANLARI	Önem Katsay.	BAĞLANTILI EYLEM ALANI	FORMLAR & İLGİLİ OLDUKLARI DÜZENLEME KAPSAMLARI																Eylem Alanı Er.D TOP		
				Otopark	İndirme	Dış Eriş.	Kald.ramp.	Rampalar	Merdiven	Giriş&Çıkış	Kapı&Geçit	İç Eriş.	Asansörler	Oda&Mek.	Toplanma	Tuvaletler	Giyinme	İşareleme	Uyarılar	Rest&Cafe			
				1	2	3	4	7	8	10	11	12	13	14	15	16	18	19	21	23	Er.D	%	S
G	ANA GİRİŞ	2				25,4		52,0	46,0	14,3	,8							30,0	14,2		182,7	%10,82	7
G-H	ANA GİRİŞ	2	YATAY DOLAŞIM					52,0				1,8									53,8	%3,19	2
G-W	ANA GİRİŞ	2	WC & SERVİS					52,0				1,8									53,8	%3,19	2
H	YATAY DOLAŞIM	1																15,0			15,0	%0,89	1
H-B	YATAY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									2,7									2,7	%0,16	1
H-Y	YATAY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									1,8									1,8	%0,11	1
H-D	YATAY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									2,7									2,7	%0,16	1
H-S	YATAY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									1,8									1,8	%0,11	1
H-W	YATAY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									1,8									1,8	%0,11	1
V	DÜŞEY DOLAŞIM	1							23,0	14,3			1,1					15,0			53,4	%3,16	4
V-H	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YATAY DOLAŞIM									1,8									1,8	%0,11	1
V-B	DÜŞEY DOLAŞIM	3	BÜYÜK MARKET									2,7									2,7	%0,16	1
V-Y	DÜŞEY DOLAŞIM	2	YEMEK KATI									1,8									1,8	%0,11	1
V-D	DÜŞEY DOLAŞIM	3	DÜKKANLAR									2,7									2,7	%0,16	1
V-S	DÜŞEY DOLAŞIM	2	SİNEMALAR									1,8									1,8	%0,11	1
V-W	DÜŞEY DOLAŞIM	2	WC & SERVİS									1,8									1,8	%0,11	1
B	BÜYÜK MARKET	3												12,9	90,6			45,0			148,5	%8,80	3
BW	BÜYÜK MARKET WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
Y	YEMEK KATI	2												8,6	60,4			30,0		23,4	122,4	%7,25	4
YW	YEMEK KATI WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
K	KAPALI OTOPARK	1		20,1	10,2		12,0			14,3	,8							15,0	21,3		93,7	%5,55	7
K-G	KAPALI OTOPARK	2	ANA GİRİŞ					52,0	46,0												98,0	%5,81	2
K-V	KAPALI OTOPARK	1	DÜŞEY DOLAŞIM					26,0													26,0	%1,54	1
DW	MAĞAZA KATI WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
D	DÜKKANLAR	3									,8			12,9	90,6		87,0				191,3	%11,33	4
R-V	RESTORAN	2	DÜŞEY DOLAŞIM					52,0	46,0												98,0	%5,81	2
R	RESTORAN	2									,8			8,6	60,4			30,0		23,4	123,2	%7,30	5
SG	SERVİS GİRİŞİ	1				12,7				14,3											27,0	%1,60	2
SW	SİNEMALAR WC	1														25,1					25,1	%1,49	1
S	SİNEMALAR	2									,8			8,6	60,4			30,0			99,8	%5,91	4
T-G	TOPLU TAŞIM	2	ANA GİRİŞ			25,4	24,0	52,0	46,0									30,0			177,4	%10,51	5
			Form ErD. TOPLAM	20,1	10,2	63,5	36,0	338,0	207,0	57,2	4,0	27,0	1,1	51,6	362,4	100,4	87,0	240,0	35,5	46,8	1687,8		
			%	%1,19	%0,60	%3,76	%2,13	%20,03	%12,26	%3,39	%0,24	%1,60	%0,07	%3,06	%21,47	%5,95	%5,15	%14,22	%2,10	%2,77			
			AKTIF FORM	1	1	3	2	7	5	4	5	13	1	5	5	4	1	9	2	2			

EK-4 (Devam) Armada A.V.M. değerlendirme formları

Şekil 3.8 Formlar ve ilgili oldukları düzenleme kapsamlarına göre (Er.D)'nin oransal değerlendirmesi

Ek-5 Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

	Atakule A.V.M.		Armada A.V.M.	
	AÇILIŞ YILI 1989 SEMT Çankaya YERLEŞİM Kent İçi ARSA ALANI 10240 m2 A.V.M. KATI 5 kat DÜKKAN 86 OTOPARK 250 Araç KONUM Şehir içi yol üzerinde	 Resim 5.1 Atakule Ana Giriş Görünüşü (www.wowturkey.com)	 Resim 5.1 Armada Ana Giriş Görünüşü (www.wowturkey.com)	AÇILIŞ YILI 2002 SEMT Söğütözü YERLEŞİM Kent Dışı ARSA ALANI 30000 m2 A.V.M. KATI 6 kat + 1 arakat DÜKKAN 74 OTOPARK 3100 Araç KONUM Şehirlerarası ana yol üzerinde
ULAŞIM	Şehir dokusu içerisinde ve Çankaya nın merkezinde yerleşmiş olan yapı, tüm toplu taşım araçları ile ulaşılabilir bir konumdadır. Hemen önünde otobüs durakları ve taksi durağı mevcuttur.	 Resim 5.3 Atakule Şehirdeki yeri (Büyükşehir Belediyesi Şehir Haritası (Hazırlayan:Can Güngör)	 Resim 5.4 Armada Şehirdeki yeri (Büyükşehir Belediyesi Şehir Haritası (Hazırlayan:Can Güngör)	Şehirlerarası Ankara-Eskişehir yolu üzerinde konumlanmış olan yapı, bu yöndeki yerleşimlere giden tüm toplu taşım araçları için bir durak noktası gibidir. Otobüs durakları yapının tam önünde yolcu indirememektedir.	ULAŞIM
YERLEŞİM	Atakule Cinnah ve Çankaya caddelerinin birleştiği meydanda oluşan köşe parselde kuzey yönden botanik parkı ile sınırlandırılmış bir alanda çeperlerine paralel bir biçimde şekillenerek yerleşmiştir.	 Resim 5.5 Atakule yol güzergahındaki yeri (Hazırlayan:Can Güngör)	 Resim 5.6 Armada yol güzergahindaki yeri (Hazırlayan:Can Güngör)	Ankara-Eskişehir yolu ve Konya-Samsun yolu ile sınırlanan alan, Aşti ve Söğütözü bulvarı arasında kalan parselde Eskişehir yoluna açılı olarak eklemlenmiştir.	YERLEŞİM
BİÇİMLENME	Bulunduğu üçgen parselin çeperlerine paralel olarak testere dişi biçimli bir dış hat oluşturmaktadır. Orta aksında aydınlık elemanı ile yırtılmış bir avlu iki yanında dükkanlar biçiminde şekillenen yapı, Çankaya caddesi paralelinde ise dışa açık dükkanlar ile sokağa hizmet vermektedir. Arsanın üçüncü kenarına yakın yerinde ve park manzaralı terasında ise Atakule yerleştirilmiştir.	 Resim 5.7 Atakule Vaziyet Planı (Ragıp Buluç Arşivi (Hazırlayan:Can Güngör)	 Resim 5.8 Armada Vaziyet Planı (Arredemento Mimarlık (Hazırlayan:Can Güngör)	Eskişehir yoluna açılılı olacak biçimde tasarlanan yapı, dikdörtgen şeklinin kısa kenarını ve yükselen iş kulesini,, yoldan yaklaşımda buraya yanaşmış ve demir atmış bir büyük gemi gibi algılanmak düşüncesi ile yerleştirimiş ve ana girişin önündeki sembolik çapa ile de bu fikri tamamlamıştır.	BİÇİMLENME

Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

ATAKULE A.V.M.

UYDU RESMİ

Resim 5.9 Atakule Uydu Resmi (www.maps.google.com)(Hazırlayan:Can Güngör)

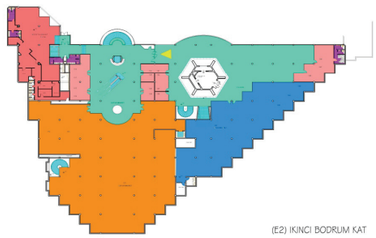
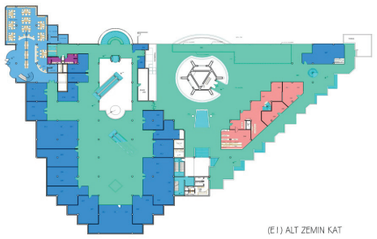
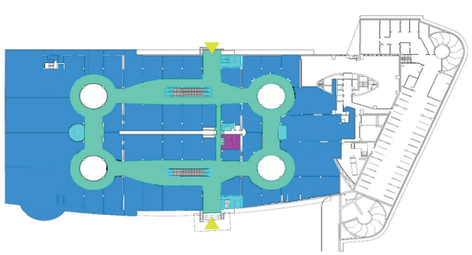
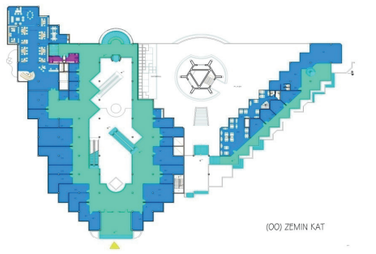
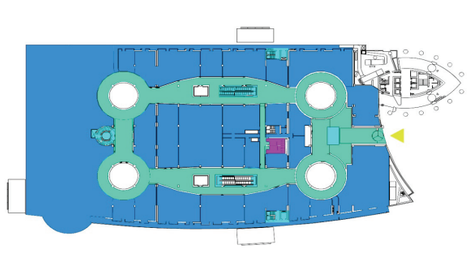
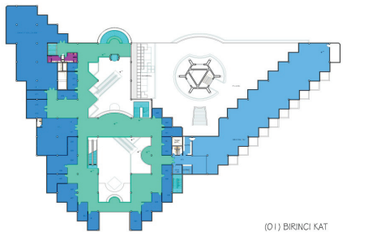
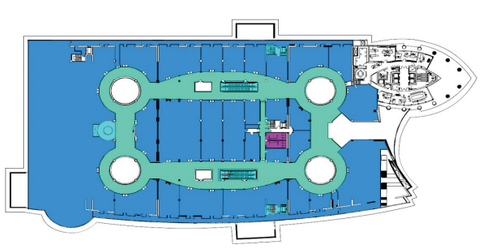
ARMADA A.V.M.

UYDU RESMİ

Resim 5.10 Armada Uydu Resmi (www.maps.google.com)(Hazırlayan:Can Güngö

Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

PLANLAR Yatay Dolaşım Düşey Dolaşım Yemek katı Restoran Tuvaletler Ana Giriş Büyük Market Dükkanlar Sinemalar	(E2) İKİNCİ BODRUM KAT PLANI Büyük market (B), Restoran (R) ve yemak katın (Y) nın bulunduğu bu kat, genel itibariyle üç ana alandan oluşan yapının bütünleşik olarak algılandığı bir düzeydir. Oyun salonu ve Kule girişleri de bu kattadır. Kapalı otoparktan asansörle ve kule girişinden ve zemin kotunda aşağıya ancak merdivenler ile ulaşılabilen bu kat Büyük market hizmetini sonradan edinmiştir. Kat içi kot farkları mevcuttur.		(E2) İKİNCİ BODRUM KAT PLANI Büyük market (B), ve Dükkanlar (D)' ın bulunduğu bu kat, kuzey yönünden kottan giriş alan ve ana işlev olarak Büyük Market ve günlük ihtiyaçların sunulduğu dükknaları ile bir koridor un 3 kenarıda çizgisel olarak şekillenmiştir. Dükkan türleri üst kattakilerden farklıdır. Kullanıcı yanlızca bu katı ziyaret edip ihtiyaçlarını gidererek ayrılabilir.		PLANLAR Yatay Dolaşım Düşey Dolaşım Yemek katı Restoran Tuvaletler Ana Giriş Büyük Market Dükkanlar Sinemalar
	(E1) BİRİNCİ BODRUM KAT PLANI Işık alan şeffaf orta avlunun iki tarafında Dükkanlar (D) alt kata bakan açıklıkla tanımlanan katta yatay dolaşım alanlarında erişilebilirlikle ilgili bir problem bulunmamaktadır. Kata erişim asansör ve yürüyen merdivenler ile yapılmaktadır. Aynı zamanda Dışarıdan bu kata, İç avludaki Terastan ulaşılan bir giriş mevcuttur. Ancak bu giriş Zemin kat kotuna göre aşağıdadır ve toplu ulaşım araçları ve çevreden bu girişe engelliler için erişim için gerekli düzenlemeler yapılmamıştır. Kat içi yatay dolaşımda erişilebilirlik yönünden problem yoktur.		(E1) BİRİNCİ BODRUM KAT PLANI Yatay dolaşım akslarının birbirine paralel ve çizgisel olarak düzenlendiği, ve dikdörtgen biçimindeki yapının içinde çift yönlü olarak Dükkanlar (D) bulunan bu kata, batı ve doğu yönlerinden kottan girişler düzenlenmiştir. Bu girişlerde erişilebilirlik yönünden rampa ve kaldırım rampası düzenlemeleri mevcuttur. Bu anlamda Alışveriş merkezinin bu katı dış erişilebilirlik yönünden olumludur. Kat içi yatay dolaşımda erişilebilirlik yönünden problem yoktur. Ancak bina içinde merkezi konumda yerleşmiş WC koridorlarında gerekliliklerin sağlanmadığı görülmektedir.		
	(00) ZEMIN KAT PLANI Işık alan şeffaf orta avlunun iki tarafında dükkanlar (D) şeklinde şekillenen ve alt kata bakan açıklık ile tanımlanmış bu kat, zemin katı olarak adlandırılmasına rağmen ana giriş kapısının kaldırım kotundan merdivenler ile çıkılacak şekilde düzenlenmiş olması durumu sebebiyle dışsal erişilebilirlik yönünden olumsuz bir görüntü çizmektedir. Buna karşılık engelli erişiminin kolaylaştırılması için yardımcı elemanalr (platform yükselticisi, uygun eğimli rampalar veya merdiven yükselticiler vb..) da düşünülmemiştir. Kat içi yatay dolaşımda problem yoktur.		(00) ZEMIN KAT PLANI Yatay dolaşım akslarının birbirine paralel ve çizgisel olarak düzenlendiği, ve dikdörtgen biçimindeki yapının içinde çift yönlü olarak Dükkanlar (D) bulunan bu kata, güney yönünden kottan Ana giriş düzenlenmiştir. Bu girişde erişilebilirlik yönünden kaldırım rampası düzenlemeleri mevcuttur. Bu anlamda Alışveriş merkezinin bu katı dış erişilebilirlik yönünden olumludur. Kat içi yatay dolaşımda erişilebilirlik yönünden problem yoktur. Ancak bina içinde merkezi konumda yerleşmiş WC mekanlarına erişim koridorlarında gerekliliklerin sağlanmadığı görülmektedir.		
	(01) BİRİNCİ KAT PLANI Işık alan şeffaf orta avlunun iki tarafında dükkanlar (D) ve nikah salonu şeklinde şekillenen ve alt kata bakan açıklıklar ile tanımlanmış bu katta yatay dolaşımda erişilebilirlik yönünden problem yoktur. Ancak yapının genelinde olan wc ve lavabolardaki erişilebilirlik yönündeki eksiklikler de gözlemlenmektedir. Bunlarla birlikte bu kata düşey erişimde bir adet asansörle sorunsuz olarak sağlanmaktadır.		(01) BİRİNCİ KAT PLANI Yatay dolaşım akslarının birbirine paralel ve çizgisel olarak düzenlendiği, ve dikdörtgen biçimindeki yapının içinde çift yönlü olarak Dükkanlar (D) bulunan bu katta yatay dolaşımda erişilebilirlik yönünden problem yoktur. Ancak bina içinde merkezi konumda yerleşmiş WC mekanlarına erişim koridorlarında gerekliliklerin sağlanmadığı görülmektedir. Bunlarla birlikte bu kata düşey erişimde iki adet asansörle sorunsuz olarak sağlanmaktadır.		

Resim 5.11 Atakule İkinci bodrum kat Planı (Ragıp Buluç Arşivi (Hazırlayan:Can Güngör)

Resim 5.12 Armada İkinci bodrum kat Planı (www.armadasite.com (Hazırlayan:Can Güngör)

Resim 5.13 Atakule birinci bodrum kat Planı (Ragıp Buluç Arşivi (Hazırlayan:Can Güngör)

Resim 5.14 Armada birinci bodrum kat Planı (www.armadasite.com (Hazırlayan:Can Güngör)

Resim 5.15 Atakule Zemin kat Planı (Ragıp Buluç Arşivi (Hazırlayan:Can Güngör)

Resim 5.16 Armada Zemin kat Planı (www.armadasite.com (Hazırlayan:Can Güngör)

Resim 5.17 Atakule Birinci kat Planı (Ragıp Buluç Arşivi (Hazırlayan:Can Güngör)

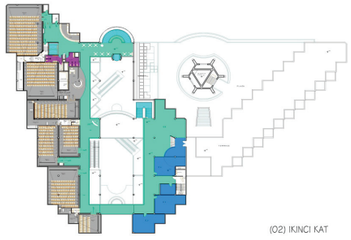
Resim 5.18 Armada Birinci kat Planı (www.armadasite.com (Hazırlayan:Can Güngör)

Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

PLANLAR
Yatay Dolaşım
Düşey Dolaşım
Yemek katı
Restoran
Tuvaletler
Ana Giriş
Büyük Market
Dükkanlar
Sinemalar

(SK) SİNEMA KATI PLANI

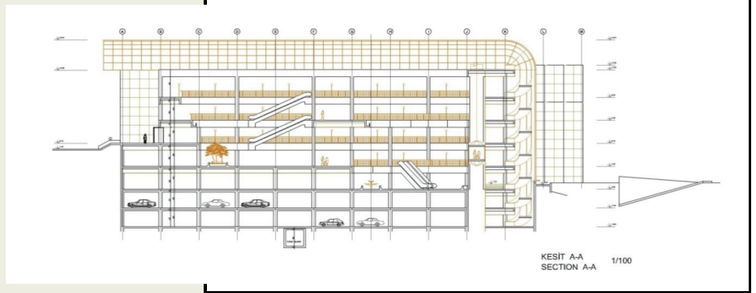
Sinema (S) salonlarının bulunduğu bu kata düşey dolaşım aracı olarak bir adet asansör ile erişimde bir problem yoktur. Kat içi yatay dolaşımda sıkışılık yoktur. Bununla birlikte sinema salonlarında engelliler için özel bir düzenleme düşünülmemiştir. Çıkış güzergahı, girişler ile aynı olup kapı geçişlerinde problemler göstermektedir. Salon içlerinde de özel alan düzenlemesi yapılmamıştır. WC'lerde erişilebilirlik yönünden gerekliliklerin bu ara katta sağlanmamış olduğu gözlemlenmiştir.

Resim 5.21 Atakule Sinema katı Planı (Ragıp Buluç Arşivi
(Hazırlayan:Can Güngör)

ATAKULE A.V.M.

KESİT

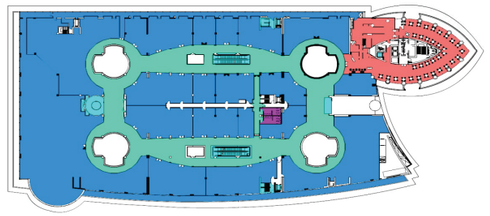

Resim 5.23 Atakule Kesit (Ragıp Buluç Arşivi
(Hazırlayan:Can Güngör)

PLANLAR
Yatay Dolaşım
Düşey Dolaşım
Yemek katı
Restoran
Tuvaletler
Ana Giriş
Büyük Market
Dükkanlar
Sinemalar

(02) IKINCI KAT PLANI

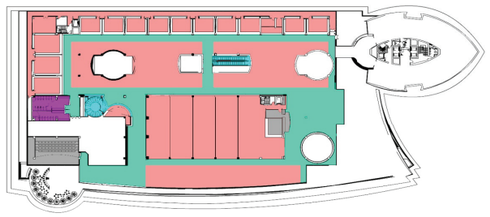
Yatay dolaşım akslarının birbirine paralel ve çizgisel olarak düzenlendiği, ve dikdörtgen biçimindeki yapının içinde çift yönlü olarak Dükkanlar (D) ve Restoran (R) bulunan bu katta yatay dolaşımda erişilebilirlik yönünden problem yoktur. Ancak bina içinde merkezi konumda yerleşmiş WC mekanlarına erişim koridorlarında gerekliliklerin sağlanmadığı görülmektedir. Bunlarla birlikte bu kata düşey erişimde iki adet asansörle sorunsuz olarak sağlanmaktadır.

Resim 5.19 Armada ikinci kat Planı (www.armadasite.com
(Hazırlayan:Can Güngör)

(03) ÜÇÜNCÜ KAT PLANI

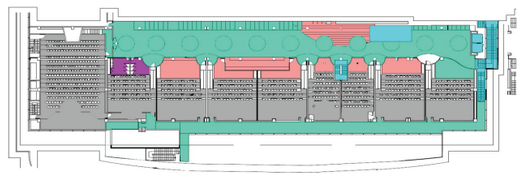
Yemek Katı (Y) ve Seyir terası olarak düşünülmüş bu katta WC'lere erişim ve WC içi erişilebilirlik gerekliliklerinin sağlanmıştır. Bununla birlikte bu kata düşey erişim de iki adet asansör ile sağlıklı olarak sağlanmaktadır. Yemek katı olarak kullanılan geniş alanlarda ise büyük toplanma alanlarında uyulması gerekli dolaşım alanlarının sağlanmasında problem vardır. Katta yemek yenilen orta kısımdaki sıkışık oturma düzeninde ve servis alınan tezgahların erişilebilirlik yönünden sıkıntılara sebep olabileceği görülmüştür.

Resim 5.20 Armada üçüncü kat Planı (www.armadasite.com
(Hazırlayan:Can Güngör)

(SK) SİNEMA KATI PLANI

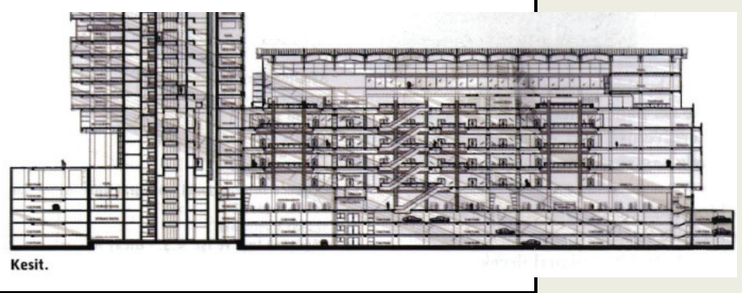
Sinema (S) salonlarının bulunduğu bu ara kata iki adet asansör ile erişimde bir problem yoktur. Kat içi yatay dolaşımda ise tekerlekli sandalye ile geçişlerde problemler yaşanabilecek sıkışıklıklar vardır. Bununla birlikte sinema salonlarının bir kısmı (2 adet) kat kotundan yukarıda merdiven ile erişilebilir olarak düzenlenmiştir Bununla birlikte diğer salonlarda da engelliler için özel bir düzenlme düşünülmemiştir. Normal çıkış güzergahı, sadece merdivenlerden yapılabilmektedir. WC'lerde erişilebilirlik gerekliliklerinin sağlanmamış olduğu gözlemlenmiştir.

Resim 5.22 Armada Sinema katı Planı (www.armadasite.com
(Hazırlayan:Can Güngör)

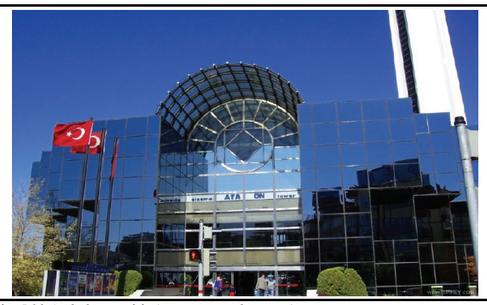
ARMADA A.V.M.

KESİT

Resim 5.24 Armada Kesit (Arredemento Mimarlık
(Hazırlayan:Can Güngör)

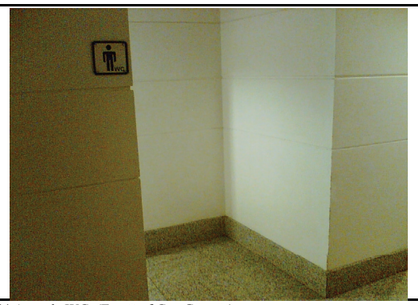
Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

FOTOĞRAF	HAVADAN GÖRÜNÜŞ	 Resim 5.25 Atakule havadan görünüş (www.wowturkey.com	 Resim 5.26 Armada havadan görünüş (www.wowturkey.com	SİLÜETTE GÖRÜNÜŞ	FOTOĞRAF
	SİLÜETTE GÖRÜNÜŞ	Ankara silüetinin ilk yapıldığı günden beri simgesi olmuş bir yapısır.	 Resim 5.27 Atakule silüette görünüş (www.wowturkey.com	 Resim 5.28 Armada silüette görünüş (www.wowturkey.com	Ankara Eskişehir yolunun üzerindeki silüetiyle kensisinden sonraki benzer yapılar adına öncü olmuştur.
	KAPALI OTOPARK (K)				
BULGULAR	Kapalı otopark ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %16,8 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %33,0 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %10,9'unu teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %12,5'ine denk gelmektedir.				BULGULAR
	ANA GİRİŞLER (G)				
	Girişler ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %20,4 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %35,0 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %32,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %35,1'ine denk gelmektedir.	 Resim 5.29 Atakule ana giriş (www.wowturkey.com)	 Resim 5.30 Armada ana giriş (www.wowturkey.com)		

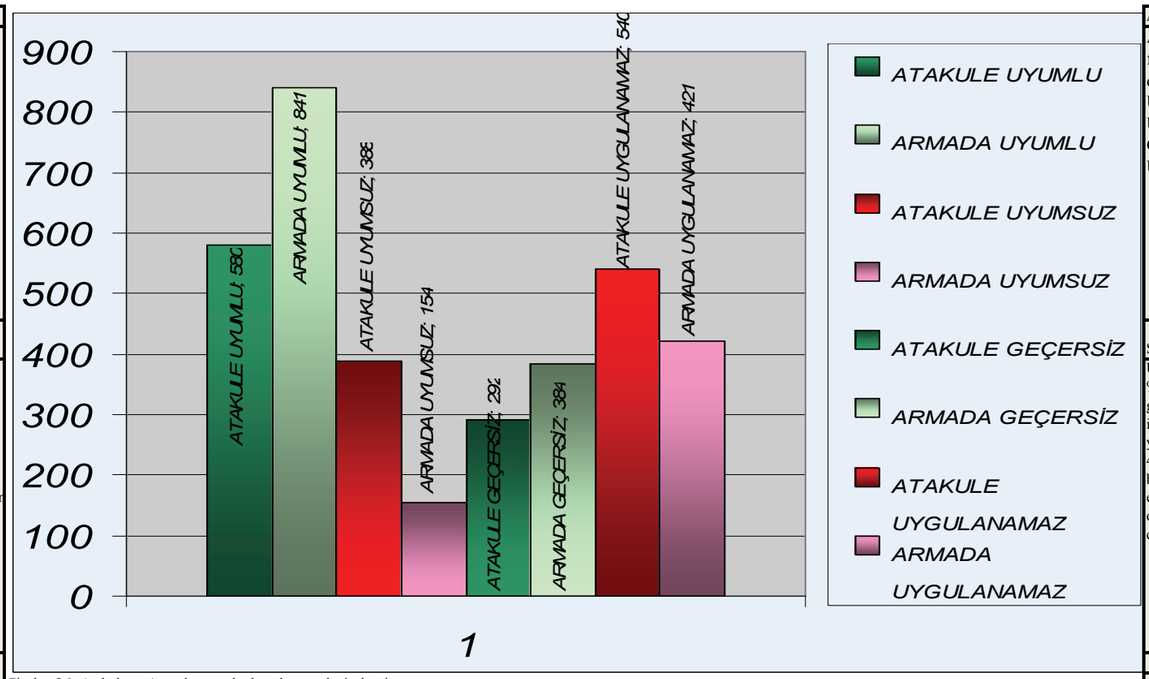
Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

	DÜŞEY DOLAŞIM (V)			
BULGULAR	Düşey Dolaşım ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %36,3 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %41,5 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %10,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %11,2'sine denk gelmektedir.	 Resim 5.31 Atakule düşey dolaşım (www.wowturkey.com)	 Resim 5.32 Atrmada düşey dolaşım (www.wowturkey.com)	BULGULAR
	YATAY DOLAŞIM (H)			
	Yatay Dolaşım ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %43,9 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %45,1 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %4,7'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %4,8'ine denk gelmektedir.	 Resim 5.33 Atakule yatay dolaşım (www.wowturkey.com)	 Resim 5.34 Atrmada yatay dolaşım (www.wowturkey.com)	
	BÜYÜK MARKET (B)			
	Büyük market ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %34,7 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %53,8 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %10,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %9,8'ine denk gelmektedir.	 Resim 5.35 Atakule büyük market (Fotoğraf:Can Güngör)	 Resim 5.36 Armada büyük market (www.wowturkey.com)	
	YEMEK KATI (Y)			
	Yemek Katı ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %31,6 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %49,5 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %9,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %8,4'üne denk gelmektedir.	 Resim 5.37 Atakule yemek katı (www.wowturkey.com)	 Resim 5.38 Armada yemek katı (www.wowturkey.com)	

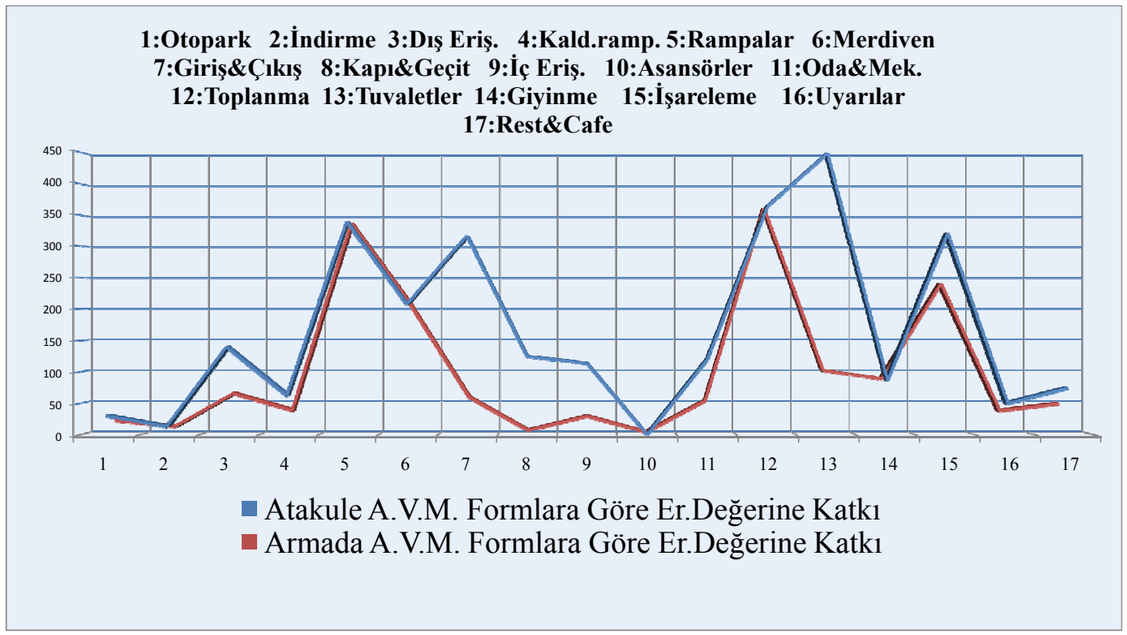
Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

	DÜKKANLAR (D)			
BULGULAR	Dükkan katları ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %43,8 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %62,7 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %6,1'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %1,9'una denk gelmektedir.	 Resim 5.39 Atakule dükkanlar (www.wowturkey.com)	 Resim 5.40 Armada dükkanlar (www.wowturkey.com)	BULGULAR
	SİNEMALAR (S)			
	Sinemalar ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %43,4 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %63,2 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %5,4'ünü teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %1,7'sine denk gelmektedir.	 Resim 5.41 Atakule sinema katı (www.wowturkey.com)	 Resim 5.42 Armada sinema katı (www.wowturkey.com)	
	TUVALETLER (W)			
	Tuvaletler ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %36,3 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %61,9 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %18,5'ini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %9,3'üne denk gelmektedir.	 Resim 5.43 Atakule WC (Fotoğraf:Can Güngör)	 Resim 5.44 Armada WC (Fotoğraf:Can Güngör)	
	RESTAURANT (R)			
	Restoran ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili düzenlemelere yönelik sorgular içeren bu formlardaki cevapların toplamından görüleceği üzere, İlgili eylem alanı ve bağlantılı olduğu eylem alanları ADA Standartlarına, Atakule A.V.M.nde %25,6 oranında uyumluluk gösterirken, Armada A.V.M.nde %28,0 oranında uyumluluk göstermiştir. Bu formdaki sorgular dan elde değerler, Atakule A.V.M toplam Er.D.'nin %5,7'sini teşkil ederken, Armada A.V.M toplam Er.D.'nin %7,2'sine denk gelmektedir.	 Resim 5.45 Atakule Restaurant (www.wowturkey.com)	 Resim 5.46 Armada Restaurant (www.uludagkebap.com.tr)	

Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

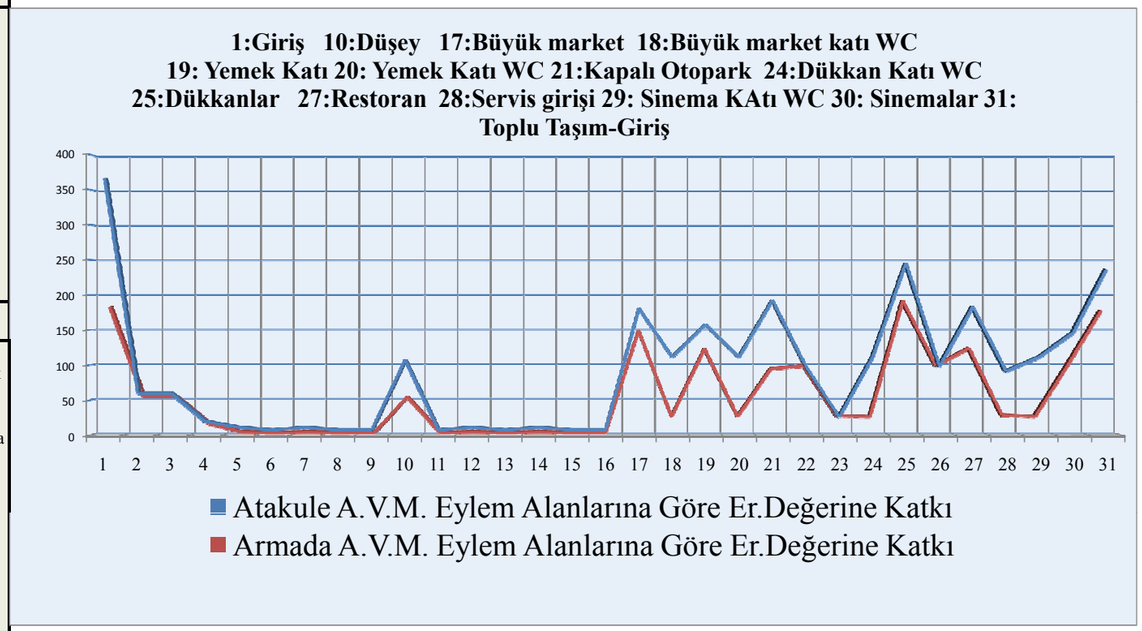
	ATAKULE CEVAPLAR		ARMADA CEVAPLAR	
SUNUÇLAR	Atakule alışveriş merkezinde sorgulanan formlardan elde edilen cevapların oranları şöyle oluşmuştur: UYUMLU %32,2 UYUMSUZ %21,6 GEÇERSİZ %16,2 UYGULANAMAZ %30,0		Atakule alışveriş merkezinde sorgulanan formlardan elde edilen cevapların oranları şöyle oluşmuştur: UYUMLU %46,7 UYUMSUZ %8,6 GEÇERSİZ %21,3 UYGULANAMAZ %23,4	SONUÇLAR
	TABLO		SONUÇ	
	Yandaki Karşılaştırmalı tabloda, Erişilebilirlik yönünde olumlu cevapların yeşil tonlarda ifade edildiği ve bu anlamda, Armada A.V.M:'nde elde edilen cevaplarda olumlu yönde artış olduğu gözlemlenmiştir. Olumsuz cevapların kırmızı tonlara ifadelendirildiği tabloda, Armada A.V.M. 'nde olumsuz cevaplarda da grafiksel olarak gözlemlenebilen bir azalma tespit edilmiştir. Atakule A.V.M. mevcut durumda sorgulardan elde edilen veriler ile Genel Er.D. olarak 2809,8 puan almıştır. Armada A.V.M. ise Genel Er.D. Olarak 1687,8 puan almıştır. Buna göre Armada A.V.M. Erişilebilirlik yönünden Atakule A.V.M.ye göre % 40 oranında gelişme sağlamış bir yeni dönem yapısı olarak ortaya çıkmıştır.		Uyumsuz ve uygulanamaz cevapları Atakule A.V.M.nde % 53.8 oranında iken Armada A.V.M.nde %32,0 oranına gerilemiştir. Bu da % 21.8 iyileşmeyi göstermektedir. Bu iyileşme, rakamsal olarak 1122 puan, oransal olarak da yüksek değer veren Atakule A.V.M. 'nin G.Er.D.'nin % 40'ı oranında iyileşmeyi gösterir. İyileşme ile tanımlanan bu araştırma kapsamında, engelli kullanıcılar için erişilebilirliğin artması anlamına gelmektedir. Sonuç olarak yeni dönem yapılarından olan Armada A.V.M.nde ciddi oranda (%21.8) düzelme gözlemlenmiştir.	

Çizelge 5.1. Atakule ve Armada cevaplar karşılaştırmalı çizelgesi

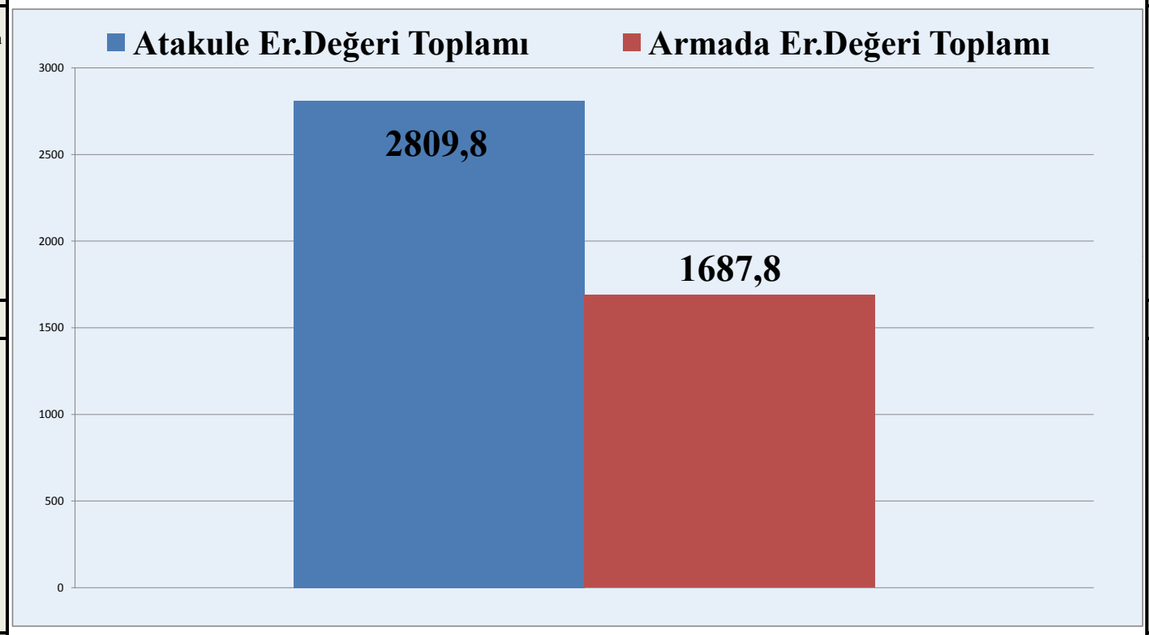
	ATAKULE CEVAPLAR		ARMADA CEVAPLAR	
	Atakule alışveriş merkezinde sorgulanan formlardan elde edilen cevapların Genel Erişilebilirlik değerine sayısal katkısı yandaki tabloda çizgisel olarak belirtilmiştir. Buna Göre Atakule A.V.M. De en yüksek sayısal katkı Tuvalet bölümündeki sorgulama formundan gelmiştir. Bunu Toplanma alanları ile ilgili değerlendirmeler ve Rampalar ile ilgili eksiklikler takip etmiştir. Bunların ardından da İşaretlemeler ve Giriş & Çıkışlar gelmektedir		Armada alışveriş merkezinde sorgulanan formlardan elde edilen cevapların Genel Erişilebilirlik değerine sayısal katkısı yandaki tabloda çizgisel olarak belirtilmiştir. Buna Göre Armada A.V.M. de en yüksek sayısal katkı Toplanma alanları sorgulama formundan gelmiştir. Bunu Rampalar ile ilgili değerlendirmeler ve İşaretlemelerle ile ilgili eksiklikler takip etmiştir. Bunların ardından da Merdivenler ve Tuvaletler takip etmektedir	
	DEĞERLENDİRME		DEĞERLENDİRME	
	Atakule A.V.M 'de tuvalet düzenlemelerindeki eksiklikler Genel Er.D.'ne 446 puan katkı yaparken bu değer Armada A.V.M.de 100.4 puana düşmüştür. Bu açıkça yeni tasarlanan bu yapıda erişilebilirlik ile ilgili önemin gösterilmiş olduğunu göstermektedir. Atakule A.V.M.de giriş ve çıkışlar erişilebilirlik değerine 316 puan (%11,2) katkı yaparken bu formdaki sorgular Armada A.V.M.de çarpıcı oranda olumlu cevaplar vererek, sadece 57.2 puan (%3.4) katkı yapmıştır. Çok önemli kriterler olan giriş-çıkışlar ile tuvaletler yönünden büyük gelişme sağlandığı açıktır. Sıralamadaki diğer kalemlerdeki puan değerleri de karşılaştırmalı olarak Armada A.V.M.de Atakule A.V.M.ye göre bir değişiklik göstermemektedir.		Toplanma alanları ve Rampalar ile ilgili eksiklikler aynen devam etmekle birlikte, sıralamadaki İşaretlemeler ile ilgili düzenlemelerde % 25 oranında iyileşme sağlanmıştır. Merdivenler ile ilgili düzenlemeler, Armada A.V.M.de 207,0 puan (%12.3) oranı ile, Atakule A.V.M.de ise oranı (%7.4) ile daha aşağıdadır. Kullanıcıların alışveriş amaçlı dükkanlara geldiklerinde kıyafet denemek amacıyla bir kabine girebilmeleri çoğunlukla imkansızdır.	

Çizelge 5.2. Atakule ve Armada formlara göre karşılaştırmalı çizelgesi

Ek-5 (Devam) Karşılaştırmalı mekansal analiz çizelgeleri

SONUÇLAR	ATAKULE CEVAPLAR Yandaki tabloda lejantta adı verilen eylem ve ilişkili eylem alanları ile ilgili sorgulamalarda Eri. Değerine Atakule A.V.M de Armada A.V.M. Ne göre daha yüksek oranda katkıda bulunulmuştur.		ARMADA CEVAPLAR Hiçbir eylem ve eylem alanına göre inceleme Armada A.V.M. Erişebilirlik değerine Atakule'nin yaptığından daha yüksek sayısal katkı yapmamıştır.	SONUÇLAR
	DEĞERLENDİRME Eylem alanları ve bağlantılı alanlar ile ilgili sorguları, formlardaki verilere göre birleştirerek karşılaştırdığımızda dikkat çekici sonuçlar görülmektedir. Tuvaletler ve bağlantılı eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak, Armada A.V.M.de, Atakule A.V.M.ne göre % 70 oranında iyileşme göstermiştir. Bunu takiben , Büyük market ve ilişkili eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak Armada A.V.M.de, Atakule A.V.M.ne göre %42 oranında iyileşme göstermiştir.		DEĞERLENDİRME Girişler ve ilişkili eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak Armada A.V.M.de, Atakule A.V.M.ne göre % 35 oranında iyileşme göstermiştir. Düşey dolaşım ve ilişkili eylem alanları ile ilgili değerler sayısal olarak Armada A.V.M.de, Atakule A.V.M.ne göre % 34 oranında iyileşme göstermiştir. Kapalı otopark ve ilişkili eylem alanları ile ilgili düzenlemeler, sayısal olarak, Armada A.V.M.de, Atakule A.V.M.ne göre % 31 oranında iyileşme ile öncekileri takip etmektedir.	

Çizelge 5.3. Atakule ve Armada eylem alanlarına göre karşılaştırmalı çizelgesi

	ATAKULE CEVAPLAR Birçok etkenin sonucunda değerlendirme formlarındaki cevaplardan ve eylem alanlarının önem derecelerinin katsayılarının çarpılmasından sonra genel toplamda elde edilen sayısal değer olarak Atakule A.V.M.'nin Genel Erişilebilirlik Değeri 2809,8 olarak ortaya çıkmıştır.		ARMADA CEVAPLAR Birçok etkenin sonucunda değerlendirme formlarındaki cevaplardan ve eylem alanlarının önem derecelerinin katsayılarının çarpılmasından sonra genel toplamda elde edilen sayısal değer olarak Armada A.V.M.'nin Genel Erişilebilirlik Değeri 1687,8 olarak ortaya çıkmıştır.	
	DEĞERLENDİRME Genel Erişebilirlik Değeri olarak elde edilen sayılar, bir çok alt kriterin benzer sayıdaki sorgulama verisi ile çarpımıyla elde edilen değerlerin toplamını gösterir. Bu değerler, tek bir yapıda incelendiğinde sadece o yapıdaki sorunların oranının tespiti için bir payda olarak kullanılırken, birden çok yapıda aynı sorguların aynı eylem alanlarına uygulanması durumunda, bu araştırmada olduğu gibi iki yapının karşılaştırılmasına da yardımcı olacaktır.		SONUÇ Atakule A.V.M. mevcut durumda sorgulardan elde edilen veriler ile Genel Er.D. olarak 2809,8 puan almıştır. Armada A.V.M. ise Genel Er.D. Olarak 1687,8 puan almıştır. Buna göre Armada A.V.M. Erişilebilirlik yönünden Atakule A.V.M.ye göre % 40 oranında gelişme sağlamış bir yeni dönem yapısı olarak ortaya çıkmıştır.	

Çizelge 5.4. Atakule ve Armada Genel Er. Değeri karşılaştırmalı çizelgesi

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı : GÜNGÖR, Can
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 19.06.1977 Ankara
Medeni hali : Evli
Telefon : 0 (312) 284 18 72 / 0 (532) 457 67 43
Faks : 0 (312) 419 16 69
e-mail : cangungor@yahoo.com , cangungor@ttnet.net.tr
can.gungor@isbank.net.tr , can.gungor156@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Doktora	Gazi Üniversitesi / Mimarlık Bölümü	2007
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi / Mimarlık Bölümü	2002
Lisans	Yıldız Teknik Üniversitesi / Mimarlık Bölümü	1999
İlköğretim ve Lise	TED Ankara Koleji Vakfı Özel Lisesi	1994

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
1999-2001	Dikmen Mimarlık Ltd. Şti	Mimar
2001-2007	Altan Proje Mimarlık Ltd. Şti	Mimar

Yabancı Dil

İngilizce

Hobiler

Bilgisayar teknolojileri, Sinema, Tiyatro, Sağlıklı yaşam, Yüzme, Spor